

AVUI

Any 1 — Número 27
Preu: 15 pessetes
Sobrepneu d'1 pesseta per transport
urgent a Balears, Madrid, Saragossa
i València.
Edita: Premsa Catalana S.A. Barcelona.
Director: Josep Fauli i Olivella.

Redacció i Administració:
Diputació, 284, Barcelona—9.
Teléf. 301 00 54 (Barna.: 93.)
Télex: 54063
Tallers: Editorial Mencheta S.A.
Roger de Llúria, 35, Barcelona—9.
D.L.: B. 20.249—1976

Diumenge, 23 de maig del 1976

La «Marxa de la Llibertat», desautoritzada Segons la nota oficial podria «alterar greument la convivència cívica»

El Ministeri de la Governació, per mitjà del gabinet de premsa, facilità ahir una nota oficial en la qual desautoritza la «Marxa de la Llibertat» projectada per a l'estiu vinent per les comarques del Principat. La nota en traducció catalana de la nostra redacció, diu:

«Diversos grups pretenen organitzar a les províncies catalanes el que denominen «Marxa de la Llibertat». Estiu 76, segons indiquen notícies que arriben a les autoritats i de que es van fent ressò, a manera de convocatòria prèvia o de preparatius, algunes publicacions periòdiques. Amb aquesta mobilització a peu, amb sortida i

recorregut per cinc itineraris diferents, travessant les diverses comarques catalanes, fins a convergir en un sol indret, en persegueix l'objectiu de concitar en pobles i ciutats un moviment heterogeni de gent, entorn d'objectius polítics, relacionats amb l'autodeterminació de Catalunya i l'aministia.

«Davant els efectes imprevisibles d'aquesta iniciativa, que pot arribar a alterar greument la convivència cívica, aquest Ministeri de Governació desautoritza aquesta convocatòria i recomana l'acatament d'aquesta decisió pels motius següents:

«En primer lloc, la pretesa marxa, com a moviment de mas-

ses, no oferiria les garanties mínimes de seguretat en cap ordre, a desgrat de la suposada bona voluntat dels seus organitzadors. Per altra banda, és criteri del Ministeri de Governació, en l'actual circumstància política, no autoritzar grans concentracions o moviments de masses amb reivindicacions polítiques, tal com ho ha fet palès en diverses ocasions.

«En un altre ordre de coses, una marxa de les característiques de la que es pretén produiria una alteració en la vida ordinària de les poblacions de pas, en la normal circulació dels transports de persones i mercaderies en les vies de comunicació i, igualment, podria

restringir el corrent de visitants nacionals i estrangers a Catalunya, tan abundant a l'època estiuenca, car seria molt possiblement utilitzada per tots els medis interessats en desviar el nostre turisme, sota el pretext d'incomoditats o inseguretat en tota la regió.

«Per tot això, aquest Ministeri de Governació, en no autoritzar tal convocatòria, vol deixar clar que mantindrà amb tots els mitjans legals l'ordre públic a la regió catalana i desautoritza des d'ara tot tipus de propaganda o publicitat sobre l'esmentada convocatòria, advertint que impedirà d'una manera eficaç qualsevol intent de celebració que es produís.»

EDITORIAL

Un error greu

El ministeri de la Governació ha desautoritzat la «Marxa de la Llibertat», quan aquesta ja havia començat a caminar informativament. (Nosaltres, avui fa un mes, al nostre primer número, ja en parlàvem.) La prohibició arriba tard, però cal agrair l'esforç de justificació que es fa. Sembla que la por al que «pot passar» ha provocat la negativa: que el desig de tranquil·litat amorfa ha fet prohibir una manifestació pacífica que havia de recórrer totes les comarques del Principat.

La nota oficial, en prohibir la marxa, en prohibeix també tota publicitat o propaganda. És una decisió a la qual no volem pas contravenir, però, a la vegada, no podem renunciar a l'exercici de la crítica que tota democràcia exigeix. Per això hem de dir que ens sembla que no han estat ben valorats tots els factors en joc i que des de la llunyania d'un despatx oficial s'ha pres una decisió impolítica i injusta.

Impolítica, perquè la marxa promoguda per Pax Christi és, sobretot, progrés ordenat la mena de progrés que sembla que un govern reformista ha d'afavorir. És un progrés clar i net, que han fet joiosament seu nens i nenes nois i noies que per camps i ciutats en llueixen samarretes i adhesius.

Però la decisió, ultra impolítica, sembla injusta perquè aplica a una iniciativa de Pax Christi les mesures que cal emprar amb els apòstols de la violència, apòstols que, no cal recordar-ho, no són ni la gent de Pax Christi ni la que domina en aquesta nova primavera nostra, quan, malgrat tot, tornem a ésser un oasi. Creiem que la decisió del ministeri de la Governació és un greu error perquè ens sembla que el que pot posar en perill aquest oasi no és la marxa, sinó la seva desautorització.

EL LLENGUATGE

El canonàs i la canonada

Cal no confondre el canonàs amb la canonada. Referint-nos als canons d'artilleria —perquè n'hi ha d'altres menes— un canonàs és un canó de grans dimensions, enorme. I una canonada és l'acte de disparar-se un d'aquests canons.

El nostre sufix de derivació às ha estat por productiu. Els derivats que se n'obtenen solen ésser augmentatius, sovint amb un matis pejoratiu. En canvi, són molt nombrosos els derivats acabats en ada, que són noms que indiquen cops, trets, accions, etc., fets amb l'objecte designat pel nom primitiu. Així, de ganivet, hem tret ganivetada, de bastó, bastonada, i de canó, canonada. Amb aquest sufix també formen noms derivats que indiquen les accions, dites, fetes, sortides, etc., pròpies de les persones designades pel nom primitiu, pel nom sobre el qual s'ha format el derivat. Així, una bajanada és una dita pròpia d'un bajà (és a dir, d'un ximplet), una bretolada, l'acció pròpia d'un bretol, i una fanfarronada la paraula o la sortida pròpies diu fanfarró. Fins i tot hem creat derivats com aquests partint de noms propis: quixotada, de Quixot, barrabassada, de Barrabàs. Aquest mateix mecanisme pot ésser aplicat ala formació de noms nous, derivats de noms de personatges públics, institucions, etc., que designarien les seves manifestacions, accions, gestes, extemporaneïtats, etc. És clar que no fóra possible en tots els casos, perquè hi ha noms que es resisteixen a admetre un derivat, però mai no hem de recórrer per a l'obtenció de noms derivats d'aquesta mena al sufix às (seguint o imitant la tendència del castellà a crear-ne amb el sufix azo: «gironazo», «bunkerazo»), ja que, tal com hem dit, els noms derivats acabats en às són els augmentatius.

ALBERT JANE

MADRID

Pedrosa Latas prediu la mort del Movimiento

Demana explicacions oficials en el projecte de llei de reforma de les Corts

El conseller nacional per Lugo Pedrosa Latas, demana ara que al preàmbul del projecte de llei de reforma de les Corts es justifiqui el perquè de la desaparició del Movimiento Nacional «Amb el projecte s'inicia un procés de liquidació del Movimiento Nacional, si més no en la seva estructura orgànica, i potser, més tard, en la seva mateixa concepció fonamental», diu en una de les observacions presentades al projecte.

«En cap moment del projecte —continua Pedrosa Latas— no es parla del Movimiento, fins al punt de substituir la denominació oficial de «lleis de principis del Movimiento Nacional» —que és la del màxim nivell constitucional— per la de «principis fonamentals» i prou».

UN ENTERRAMENT DE TERCERA PER AL MOVIMIENTO

El conseller nacional per Lugo diu que, amb les disposicions del projecte s'acorda legalment l'enterrament del Consejo Nacional re-

presentació colegiada del Movimiento «sense altra supervivència institucional que la del grup de quaranta consellers nacionals, dipositaris de la voluntat fundacional de Franco, artífex de l'organització que ara es vol destruir. Un enterrament de tercera i sense cap cerimònia fúnebre. I és de suposar, a més que les altres estructures orgàniques («jefatures», delegacions i consells provincials i locals), regulades per lleis ordinàries, tindran molt aviat la mateixa mort. I sense que el país rebí cap explicació».

INFORMAR EL PAIS

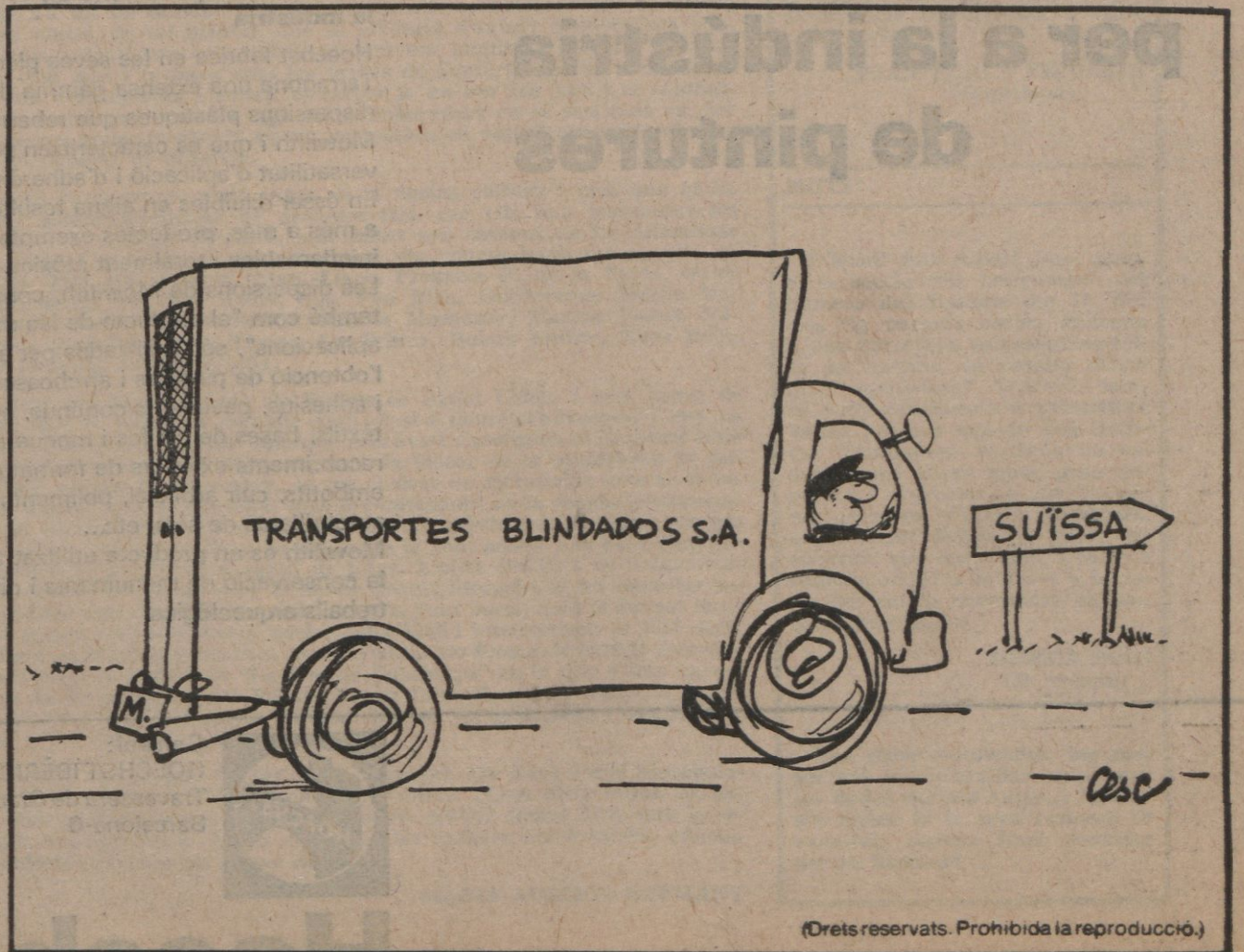
Pedrosa Latas acaba la seva observació al projecte de llei de reforma de les Corts i altres lleis fonamentals insistint que el govern i el Consejo Nacional —«poc abans de llur suïcidi», subratlla— informin

el país sobre la reforma «que no discuteixo, és més, que considero necessària i urgent, però que, ara com ara, per la seva profunditat implícita, brilla per la seva absència». Pedrosa Latas és un procurador en Corts que en diverses ocasions ha fet parlar a causa de les seves intervencions. Se'l considera un membre de bunker. L'última intervenció «sonada» va ser quan va declarar des de les Corts que la Universitat era dominada per un «bunker marxista», en ocasió d'un seguit d'incidentes esdevinguts a la Complutense.

L'actual intervenció, dintre dels suggeriments presentats al projecte esmentat és una de les vint que es van formalitzar fins ahir quan acabà el termini de presentació d'observacions, si bé en els pròxims dies arribaran els escrits dels procuradors que viuen a les províncies.

AVUI

- Reflexions sobre el món polític (article de Maurici Serrahima): p 3
- Misteri sobre la reunió Joan Carles-Don Joan (crònica de la nostra redacció a Madrid, per Josep M. Sanmartí): p 13
- Amenaça de bomba a una guarderia (crònica del nostre corresponent al País Basc, Robert Pettit): p 14
- Eanes, candidat amb més possibilitats (crònica del nostre corresponent a Lisboa, Manuel de Seabra): p 17
- Qüestions del finançament regional (article de Jordi Petit Fontserre): p 20
- L'altre urbanisme: Rovira, Puig i Jaussely (article d'Oriol Bohigas): p 22
- La poesia de Josep Sebastià Pons (article d'Antoni Comas): p 25
- El factor religiós (article de Joan Triadu): p 25
- Al capdavant d'una polèmica (article de Xavier Fabregas): p 27

(Drets reservats. Prohibida la reproducció.)

Arc de Berà i estàtua de Cèsar August a Tarragona. La restauració de monuments és una altra de les múltiples possibilitats d'aplicació de Mowilith.

Hoechst amplia a Tarragona la planta de dispersions per a la indústria de pintures

També a Espanya, igual que a tots els països europeus, l'increment del consum de pintures plàstiques està assolint cotes importants. Per tal d'enfrontar-se amb aquest constant augment de la demanda, Hoechst Ibèrica, S.A., que produeix anualment 18.000 Tm de polímers en dispersió (acetat de polivinil i copolímers) aconseguirà les 28.000 Tm amb la producció de la nova unitat que acaba d'entrar en funcionament a Tarragona.

Nombroses aplicacions en la indústria

Hoechst fabrica en les seves plantes de Tarragona una extensa gamma de dispersions plàstiques que reben el nom de Mowilith i que es caracteritzen per llur gran versatilitat d'aplicació i d'adherència. En ésser diluïbles en aigua resulten, a més a més, productes exempts d'olor, ininflamables i totalment atòxics. Les dispersions de Mowilith, conegudes també com "el producte de les mil aplicacions", són utilitzades per a l'obtenció de pintures i arrebossades, coles i adhesius, paviments continus, aprestos tèxtils, bases de catifes i moquetes, recobriments exteriors de formatges i embotits, cuir artificial, poliments autobrillants de sòls, etc... Mowilith és un producte utilitzat també en la conservació de monuments i diversos treballs arqueològics.

Investigació en marxa

Mitjançant els avançats programes d'investigació de Hoechst, en què col·laboren especialistes de distintes disciplines i països per tal de resoldre en comú els problemes que planteja el futur, hom ha pogut desenvolupar nous procediments en sectors tan heterogenis com: construcció, medicina, tèxtil, siderúrgia, veterinària, agricultura, reprografia, etc...

Hoechst compta amb 178.000 col·laboradors, 11.000 dels quals treballen als seus laboratoris i centres d'investigació. Cada 24 hores Hoechst inverteix dos milions de marcs (48 milions de pessetes) en investigació.

Hoechst a Espanya

Hoechst Ibèrica, S.A., és una empresa independent dintre del complex mundial del grup Hoechst. Els seus membres aprofiten les possibilitats de col·laboració amb el bloc europeu que els ofereix una organització supranacional, per tal d'assessorar i orientar els seus clients en temes tècnics o científics.

Central:
HOECHST IBÈRICA, S.A.
Travessera de Gràcia, 47-49
Barcelona-6

Delegacions a: Barcelona
Madrid
València
Bilbao
Sevilla
Saragossa
Canaries

Hoechst

Reflexions sobre el món polític

BUSTIA

RESPOSTES

Contestem al senyor Joan Guillemet, el qual, a l'article publicat a l'AVUI del dia 12 de l'actual, es formula dues preguntes:

1) El dia 23 de maig del 1959, reunides a Montserrat les representacions de la majoria d'entitats sardanistes d'arreu de Catalunya per a celebrar-hi la I Jornada d'Estudis Sardanistes, acordaren que des de l'Obra del Ballet Popular es convoqués cada any la Diada Universal de la Sardana, i que també cada any es designés una Ciutat Pubilla diferent.

2) L'Obra del Ballet Popular no ha rebut mai cap instància, ni amb pòlisses ni sense.

Només ens resta felicitar el senyor Joan Guillemet pel seu article i agrair-li la seva dedicació a una branca de la cultura popular dels catalans, com és la sardana; i li manifestem, de passada, que nosaltres de centralistes no en tenim res, ans al contrari: ho podem demostrar, si més no, amb les quinze Jornades d'Estudis Sardanistes convocades a comarques contra les dues celebrades al Cap i Casal; els vint i vint-i-cinc Aplecs d'Esbaris i de Sardanies, respectivament, celebrats a Montserrat; i el fet que Barcelona no hagi estat, fins ara, escollida com a Ciutat Pubilla.

MAURICI SERRAHIMA

ELS moments que vivim, esperançadors, però així i tot difícils i, fins a un cert punt, anginosos —si més no en tant que no veiem prou clar el que trigarà a arribar tot allò que esperem—, potser és bo que els aprofitem per mirar-nos una mica nosaltres mateixos. Sortim d'un silenci molt llarg. I, posats a actuar en públic, potser no ens coneixem prou els uns als altres. Ni potser —sempre ha estat difícil—, nosaltres mateixos. Sabem el que tots plegats hem estat capaços de fer en la llarguíssima etapa de silenci obligat, i no ens n'hem pas de sentir avergonyits. I, per tant, no ens hem de sentir descoratjats de cara a tot allò que ens caldrà fer d'ara endavant. Però, així i tot, potser convindria que no ens sentíssim massa segurs de les nostres possibilitats. No parlo de les possibilitats col·lectives i tinc una plena seguretat que, en tot cas, el país respondrà. Del que parlo és de les possibilitats de cadascun dels qui empenen la feina d'encaminar el país segons la pròpia manera de veure'n la realitat i dintre de les possibilitats del joc que hi va essent plantejat.

En aquest moment, no voldria discutir els camins diversos —però coincidents en tants d'aspectes—, pels quals cadascú, o cada grup, ha encetat entre nosaltres l'activitat. Ni tampoc la sinceritat ni el grau de competència en els homes que van apareixent en el primer rengle. Només em voldria referir al coneixement de l'ofici i a l'experiència que han de permetre una visió segura del món de la política en el qual ens introduïm, que ja no és el món d'abans, el de la pura i simple oposició, i que comença a ser el de la creació per arribar, en definitiva, al del govern, del qual hem estat allunyats tants anys, i dins del qual no ha estat ni és mai gaire fàcil d'improvisar una experiència quotidiana

na i prosaica i fins de vegades amoïnadora, ja ho sé, però indispensable si no ens volem perdre pel camí. Per la manca de seguretat enfront de les petiteses de la vida política quotidiana s'han perdut, en el passat —i, de vegades, no gaire lluny de nosaltres—, un seguit de realitzacions possibles. Admeto que, en el cas d'una transformació com la que avui esdevé previsible, i encara que els diversos grups s'hi encarin —com és normal— de maneres diverses, la febre d'un ideal col·lectiu pot tenir —i ha de tenir—, un pes decisiu. Però això no exclou que l'eficàcia d'aquest impuls de cara a allò que vol aconseguir pot dependre —i sol dependre— d'un conjunt molt complex de petites actituds i actuacions amb les quals cal comptar. Perquè, si bé quan són ben vistes i oportunes poden ser decisives per aconseguir el resultat cercat, quan són oblidades o mal utilitzades poden desvirtuar tot el joc polític.

No parlo de la més desagradable de les oportunitats possibles: vull dir, de la possibilitat de unes discrepàncies secundàries desvirtuïn l'acció conjunta de dos grups fonamentalment coincidents. Em refereixo més aviat a una altra mena d'inoportunitats més petites i més llastimoses. Per exemple —i sense excolure la bona fe—, les que poden venir d'haver-se fet il·lusions sobre la manera de ser d'aigun aspecte de la realitat. Són molts els qui, sense adonar-se'n admeten que el món dels afers que solem anomenar "seriosos" —econòmics, culturals, polítics— és un món sever i conseqüent en el qual només compten les motivacions que corresponen als tipus d'afers respectius. I la veritat és que les coses no van pas així. En qualsevol d'ells, hi solen comptar quasi indefectiblement innombrables aspectes d'inexperiència i d'imprudència, de vanitat i de supèrbia, de favoritisme i d'intriga, d'enveja i de ressentiment,

Resum del resum del curs 1975-1976

Ahir, durant la Festa de Maig de les Lletres Catalanes, Maria Aurelia Capmany va fer el resum cultural del darrer any. La mateixa escriptora, a l'article següent, ha resumit aquell parlament.

Comencem el curs amb polèmiques, polèmiques literàries vull dir, que es produeixen plenes d'adherències no especialment literàries, suposant que la Literatura sigui mai exclusivament literària. El que és segur és que, a la nostra terra, no ho és. Quan el dret a viure és un plet com diu en Joan Argenter, a la seva cançó, no és estrany que la severa Lingüística, la rigorosa Història i la suficient estètica es converteixin en una qüestió de vida o mort. Per exemple en la valoració del Noucentisme que suscita Lletres de Batalla. Suposo que temps a venir la discussió sobre el noucentisme i la seva valoració positiu/negatiu semblarà tan inútil com ens sembla, ara, la discussió sobre els universals que va durar en el pensament europeu dos segles i escaig. Però ara ens apassiona, i ens diuen els uns als altres noucentistes! amb l'agressivitat que ens diríem cul d'olla.

La qüestió ens porta de ple a un dels grans plets de la nostra literatura: I de novel·la, què? La novel·la catalana esdevé cada dia amb una major seguretat, un gènere viu, brillant, incident en la nostra societat, producte —i m'atreveiria a dir que això és el més important— de la maduresa dels escriptors i de la maduresa de la societat a la qual va dirigida. Cito, Joan Triadú. Panorama de la novel·la. Serra d'Or. Setembre 1975.

"Però cal tenir-ho també en compte avui, quan aquesta presència de la novel·la és... un fet literari i cultural important, i probablement el més significatiu, parlant de fets positius, dels darrers vint anys; però alhora en termes de qualitat, és a dir de creació literària, se'n manifesta amb una puïança desconeguda en la nostra història literària des de la Renaixença."

Les novel·les de l'any? Mirall Trencat de Mercé Rodoreda, Ciutat petita i delicada de Ministral Macià, La masia de Sebastià Juan Arbó, Un estiu a Mallorca de Llorenç Villalonga, Dona de pres de Teresa Pàmies, Algú que no hi havia de ser de Manuel de Pedrolo, Cavalls cap a la fosca de Baltasar Porcel, Un regne per a mi de Pau Faner, Detall d'una acció rutinària de Manuel de Pedrolo, El desert de Felix Cucurull, El vaixell d'iras i no tornaràs de Maria Antònia Oliver, Tarda 3.30 sessió continua de Jaume Fuster Dentadura postissa Josep Gandia Cassimiro, Sadistic, esperpèntic i adhue metafísic de Terenci Moix.

I el teatre? El teatre català és el més substanciós que es fa en el món, i que ningú no s'esveri que no faig triomfalisme. És un teatre sense ganer. És un teatre que porta una poderosa carrega política i s'aventura en cerques formals o sinó que cantin escenaris i mentin barbes: La setmana tràgica de Lluís Pascual Guillem Jordi Graells, Fàbià Puigserver i l'equip de l'Orfeó de Sants. La jungla sentimental de Jordi Teixidor, per la Companyia de Teatre La Roda, dirigida per Josep Antón Codina, L'escala dels bufons de Ghelderode, direcció de Pere Planella, La pau torna

a Atenes de Rudolf Sirera, amb direcció de Carles Maicas i Joan Miralles, El deixeble del diable de Bernard Shaw, direcció Pau Monteverde, Mesura per mesura de Shakespeare, traducció de Josep M. de Sagarra, pel grup Palestra de Sabadell, dirigit per R. Ribalta. Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret advocat dels obrers de Catalunya de Xavier Romeu i meva per la companyia La Roda, dirigida per Josep Antón Codina, Mixtura indiscretament mòbil de Manuel de Pedrolo, pel Grup A-71, dirigit per Juan M.ª Gual, Quiriquibú de Joan Brossa, pel Grup de l'escorpi, dirigit per Guillem Jordi Graells, Lluís Pascual i Fàbià Puigserver.

Aquest és l'any de moltes coses, però entre aquestes coses no hi ha dubte que ocupa un gran espai el Congrés de Cultura Catalana. Limmens abast del Congrés sorgeix del ferm propòsit de no deixar cap instància cultural de la catalanitat fora de la seva òrbita. El propòsit no és senzill, però és precisament en la mesura de la seva complexitat que expressa la voluntat de tot un poble de recobrar totes les institucions perdudes o mixtificades. El punt de partida del Congrés ha estat perfectament explicat pel secretari cultural en la primera notificació impresa que ha editat: "El nostre poble té consciència de la anormalitat en què es desenrotlla la seva cultura: existeix un problema d'identitat individual i col·lectiva plantejat a la societat dels Països Catalans, a causa de la manca de coneixements i seguretats elementals sobre la història, l'àmbit geogràfic, la llengua, el treball, els costums propis, en una paraula, sobre la cultura entesa en el sentit més ampli.

No oblidarem els poemes, els constants i immensos poemes. I recordarem especialment el Premi Carles Riba d'enguany: Seminocturn, semi-diürn de Joan Argenter, i els vivissings i massius muntatges poètics.

En Raimon al Palau dels Esports, i més tard en Lluís Llach i més tard en Pi de la Serra... trajectòria civil de la cançó, una tensió crispada sobre aquesta immensa plenitud que és el poble. Qui hagi assistit a les sessions d'en Raimon i d'en Lluís Llach, poso per exemple, no ho oblidarà mai més. La nit de Raimon era una de les nits més negres que ha viscut la nostra ciutat, de tal manera que la vivència d'aquell moment ens condueïa a una galàxia on era vigent un univers civilitzat i lliure. Raimon cantava com mai i treballava curt les brides de l'eufòria. La nit d'en Llach va ser més descabellada i audaç, el carrer ja no era tan fosc i el cantant, quasi tan emocionat com els vuit mil col·laboradors en el seu cant va, fer filigranes per poder introduir espais de música en aquell clam de retrobament i d'exigència de llibertat.

La cançó ha jugat un gran paper en la nostra cultura i crec que hi ha gent que podem qualificar de providencials, car ells han traspassat les fronteres de la cultura llibresca, han saltat per damunt de les dificultats que la lectura produïa en un poble que els poders havien convertit en analfabet. Tots ells Raimon, Lluís Llach, Francesc Pi de la Serra, Ovidi Montllor, Maria del Mar Bonet, Sisi, Pau Riba, Guillermina Motta, Xavier Ribalta, Joan Manuel Serrat, Ramon Muntaner, Marina Rosell, Núria Feliu, Joan Isaac, Pere Tapies, La Trinca, Dolors Lafitte, Xesc Boix, Araceli Banyuls, Jaume Arnella ...

Aquest any hem celebrat els Premis de Santa Llúcia i hem hagut de convenir que la santa va complir amb el seu deure d'advocada i ens va retornar la llum, una discreta llum que més aviat s'assembla al llumenet blau de les rondalles, però que comparat amb la foscor de la prehistòria la iniciació dels premis de Desembre, té tot el dret de lefemèride que se li ha concedit aquest any. La finalitat dels organitzadors de la magna concentració, en el decrepit Palau Nacional, va superar previsions. El Palau era ple i molta gent es va quedar fora, la nit abans la gent anava a la caça d'invitacions com si es tractés d'un partit de Lliga. L'altra finalitat de l'organització era establir un lligam amb el nostre passat literari i es va recordar sobretot la línia que uneix el Premi de Novel·la Sant Jordi, amb el Joanot Martorell, i aquest amb el Crexell, iniciat l'any 1926 i interromput, al 1939. Edicions Proa va tenir la magnífica idea d'editar en forma de cartell recordatori-publicitari la pàgina de "La Veu de Catalunya" en la que s'feia un reportatge de la concessió del Primer Premi Grexell, a la novel·la El cercle màgic de Joan Puig i Ferrer, director literari de la famosa i efectiva Biblioteca a Tot Vent.

Sant Jordi aquest any va ser florit i granat. Un Sant Jordi espectacular amb best-sellers de llibres polítics i d'altres. Com diria quina ha estat la impressió més forta que m'ha produït AVUI? Doncs diria que la seva nítida transparència. Llegir en català les notícies del món era exactament natural, exactament el que calia.

MARIA AURELIA CAPMANY

SARDANA

Si, tal com diu Joan Guillemet, algunes colles de sardanistes rebutgen l'entrada de qualsevol persona que no sigui dels "seus" a la rotllana. I això no val, no és l'esperit de la sardana, si aquesta es dansa en una ballada pública.

J. VALLES I MUNTADAS
(Sant Adrià de Besòs, Barcelonès)

CHARLOT

Que Espanya és diferent ho podem comprovar a diari. Ara, després de trenta-sis anys, s'ha estrenat "El gran dictador", de Charles Chaplin. Ja era hora! Però el curiós del cas és que una pel·lícula tant al·liconadora com aquesta, no es permet que la veegin els infants. Jo crec que el que s'hauria de fer es passar-la a totes les escoles primàries, ja que es tracta d'un film en el que s'ens parla de civilitat, a diferents nivells.

JOAN PUIG I FIGUERES
(Barcelona)

MOTS

D'acord amb Albert Jané quan, a la secció "El llenguatge" del número del dissabte dia 15, diu que "la paraula corba, aplicada a una carretera, es resent de falta de tradició, hi resulta clarament artificiosa". D'acord, també, amb revolt com a alternativa vàlida i com a mot de més tradició. Tanmateix, A. Jané no esmenta uns altres mots, prou populars i correctes, i que jo ara em permeto d'afegir: **recolzada**, degudament definit al Fabra en el sentit que ens ocupa, i **tomb i retomb**, emprats sobretot a la zona del català occidental on són correctíssims.

GEMMA PUIG
(Barcelona)

Per ésser publicades, les cartes ens han d'arribar amb totes les dades del seu autor, i han de ser breus. Si la seva extensió és excessiva, podran ésser reduïdes per la Redacció.

DIALEG

1 mes, 36 col·laboradors

EL nostre diari té ja un mes de vida. En aquest mes, en aquesta pàgina de diàleg han signat articles els següents trenta-sis col·laboradors:

Victor Alba, Miquel Arimany, Alfred Badia, Albert Balcells, Pere Calders, M. Aurèlia Capmany, Josep M. Castellet, Miquel Coll i Alenorn, Manuel Cruellas, Alfons Cucó, Felix Cucurull, Josep Espar, Amadeu Fabregat, Josep Ferrater Mora, Joan Fuster, Cassià M. Just, Salvador Millet i Bel, Jaume Miravittles, Isidre Molas, Teresa Pàmies, Manuel de Pedrolo, Josep M. Poblet, Hilari Raguer, Rafel Ribó, Frederic Roda, Jordi Rubio, Manuel Sanchis Guarnier, Agustí de Semir, Maurici Serrahima, Jaume Sobrequés i Callicó, Jordi Solé Tura, Francesc Vallverdú, Joaquim Ventalló, Rafel Ventura Melià, Vicent Ventura i Josep Verde i Aldea.

MARXA DE LA LLIBERTAT

Reaccions davant la prohibició del govern

Predomina la sorpresa i disconformitat amb la mesura

En ser coneguda la nota del ministeri de la Governació en què prohibia la Marxa de la Llibertat, ahir al migdia van començar a saber-se diverses reaccions davant d'aquesta mesura governamental. Una ràpida enquesta —feta amb les possibilitats que permet una tarda de dissabte— dona una primera mostra de la reacció ciutadana davant aquest fet.

JOAN-ANTONI SAMARANCH, president de la Diputació de Barcelona.

—El govern, com ja ha dit repetides vegades, novol autoritzar cap manifestació important pels carrers o carreteres. I vol que totes les manifestacions polítiques, almenys en aquests primers mesos, se celebrin en locals tancats o closos. En aquest sentit crec que ha anat la prohibició, fa pocs dies, de la manifestació sol·licitada per la Federació de Combatents a Madrid, i ara la d'aquesta Marxa de la Llibertat.

JOSEP M. GALBANY I VINYA-MATA, delegat diocesà de pastoral obrera

—Crec que la suspensió de la Marxa de la Llibertat és l'anul·lació d'una iniciativa del poble; d'un conjunt de persones d'amples sectors del poble català. Conculca el dret de manifestació pacífica. Una vegada més es priva sectors importants del poble de la seva legítima veu. I posa en dubte, una vegada més, la sinceritat del govern de cara als drets humans que tant proclama.

JOSEP HORTET, vicari episcopal

—Em penso que això ha estat la qüestió de sempre, que els grups que volen promoure alguna activitat cívica no agraden als organismes del Sistema. En un país normal, els dirigents estan contents que el poble pensi i es mobilitzi per qüestions

d'aquest tipus, perquè això vol dir que el poble no està alienat, però aquí les coses van d'una manera molt diferent. Aquí, en aquest moment, el problema és que no saps mai per on bufarà el vent:

ILLUIS MARDONES, governador civil de Lleida: cap notícia de la marxa

—Acabo d'arribar d'Osca i no en sé res d'això. Però, d'altra banda, com a governador civil, em limito al compliment de les ordres donades per la superioritat. Porto un mes de governador civil i no tenia cap notícia d'aquesta Marxa.

MOSSEN JOAN B. MANYA (Tortosa): Absurd i injust

—Si no hi havia d'haver cap alteració d'ordre públic, no entenc perquè l'han prohibida. És absurd i injust. En tot el que s'ha fet a Catalunya, no hi ha hagut alteració d'ordre públic. Sento molt que, per a participar en una causa tan bona com aquesta, em trobi malalt.

MEMBRES DE L'AC DE TARRAGONA: Les contradiccions del reformisme

—Opinem que aquesta mesura és una mostra més de les contradiccions del reformisme. El que és clar és que per molt que Fraga prohibeixi de manifestar-se al poble català, aquest no deixarà de fer-ho.

SECRETARI DEL CCC AL SEGRIA: Arbitrarietat de la tolerància

—Un pas enrera en la lenta conquesta d'espais de llibertat que va aconseguint pacíficament el nostre poble. Mentre no hi hagi les necessàries llibertats de reunió, d'expressió, d'associació i manifestació, sempre dependrem d'una tolerància o una intolerància arbitrària. La Mar-

xa de la Llibertat no era sinó una de les formes més pacífiques de manifestar-se que es pot fer. Manca d'imaginació en la tolerància i sobretot en el canvi.

SECRETARIAT DE LA MARXA AL PV: DIVORCI GOVERN-POBLE

—La prohibició de la Marxa ens mostra el llarg camí de lluita que encara ens resta per recórrer, per arribar a la meta —la llibertat— que la Marxa s'havia fixat com a objectiu. No esperàvem altra cosa del senyor Fraga, que vol continuar ignorant la tasca d'un poble en l'esperança de la construcció de la seua història. Entre les aspiracions del poble valencià i l'actual govern es planteja des d'ara —i des de ja fa temps— el més absolut divorci. Nosaltres, cada vegada més junts. Ahir es constituï la Taula de Forces Polítiques i Sindicats del PV de la unió del Consell i la Junta. Suposem que, al senyor Fraga, ja no li restaran taules per trencar d'una punyada d'indignació.

ANGEL COLOM, copresident de Pax Christi

Fa constar que ens respon a nivell individual:

—La nota és indignant i sorprenent. Sorprenent sobretot pel que fa a l'agressivitat i a la duresa amb què és redactada. ¿Què podem dir d'un govern que dies enrera deia que està contra tots els qui actuen amb violència i que ara ell mateix es posa contra un moviment com el nostre, essencialment no violent? Per tot això, vull fer constar:

Que Pax Christi continua convocant la Marxa de la Llibertat. El Consell Internacional de Pax Christi, presidit pel Cardenal Alfrink i format per dotze països, ha ratificat el seu suport, que la Marxa és essencialment no violenta i fonamentalment quant a l'exercici dels Drets de l'Home al nostre país.

Sorpresa i indignació a l'assemblea d'organitzadors

Ahir a les cinc de la tarda, representants de pràcticament totes les comarques del Principat, d'algunes entitats, del País Valencià i de les Illes, tots ells exponents actius en l'organització de la Marxa de la Llibertat, s'aplegaren a Barcelona. Ja feia dies que havien estat convocats per la Comissió permanent a fi de celebrar una assemblea a nivell dels Països Catalans durant tota la tarda i el vespre del dissabte i el matí del diumenge. Segons un ordre del dia que determinava la discussió i concreció de diverses qüestions pertocants a l'organització, tan complexa, de la Marxa.

L'assemblea començà sota el signe de la sorpresa i de la indignació. Es proposà momentàniament la presentació de l'ordre del dia per tal d'intercanviar les primeres impressions de conjunt sobre la nova situació creada a partir de la prohibició governativa de Madrid. Les diverses intervencions foren unànimes en la censura de la decisió oficial, així com en el propòsit de continuar organitzant i promovent la Marxa i, a més, de contestar punt per punt les raons adduïdes pel ministeri de la Governació. Des de la taula de la presidència es recollí el sentiment general que la marxa no es desconvoca.

Tot seguit, l'assemblea acordà elaborar un comunicat adreçat a l'opinió pública, mentre els diversos grups de treball es disposaven a realitzar la tasca prevista.

IMPRESSIONS D'URGÈNCIA

Vam aprofitar la reunió del grup encarregat d'establir l'itinerari de la Marxa per a sondejar les primeres impressions dels assistents, la majoria dels quals se n'havien enterat en arribar a Barcelona. La prohibició de la Marxa no ens ha estranyat massa. L'esperàvem, perquè suposava una mobilització popular, temuda pel govern. A moltes comarques, diguem les menys sensibilitzades, això farà que molta

gent s'hi desapunti. Gent i entitats. Perquè certes entitats només s'hi adherien pensant que la Marxa no es considerava política, com entitats esportives, culturals...

Es un signe més de l'opressió que pateixen els Països Catalans. En part pot ser positiu el fet, perquè ajudarà a sensibilitzar la gent en aquest sentit. Això canvia molt el sentit de la Marxa i l'actitud de la gent que hi anirà. De fet, així deixarà de ser una festa popular per a esdevenir una manifestació constant. Però algú opina que sempre ha estat una marxa política, perquè s'hi reivindiquen els quatre punts

de l'Assemblea de Catalunya, cosa que és encara per aconseguir.

No faltava qui opinava que La informació sobre la Marxa donada avui per ràdio i TVE, molt correcta, havia constituït una propaganda gratuïta arreu d'Espanya i que ara la Marxa ja és del domini popular, cosa que pot donar pas a una clarificació.

Per part del País Valencià, es féu constar que allí la Marxa sempre s'havia entès com a política i la prohibició s'ha trobat normal. Quant a les Illes, s'indicà que dissortadament la sensibilització sobre la Marxa havia estat molt feble fins ara.

La marxa no es desconvoca

Firmat per l'Assemblea de Representants que s'havien responsabilitzat de l'organització de la Marxa de la Llibertat, ahir al vespre va fer-se públic el comunicat següent:

Assabentats de la negativa del ministeri de la Governació, reunits en assemblea de representants de la Marxa de la Llibertat, considerem convenient puntualitzar les qüestions següents:

1r— Reafirmem que els objectius de la Marxa, com ha dit el ministeri, són relacionats amb l'autodeterminació dels Països Catalans i l'amnistia.

2n— Els organitzadors sempre hem assegurat en les comissions específiques (Comissió de Servei d'Ordre, infraestructura Tècnica, Sanitat, Jurídica...) que la Marxa es realitzarà amb plenes garanties d'ordre i de civisme. No es tracta de tenir més o menys bona voluntat els organitzadors, sinó del fet que el poble dels Països Catalans ha demostrat repetidament la seva preparació democràtica.

Si el ministeri vol garantir l'ordre, sap per experiència que els actes lliurement exercits sempre han estat realitzats pacíficament i democràticament.

3r— La Marxa en cap moment no pot alterar la vida ciutadana, ja que és tot el poble qui reclama ser-ne el protagonista.

La Marxa tampoc no serà una alteració de la vida ordinària, ja que tots els pobles estaran assabentats a la bestreta del seu pas per donar solució a tots els problemes tècnics que puguin sorgir.

4t— El ministeri suposa una disminució del turisme en les nostres terres. Nosaltres creiem tot el contrari: milers d'habitants dels Països Catalans tindran l'avinentesa de recórrer i conèixer llur país. D'altra banda, el turisme estranger quedarà més afectat per una prohibició que no pas per l'autorització, car a les seves nacions aquestes manifestacions estan garantides per la pròpia llei. Recordem també el ressò que la Marxa té internacionalment (per exemple, l'adhesió del Consell Internacional de Pax Christi reunits sota la presidència del cardenal Alfrink i amb l'assistència d'onze països).

5è— Els organitzadors no creiem necessari de convocar la Marxa de la Llibertat, perquè considerem que és un dret inalienable dels pobles de les diferents nacionalitats existents a l'Estat espanyol, d'ésser els protagonistes de la conquesta i gaudiment dels seus drets nacionals i democràtics.

ACTIVITAT POLITICA

FPS tractarà el tema Pallach

CES: Intent contra la unitat de l'esquerra

Continuen les reaccions provocades per la creació del Partit Socialista de Catalunya per part del I.SDC, mentre Convergència Socialista accelera els passos cap a la celebració del Congrés Constituent d'un altre Partit Socialista de Catalunya.

Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya.

EL PSAN TAMBE HI VA SER

Veient que alguns mitjans d'informació han omès la presència del PSAN a la reunió del Consell de Forces Polítiques de Catalunya, aquest partit vol fer constar la seva intervenció en aquest acte, ja que malgrat la darrera decisió de romandre un mes sense fer declaracions públiques, això no vol dir que dimiteixi durant aquest interregne de les seves responsabilitats en les instàncies unitàries.

POLITICS CATALANS AMB L'AMBAIXADOR PORTUGUES

L'ambaixador de Portugal a Espanya, José Eduardo Meneses Rosa, que és a Barcelona, ha mantingut contactes amb destacats membres de l'oposició catalana, concretament amb Andreu i Abelló (independent), Soledat Balaguer (PSPC), Amadeu Cuito (PS), Jordi Marsal (CSC) i Solé Barberà (PSUC).

Els representants d'Unió Democràtica i de Convergència Democràtica van excusar la seva assistència per motius particulars. La reunió, celebrada en un hotel de la nostra ciutat, va tenir caràcter informatiu i s'hi va parlar de la situació a Portugal i a Espanya, així com del que representen els partits polítics catalans en l'economia del país.

EL DOCTOR CUATRECASAS TORNA DE L'EXILI

El pròxim dia 31 d'aquest mes tornarà a Barcelona el doctor Joan Cuatrecasas Arumí. Fa quaranta anys que és exiliat a la República Argentina, on ha estat president del Casal de Catalunya a Buenos Aires. Actualment és delegat de la Generalitat a l'Argentina.

El doctor Cuatrecasas havia estat professor de les Facultats de Medicina de Sevilla, Barcelona, Litoral (Argentina) Cochabamba (Colòmbia). Nasqué a Camprodon fa setanta-set anys i és membre de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona.

AGUSTI DE SEMIR I L'ASSEMBLEA

Agustí de Semir ens prega que deixem constància del fet que, a la reunió de la Coordinadora Democràtica i l'Assemblea de Catalunya, no hi va assistir com a representant del Grup de Defensa dels Drets Humans, com per equivocació informàvem. Semir pertany efectivament a aquest grup —com pertany a Pax Christi, a l'ACD, a Justícia i Pau i a la Trobada Permanent d'Entitats d'Església— però el Grup de Drets Humans no és integrat a l'Assemblea i, per tant, mal podia ostentar la seva representació.

EL FRONT S'INHIBEIX

Ben al contrari, el Front Nacional de Catalunya, en una nota que ha fet pública, "penja que aquests canvis han de considerar-se provisionals dins el gran procés d'acomodament marcat i imposat pel canvi polític esdevingut a Catalunya" i es pregunta si "en la decisió del RSDC i en les reaccions que ha suscitat dels socialistes-federalistes catalans hi ha alguna engruna d'afany de protagonisme". I afegeix: "Ho preguntem. En tot cas, aquest és el seu problema".

ANALISI DEL CES

El Centre d'Estudis Socialistes ha redactat un comunicat on fa una anàlisi política del significat i les motivacions del canvi de nom del Reagrupament. "Es tracta —diu— d'un intent clar de dividir el bloc dels treballadors i restar-li el suport d'altres sectors populars. Tot ell és en la línia de les consignes que el reformisme oficial porta a terme tendents a crear un "socialisme dòcil" per a salvar la imatge deteriorada del "canvi sense ruptura".

REGIM ESPECIAL PER A CATALUNYA

Federico Mayor Zaragoza, president de la Comissió per a l'estudi d'un règim especial per a Catalunya, ha estat dos dies a Barcelona, on s'ha entrevistat, entre d'altres persones, amb el degà del Col·legi d'Advocats, Casals Coldecarrera, Ramon Trias Fargas (EDC), Josep Cullerell (CDC), Marta Mata, de la institució Rosa Sensat, i Lluís Carreño, del

AGRUPACIO D'EXPORTADORS METALLURGICS DE CATALUNYA

«AMEC»

L'Agrupació d'Exportadors Metallúrgics de Catalunya "AMEC", convoca a tots els associats per a la IX Assemblea General, que es celebrarà el dia 8 de juny del 1976, a les 12.00 hores, a la Sala n.º 3 del Palau de Congressos de la Fira Internacional de Barcelona.

ORDRE DEL DIA

- 1r Lectura de l'Acte de la reunió anterior.
- 2n Informe del President.
- 3r Memòria d'activitats 1975.
- 4t Informe del Director sobre el desenvolupament dels acords de la VIII Assemblea
- 5è Presentació del Balanç Econòmic 1975.
- 6è Pressupost Econòmic 1976.
- 7è Renovació de la Comissió Directiva.
- 8è Programa d'actuació període 1976-77
- 9è Precs i preguntes.

Barcelona, 23 de maig del 1976.

EL PRESIDENT,
Xavier Tarragona

La Casa Bloc fora del Catàleg A l'àmbit d'Arquitectura del CCC protesta

L'assemblea plenària de l'àmbit d'arquitectura disseny del Congrés de Cultura Catalana, reunida el dia 21 de maig, ha acordat de manifestar públicament la seva protesta pel fet que la Ponència mixta que estudiava la revisió del Catàleg d'Edificis d'Interès Històric-Artístic de la ciutat de Barcelona, hagi decidit no incloure en dit Catàleg, tal com ho proposa la comissió de treball que havia preparat l'esborrany del nou Catàleg, la Casa Bloc, obra del GATCPAC realitzada per encàrrec del govern de la Generalitat, entre 1932 i 1936.

La Casa Bloc uneix als seus valors arquitectònics i urbans, que la fan universalment coneguda, la seva importància històrica en constituir un nou model d'habitatge per a la classe obrera que els esdeveniments polítics posteriors van impedir que tingués continuïtat.

Igualment el secretari de l'àmbit manifestà la seva protesta per la no

inclusió al Catàleg d'obres tan importants com la casa Planells a la Diagonal 332, obra de J. M. Jujol, i els edificis racionalistes de Via Augusta 61 obra de G. Rodríguez Arias i la Fàbrica Mirúrgia al carrer Mallorca, obra d'Antoni Puig Gairalt.

Ahora que sol·licita de la ponència la revisió d'aquestes decisions que poden afectar greument el nostre Patrimoni, demana que en properes reunions de la Ponència valorin amb més profunditat els valors arquitectònics i històrics dels edificis, així com la voluntat popular a l'entorn d'alguns d'ells. En aquest sentit es vol esmentar l'error que suposaria la no inclusió al Catàleg d'edificis com les estacions de Vilanova i França, els mercats de Sants, Llibertat, Galvany, Concepció, Sarrià, la casa vuitcentista del Passeig de la Bonanova, número 121, Can Déu de Les Corts.

Tancada en un institut de batxillerat Professors, pares i alumnes demanen un centre de BUP per al districte IX

Uns trenta professors —catedràtics, agregats, i no numeraris— del INB "San Josep de Calassanç" de Barcelona, amb representants d'alumnes, de pares d'alumnes i de les Associacions de veïns del Clot-Camp de l'Arpa, Sant Andreu, la Sagrera, Sagrada Família, Turó de la Peira i de l'Escola Activa de Pares, romanen, durant aquest fi de setmana, reclousos en els locals de l'Institut, carrer de Sant Quintí, 32, per tal de cridar l'atenció, un cop més, dels organismes administratius competents i de l'Ajuntament de Barcelona, sobre l'anòmala situació de l'ensenyament mitjà als districtes IX i XII i la manca de resposta a les nombroses gestions realitzades.

Els fets que han conduït a aquesta situació són, en síntesi, els següents:

1. La totalitat del districte IX i la major part del districte XII, amb una població que ultrapassa el mig milió d'habitants, compta, des de fa anys, amb un sol centre estatal de batxillerat, l'INB "San Josep de Calassanç", previst en el seu origen per a 750 places escolars.

2. Les Associacions de veïns interessades iniciaren fa dos anys les gestions per a la construcció d'un nou INB del districte IX. Segons sembla, es va arribar a un conveni entre el Ministeri d'Educació i l'Ajuntament de Barcelona l'octubre del 1974, però sense acord sobre el terreny necessari per a l'edificació.

3. L'agost del 1975 es van començar unes obres per a barracons, en el Passeig de Valldaura, que havien d'albergar un pavelló de BUP. Un mes més tard, les obres —que no passaren dels fonaments— foren interrompudes i no han estat mai repeses, sense cap explicació vàlida.

4. D'aleshores ençà, han estat continues les gestions de les associacions de veïns: entrevistes amb el regidor del Districte, amb el delegat de Cultura de l'Ajuntament, amb la delegada provincial del Ministeri d'Educació i Ciència, cartes obertes a l'Ajuntament, notes a la premsa, reivindicacions del terreny sobre els fonaments existents, sense que s'hagi obtingut cap resposta favorable per part de l'Ajuntament.

5. Mentrestant, l'INB "San Josep

de Calassanç" ha ultrapassat fins a límits insostenibles la seva capacitat d'absorció d'alumnes (1.280 en el present curs, és a dir, el doble de la seva capacitat), en pessimes condicions pedagògiques d'espai i horari. Si no s'obre l'Institut al districte IX, que absorbia una part de l'alumnat actual del "San Josep de Calassanç", aquest Institut no podrà admetre noves sol·licituds per al proper curs.

6. L'Institut "San Josep de Calassanç", per la seva banda, també ha realitzat diverses gestions, en distints organismes, per tal d'intentar resoldre el problema. Segons sembla, el Ministeri d'Educació té preparades 16 aules prefabricades perquè entrin en funcionament al setembre, però els terrenys manquen encara.

7. Urgeix una solució immediata a aquest gravíssim problema. El futur de l'Ensenyament Mitjà estatal a la zona esmentada es presenta tancat a qualsevol altra possibilitat. En realitat, el problema tan sols es resoldria dignament amb uns deu centres estatals (un per cada 50.000 habitants).

Urgeixen, doncs, els terrenys necessaris perquè la instal·lació de les setze aules prefabricades pugui començar immediatament i el setembre que ve el nou Institut, a la zona del Passeig de Valldaura, sigui una realitat, ni que sigui en instal·lacions provisionals.

Emi de Barcelona organitza el 14è congrés nacional d'escoles de quadres intermedis

Del 26 al 29 de juny, l'Escola de Quadres Intermedis de Barcelona —EMI— organitza el proper 14è Congrés Nacional de Quadres Intermedis, a celebrar-se a Barcelona. El tema central d'aquestes xerrades serà el de "Espanya a Europa. Perspectives del Quadre Intermedi". L'elecció d'aquest tema obeeix a la problemàtica que es plantegen les escoles de quadres intermedis, i en particular la de Barcelona, davant de la previsible evolució de la societat espanyola cap a models més europeus. En un marc democràtic l'empresa es veurà, indubtablement, molt transformada i és lògic pensar que aquesta transformació afectarà per força als quadres intermedis que veuran reconeguda la seva importància dins de l'empresa, obrint-se noves perspectives inèdites per a aquesta categoria professional.

El nou paper que jugaran els quadres intermedis en una empresa nova fa que la formació dels directius medis es vegi cada cop més com quelcom molt important. Precisament, en el Congrés s'estudiarà particularment la posició que ha d'ocupar el quadre intermedi dins d'aquest nou tipus d'empresa. Per això els congressistes analitzaran l'estructura empresarial i el quadre intermedi a Espanya i a Europa amb sengles ponències que seran discutides en grups de treball reunint-se finalment per a elaborar les conclusions.

En aquest Congrés, l'Escola de Quadres Intermedis de Barcelona presentarà un estudi sociològic molt complet sobre el quadre intermedi. Aquest document —que fou presentat darrerament— constituirà per al Congrés una eina de treball valuossíssima i una aportació cabdal.

Al Congrés hi tenen prevista la seva participació experts i institucions europees, tant per part de directors d'escoles com per part de professors, quadres intermedis, directores de personal d'empreses i directius empresarials en general. Pel cap baix, hi assistiran uns 70 directius d'escoles de quadres intermedis, uns 150 professors i de 50 a 100 directores de personal, caps de formació i directius empresarials.

A l'ensens que es realitzi el Congrés se celebrarà també l'Assemblea de Directors d'Escoles de Quadres Intermedis. Les 46 escoles de tota Espanya que hi assistiran estan agrupades a l'Associació d'Escoles de Quadres Intermedis (ADEMI), entitat declarada d'utilitat pública.

L'ESCOLA DE QUADRES INTERMEDIIS DE BARCELONA

L'Escola de Quadres Intermedis de Barcelona és una fundació docent fundada a l'abril de 1959, essent la segona del país després de la de Terrassa. L'única finalitat d'EMI és servir al país mitjançant la formació dels quadres intermedis. EMI no té fins lucratiu ni està lligada a cap grup econòmic o polític; conserva la seva independència com una característica principal que li envengen els col·legues estrangers. Independent del tot i no sotmesa a cap grup de pressió, EMI resta oberta a tot el que pugui representar un millor funcionament de l'empresa, que repercuteix inevitablement a un progrés del país.

En els Estatuts s'estableix quin és l'objectiu bàsic d'EMI: donar una formació integral a les persones que ocupin o puguin ocupar llocs de responsabilitat a les empreses. Per rebreix en aquesta tasca hom té en compte dos aspectes:

1er: Capacitació de l'alumne amb l'ensenyament de les tècniques d'organització a les diferents especialitats.

2on: Desenvolupament progressiu de la responsabilitat social en el treball de l'alumne.

La formació integral dels directius intermedis només és possible si aquests dos aspectes són contemplats alhora. Els alumnes de l'Escola de Quadres Intermedis de Barcelona adquireixen una formació en la gestió de l'empresa que correspon al seu nivell, poden aplicar tècniques de racionalització i organització i estan capacitats per a dirigir equips humans.

EMI ha contribuït a la creació de l'Escola de Quadres Intermedis de Girona, promociada per la Cambra de Comerç, també ha col·laborat amb la

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona donant cursos de formació de personal de vendes i de formació de personal administratiu. També coopera amb altres organismes i institucions impartint cursos per a la Formació de Quadres Intermedis en els cursos de capacitació directiva. Aquestes dades, com el fet de que cada dia siguin més les empreses que envien els seus directius a EMI a posar-se al dia o a adquirir les tècniques i els coneixements necessaris, indiquen el prestigi i l'eficàcia de l'Escola de Quadres Intermedis de Barcelona. Per exemple, ara fa poc, l'TRESCO, organisme del Ministeri de Comerç ha concedit a EMI el patrocini dels cursos de venda, quadres intermedis comercials i els de gestió de Comerç Exterior i Gestió de Compres, Magatzems i Stocks.

COM ES FORMEN A EMI ELS QUADRES INTERMEDIIS

Els alumnes d'EMI són bàsicament gent experimentada en el treball que o bé ja actuen com a quadres intermedis o hi seran promocionats. Al acabar, obtenen una titulació oficial com a quadres intermedis.

S'intenta que la formació que reb l'alumne sigui en profunditat, contemplant les tres funcions fonamentals de l'empresa: industrial, administrativa i comercial. Es donen quatre tipus complementaris i diferents de programes de formació:

- programes de capacitació directiva
- programes de promoció
- programes de gestió
- programes de formació permanent.

Els cursos, que duren un any, s'imparteixen a dos nivells, bàsic i superior. En gran part es donen en horaris nocturns, de 7 a 10 del vespre durant dos o tres dies a la setmana. També es programen cursos de una sola tarda setmanal i tenen gran acceptació els horaris de dissabtes al matí.

A més de la seva activitat acadèmica normal, EMI de Barcelona ha creat, a través del seu departament d'Investigació, uns cursos que són usats per nombroses escoles i altres centres equivalents.

El creixement de l'alumnat atret pel prestigi i eficàcia d'EMI ha sigut espectacular: de dos-cents seixanta i escaig en el curs 70-71 ha pujat a vuit-cent vint, la major part dels quals són perit i enginyers tècnics, però també hi han professors mercantils, diplomats de la mateixa EMI, enginyers industrials, etcètera. En qualsevol cas, el professorat compleix les condicions de titulació superior, vinculació empresarial —per tal d'evitar plantejaments purament teòrics— i capacitat pedagògica.

EMI està al carrer Torrent de les Flors, 68-70, on té la central i on hi ha la Secretaria Executiva del Congrés. Aquí s'hi imparteixen els cursos de formació de venedors, de gestió i de quadres intermedis comercials i administratius. Els cursos de quadres intermedis industrials i de cronoanalistes es donen al carrer de València, número 684 i a Cornellà —a la Rambla Clavé, 49— es cursen les matèries corresponents a quadres intermedis industrials, administració i cronoanalistes. També s'hi donen cursos previs promocionals per a quatre intermedis als qui els manca base formativa suficient per a seguir directament els cursos de capacitació directiva.

L'Escola de Quadres Intermedis de Barcelona disposa d'un grup de professors a temps parcial que es dediquen a investigar els programes que es segueixen per a posar-los al dia i adaptar les noves tècniques pedagògiques. També té un Laboratori de Dinàmica de Grups i un de Medis Audiovisuals que proporciona material pedagògic a les classes. EMI ha creat, així mateix, un departament d'assessorament a l'empresa per a qüestions de formació de personal.

Tot plegat fa d'EMI una entitat que, dedicada a la formació del quadre intermedi, només vol servir al país bo i millorant l'empresa amb la formació dels seus directius medis. El 14è Congrés Nacional que prepara serà una bona mostra d'aquest esperit

I. I. P.

TREBALL

Denúncia contra els FC Catalans

La direcció és disposada a anar al "laudo"

Els carrecs sindicals i treballadors dels Ferrocarrils Catalans han denunciat l'empresa per donar preferència als trens de mercaderies sobre els de viatgers.

Els treballadors tenen temps fins a demà per acceptar les condicions de l'empresa.

ACOMIADAT DE BANCA: QUATRE MILIONS

Una indemnització de quatre milions de pessetes i assegurança de desemplegament per un any ha estat concedida a Josep Duran i Reyes. Havia estat acomiadat del Banc Intercontinental Espanyol, a conseqüència del conflicte de banca del desembre i gener proppassats. Aquest acord s'esdevingué a l'acte de conciliació celebrat a Magistratura de Barcelona abans d'ahir. És el primer cas d'acomiadament d'un tècnic de banca a la Ciutat Comtal.

CORNELLÀ: LOCAUT A FERGAT

La direcció de l'empresa Fergat, de Cornellà, ha acordat tancar les portes de la fàbrica fins que no es torni a la normalitat laboral. El corresponent Jordi Torres ens comunica que, de tres setmanes ençà, els dos-cents treballadors de l'empresa feien parades per pressionar les negociacions del conveni. Els obrers demanen un augment de quatre mil pessetes mentre l'empresa n'oferia tres mil dues-cents. No s'ha arribat a una entesa.

REBUTJADA LA DESTITUCIO DE MIGUEL HERRERO

La UTT del Sindicat de l'Aigua, Gas i Electricitat ha estat assabentada que el comitè executiu de la UTT Nacional del ram ha rebutjat la incoació d'expedient a Miguel Herrero Sánchez. Aquest era president de la UTT de Barcelona, elegit democràticament pels obrers del seu sindicat. Amb tal avinentesa, el comitè executiu provincial de Barcelona ha agraït les nombroses adhesions i actes de solidaritat realitzats arreu del país en defensa de Miguel Herrero.

PARC RESIDENCIAL "MAS NOU"

(Platja d'Aro)

Venda de torres i terrenys a la zona residencial amb més prestigi de la Costa Brava

Torres amb acabats d'Artesania (fusta antiga, pedra natural de pedrera pròpia, etc.) Mínim edificable 150 m², construeix la mateixa empresa. Terrenys a partir de 1.500 m². Restaurant 4 forquilles, tenis, piscina olímpica, mini-golf, hipica, vista panoràmica des de Bagur a Sant Feliu de Guixols.

Projectem cada setmana pel·lícula del Residencial "Mas Nou" a Barcelona. Informació de dilluns a divendres al Tel. 301 58 86, dissabtes, diumenges i festius. Tel. 972-81 82 20

ENSENYAMENT

Representants dels mestres revocable

La seva funció és de caire negociador amb el MEC

Els mestres nacionals van celebrar divendres una assemblea d'àmbit provincial per tal d'escollir un representant que negociarà amb el Ministeri. De la terna proposada per la comissió coordinadora, en fou elegit el candidat democràtic César Martínez Martínez, mestre del col·legi nacional Josep Maria Ginesta de Ripollet.

L'assemblea va determinar també, i molt estrictament, la funció i el paper d'aquest representant per tal que les futures negociacions responguin als interessos dels mestres:

—L'entrevista amb el ministre només pot ésser realitzada en període lectiu. En cas de celebrar-se durant l'estiu, la funció del candidat serà tan sols la de representar els nostres punts reivindicatius i el nostre sistema d'organització. No podrà negociar perquè qualsevol negociació comporta una discussió en els claustres, zones i assemblees provincials, la qual cosa no pot fer-se durant l'estiu.

El candidat és un simple portaveu de la plataforma reivindicativa dels mestres.

—Els respostes del ministre han d'ésser discutides prèviament a través del nostre canal representatiu: claustres, zones i assemblees provincials.

—El representat és revocable sempre que així ho decideixi la majoria reunida en assemblea.

NOU EMPLAÇAMENT PER AL NOU CLINIC

Els estudiants de Medicina van reunir-se ahir en assemblea per tal d'estudiar un altre cop el problema del nou clinic, l'emplaçament del qual no ha estat encara decidit, tot i que la compra dels terrenys ha d'ésser acordada abans del dia 30 d'aquest mes.

La reunió dels estudiants va considerar una nova oferta que ha estat feta per l'Ajuntament de Cornellà i les associacions de veïns d'aquella població. Aquesta oferta, segons els estudiants, permetria de resoldre els déficits d'equipament d'una àrea mancada de llits hospitalaris i situaria la Facultat en una zona ben comunicada amb Barcelona. D'acord amb el pla comarcal, aquesta nova localització hauria de dependre, tanmateix, d'una prèvia canalització del Llobregat per tal com els terrenys, ara qualificats d'agraris, només passarien a ésser d'equipament un cop feta aquesta canalització.

Seguï com sigui, els estudiants de Medicina han decidit rebutjar els terrenys de Sant Joan Despi que, abandonada la solució inicial de Sant Just Desvern —solució "bunkerista"— segons van dir— sembla ésser la localització que propugnen les autoritats per tal d'evitar que la nova Facultat quedi inserida en un ambient eminentment industrial com és ara el de Cornellà.

COL·LOQUIS ALS BARRIS SOBRE ENSENYAMENT

Les vocalies d'ensenyament de dotze associacions de veïns han organitzat una setmana de col·loquis als barris per discutir —pares, mestres i alumnes— sobre política educativa i problemes que afecten cada sector.

La iniciativa, que va sorgir arran de la vaga de l'ensenyament en fer-se palesa la necessitat d'interessar els ciutadans en la resolució dels problemes de l'educació, pretén de clarificar les diferents opcions que podrien configurar l'escola del futur: l'escola pública i l'escola pluralista, entre d'altres.

No es tracta, però, de portar als barris uns esquemes preparats a la bestreta, a favor o en contra dels quals hom invitaria la gent a definir-se. De fet, les pretensions de les vocalies són ben altres: **Voldriem —han dit els organitzadors—, que cada barri digués primer de tot com vol que sigui aquesta escola del futur; després ja hi haurà temps a posar-hi una etiqueta. Hi ha llocs —han explicat—, com és ara el Carmelo, on la gent ens ha descrit perfectament un d'aquests tipus d'escola sense tenir esment de la seva existència en els programes polítics de canvi educatiu. Es per això que, un cop decidit el que volen pares i mestres, les vocalies han considerat interessant de dur als barris els representants de les diferents alternatives, les conferències dels quals permetran de contrastar el que volen els uns i el que proposen els altres.**

D'aquest treball col·lectiu i popular sortirà un document que serà presentat al Congrés de Cultura Catalana i servirà, mentrestant, per a exigir els equipaments escolars que podrien mitigar el déficit que pateixen els barris en el camp de l'educació.

CLASSES AL GIMNAS-MENJADOR DEL COL·LEGI DE MONTBAU

Els professors de setè i vuitè d'ensenyament general bàsic del col·legi nacional mixt de Montbau han decidit de no garantir la continuïtat de llur tasca de cara al proper curs si han de continuar treballant al gimnas-menjador de l'escola.

En efecte, quan fou decidida la inclusió d'aquests dos cursos al col·legi de Montbau no existien les aules adequades, tot i que la construcció n'havia estat aprovada. Van rebre, però, el mobiliari i van començar a fer classes provisionalment en els locals del gimnas-menjador. Per tal de separar un curs de l'altre, fou col·locat un armari al bell mig d'aquest gimnas-menjador i durant dos anys han treballat en condicions precàries per tal com el soroll d'una classe fa impossible de treballar en l'altra.

Els pares de l'escola han fet gestions davant l'Ajuntament amb el delegat de cultura Udina Martorell i la senyoreta Rabassa. També s'han adreçat a l'inspector d'ensenyament de la zona de Montbau i, finalment, no havent trobat resposta, han enviat un escrit al Ministeri d'Educació.

Precària situació dels subnormals

L'Agrupació Provincial visitarà el governador

El governador civil de Barcelona, Salvador Sánchez-Terán, va rebre ahir al matí una comissió de l'Agrupació Provincial pro-Subnormals, encapçalada per Mercè Carbó, president provincial; Assumpció Clavell de Major, vice-president 1er., i Jesús Farrés Bernaldo, vice-president 2on., en representació de trenta-tres associacions pro-subnormals de la província.

El motiu de l'entrevista era conèixer la situació de la campanya de petició de signatures que acompanyen l'escrit dirigit al Rei, en el qual s'exposen les urgents necessitats que afecten més de 350.000 subnormals i més d'un milió de persones. La comissió va informar al governador que en la campanya s'han recollit ja 100.000 signatures.

Igualment es va informar al governador sobre la precària situació per la qual passen els subnormals de la província. A penes un 20% dels subnormals de Barcelona tenen plaça en educació especial, i menys d'un 20% en tenen a tallers especials, dels quals percentatges tan sols un 2,2 correspon a subnormals acollits a centres i serveis del sector públic.

La comissió va reiterar al governador les sol·licituds de l'esmentat escrit al Rei, que són:

—Inclusió del deficient mental a la Legislació Bàsica existent i a la normativa que es dicti en el futur.

—Creació i funcionament, d'un Organisme Interministerial únic que coordini tota activitat dirigida a l'atenció dels minusvàlids.

—I, mentrestant, que l'administració assegurui la continuïtat de tots els

Castelló Rovira, radiofonista i comunicòleg

El dia 19 va fer l'emissió número 500 del seu programa "Directo"

Joan Castelló Rovira és el pare del programa "Directo" de Ràdio Barcelona que el dia 19 va emetre l'emissió número cinc-cents. Confessa trenta-cinc anys, dos fills, és de Lleida i es pensa molt les respostes abans de contestar, ben al contrari del que fa davant del micròfon. Està sopant al vestíbul de Ràdio Barcelona per culpa de l'entrevista. Mentre menja la verdura li retrec que, essent de Lleida, no parli millor el català. Les justificacions són moltes i quasi òbvies. Durant el segon plat m'explica que va fer el batxillerat superior, el Preu i el magisteri, que ara és alumne de la Facultat de Ciències de la Informació i que es vol graduar en les quatre especialitats. "Entre els professors, és amb Miquel Moragas amb qui tinc una més gran comunicació d'idees."

A les darreries, em diu que és professor de l'Escola Superior de Relacions Públiques de Novostudio i gerent d'una empresa de publicitat. Ultra fer el "Directo" i tenir aquests càrrecs, realitza cinc programes de ràdio més. No em va voler dir el que cobrava.

Castelló Rovira és un senyor impecablement vestit i pentinat. Em va semblar, sota els llums del vestíbul de la Ràdio, que els seus cabells castanys tenien uns reflexos roigs. És una mica dandi, presumit, eh?

EL PERILL DEL TANCAMENT

—Qui era, abans del "Directo", el senyor Castelló Rovira?

—Abans i després del "Directo" sempre ha estat un professional net de la ràdio que lògicament va necessitar la gimnàstica indispensable d'una sèrie de programes que confirmessin aquesta professionalitat. El gran programa-rodatge va ser "Noches de Ronda" que vaig fer durant tres anys i pel qual hem van donar el Premi Ondas. Després, amb el "Directo", me n'han donat un altre, d'Ondas.

—I que creus que han representat aquestes cinc-centes emissions?

—Representen sobretot continuïtat. S'ha dit moltes vegades que el programa no continuaria. I també la incorporació i la participació de l'oient en la ràdio. Això no és cap invent meu, es fa a tot arreu del món.

—¿Has cregut en algun moment que el programa no continuaria?

—No, perquè sóc un optimista total i no perdo mai l'esperança. Cal dir que mai no he tingut problemes amb la delegació del ministeri d'Informació i Turisme. Normalment, els problemes han vingut per la pressió o la gestió de particulars amb més o menys poder.

—Qui són aquests particulars?

—No... Seria avivar la polèmica. Mira, el balanç del "Directo" és la millor garantia. Cada dia hi ha hagut cinc micròfons oberts. L'àrea telefònica, gent a l'estudi participant i dient coses i mai no ha passat res greu.

—Però, hi ha hagut moments delicats, conflictius.

—Han estat moments d'incertesa de continuïtat per alguna opinió política, de tipus laboral o per ser excessivament oberts en els temes de les relacions sexuals.

—Quin ha estat el millor moment del "Directo"?

—El "Directo" ha anat pujant i ara som en el millor moment.

—I on resideix la clau d'aquest èxit?

—La participació, la improvisació i l'espontaneïtat.

—Quina autocrítica et faries?

—Crec que és un programa viu que diu coses. Durant trenta anys la ràdio no ha dit res perquè no l'han deixada. El programa no és cap invent meu ni tampoc un intent temerari en solitari. Hi ha d'altres experiències de ràdio viva. A mi m'agradaria gaudir d'una estructura de llibertat total d'expressió i d'un plantejament publicitari diferent.

—Digues-me aquests altres programes vius?

—"La hora 25", "Espanya a les 8", "Dietari", "En profundidad..."

"NO SOC SUPERFICIAL"

—Quan t'acusen de superficial, què contestes?

—No necessito defensar-me perquè no em considero superficial. Tampoc no em considero exclusivament un radiofonista. De cap a peus sóc un comunicòleg i exerceixo com a tal perquè dirigeixo un gabinet d'investigació de la comunicació. Mira, el concepte de superficial és aplicable a tots la comunicació de masses. Qui millor defineix això es Abraham Moles, que parla de la cultura de mosaic.

—Quines crítiques t'ha dirigit l'esquerra?

—L'esquerra i la dreta se situen en funció d'on és el centre.

—Agafa uns trossos de pa i em fa un organigrama damunt la taula.

—Això que vol dir?

—Que el centre és molt prop de la dreta i que avui tothom s'apunta a l'esquerra. Hi ha molt esnobisme, i molta incultura política. Per això "Directo" dedica un espai a la política com si expliquéssim el catecisme als nens. Molts han pensat que el "Directo" és d'esquerres, però el que vol és donar una informació que tracta de ser objectiva i justa a cada moment, i els mateixos minuts de micro a una actitud i a la seva contrària.

—Però tu hi creus, en l'objectivitat informativa?

—És una utopia. Però nosaltres pretenem estar en el punt més pròxim a l'objectivitat.

I després del café, va concloure:

—Cada dia és menys veritat allò que les paraules se les emporta el vent. Cada vegada que hi ha hagut problemes, cent magnetòfons han gravat l'emissió. L'enviaja és encara l'esport del país. Algú va dir que era l'ambició dels incapaços. Desitjaria que ningú no m'enveges gens. Jo cada dia aprenc de tothom, des d'un superior fins un uixer. Ens falta a tots humilitat.

I se'n va anar escales avall a fer "La hora 25".

MARIA FAVA

FLEQUES DE TORN

Sant Medir, 10
Morales, 19
Cruz, 1
Cambrils, 10
Plaça Unificació, 7
Parlament, 33
Santa Margarida, 6
Via Lletana, 55
Tallers, 69
València, 572
Passeig, Triomf, 23
Pere IV, 416
Urgell, 54
Muntaner, 499
Pg. Fabra i Puig, 134
Poeta Cabanyes, 61
Aragó, 145
Consell de Cent, 348
Diputació, 426
Passatge Garrofers, 7
Aribau, 152
Juicio, 1
Biosca, 3
Baixada Mercat, 7

PAPERS ARTÍSTICS

Papers especials per a gravats, aiguafort, litografia, serigrafia, etc., papers Japó Nacré, papers per a dibuix, aquarella, ingrès i demés tècniques.

Les qualitats de més prestigi internacional:

ARCHES - RIVES - FABRIANO - CABALLO

Demani-les a les papereries especialitzades.

Vesdes al major a: Antoni J. Michel, Girona, 164. - Telf. 207 03 00
BARCELONA - 9

SABENA

Línies Aèries de Bèlgica,

dóna la benvinguda a

AVUI

L'APARICIO d'AVUI, primer no pot fer menys que congratular-se de que això sigui ja un fet en l'existència d'AVUI. Des de les seves mateixes pàgines, la companyia belga li dona la més cordial benvinguda i li desitja un afressat camí.

L'idioma català, llengua de cultura amb una riquíssima tradició literària i que en l'actualitat agermana socialment i espiritual a més de set milions de persones, reclamava expressar-se àmpliament en els òrgans de l'opinió. Sabena

Linies Aèries Internationales de Bèlgica

Lemonnier & Tremblé

XALETES PRÀCTIC

Mandri, 62 - BARCELONA-6
Tels. 2119310 - 212 4146
(Contestador automàtic)

VILADECANS

Oposició a l'autopista Barcelona-Coma-ruga

Significaria la destrucció de l'agricultura i l'asfíxia urbanística del poble

En el marc de la Fira de San Isidre, se celebrà a Viladecans un concurs-exposició de Fruits del Camp i una Exposició de Maquinària Agrícola amb diferents "stands" de la indústria i el comerç i de diverses entitats associatives locals. La Comissió Gestora de l'Associació de Veïns Tres Torres de Viladecans en col·laboració amb la Germandat de Pagesos va muntar un stand sota la denominació "Cop d'ull a una autopista que no volem", en què s'exposava fonamentalment i d'una forma gràfica (amb plànols i material fotogràfic) allò que significaria per a Viladecans la construcció de l'autopista prevista

Aquesta exposició anava acompanyada d'una auca crítica dels problemes que té plantejats Viladecans i d'un escrit que es va repartir profusament entre els nombrosos veïns que van visitar l'exposició i que molts d'ells van signar mostrant així la seva oposició a l'autopista. L'escrit diu, entre altres coses:

ASPECTES NEGATIS

"Què representa l'autopista?: Una barrera que secciona l'espai; una divisió del territori en compartiments tancats, sense comunicació; una alteració de l'equilibri ecològic de la zona i un nou focus de pol·lució.

"Què representa per a la comarca?: Destruir l'agricultura; partir la comarca del Baix Llobregat en dues i perdre, per això, la part que resti entre l'autopista i el mar; des-

truïció del paisatge típic del massís de Garraf i del seu futur parc natural i ocupació progressiva de la part tocant a mar per l'expansió de Barcelona.

"Què representa per a Viladecans?: Arruïnar definitivament l'agricultura; dividir el municipi en compartiments a causa de l'autopista i l'autovia de Castelldefels; asfixiar el nucli urbà, col·locat per sempre de cara a la paret" (muntanya), i perdre el terme municipal per expropiació a fi d'ésser ocupat pels serveis de Barcelona.

"Barcelona té problemes; la comarca i el nostre poble també en tenen. A Barcelona li calen solucions; a nosaltres, també ens en calen. Ara bé, de cap manera no es pot acceptar que, per a solucionar els problemes de Barcelona, aquests es trasplantin cap a les comarques, i menys al Baix Llobregat que està gairebé tan congestionat com Barcelona mateix, per tal com el desplaçament d'un problema no n'és la solució. Per tant, l'enorme volum de capital amb el qual es pretén tirar endavant aquesta obra, fóra molt millor que fos dirigit a donar solucions tan econòmiques com efectives que conservessin i creessin riquesa i no la destruïssin."

PROPOSTES

"Alternatives generals a l'autopista: Ampliar la 'xarxa' comarcal de carreteres; potenciar el transport públic; que els serveis d'esbarjo, zones verdes, complexos esportius es construïssin dins els mateixos nuclis urbans a fi de no obligar al públic a desplaçar-se per satisfer un dret com aquest.

"Alternatives a nivell comarcal:

Ampliar l'autovia de Castelldefels en tot el seu recorregut; ampliar i remodelar el traçat de la carretera de les costes de Garraf, incorporant-hi vials per a vehicles lents; desplaçar els trens de llarg recorregut i de mercaderies a les línies de l'interior, de Vilafranca i de Manresa, i multiplicar la circulació de trens per la línia de la costa.

"Alternatives per a Viladecans: Creació de noves vies de comunicació entre Gavà-Viladecans i Sant Boi; ampliació i millora del servei d'autobusos amb Barcelona; creació d'un servei d'autobusos dins la població; recobriment de la riera, dins de Viladecans; creació de passos elevats i subterranis a l'autovia de Castelldefels; creació d'un passeig marítim entre els campings i la platja amb diverses entrades, a fi que les platges de Viladecans siguin retornades al públic; creació d'un baixador en la línia del tren."

ANTONI BOSCH

OSSO DE SIÓ

Precisions sobre el pantà de Rialb

Hem rebut una carta de l'alcalde d'Ossó de Sió (Urgell), el qual fa unes precisions respecte a l'article que el diari publicà el passat dia 5, del nostre corresponal a la Seu d'Urgell, sobre "Creix l'oposició al Pantà de Rialb - Els agricultors de la Segarra protesten".

L'alcalde d'Ossó de Sió (que al diari apareixia per error Os de Sió) afirma que les paraules que se li atribueixen no són exactes ("volem tornar al secà, perquè els costos de l'aigua són massa elevats, especialment amb aigües elevades") i, en conseqüència s'afanya a fer la següent remarc:

"La meua intervenció en aquella reunió va ser exactament aquesta: Les nostres terres de la Segarra necessiten aigua i molta, però considerem que regar amb aigua elevada no ens pot ser rendible de cap de les maneres, pel molt cara que és, i ens pronunciem per l'aigua rodada, tal com era projectat al Pla Integral del Segre, que, a més d'això, si amb aigües elevades poden regar-se quinze mil Ha de terreny, amb les aigües rodades que figuren en el referit Pla se'n regarien 27.000, quasi el doble. Per tant, aquests recs projectats amb aigües elevades sols solucionen en part el problema, mentre que els recs projectats amb el primitiu Pla el solucionen totalment i amb menys cost de sosteniment."

SABADELL

La Cambra estudia el règim especial

Subvenció a l'Omnium i a l'ensenyament del català

Els acords més importants de la reunió mensual de la Cambra de Comerç i Indústria de Sabadell es refereixen a la constitució d'una ponència dedicada a l'estudi dels aspectes econòmics i fiscals del Règim Especial de Catalunya, ara en estudi, i al mateix temps el comerç la indústria i els serveis de la regió catalana. Un altre acord important fou el de subvencionar la tasca de la Delegació a Sabadell d'Omnium Cultural a favor de l'ensenyament del català.

S'analitzaren les possibilitats de promoure una Oficina d'Iniciatives i Turisme local creient oportú de realitzar gestions en aquest sentit amb els organismes competents.

Joan Brunet assenyala que en la referida reunió es féu l'informe habitual del Servei d'Estudis de la Cambra sobre la situació econòmica, assenyalant-s'hi símptomes de recuperació que ja s'apuntaven en mesos anteriors; el foment a la inversió, la consecució de nivells adequats de productivitat i la reactivació de la demanda, són les tasques més urgents a fi de consolidar aquesta recuperació econòmica que ara comença.

ELS D'ARRAONA, A MADRID

L'Associació de Veïns d'Arraona-Merinals ens ha assabentat dels resultats del viatge que realitzaren a Madrid uns representants del barri, a fi de pressionar davant els organismes competents perquè se solucionin els problemes que ja fa massa temps que pateixen el habitat del polígon Arraona.

POLEMICA A BELLES ARTS

Se celebrà l'Assemblea Ordinària de socis de l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell. S'esperava i així fou, una assemblea moguda com a conseqüència de la política adoptada darrerament per aquesta entitat, d'inserció a la ciutat i que té fites tan importants com el cicle de conferències "Cap una perspectiva europea" o bé l'actitud crítica envers la política municipal.

Aquestes actituds preocupaven un cert sector de l'"oposició" que el president a la fi convencé en el sentit d'entendre la simple missió informativa adoptada que l'Acadèmia havia pretès amb el cicle de conferències així com la licitud i obligació de l'entitat de criticar la gestió municipal en tot el que fa a l'urbanisme, ensenyament i cultura. Es produí una forta discussió sobre els límits que defineixen art, política i cultura, acabant amb l'aprovació d'una moció per la qual l'Acadèmia no s'havia d'adherir mai a cap opció política concreta.

Es procedí immediatament a la renovació de la Junta i fou elegit president Francesc Ventura persona vinculada a l'Acadèmia i en la línia del president cessant Manuel Costa. Vice-president, hi fou elegit Xavier Sauquet, arquitecte ben conegut a Sabadell per la lluita contra les actuacions municipals que han portat a fer que Sabadell sigui una de les ciutats més suburbialitzades del país.

JOAN BRUNET

FARMACIES

BARCELONA

GUARDIA NOCTURNA de 10 nit a 9.30 matí

ALMERICH. — Joan Güell, 91 (V. d'Honoria)
 BENITO. — Puigcerdà, 290 (Santander)
 BUSCATO. — Consell de Cent, 253 (Muntaner)
 CARDONA. — Gomis, 49 (Passeig Vall d'Hebron)
 CORTES. — Llinars, 5 (Bon Pastor)
 GALL. — Cliprés, 19 (Escoornalbau)
 GARRABE. — Dante, 118 (Serrallonga)
 GUERRA. — Major de Gràcia, 166 (Astúries)
 IGUAL. — Olzinellas, 21 (Sagunt)
 JIMENEZ. — Pere IV, 64 (Alava)
 MARTIN. — Travessera de Dalt, 91 (Escoornalbau)
 MAS. — Carretera de Sarrià, 31 (Infanta Carlota)
 PERALES. — P. Manuel Girona, 28 (Pàrruco S. Odon)
 REALES. — Guardiola i Feliu, 2 (Sant Andreu)
 RODRIGUEZ. — Ronda Sant Antoni, 40 (Riera Alta)
 SABATE. — Copèrnic, 37 i 39 (Muntaner)
 SANAHUJA. — Rosselló, 437 (Marina)
 SANS. — Rodrigo Caro, 60 (Junt J. Pinet)
 SALES. — València, 614 bis. (Avinguda Meridiana)
 VALLS. — Via Laietana, 169 (Provença)
 VEHI. — Aneto, 14 (Turó de la Peira)
 VILAR AMIGO. — Via Laietana, 50 (AM Sant Pere)

GUARDIA DIURNA de 9.30 matí a 10 nit

FARMACIA ALMERICH
 CENTRE D'ESPECIFICS
 Joan Güell, 91 (Sants). Tel. 338-45-14
 CENTRE D'ESPECIFICS UNIVERSITAT
 FARMACIA MARTIN SOLER
 Plaça Universitat-Tallers, T. 246-23-29
 FARMACIA CENTRE D'ESPECIFICS VILAR
 Via Laietana, 50. Tel. 225-15-45
 FARMACIA CENTRE D'ESPECIFICS DOCTOR GUERRA
 Major de Gràcia, 166 (Junt Fontana)
 Tels. 227-47-31 i 217-29-74
 FARMACIA VALLS JULIA
 Provença, 306 (cant. Via Laietana)
 Tel. 215-37-06
 FARMACIA ARDERIU PAYEROLS
 Bailen, 113 (cant. València). T. 257-57-01
 FARMACIA M. JIMENEZ. Tel. 227-96-14
 Porvenir, 64 i Amigó, 30 (Sant Gervasi)
 FARM. M. MADRONAL. Tel. 254-64-68
 Borrell, 133 (cant. Av. J. Antonio)
 FARMACIA PUIG SALA
 Mallorca, 468. Tel. 225-56-71
 FARM. INFANTA DE MAS GIBERT
 Tel. 230-50-04. Carretera de Sarrià, 31 (Junt Londres)
 FARM. VALLS SALVAT. Tel. 317-19-44
 Consell de Cent, 314 (Junt Passeig de Gràcia)
 CATALINA ROSELLO MARTINEZ
 Mestre Nicolau, 8. Tel. 250-83-65
 FARMACIA CENTRE D'ESPECIFICS A. CLAPES SERENTILL. Tel. 218-23-85
 Enric Granados, 117 (cant. Còrsega)
 FARMACIA BUSCATO. Tel. 253-47-04
 Muntaner, 56 (cant. Consell de Cent)
 FARMACIA LAURA ESCUDE
 Passeig Bonanova, 34. Tel. 247-34-52
 FARM. DR. M. SALES. Tel. 245-63-22
 València, 614 bis (Junt Meridiana)
 FARMACIA RICO. Passeig de Gràcia, 71 (Galeries Drugstore). Tel. 215-53-52
 FARM. ISABEL SABATE. Tel. 211-17-81
 Copèrnic, 39 (Junt Santaló)
 FARM. A. ALCAIDE. Tel. 235-87-68
 Jordi de Sant Jordi, 4 (Junt Pl. Maragall)
 FARMACIA SASTRE MARQUES
 Hospital, 109 i Cadena, 2. Tel. 241-50-79
 FARMACIA TIBIDABO
 Balmes, 395. Tels. 247-42-57 i 247-42-61
 FARMACIA SITJA-GOBERN. T. 261-43-21
 Pardo, 17 (cant. Riera d'Horta, enfront Canòdrom Meridiana)
 FARMACIA SANTOS COSME I DAMIA REINALDA MESTRES
 Balmes, 303 (Junt Plaça Molina)
 Tel. 228-94-35
 FARMACIA CARMEN CASALA
 Ntra. Sra. del Coll, 21. Tel. 217-58-58
 FARMACIA M. AMERICA VILARET
 Princesa, 20 i Montcada, 8. T. 319-77-11
 TRESSERA
 Avda. Príncep Astúries, 41. T. 228-83-10

SERVEI D'URGÈNCIA

METGES D'URGÈNCIA 321-21-21
 Centre Av. Sarrià, 30 321-21-21
 Ambulàncies 321-21-21
 METGES D'URGÈNCIA 212-85-85
 AMBULÀNCIES 232-84-34

MATARO

El port no es veu prou clar

La Unió de Cooperadors es retira de la societat

Una proposta d'ampliació de capital i la participació de la Unió de Cooperadors, en la societat "Puerto de Mataró, SA", van ser els dos punts a debat, en l'Assemblea Extraordinària, que hom convocà als socis del COPP del Grup de Cultura de la Cooperativa

El primer punt, que fou discutit durant dues hores, i per uns 60 cooperadors d'un total de 2.500 socis que té l'entitat, va ser considerat per l'Assemblea com a urgent a resoldre.

El punt conflictiu residí en la forma de materialitzar aquesta ampliació, que ha de sortir dels socis. Uns es decantaven per aportacions voluntàries, la Junta, per la seva part, va presentar la proposta d'ampliar les 300 pessetes d'aportació que fins ara es pragaven a 1.200 pessetes, a liquidar en un període de tres anys, segons cadascun.

TERESA CARRERAS

CERDANYOLA

Un dels accessos, tancat

Per obres que es realitzen a la carretera

En raó de les obres que es realitzen a la quasi confluència de les carreteres N. 150 i 144 que uneix Sant Cugat amb Cerdanyola, un dels principals accessos d'aquesta última ciutat, segons informa M. Cruz.

Ens comunica la Diputació de Barcelona, que les obres es deuen a l'ampliació i rectificació del pont del ferrocarril Barcelona - Manresa. L'antic pont, com que no complia les mínimes condicions, ja que tenia una alçada de 3,70 m. per 5 d'amplada, tallava la possible fluidesa del tràfic que acostuma a ser d'uns 15.000 cotxes diaris. Les obres ampliarien el pont a 18 m. d'ample per 4,50 m. d'alçada. Aquests 16 metres permetran una circulació de 2 files en cada direcció, amb una coberta central que les separi. Per a

viar els antics rails del tren, posant-n'hi de més estrets, i baixar el terra fins a fer l'alçada adequada.

Però els problemes no acaben ací, perquè en baixar el terra, un cop acabades les obres es pronostica que hi hagi petites inundacions sota el pont. Per tant, s'ha de construir un desguàs d'uns tres-cents metres fins al Riu Sec, on confluirien les aigües.

El director de la Secció d'Obres Públiques de la Diputació de Barcelona ens ha donat un pressupost de catorze milions de pessetes, dels quals l'Ajuntament de Cerdanyola en donarà uns sis milions. Les obres seran acabades a final d'any.

ENS HA SORTIT UN PIS BONIC I AMB UN SISTEMA DE PAGAMENT ORIGINALÍSSIM BENEFICIS DE TOT AIXO VISITANT L'EDIFICI "ALFA"

SITUAT A SANT ANDREU, 477, ON L'ESPERA LA SEVA PROPERA LLAR, AMB 3 CAMBRES, MENJADOR, CUINA AMB ARMARIS COMPLETA, BANY, ACABATS DE MAXIMA QUALITAT, AMB FUESTES NOBLES, ETC., A PARTIR D'UNA ENTRADA DE 200.000 PTEs. O 300.000 PTEs. HIPOTECA CAIXA DE PENSIONES DE 600.000 PTEs. A 11 ANYS, LA RESTE A PLAÇ CURT AMB INTERESSANTS DESCOMPTES O A PLAÇ LLARG. INF. AL MA-TEIX EDIFICI DE 10 A 1 I DE 4 A 7 LAB. I FESTIUS.

PROCER, S. A. Avda. Meridiana, 580. Tel. 345-92-96

COL·LEGI RESIDENCIA INTERNACIONAL SAN JORGE

- Admetem nens i nenes per a les vacances d'estiu
- Disposem de piscina i tota mena d'esports
- També es contracten grups d'escoles, institucions, empresa, etc.
- Oberta la matrícula del proper curs 76-77
- C.O.U., B.U.P., E.G.B. i Preescolar

Tels. 360-01-93 i 274-17-68

ACTIVITAT POLITICA

Anglès: Suspensa una conferència de Pujol

Volia llegir el text d'una també prohibida xerrada de Solé Barberà

Va ser suspesa ahir per ordre governativa la conferència que Jordi Pujol, secretari general de Convergència Democràtica de Catalunya, havia de donar ahir mateix a la població d'Anglès, dins del cicle "Catalunya per la democràcia".

Com es recordarà, dins d'aquest cicle havia estat prohibida també la conferència de Solé Barberà, del PSUC. Després d'alguns contactes entre els diversos partits que participaven en el cicle, decidiren tots que continués malgrat la prohibició del PSUC. Segons informen fonts dignes de tot crèdit, a la conferència a càrrec de CDC, que era la primera després de la prohibida, Jordi Pujol llegiria la comunicació de Solé Barberà.

D'altra banda, cal recordar també que el dimecres passat fou prohibida a Girona la presentació pública al teatre Ultònia de CDC.

ALT CAMP: CSC CONTRA EL PSC

Els militants de Convergència Socialista de l'Alt Camp ens fan arribar la següent nota:

"Els militants de Convergència Socialista de Catalunya de l'Alt Camp manifestem la nostra desaprovació per la gestió Pallach (PSP). Construir el socialisme a Catalunya significa, entre altres coses, eleccions i moviments de masses, partir del poble i servir el poble.

FIGUERES: CONFERENCIA D'ALBERT VILA

La Unió Democràtica de Catalunya és el partit de més rancior a Catalunya, perquè, nascut en temps de la República, sempre s'han mantingut fidel a ella, declarà a Figueres el professor i membre de l'UDC, Albert Vila, en el curs d'una conferència del cicle "Per a una Catalunya Democràtica".

L'UDC, de la qual és líder Anton Canyelles, continua la informació de Cifra, forma part de l'equip de la democràcia cristiana de l'Estat espanyol. El presentador reclamà l'estatut del 1932 com a punt del programa del seu partit i afirmà, en referir-se a l'aspecte socio-econòmic, que Espanya és un país sense impostos ja que els qui els han de pa-

CATALUNYA NORD

Més vagues al centre psicoterapèutic

Les seccions sindicals de la Confederació Francesa Democràtica del Treball (CFDT) i de la Confederació General del Treball (CGT) del centre psicoterapèutic de Tuïr han cridat una altra vegada a la vaga per a la fi del mes de maig i el principi del mes de juny.

Aquestes vagues seran efectives els tres dies durant els quals es reunirà el consell de disciplina d'aquest establiment. A petició de la direcció, haurà de decidir sancions eventuais contra vint-i-un militants sindicalistes (quatre de la CGT, cinc de "Force Ouvrière" i dotze de la CFDT).

FIGUERES

Dalí dona 87 obres

Salvador Dalí ha incrementat el fons del seu Museu, de Figueres, amb un total de 87 obres, que pertanyen a la primera època del pintor de Port Lligat, ens informa Emili Casademont. La "donació" s'ha fet davant de notari. Es tracta d'una sèrie d'olis i dibuixos, alguns dels quals són força interessants, com aquell quadre que representa les Fires i Festes de la Santa Creu. D'ara endavant, doncs, ningú no podrà pas dir que el Museu Dalí es troba mancat d'obres "dalinianes". No seran

gar, els rics, els elludeixen sempre, mentre la càrrega fiscal cau únicament sobre les classes treballadores.

Criticà també la intervenció televisiva del president del govern, Arias, per la seva dura crítica a l'oposició la qual cosa, afegí Vila, resulta sorprenent, posat que altres membres del govern han obert un diàleg amb aquesta mateixa oposició. També criticà l'allusió al moviment obrer, ja que el president no tingué en compte que l'única possibilitat d'aquest és emprar la vaga en no posseir un sindicat lliure.

SANT FELIU DE LLOBREGAT: EN FAVOR DELS PARATS

Recentment s'ha celebrat una reunió de la Comissió d'enllaç de l'alternativa democràtica de Sant Feliu de Llobregat, en què es tractaven del discurs del president del govern, senyor Arias Navarro i conseqüent ajornament de les eleccions municipals previstes en un principi pel novembre.

Per altra banda, es va redactar una nota dirigida als empresaris per defensar els treballadors parats que lluiten per la readmissió, i llur amnistia general, informa Jordi Torres.

VERDE I ALDEA, A ESPARREGUERA

Amb la conferència de Josep Verde i Aldea sobre "Democràcia i So-

GIRONA

Pronunciaments sobre l'aigua del Ter

La Diputació i Sindicats preocupats pels regatges

La notícia de la suspensió del projecte de regadiu del baix Ter i el consegüent desviament de 12,7 metres cúbics per segon d'aigua d'aquest riu cap a Barcelona, que vindran a sumar-se als vuit que ja són desviats des de fa anys entre les protestes dels gironins, tot quedant-ne només tres com a cab-

dalisme" s'inicia un cicle de conferències que porta el títol genèric de "Democràcia avui" informa Josep M. Llopert.

Hi és prevista la presència de Josep Solé; Barberà i de Miquel Roca i Junyent.

PLE DELS MEMBRES DEL PSUC DEL CENTRE DE SABADELL

Segons ens han comunicat portaveus del PSUC de Sabadell, en el transcurs d'aquesta darrera setmana s'ha celebrat un Ple dels membres d'aquesta organització que es troben enquadrats en la zona centre de la Ciutat.

En el Ple va assistir-hi un representant del Comitè Central del PSUC i tres membres del Comitè local, informa Joan Brunet.

MANUEL GARRIGA A L'ACADEMIA DE BELLES ARTS

Manuel Garriga i Miralles, membre destacat de CSC a Sabadell, pronunciarà el passat divendres una interessant conferència sobre el tema "Alternativa municipal". La conferència fou brillant, assenyalant clarament per quins sectors de la població passa el programa d'alternativa municipal i la importància de les Associacions de Veïns en el futur de la Ciutat. El col·loqui se centrà, per causa dels darrers esdeveniments polítics de la constitució del PSC, sobre aquest tema.

dal ciurculant per les nostres comarques, ha produït ja les primeres reaccions.

Aquesta mesura, que deixarà el cabdal mínim d'aigua perillosament contaminada sobretot a partir de Sarrià de Ter, agreujarà encara més la situació del camp gironí greument afectat per la política agrària actual tal com denunciava dies enrera en un comunicat de l'Unió de Pagesos de les comarques de Girona.

Com a conseqüència de la inquietud produïda a la zona afectada del Baix Empordà que esperava la realització d'aquest projecte de regadiu des del segon pla de desenvolupament, el comitè executiu sindical ha protestat per la contradicció entre aquesta resolució de la direcció general d'Obres Hidràuliques i un decret del ministeri d'Agricultura pel qual es declarava urgent la realització d'aquest projecte de regadiu. El comitè ha acordat de fer totes les gestions necessàries per a sostenir i fer possible l'aplicació del decret.

ACTITUD DE LA DIPUTACIO

Per la seva banda, la Diputació va tractar el tema amb caràcter d'urgència en el darrer ple, i el president senyor Xuclà va llegir un escrit demanant que la corporació destini els mitjans necessaris a evitar les conseqüències negatives que la solució plantejada a l'agricultura del Baix Empordà així com els perjudicis ocasionats a la indústria per la suspensió de les expropiacions previstes: "Essent una de les finalitats de l'explotació, que avui pretén deixar-se sense efecte, de dotar de nous regadius la comarca de Girona, resulta inqüestionable que la repetida resolució afecta l'agricultura gironina, així com, en deixar de pagar-se l'import de les taxes als industrials afectats per l'expropiació, els quals evidentment tenien fetes les seves previsions i inversions comptant amb l'imminent cobrament d'aquesta quantitat, queden en una situació greu els qui van confiar en l'actuació reglamentada de l'Administració.

RAFAEL NADAL

L'agricultura del país es va envellint
Declaracions del president dels Joves Agricultors

El president de l'Associació de Joves Agricultors de Barcelona, Josep Vidal, va declarar a Cifra: "La agricultura espanyola es va envellint". Afegí que l'edat mitjana de la població laboral és de 50 anys i que dintre de deu anys el camp pot quedar despoblat a menys que es concedeixin les oportunitats necessàries als joves. Els joves volen una més gran promoció a tots els nivells, especialment amb una formació agrària gratuïta subvencionada, nous tipus de crèdit oficial, anul·lació de pagaments dels traspessos de propietat de pares a fills, reducció del servei militar a tres mesos i plens drets jurídics com a empresaris.

Per la seva banda, el president Nacional europeu del Centre de Joves Agricultors, Fernando Saiz Pastor, digué que cal anar a la formació d'una selecció sindical de joves agricultors de lliure filiació igual a les existents als altres països europeus. Manifestà que l'objectiu immediat és l'aprovació de l'Estatut del Centre

de Joves Agricultors perquè puguin decidir la política que els cal.

PROTESTA PER UN TRASLLAT

Del Col·legi Oficial d'Enginyers, Tecnic i Perits Agrícoles de Catalunya hem rebut un comunicat en què els reunits han manifestat la seva repulsa pel procediment seguit en el fulminant acomiadament i trasllat a Caravaca (Múrcia) de l'Agent d'Extensió Agrària d'Eivissa, Joan Calvera Vehi, el qual ha impulsat a l'illa la formació de cooperatives agràries.

També informa en l'esmentada reunió sobre l'excel·lent labor que, com a agent d'Extensió Agrària ha portat a terme a Eivissa, així com dels esforços que ha realitzat sempre Joan Calvera per millorar les condicions de vida dels agricultors, ajudant-los realment i de forma molt efectiva a utilitzar millor els seus recursos.

Aquesta labor fou coneguda per Servei d'Extensió Agrària en ser-li concedit l'ingrés a l'Ordre Civil del Mèrit Agrícola. També valorada pels agricultors en obtenir el guardó d'Eivissenc de l'any.

ATLAS
GRUES

La gamma més completa de grues hidràuliques.

Amb 12 models bàsics en 52 versions diferents.

No ho dubti. Si pot pagar un xic més vegi una ATLAS.

Hi sortirà guanyant sempre

Distribuïdor exclusiu:

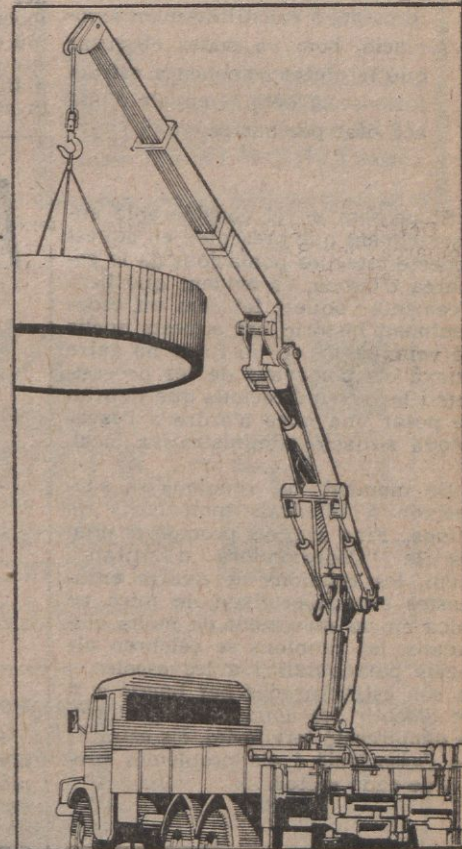
implementos, s.a.

Madrid

General Pardiñas, 112-bis (Madrid-6) Tels. 262 38 96 262 38 99 y 262 48 96

Barcelona

Verge dels Dolors, 12 Sant Just Desvern (Barcelona) Tel. 371 51 33

ARGENTÍ
el vostre
BRANDY

LA VALL D'ARAN

Perilla l'equilibri urbanístic

El ministeri intenta una planificació integral

"Puc dir que el ministeri de l'Habitatge es bolcarà totalment sobre el tema d'ordenació de la Vall d'Aran." La promesa té del senyor Josep Espinet Sancho, director general d'Urbanisme i, a més, lleidatà. "El problema és greu —ha afegit— i es considera prioritari entre tots els temes de plantejament que tenim a la direcció general. L'estudi elaborat pel Col·legi d'Arquitectes ha estat molt interessant i ens ha servit per a confirmar tot el que ja sabíem d'aquesta vall."

A començament d'aquest any, el Col·legi d'Arquitectes de Lleida, després d'haver impugnat el Pla d'Ordenació Urbana de Viella, capital de la vall, preparà un estudi sobre la

situació urbana de la zona i les seves possibles solucions; així mateix va demanar que la Vall fos declarada zona d'interès artístic. Respecte a les declaracions del director general d'Urbanisme, sabem que el ministeri ordenarà la redacció d'una planificació integral dins la Vall d'Aran, considerant el conjunt sense que el paisatge i la riquesa ecològica s'alterin. La vall d'Aran serà considerada com un conjunt on cal situar les obres que ja són fetes, les programades, i després curar l'interès públic. Per a fer tot això s'hauran de prendre les decisions que siguin oportunes, i, encara que en aquest moment no es coneixen, es preveu que ICONA hi tindrà un paper molt important.

ANTONIA MALLO

CERVERA

L'Iryda promet ajuda

Clausura del II Curset per a agricultors ramaders

S'ha clausurat a Cervera el tercer curset agrícola i ramader, que amb tant d'encert han organitzat la Jove Cambra i la Germandat Sindical de Llauradors i Ramaders.

Tota la setmana ha estat presidida pel caliu que comporta parlar en aquests moments de la problemàtica del camp, però ahir arribà al punt culminant amb la presència del president nacional de l'IRYDA, senyor Manuel Juste Trullen, del governador civil de la província, del batlle de la ciutat, membres del Ministeri d'Agricultura i entitats organitzadores.

CONFIANÇA EN L'IRYDA

Encetà el parlament el batlle de Cervera, el qual es referí a la quantitat de problemes que pateix avui la Segarra: d'aigua, ordenació del territori, necessitat de crèdits a llarg terme, per les quals coses confiava a IRYDA que, de segur, trobaria una solució a cada qüestió.

El president de la Germandat es dirigí també al president d'IRYDA suplicant-li una ajuda eficaç i ràpida, ja que estava en marxa l'organització d'una gran manifestació de pagesos a Lleida convocada per al dia 25 i autoritzada pel senyor governador, allí present.

A continuació tingué lloc l'esperat parlament del senyor Joan Manuel Juste, el qual subratllà que IRYDA havia rebut ordres d'estudiar a fons la Segarra, de part del Rei en persona, el qual —en la seva visita anterior a Catalunya— fixà l'atenció en la nostra comarca, que inclou part de les províncies de Barcelona, Lleida i Girona, manifestà que havia recollit el parer i els problemes dels pagesos que l'habitaven i que duia com a resposta un extens projecte de Llei que aviat seria inclòs en el "BOE". Fou llegit aquest projecte, i el senyor Juste hi afegí unes notes fetes per ell a títol d'aclariment, ja que el llenguatge oficial —digué— és molt àrid i poc entenedor per a la gent del camp.

La cloenda de l'acte anà a càrrec del senyor governador civil, que qualificà els actes que es produïren durant la setmana de treball, d'enormement positius, i que venien a donar una resposta a les justes reivindicacions dels pagesos de la Segarra.

JOSEP CORBERA

VIC

Les associacions de veïns, en marxa

La "Coordinadora d'Entitats" pot esdevenir "Coordinadora d'Associacions"

En una reunió celebrada a Vic, a la qual van ésser convocats els veïns de tots els barris interessats a constituir-se en associació, hom va poder observar que la ciutat comença a estructurar-se, a donar senyals d'una activitat per barris.

hom va aprenent el joc de la democràcia i Vic, com ja fa Manlleu, va construint el futur dels moviments del veïns, que arreu dels Estats democràtics constitueixen la plataforma o base des d'on es regeix el futur polític, ja que tant a Portugal o a Itàlia com a Cuba, existeix aquesta organització ciutadana, d'una im-

portància bàsica, car assegura la participació del poble en les tasques administratives.

A Vic es parla ja d'una coordinació d'Associacions, és a dir, potser això no és més que un model d'administració local alternativa.

VICENÇ LOZANO

A Balsareny manca un local social públic

L'actual Centre Parroquial podria convertir-se en un edifici adient

La manca de locals socials públics a Balsareny, on es pugui reunir la gent de la població, fer conferències, celebrar recitals, representar obres de teatre i portar a terme tota mena d'actes culturals, és un fet evident d'ençà que els balsarenyes han volgut reprendre una certa activitat cultural a la localitat.

En un temps en què a tots els nivells es reivindica el dret de reunió, d'associació, d'expressió, etc., és greu el fet que 4.000 habitants no tinguin lloc adequat i "seu" on dur aquests drets a la pràctica.

DOS LOCALS

L'existència però, de dos locals que en altre temps havien complert aquestes finalitats, i ara tancats al servei públic, l'un, propietat de la Parròquia, llogat a un particular per la seva explotació i l'altre, el Casino, propietat d'una societat a la qual d'ençà l'any 39 han estat negats tots els drets, ens fan pensar que el problema no és pas de manca d'espais hàbils, sinó de deixar que s'utilitzin els ja existents.

PROPOSTA

El "Cercle Cultural de Balsareny", grup recentment format que agrupa a un total de 12 entitats de la població, ha recollit una proposta que podria solucionar el problema que ocasiona aquesta manca de locals.

"L'actual «Centre Parroquial de Balsareny» —diu la proposta—, no és en bones condicions, ni de conservació ni de manteniment. Potser tampoc no té una construcció prou funcional i adient per a poder atendre les necessitats culturals que avui se li podrien assignar. Per altra banda, el seu emplaçament dins del municipi és immillorable i la seva àrea, de dimensions ben considerables.

Tenint en compte aquestes puntualitzacions, ¿no es podria pensar que interessaria a alguna immobiliaria negociar amb la parròquia per dur a terme un nou projecte d'edificació que beneficiés a totes dues?

Per exemple, una planta per locals culturals propietat fixa de la

parròquia i un pis a sobre, propietat de l'empresa constructora... Una solució d'aquest tipus no fóra, de cap manera la primera que es realitza en locals de l'església o d'altres propietaris que hagin quedat empantanegats així."

L'EXEMPLE DE SALLENT

Creiem que aquesta podria ser una bona solució al problema; almenys així ho ha estat a la veïna població de Salient, on s'ha acordat un projecte semblant entre l'Ajuntament i una entitat bancària.

Els balsarenyes tenim dret a un local on poder desenvolupar tot tipus d'activitats culturals que ajudin a mantenir un nivell i una vida cultural al poble, que ara com ara no existeix; però si que hi ha ganes de donar vida a aquesta activitat, i de cap manera no podem permetre que la manca d'un local en condicions ens robi aquest dret.

JORDI NOVELL

L'ESPLUGA DE FRANCOLI

Molt bones perspectives turístiques

El recent i molt interessant seminari celebrat al monestir de Poblet sobre "Defensa, conservació i utilització del patrimoni artístic"; el fet d'estar molt avançada l'autopista del Vendrell a Lleida a inaugurar pel juny vinent; l'electricificació i millora de serveis de la Renfe en la línia Tarragona-Lleida i Lleida-Barcelona per Plana, i la renovació total del Pont de la Palanca, en la carretera que enllaça la N-240, amb l'Espluga, Poblet, les Masies i Prades, pont que serà més ample i practicable, tot plegat fa que el conjunt vesteixi una marcada importància pel tradicional centre turístic de l'Espluga, integrat pel triangle l'Espluga-Poblet - les Masies i el marvellós Bosc de Poblet, a declarar Parc Forestal, d'acord amb la sol·licitud de l'Ajuntament de l'Espluga i el de Vimbodí.

ORGANITZACIO COMARCAL

L'Espluga per ella mateixa sempre ha tingut prou atractius per a atreure el turisme nacional i estranger i estar preparada per a atendre'l. Però la moderna motorització del transport ha creat la necessitat de organitzar-lo comarcament, perquè els qui entren a la Conca de Barberà per qualsevol dels set colls que la volten hi trobin varietats de motius, i per això s'ha constituït la Comunitat Turística Conca-Segarra de Tarragona.

Cal no perdre de vista que l'Espluga és el centre del camí dels quatre monetaris cistercencs: Poblet-Santes Creus-Vallbona de les Monges-Scala Dei, aquest amb esperançadors inicis de recuperació.

JOAN FARRE I GUAL

AGENDA

BARCELONA. — 11:30: Visita al Museu Verdaguier de Vallvidrera, explicada per Josep M. Garrut. Els qui vulguin anar-hi s'hauran de trobar davant l'esmentat Museu (Villa Joana), a dos quarts de dotze del matí.

— 12: Festa popular, organitzada per l'Associació de Veïns Barceloneta, als terrenys de la futura guarderia, Passeig Marítim-Andrea Doria.

— 18: Al Casal Montserrat, Mercaders, 42, Muntatge audiovisual i audició de discos d'autors su-americans.

— 18: Concert de l'Orfeó Manresà al Reial Cercle Artístic, Arcs 5, dins els actes organitzats per l'Orfeó Atlàntida.

— 18: Sessió de cinema catalana a EMAV, Paradís 14, destinada a educadors i responsables d'infància i joventut.

— 19:30: David Rodríguez Iglesias parlarà, a l'Associació Cultural d'Estudis Filosòfics, Avda. Portal de l'Àngel 38, sobre "Psicodinàmica de l'èxit".

— Excursió a Calella de la Costa, amb motiu de l'anyal Aplec de Corals Infantils de Catalunya, dins de la Festa Major del Centre Comarcal leidatà.

PREMIA DE DALI. — 10:45: A la SC Sant Jaume conferència per Frederic Boix sobre "La necessitat de l'educació sexual".

RIPOLL. — Al Teatre salesià Cine-Club, amb el film "King-Kong".

ROMANYA. — Diada cívica pro defensa de les Gavarres, Sardanes i recitals: Muntaner, Arnel·la, Rosell, etcètera.

SABADELL. — 10: Plantada de pins a la Plaça Espronceda. 11 Festival Infantil al carrer Bellpuig. 18:30 concert de piano i violí a l'Auditori de la Caixa d'Estalvis. 20 cloenda de la Setmana d'Alpinisme de l'UE Sabadell. 10 Festival Infantil a l'Associació de veïns Can Déu.

SANTA COLOMA DE GRAMENET. — 5 tarda. Recital de música sudamericana a l'INEM "Puig Castellar".

TERRASSA. — 12 hores. Recital Manuel Gerena al Teatre Sant Cristòfol de Can Anglada.

— 18:30: Recital Maria Cinta al Jazz Cava.

— 18:30: Teatre a EPIC amb l'obra de Dürrenmatt "Hèrcules a l'estable d'Augies".

TORREDEMBARRA. — Saló d'Actes de la Caixa Provincial, Festival de Cançó Folk amb UC, a Trenc d'Alba i Roca Foradada.

SANT PAU DE L'ORDAL. — 4 tarda, al Centre Parroquial, TITELLES BADABADOC.

DEMA

ARBECA. — 22: Mossèn Josep Gil Ribes parlarà a la sala d'actes de la parròquia sobre "L'església en el món d'avui".

BARCELONA. — 19:30: Acte de proclamació dels Premis de la Crítica "Serra d'Or" 1976 a la llibreria Ona, amb intervenció, en nom dels jurats, de Josep M. Castellet.

— 19:30: Colloqui general del XVII Curset sobre "L'assegurament de mercaderies en el transport marítim", amb participació de tots els professors que hi han intervingut, a l'Escola Oficial de Nàutica, Plaça Palau.

— 19:30: Pedro Arias parlarà, a l'Ateneu, sobre "Una alternativa econòmica per a Galícia".

— 20: Josep M. Solé i Sabatè parlarà, al Casal Montserrat, Mercaders 42, sobre "La Restauració Borbònica (1875-1914)".

— 22:15: Amb el nom de "Maig musical a Sant Felip Neri", tercer concert, amb el Cor Madrigal.

— 22:30: Taula rodona al Col·legi de Metges "Càncer de recte", a càrrec dels doctors Alcalde González, Armengol Miró, Grifé Bruguera, Mundet Torrellas, Sanchis Medina i Pons-Fontanillas.

SABADELL. — 16:15: Conferència d'Elisa Llamas sobre "Les democràcies pluralistes".

VILAFRANCA DEL PENEDES. — 22:15: A la Sala d'Actes del Museu, conferència de Jordi Pujol sobre "Un programa polític per a Catalunya".

XALETS

Amb 80.000 pams² de terreny amb moltíssims pins
Fantàstiques panoràmiques, aigua i llum

Prop de Montserrat
per 790.000 pessetes

Des de 75.000 ptes. ENTRADA

11 ANYS DE FACILITATS

ENTREGA IMMEDIATA

Informes tel. 246-37-39 (de 4.30 a 8.30)

ALACANT

Protesta general contra el MCE

Es denuncia la situació de l'ensenyament

Els professors d'EGB d'Alacant i comarca s'han concentrat davant la delegació del Ministeri d'Educació i Ciència per fer a mans del delegat provincial un escrit signat per 5.031 persones.

En aquest escrit es diu que davant l'abandonament a què es veuen sotmesos els xiquets pel retard en el nomenament dels professors d'EGB, i davant les nefastes conseqüències d'aquests (xiquets al carrer o, en el millor dels casos, emmagatzematge d'aquests a les aules, retard en el rendiment escolar, dificultats d'adaptació, etc.), i davant la situació laboral dels professors interins contractats, clarament deficient, cal que amb la màxima urgència possible s'arbitren i es posen en vigor normes que garanteixen el nomenament automàtic dels professors d'EGB al mes de maig, com un primer pas cap a la consecució d'un contracte laboral. L'escrit acaba demanant un diàleg obert a fi que siguin ateses aquestes peticions, cosa imprescindible per a la realització d'un ensenyament de qualitat al servei del poble.

ELS PNN

A banda dels professors d'EGB, ens trobem que els PNN d'institut també són en contra del MEC. La comissió d'informació de PNN del Col·legi oficial de Doctors i Llicenciats d'Alacant també ha fet pública una nota en la qual es diu, entre altres coses, que no han estat confirmats els nomenaments per al pròxim curs; el MEC es nega a establir negociacions sobre la nostra petició de contracte laboral i, en canvi, s'ofereix a estudiar les propostes sobre gestió democràtica dels centres quan acaben de ser elegits pel procediment no democràtic els directores de la majoria dels centres per un període de tres anys.

ELS CATEDRÀTICS

Els catedràtics i professors no numeraris de l'Escola Universitària de Formació del Professorat d'EGB han

redactat un escrit on, per unanimitat, fan les precisions següents: 1r, que el MEC, fins ara, no ha demostrat portar a terrenys concrets i legals l'esperit de la Llei General d'Educació en relació amb aquestes institucions formadores del professorat, i 2n, que aquesta filosofia d'abandonament i descurança, desenvolupada en tot un procés de relacions Ministeri-Escola Universitària de Formació del Professorat d'EGB, es confirma en l'avantprojecte del decret d'integració que ha estat àmpliament difós i sobre el qual mostrem la més absoluta disconformitat.

La nota acaba manifestant el seu suport als PNN.

JOAN-VICENT HERNANDEZ

SAGUNT

Demanen la dimissió del batlle Adan

Més de 1.500 persones es manifestaren a Sagunt per a protestar contra els pagaments que la IV Planta vol imposar als llauradors expropiats, segons informa Josep Torrent. Els manifestants recorregueren gran part del poble i en arribar a la carretera nacional València-Barcelona, tallaren la circulació durant mitja hora.

Els llauradors expropiats s'adreçaren cap a la casa de la vila, on demanaren la presència del senyor Adan, alcalde de Sagunt. El batlle, que es trobava reunit amb la permanent de l'ajuntament va eixir al balcó de la casa gran i va dir als manifestants: "L'alcalde i l'ajuntament estan amb vosaltres". Els manifestants, a aquesta dita de l'alcalde, varen respondre amb crits de "Adan a Sogorb" —el senyor Adan és fill de Sogorb—, "Adan dimite, Sagunto no te admite". "Voleu Adan? No".

Quan el senyor alcalde de Sagunt va eixir de l'ajuntament ho nagué

VALENCIA

Vaga de fam de vint-cinc sanitaris

Una càrrega de la Policia Armada provocà quinze lesionats

Ahir a les 3 de la tarda va començar, per part de vint-i-cinc sanitaris, una vaga de fam que es preveu d'una duració indefinida fins que no s'arriben a solucionar els problemes que els sanitaris de València tenen amb l'INP.

Els vaguistes es van instal·lar davant la Fe, asseguts sobre la vorera del carrer Alferes Provisional, i hi passaren tot el dia amb l'esperança de poder-se tancar al vespre a la parròquia de la Barraca, tal com ho tenien previst.

A les 8 del vespre, tres membres de la brigada social es van presentar a la parròquia per parlar amb el rector i portar-li una ordre governativa no autoritzant la tancada dels

vaguistes. L'arquebisbe, davant l'ordre governativa, va manifestar que no podia fer-se res pels vaguistes i aquests van passar la nit dintre els cotxes i de qualsevol manera.

Ahir al matí es van tornar a instal·lar sobre la vorera davant la Fe, i el personal que entrava de servei va assistir regularment al treball; la resta dels vaguistes va passar tot el dia en la seua actitud, i a aquestes hores seguixen esperant que se'ls faciliti un local, privat o públic, on poder dormir i passar la nit.

QUINZE FERITS

Ahir a les 10 del matí es va convocar una assemblea a la Fe que no es va poder dur a terme ja que la força pública la va dissoldre des del començament. Per a les 11,30 n'hi havia convocada una altra, però a les 11, mentre el personal de la Fe feia la típica "roda" pels passadissos de l'hospital, en la mateixa porta d'entrada la policia va portar a cap una càrrega violenta de la qual eixiren lesionades quinze persones, que ràpidament van ser ingressades al departament d'urgències, entre elles ha ha una dona en gestació, tres metges i la resta són infermeres i auxiliars.

COMUNICAT MEDIC

Després de l'ingrés al departament d'urgències de tots els ferits, i passats els primers reconeixements, el comunicat del departament de traumatologia deia que les lesions eren del tipus "editemes cutanis, contusions en avantbraços, esquena, natges, crani" produïdes per objectes contundents i els ferits seguïen pendents

de control de radiografia a fi de detectar possibles fractures.

DETINGUTS EN LLIBERTAT

Els cinc detinguts que van entrar a comissaria a les 9 del matí, abans d'ahir dia 21, acusats de pertànyer a la Junta Coordinadora d'Hospitals, després de dotze hores, van ser posats en llibertat. Les persones detingudes ostentaven totes càrrecs de vocals a nivell provincial i nacional, del Centre de Rehabilitació de Llevant, el Psiquiàtric, la Fe, així com la president de la Junta Sindical de l'Hospital Provincial.

La situació per als sanitaris de València continua essent igual que fa uns dies, ja que l'INP sembla que no té pressa a solucionar el conflicte. Cert és que només queden dotze persones acomiadades de les quaranta-una del començament, però, aquesta solució parcial que s'ha volgut donar al problema no és vàlida per al personal en vaga, ja que allò que es pretén és que la justícia i els drets socials del personal de l'empresa siguin aplicats a tots els nivells.

PILAR LOPEZ

VACANCES 1976

Demani fullet detallat amb més de 100 excursions que hem programat per a vostè

CIA. HISPANOAMERICANA DE TURISMO
Passeig de Gràcia, n° 11
Tel. 301 65 00 (12 línees)

La barraca en vies d'extinció
També està desapareixent l'Horta

DE vegades sospito si no tindrem una mena d'esperit de contradicció sistemàtica o si no sotmetrem tot el que passa al que descartianament podríem dir "el dubte metòdic". No ens agrada res del que fan els altres? Sols estem predisposats a veure "la palla" a l'ull d'altri? Fet i fet, tenim un gran sentit crític, desenvolupat al llarg d'anys en què ni ens han deixat respirar i en què no hem tingut un lloc al Sol, un sentit crític doblat d'una impertèrrita desconfiança davant les iniciatives oficials tantes vegades unilaterals i desil·lusionants. La veritat és que filem prim...

Quan algú em va dir que els estudiants de l'Escola d'Aparelladors feien un treball sobre les barragues valencianes, vaig tenir la lleugera esperança que, per a certes coses, encara hi arribaríem a temps, i que, des de les institucions oficials, el País mereixia algun tipus d'atenció, amb l'agradosa il·lusió que les noves generacions d'estudiants adreçaven la mirada al País i no als núvols.

Ara, després d'un temps de treball silenciós, l'Ajuntament de València ha obert amb gran pompa i fastuositat una magna exposició al Saló Daurat de l'Ajuntament. Sembla, doncs, que la Casa de la Vila, a més d'interessar-se pel turisme a la Umbria italiana, té una mica d'interès pels afers casolans. Però en matèria d'exposicions no té cap sort, no. Sempre li ix la criada contestatària o contestadora.

Aquesta volta han estat els mateixos estudiants que feren la feina els qui han protestat contra l'arquitecte municipal. Sembla que ells havien fet la feina i que l'arquitecte es quedava amb la fama.

L'exposició consta d'un grapat de fotografies, algunes ben fetes de debò, que han pagat els mateixos estudiants i que encara no han pogut cobrar (llevat del cas que aquesta darrera setmana les haguessin pagades), i també s'exposen una sèrie de maquetes, encisadores d'allò més, i grans plans amb croquis, alçades, frontis, detalls i tota la pesca, com és lògic i usual en els treballs dels arquitectes.

L'exposició és —com he dit— al Saló Daurat i el contrast és absolut. Entre aquells saló una mica de merenga, tot ell de guix, amb daurats, pintures i nesses simbòliques d'abundor i riquesa (el mite d'una societat idíl·lica i rica), entre grans llums de meravellosos cristalls, les pobrissones barraquetes fan llàstima. El contrast ens podria il·luminar sobre les contradiccions de la nostra societat, sobre les contradiccions existents entre el mite i la realitat, entre l'Horta i la Ciutat.

Perquè l'exposició fa trampa, amaga més de la meitat (com la pícaro Eugènia del cuplet). D'una banda, presenta la barraqueta com un habitat humà normal i no com un habitat de subdesenvolupament i de pobresa. No situa la barraqueta al context de l'Horta, no remarca la determinació dels materials (canyes, palla, fang...), la petitesa; la funcionalitat dels interiors, la precarietat dels serveis... Vista a l'exposició, la barraqueta passaria pel somni rousonà del bon salvatge o d'aquesta societat que naufraga entre problemes ecològics. La nostra barraqueta (estudiada per Manuel Sanchis Guarner) és una de tantes solucions peremptòries al problema de l'habitat quan hi ha camperols superexplotats. I que l'Horta de València no tenia res de Paradís ens ho demostren els estudis d'història d'Alfons Cucó. L'habitat i el context constitueixen una unitat social.

Com que l'exposició amaga tot això —ho ignora?—, resulta que els visitants poden eixir recitant aquell poema de Teodor Llorente "blanca com la gavina", "solar d'amables virtuts", o, com deia, tot parodiant-lo, Josep Lluís Sirera en el seu "Homenatge a Florentí Montfort": "Oh, dolça barraqueta valenciana"... Dolça...

Si a Blasco Ibàñez ens atenem, la barraqueta fou més bé agra. "La barraqueta" era una crònica expressionista de la dificultat de viure al camp valencià. Tot un document, i un pamflet.

D'altra banda, la barraqueta valenciana és en vies d'extinció i no cal plorar, no cal plorar perquè el camp mor també, l'Horta l'han assassinada els especuladors, les immobiliàries, les quals semblen haver tingut carta blanca per part d'eixe mateix Ajuntament que ara f' a un soterrar de primera a la Barraqueta entre daurats i lluminàries. L'Horta ha estat assassinada com ens va contar Josep M. Soriano Bessó ara fa uns anys. I d'això no se'n diu res (de Pinedo, de Merca València, del Polítècnic...) Un silenci diplomàtic.

La barraqueta valenciana, manipulada una vegada més, serveix per a les típiques maniobres pseudo-didàctiques i pseudo-salvadores.

L'exposició falla, i eixa falla acusa com tantes altres coses. Si els estudiants es queixen del mètode, nosaltres assenyalem la qüestió de fons.

La barraqueta s'ha fet agra, doncs.

R. VENTURA MELIA

el hiper

del paviment i ceràmica.

paviceramic - 4

EXPLOSIÓ DE FANTASIA

models exclusius

pressupostos sense compromís

P. Valldaura, 199 cantonada Artesania, 2 y 4 tef. 35032 04-3503700-Barcelona 16

REFORMES I DECORACIÓ DE PISOS, BANYS, CUINES

Garantia 20 mesos

El servei més complet de:

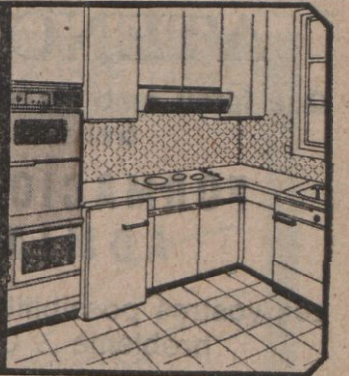
Mestres d'obres Electricitat

Lampisteria Fusteria

Pressupost i Projectes a l'acte

STYL T. 239 5490

NOU BERLIN, 77

A L'ESCOLA THAMAR

NOMES HI HA PLACES DE PREESCOLAR

I 1r D'EDUCACIÓ GENERAL BASICA, JARDINS

PLENS DE SOL I VEGETACIÓ, CUINA PROPIA,

SERVEI DE COTXE

CARRER DE CADIS, 17 (Putxet)

Preguem demanar entrevista

amb antelació 212-06-96

MALLORCA

Des de Madrid diuen que s'ha d'ordenar la infraestructura
Continuen les promeses d'ajut al turisme que es concreten en pocs fets

Es director general d'Ordenació del Turisme, senyor Careaga, clausurà ahir un curs per Secretaris d'Administració Local destinat a estudiar la problemàtica dels turístics, qualificatiu dins el qual entra, com a exemple característic, Ciutat de Mallorca.

El director general es dirigí als cursistes i els anuncià que "a partir d'ara és vital que no es destruis més el paisatge". Fins ara, segons sembla i ja ho dona a entendre el subsecretari de turisme a la seva darrera visita a Mallorca, l'administració havia deixat fer la iniciativa privada, fent els ulls grossos. Lògicament, els resultats són a la vista de tothom.

El senyor Careaga, en fer el discurs, es referí més d'una vegada als crims comesos contra l'entorn natural de les Illes i parlà de la necessitat d'ordenar el territori per tal de preservar-lo de noves destrosses. Par-

là també de continuar explotant les oportunitats que ofereix el turisme: "Continuem tenint —manifestà— moltes possibilitats turístiques, però cal que no es permeti d'anar construint a costa d'especular amb el sol. Si hem arribat al sòl, acabem ja de construir hotels i planifiquem l'entorn, o sigui millorem l'oferta.

LA SEGONA GRAN OPORTUNITAT D'ESPANYA

El director general amolla frases brillants durant el discurs, com ara aquesta: "el fenomen del turisme és la segona gran oportunitat d'Espanya; la primera fou el descobriment d'Amèrica". El contingut de la frase deixa entendre que, com bé sabem per la història econòmica de l'Estat Espanyol, no s'aprofitaren les riqueses produïdes per la colonització d'Amèrica per a desenvolupar la península. Amb el turisme podria passar el mateix i, en el cas de Mallor-

ca, l'Illa, com Hispano-amèrica, seria una víctima propiciatòria. En nombrosos —afegí el senyor Careaga— el turisme ha fet entrar a l'Estat espanyol uns beneficis de més de vint-i-cinc mil milions de dòlars. Una tercera part d'aquests ingressos —no ho digué el director general, però així ho reconeixen els economistes il·lencs— es produïren dins Mallorca i l'Illa, malgrat tot, encara sent com li parlen que ha d'ordenar la seva infraestructura i que en lloc d'hotels ha de planificar instal·lacions complementàries... A qui hem de culpar del retard patit?

De totes maneres, el director general —com el subsecretari— torna a insistir en les promeses d'ajuda a Mallorca. De fet va anunciar la subvenció de trenta milions de pessetes per al Foment de Turisme, però el públic sembla desenganyat. La setmana passada s'inaugurà la depuradora de Cala Santanyi, platja fortament contaminada, damunt la qual penjava una amenaça de tancament per part del Ministeri d'Informació i turisme, de manera que hi tornarà a ser permesa l'entrada de banyistes. Per a solucionar el problema de la depuració d'aigua s'ha hagut d'esperar més de deu anys. Es un exemple. L'altre que podem posar avui mira cap al futur. Es parla d'ordenar el que ja està construït; idè, bé, dimarts que ve, el governador civil de Balears visitarà la petita Illa de Dragonera situada davant la Costa de Sant Elm. En aquesta Illa hi ha prevista una sèrie d'instal·lacions hoteleres que, segons els promotors no espanyolans el paisatge, però com que aquí ja n'estem escalivats, ningú se n'acaba de fiar. Les paraules de l'administració arriben massa tard. El que cal presentar ara són fets. Fets i sols fets.

SEBASTIA VERD

Neix la Coordinadora d'Estudiants

Després de fer-se eleccions a tots els centres universitaris de Ciutat, s'ha creat la Coordinadora d'Estudiants, que persegueix la consecució d'una autèntica

Els dotze membres de la Coordinadora d'Estudiants varen tractar molts de temes. Així, i en primer lloc, fou denunciada l'actual política del Ministeri d'Educació i la manca d'un control efectiu quant al pressupost. També s'explicà que no foren escoltades les aspiracions dels estudiants arran de la recent visita a les Illes del ministre Robles Piquer.

En relació amb els problemes específics de cada Facultat es va indicar que a Filosofia i Lletres és notòria ja la manca d'espai. Els estudiants havien proposat la construcció d'aules prefabricades, però el vice-rector, Antoni Reig, contestà que no hi havia pressupost. Tanmateix, és curiós d'assenyalar que es construirà un nou edifici per a químiques malgrat existir avui necessitats més urgents. En aquest sentit, cal dir que la Facultat de Ciències ha obtingut un pressupost més elevat. (Entre parèntesis caldrà recordar que el vice-rector, Antoni Reig, és catedràtic de química.)

Per altra banda, també es va esmentar la necessitat de construir una nova Facultat de Dret, atesa l'elevada demanda que es registra en l'actualitat. Igualment se va explicar la manca de catedràtics i la interinitat del professorat a causa de la manca d'un pressupost fix.

B. MARQUES

MENORCA

Festival de cançó i dansa del poble
Cap el retrobament de l'art més pur i autòcton

El Congrés de Cultura Catalana ha calat profundament dins molts sectors del poble menorquí i d'una manera més intensa que no era previsible, duu a terme les tasques que aquest s'ha imposat a nivell de tots els Països Catalans.

El sorollós i popular homenatge a Francesc de B. Moll, que fou la presentació del Congrés a la nostra illa, serví de mostra del que pot ésser en un futur la seva tasca, adreçada a la recerca de l'autèntica cultura del poble.

Els qui s'embarcaren amb la ponència del lleure han anat estudiant, entre altres coses, la complexa realitat del folklore menorquí, i no tan sols en l'aspecte de relíquia històrica, sinó de realitat vivent. Es colpidor de veure que, adesiara, s'estiguin organitzant festivals de cançó que reuneixen el jovent de tots els pobles, jovent que estudia la nostra música, que l'adapta a les seves possibilitats i que crea música nova.

DIFICULTATS D'ORGANITZACIÓ

En aquest sentit, i per tal de reunir totes les persones preocupades per la nostra música popular, el Congrés de Cultura Catalana, per mitjà de la seva ponència dedicada al lleure, ha organitzat un Festival de cançó i dansa del poble menorquí, que s'ha de celebrar dimarts vinent, dia 25 de maig, a les 9 de la nit, al Teatre Principal de Maó.

Cal ressenyar que les dificultats d'organització no han estat petites. La vida il·lenc, és a dir, separada de la península, s'agreuja quan els òrgans de l'administració de l'Estat no estan organitzats d'acord amb aquesta discontinuïtat geogràfica i repeteixen el mateix sistema esta-

blert a Peñaranda de Bracamonte, posem per exemple. El fet és que per a obtenir el permís per a la celebració del Festival calia una auto-que podrà tornar en avió rització de la Delegació d'Informació i Turisme. Delegació que en aquests moments resta sense el cap dirigent. En presentar la sol·licitud, que anava lògicament acompanyada de les lletres de les cançons populars, el funcionari de torn va declinar responsabilitats. Calia que les lletres anassin a Madrid.

—Com això a Madrid —se li objectà—, vol dir que tanmateix ho entendran a n'açò d'"Un senyor damunt un ruc..."?

—Jo no en sé res. A Madrid i prou!

I a Madrid és partit "Un senyor damunt un ruc" i els altres companys de viatge.

JOSEP M. QUINTANA

EIVISSA

Protesta pel trasllat del delegat d'Agricultura

La decisió del ministeri d'Agricultura de traslladar contra la seva voluntat el fins ara cap de l'agència d'extensió agrària d'Eivissa a Caravaca ha tingut una ràpida resposta popular, informa Rafael Pasquet. Divendres fou adreçada una carta al ministre del departament signada per més de mil dos-cents pagesos i residents a les Pitiuses en la qual expressen "el més sentit disgust davant aquest fet en la persona de Joan Calvera", mesura qualificada d'arbitraria pels signants.

Joana Serra, escriptora i venedora

L'eterna lluita de fer arribar l'art literari

Va néixer a Pollença l'any 1950, any de collita d'ulls bonics perquè els té enormes, foscos i plens d'interrogació.

L'any 1972 va obtenir el Premi de Sa Pobla de narració. Va seguir (1974) el Ciutat de Manacor amb el llibre (ja editat) "Taules de marbre" i el Primer Premi a la Festa de les Lletres de Campos l'any 1975 ("ex aequo" amb Miquel Mas).

Aquest darrer, editat juntament amb "Massa temps amb els ulls tancats" de Miquel Mas Ferrà, va sortir el Dia del Llibre a Ciutat amb un començament de caire anecdòtic.

Formant part d'un grup de companys autors van plantar una parada de llibres editats a Mallorca i escolliren el lloc que els semblà més adient: el passeig del Born.

Però la policia municipal va foragitar-los, anant a raure a la vorera, a la confluència Born-Sant Felu. Malgrat aquest entrebanc els autors-venedors obtingueren un resultat positiu i afalagador.

Joana ens ho explica rient. Es una allota de somriure i no cal demanar-li si es optimista.

—Es clar que ho sóc, no tinc cap motiu pel pessimisme. M'agrada la gent, llegir, escriure, anar al cinema i tantes coses més. M'agrada la vida.

Joana ja no és una promesa, és una autèntica realitat d'aquestes plomes il·lenques que han trencat motllos i suren per damunt del pa-

norama de les lletres catalanes actuals. Nous estils i nova saba.

—No, jo no crec en una literatura exclusivament femenina; per a mi només existeix literatura.

—Noms d'autors? Preferesc obres concretes. Escriptors que m'agraden molt: Salvat Papasseit, Rosselló Pòrcel, Josep Maria Llopart, Espriu, Hernández, Delibes, Natalia Ginzburg...

Respon de faisó directe i només cerca refugi en la cigarreta quan vol aclarir conceptes.

—Si, m'agrada la poesia; encara no havia acabat el batxillerat que ja escrivia poemes. Actualment tinc alguna cosa inèdita. En matricular-me a Filosofia i Lletres em vaig apassionar per la lingüística; darre-rament he estudiat a Barcelona i ara em dedic a l'ensenyança. De temps lliure no en tinc gens, pertany a les relacions públiques de l'Obra Cultural Balear i col·laboro activament en diverses publicacions locals: reunions, taules rodones, conferències, etc. Faig els possibles per ajustar aquestes activitats a la meua tasca de professora de català a l'Escola Universitària d'EGB, i estic esperant l'estiu per a treballar de ferm, aprofitant les vacances...

A Ciutat es parla molt i bé d'aquesta allota que a la primera plana d'un dels seus llibres va posar aquesta dedicatòria: "Per a tots els qui han fet cua el temps de recreo esperant la llet en polvo".

M. DOLORS CURTEI

Obrim matrícula només pels nivells de Preescolar i 1.er d'Educació General Bàsica.

Preescolar - E. G. B. Batxillerat Homologat. Serveis de menjador i autocar. Francès i Anglès.

Iradier, 15-19-21-28 (BONANOVA)
(Aquest estiu comencem la nova Escola a l'Avinguda Dr. Andreu)
211 81 54
211 89 54
CONCERTAR ENTREVISTA

ATENCIÓ, PARES!

Qué fareu amb els vostres fills ara que no poden treballar fins els 16 anys?

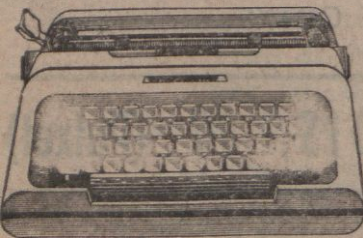
FORMACIÓ PROFESSIONAL ADMINISTRATIVA

Les vostres possibilitats econòmiques no són cap problema... Complauem a tohom...

ACADEMIES C. CATALA COMERCIAL

BARCELONA: Rbla. Catalunya, 3, 1r. Tl. 302238
HOSPITALET: Junt al Mercat La Florida. Tl. 3332035
SANTA COLOMA: Josep Antonio, 84-86. Tl. 3867998

apreneu mecanografia al tacte

- * Amb tots els dits.
- * Sense mirar el teclat.
- * Resultats garantits.
- * 75 pulsacions en 15 dies (1 hora diària).
- * 160 pulsacions en 30 dies (1 hora diària).
- * 250 pulsacions en 45 dies (1 hora diària).
- * Cada dia podeu canviar la vostra hora.
- * Classes mati, tarda i vespre.

NOUS CURSOS: DILLUNS VINENT

enseñanza audiovisual, s.a.

Centres 1) BALMES, a Balmes, 152 (cant. Còrsega) Tel.: 218 15 12
2) DILVIS, a Rocafort, 241 (cant. Còrsega) Tel.: 239 58 90

Calderes per a calefacció i aigua calenta

Frigorífics
Guines

Rentadores

Escalfadors a gas
Escalfadors elèctrics

per descomptat...

Corbora

la marca de prestigi

MADRID

Misteri sobre la reunió Joan Carles-don Juan

El "Consejo Nacional" no posarà obstacles a les lleis dels reformistes

A hores d'ara continua sense saber-se res sobre la conversa que el rei Joan Carles I mantingué divendres amb el seu pare, don Joan de Borbo, vingut expressament de Portugal. Els portaveus d'ambdues personalitats insisteixen una i altra vegada que la reunió fou deguda exclusivament a motivacions familiars i que, per tant, no fa falta ni tan sols un comunicat.

També ha cridat l'atenció l'entrevista entre el rei i el cap de govern, Carlos Arias, quan don Joan acabava de marxar de Madrid, i la que mantingué dissabte amb el vice-president del govern, Manuel Fraga. No estranya pel fet en si, ja que no és la primera vegada que el rei s'entrevista amb personatges del govern, sinó per les circumstàncies ambientals que l'envolten. Tenen aquestes reunions posteriors quelcom a veure amb la primera? Sobre això, els comentaris es divideixen: els uns diuen que sí i uns altres diuen que no. Si sembla bastant clar que tot plegat està en funció d'un futur més o menys pròxim que inclouria com a temes principals la qüestió dinàstica, el viatge del rei als Estats Units —que cada cop es considera més important—, el referèndum —que ha passat a un segon terme—, els propers passos reformistes i potser alguns canvis governamentals.

EL GOVERN A LA RECUPERACIÓ DE L'OPINIÓ PÚBLICA?

Del Consell de Ministres de divendres han cridat l'atenció quatre mesures que, malgrat la seva forma administrativa, han anat assolint una càrrega política important. Ens referim al cas del petrolier "Urquiola" a La Corunya, als possibles subornaments de la "Lockheed", la desmilitarització del personal de la RENFE i al decret que amplia la limitació de convocatòria a la Universitat. El desastre petrolífer i ecològic de La Corunya originà una notable campanya de premsa que recollia el descontentament popular a Galícia en relació amb les mesures preses per l'Administració. El Sindicat Lliure i tot de la Marina Mercant publicà una extensa nota en què es demanava més informació i més atenció oficial de cara a les zones afectades.

El fiscal del Tribunal Suprem serà l'encarregat d'investigar les possibles irregularitats sobre el cas "Lockheed", l'altre afer amb una gran càrrega política. També aquesta decisió del Consell de Ministres ha arribat oportunitat, ja que el país es preguntava, cada dia amb més insistència, com era que no hi havia una investigació oficial sobre l'acusació. Els rumors referents a

aquest fet ja començaven a donar noms pertanyents a les altes esferes i ocupant càrrecs rellevants. A veure si així s'escampen tots aquests dubtes... Els corresponents espanyols als Estats Units explicaven darrerament amb sorpresa com s'havien anat congelant les converses entre l'ambaixada espanyola a Washington i el Departament de Justícia per a aconseguir informació completa sobre aquest cas tan misteriós.

L'ampliació de convocatòria a la Universitat i la desmilitarització del personal de la RENFE, són les altres dues decisions del Consell de Ministres que vénen a reforçar aquesta mena d'"ofensiva popular" en el moment just que el govern es disposa a afrontar unes quantes batalles importants, potser decisives, en relació amb el seu programa de reformes.

PROCESSAMENTS A "SOFICO"

Potser en relació amb aquesta maniobra arriba una notícia sorprenent: l'empresonament del president i el conseller delegat de "SOFICO", Eugenio Peydró Salmerón i el seu fill Eugenio Peydró Brillas. El delicte de què han estat acusats i processats és el d'estafa, previst per l'article 539, número 1, del Codi Penal; se'ls exigeix una fiança pecuniària de sis mil milions de pessetes. Els advocats José María Stampa, vinculat a l'associació ANEPA, i Felipe Riuz de Velasco, s'han encarregat de llur defensa. Cal recordar que el 1975 el grup "SOFICO", assessorat per Antoni Pedrol i Rius, degà del Col·legi d'Advocats de Madrid, es declarà en suspensió de pagaments. L'enfonsament de "SOFICO" afectà les inversions d'un nombre de petits accionistes. Foren nomenats dos jutges especials, un per a l'àmbit penal i l'altre per a l'àmbit civil. L'escàndol "SOFICO" fou molt ampli, i hom pensà que estàvem davant d'un altre cas MATE-SA, però l'afer s'anà adormint fins que sobtadament, el jutge penal decretà dijous el processament dels Peydró. És interessant de destacar que si el jutge hagués de processar la resta de consellers encara vius, el cas passaria automàticament a la Sala Segona del Tribunal Suprem, car hi ha un magistrat entre ells. I també que l'actuació penal paralitza de moment la civil, és a dir, que els creditors hauran d'esperar algun temps més per a recobrar els cinc mil milions de pessetes que reclamen.

Ara bé, un dels espectes més notables d'aquest nou gir de l'afer "SOFICO" és que, per primera vegada ha estat publicada la llista de personalitats que el 1974 formaven

el Consell d'Administració. Traduíem del diari "El País": "Eugenio Peydró, president i impulsor de "SOFICO", nasqué a Amèrica el 1906. Fou comerciant a Barcelona abans de la guerra civil, i hi tornà amb les tropes nacionals com a capità de fronteres. Posteriorment es dedicà als negocis (exportació, fabricació de material mòbil i, més tard, construcció). A partir de la construcció muntarà "SOFICO". Rafael Cabanillas Prósper (vice-president, tinent general, ex-cap d'estat major de l'exercit i ex-president del Consell Suprem de Justícia Militar). Aquest vice-president insiti repetides vegades i en conferències de premsa sobre la salut i el vigor del grup. Hipólito Jiménez (secretari), fill del president, Segismundo Martín Laborda (conseller), magistrat, en aquests moments president de l'Audiència d'Albacete, José María López Pelegrín, (conseller), intendent de finances; sollicità la baixa al consell abans de produir-se la suspensió de pagaments. Juan Losada Pérez, (conseller), coronel de la Guàrdia Civil i ex-cap de seguretat del Cap de l'Estat, Juan Martín Pariente (conseller), advocat i tinent coronel d'intendència de l'aire, Luis Nieto Antúnez (president honorari ja mort), enginyer industrial i procurador en Corts. També fou conseller el general García Valiño, ja mort, així com el general, també mort Antonio Gómez Noya i Celestino Aranguren Abourgon".

JOSEP Me SANMARTI

ACTIVITAT POLITICA

Partits polítics pel juny

Ho preveu Salazar després de sopar amb Fraga

"Els partits polítics seran reconeguts possiblement el mes de juny vinent", va declarar Víctor Salazar, secretari general del PSOE històric, en comentar el sopar que mantingué divendres amb el vice-president per a Afers de l'Interior i ministre de la Governació, Manuel Fraga Iribarne.

En el sopar, a més de Fraga, hi van ser presents el director general de política interior, José Manuel Otero Novas, el cap del gabinet del Ministeri de la Governació, Carlos Argós, i el cap de premsa del mateix departament, Rogelio Baón.

Per part del PSOE històric hi eren el vice-president, el secretari general, el vocal de formació política i l'assessor de premsa.

En la reunió varem parlar amb tota llibertat sobre quina és la nostra posició i quins els nostres objectius. Fraga es mostrà en una actitud molt oberta envers els socialistes, declarà el secretari general del partit, Víctor Salazar.

"NOSALTRES NO HEM CONDEMNAT RES"

En ser demanat com havia encaixat Fraga el comunicat oficial del PSOE històric, sobre la seva oposició a la reforma política i al pacte proposat, va dir: Això és una cosa que s'han tret de la màniga els comentaristes. Nosaltres no hem condemnat res. El que varem dir és que

no són suficients les bases proposades pel ministre Areilza per a arribar al pacte que propugna, i que hi manquen uns complements.

GONZALEZ: DECLARACIONS A MEXIC

La monarquia espanyola no ha de ser forçosament incompatible amb les llibertats democràtiques, declarà el secretari general del PSOE, Felipe González, en una conferència de premsa al club de corresponents estrangers de la capital mexicana.

"Però aqueix no és un problema del PSOE —afegeix—, és un problema de la monarquia. Nosaltres no representem una institució, sinó una aspiració transformadora de la societat. Si el rei és capaç d'adaptar-se i assimilar aquest procés històric, la Monarquia sobreviurà."

TIERNO GALVAN DESMENTEIX RUMORS

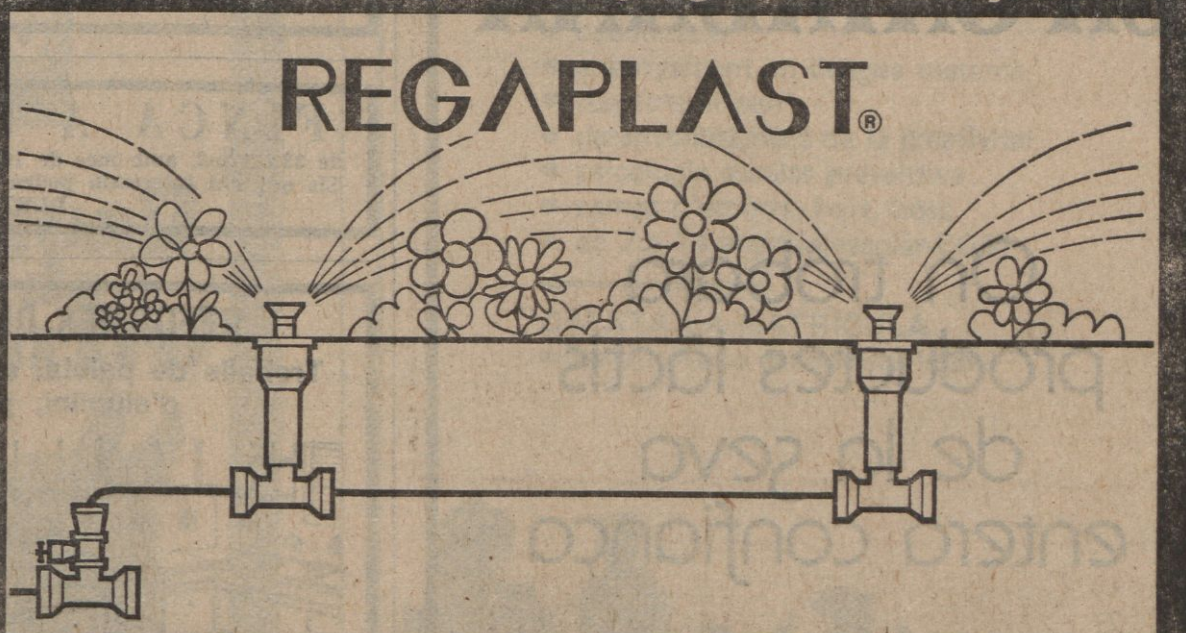
Tierno Galván va declarar, respecte a les notícies que Felipe González havia pressionat perquè el partit venezolà "Acción Democrática" li retirés la invitació, que no hi ha anat perquè està malalt, i que "entre el PSP i el PSOE no hi ha pugnes, tot discorre normalment".

Per altra banda, no s'ha autoritzat "perquè no oferi agaranties la llibertat on era convocat l'acte", la conferència que havia de pronunciar-hi el socialista Pablo Castellanos, informa Logos.

SUBIRA
MODA INFANTIL

Subirà saluda al poble català i es solidaritza amb la seva cultura

AVUI ja podreu regar amb goig els vostres jardins.

Us ofereix un rec subterrani que vosaltres mateixos podreu instal·lar

Una creació de NEOPLAST, S.A.
al servei dels Països Catalans.

Devenda a:

Servicio Estación - Aragón, 270 • J. Pulgrós - Avda. Mistral, 32-34 • Citesa - Diputació, 26 • Ferret, R. Plá - Tallers, 68
• Garden Center Mitjans - Autovia Castelldefels, Km. 5,700 - Prat • Ferret, Ballus - Pedro IV, 130 • Jardín - Avda. José
Antonio, 499 • Jarclós Plantas - Escuelas Pías, 69 • Superver - Pz. Palacio, 3 • Casa Conillas - Lauria, 11 • Lomotoro -
Pz. Tetuán, 17-18 • Gigl Garden Shop - M. Sarriá, 172 • Manau, S.A. - Campo Florido, 31-45 • Poliglás - Cerdeña, 399 •
Ibérica de Hipermercados - Autovia Castelldefels, Km. 8 - S. Boi • Ferret, Pagés - M. Gracia, 148 • Ferret, Andreu -
Rocafort, 123 • Ferret, Ramón Valls - Urgel, 5 / Vallespir, 117.

i als demés especialistes comercials del ram.

PAIRALS, S. A.

Li ven la seva segona llar

Masies típiques catalanes, Cases de poble, Finques

PALAFRUGELL - L'ESTARTIT: Prov. Girona, a 4 Kms. del mar, magnífica masia, 600 m² i casa per a masovers, 10 habitacions, salons, menjador, cuina, conservació molt bona, reconstruïda, moblada luxosament, molta aigua, llum, força, tle., 5 Hes. de terreny, jardí i arbres fruiters, pins i pollancre, preu interessant.

CAÇA DE LA SELVA: Prov. Girona, a 3 Kms. crta. gral. Finca agrícola i masia de 500 m² i una altra de 300 m², aigua abundant, llum i força, 50 Hes. Molt bona per a conreu i cria de bestiar.

PONT DE MOLINS: A 10 Kms. Figueres, magnífica finca agrícola i ramadera de 30 Hes., aigua abundant amb regatge per aspersió tota la finca, maquinària agrícola, casa senyorial i casa de masovers en perfectes condicions, actualment hi ha 30 vaques, preu interessant.

CAÇA DE LA SELVA: Prov. Girona. Petita finca. 2 Hes., masia típica catalana, bon estat, aigua, llum.

TALLADELL: Prov. Lleida a 2 Kms. de Tàrraga. Casa de Poble. Aigua, llum, 90.000 pessetes.

PONTOS: Prov. Girona, a 10 Kms. de Figueres, casa de poble, aigua, llum, 300.000 pessetes.

SANT LLORENÇ DELS MORUNYS: Prov. Lleida. Finca 5 Hes., conreu i bosc, amb dues cases de pagès, molt bona vista. 550.000 Ptes.

PALAFRUGELL: Prov. Girona, casa de poble gran ben situada, aigua, llum, pati.

LLADO: Prov. Girona, a 20 Kms. Figueres, casa de poble, quatre plantes, molt bon estat, aigua, llum, habitable a l'acte.

BOADELLA: Prov. Girona, a 20 Kms. Figueres, casa de poble de pedra, molt estil, ben conservada, aigua, llum.

CAMPANY: Prov. Girona, casa de poble de pedra, dues plantes, aigua, llum, ben conservada, terrassa.

PONTOS: Prov. Girona, a 10 Kms. Figueres, casa de poble, aigua, llum, 250.000 pessetes.

PAIRALS, S. A. - Freixa, 51 - Tel. 211 97 00 - 04

Interès pel discurs de Fraga a les Corts

S'atura l'establiment de relacions diplomàtiques entre Espanya i Romania

Una de les notícies que més s'ha comentat a Madrid, ha estat la visita de Joan de Borbó al palau de la Zarzuela i l'entrevista amb el seu fill, el rei Joan Carles. Per altra banda, el rei ha conversat amb els titulars dels ministeris de Governació i Comerç. També dins de l'activitat política cal destacar el viatge del ministre de Relacions Sindicals a Canaries i la visita del ministre de l'Exèrcit a l'Acadèmia Especial de la Policia Armada. Respecte a les especulacions a què la política és tan aficionada hi ha l'expectació davant del proper discurs a les Corts del vice-president primer del govern i ministre de la Governació, i la llei electoral de la qual ja circula algun esborrany per la capital.

"El comte de Barcelona i el seu fill, el rei, han estat junts tot el temps en que don Joan ha estat a Espanya, àdhuc en els desplaçaments entre el palau i l'aeroport. Ha estat una jornada molt familiar, molt íntima", informa Europa Press segons fonts properes al Palau de la Zarzuela. En el dinar es van reunir tota la família real, amb els seus fills i nés.

Encara que es manté la més absoluta reserva pel que fa al contingut de les converses mantingudes entre don Joan i el rei, en els cercles polítics s'indica que es van desenvolupar en un ambient de gran cordialitat i coincidència. Es creu que han servit perquè progressin les bones relacions entre ambdós, tan al nivell personal i familiar, com en el polític.

Segons comenten les esmentades fonts, sembla que el rei va complir especialment en les últimes setmanes, les condicions que el comte de Barcelona creu que ha de complir per ser el rei de tots els espanyols. El fet de que el rei Joan Carles hagi rebut en audiències, a nivell particular, un seguit de persones considera-

des de l'oposició, sembla confirmar aquesta suposició. En els alludits cercles, es pensa que l'actuació del rei Joan Carles pot haver influït molt favorablement en les futures decisions que el comte de Barcelona pot adoptar en favor del seu fill.

Ahir al matí, cal també destacar que a la seva residència del Palau de la Zarzuela, el rei va rebre el vice-president per a Afers de l'Interior i ministre de la Governació, Manuel Fraga Iribarne, i el ministre de Comerç, Leopoldo Calvo Sotelo.

ENTORN DE LA REFORMA SINDICAL

"La reforma sindical vindrà després de les reformes constitucionals que ja són engegades", va dir ahir el ministre de Relacions Sindicals, Rodolfo Martín Villa a la reunió de la Comissió permanent del Consell provincial sindical de Tenerife. "Encarem un període important, afegí el ministre, però no més que altres que ja ha viscut l'Organització Sindical". El ministre va mantenir un col·loqui en què van intervenir presidents i vice-presidents dels consells provincials d'empresaris i treballadors i els presidents de les unions de la província. Avui, diumenge, sortirà amb avió cap a Las Palmas de Gran Canària per a prosseguir les seves visites a centres de l'organització sindical a les illes.

Al seu torn el ministre del Exèrcit, tinent general Alvarez-Arenas, va visitar ahir al matí l'Acadèmia Especial de la Policia Armada, a la carretera de Canillas. Acompanyaven el ministre el director general d'Ensenyament Militar, el director general de Seguretat i l'inspector en cap de les Forces de la Policia Armada. A la seva arribada, a dos quarts de dotze del matí, el ministre va rebre els honors d'ordenança i a continuació les autoritats van ser informades sobre l'organització de la Policia Armada, tipus d'unitats,

missió i organització de l'Acadèmia Especial. Seguidament va haver-hi la presentació al ministre de l'agrupació d'alumnes i l'exhibició de diversos exercicis.

ESBORRANY DE LA LLEI ELECTORAL

Ja circula, al nivell més alt, un esborrany de la llei electoral, que malgrat que no concreta alguns aspectes del desenvolupament, conté ja els principis que hauran d'informar el projecte de Llei que el govern s'ha compromès a enviar a les Corts. Entre altres punts, es parla que els districtes electorals es formaran a raó del nombre d'habitants (el de 175.000 sembla el mòdul escollit); seran electors tots el majors d'edat i, per a ésser candidat, a més de ser elector, s'exigirà ser presentat per un grup polític reconegut, o si algú es presenta amb caràcter independent, obtenir avals previs.

Quant al ple de les Corts del proper dia 25, s'especula sobre el discurs que pronunciarà el ministre de la Governació, Fraga Iribarne. Encara que el projecte de llei que es discutirà en aquesta primera sessió plenària pel nou procediment d'urgència serà únicament el de reunió, es creu que el ministre exposarà el seu punt de vista sobre la reforma política en general.

Finalment cal destacar dues notícies en relació amb l'Europa Oriental. L'alcalde de Moscou, Vladimir F. Romiflov, que és a Espanya invitat per l'ajuntament de Madrid, va visitar ahir Toledo en companyia de la seva muller i el primer tinent d'alcalde madrileny. L'altra notícia afirma que ha estat congelat per part romana, l'acord pel qual havia de ser anunciat l'establiment de relacions diplomàtiques plenes entre Espanya i Romania,

PAIS BASC

Guarderia amenaçada de bomba

La Universitat de Deusto obrirà de nou el dilluns

Telefònicament s'ha rebut a la guarderia Ikastetxe de Sant Sebastià l'amenaça de col·locació d'una bomba a l'edifici de la institució, que ja havia estat incendiat ara fa un any.

A Ikastetxe deixen en custòdia els seus fills famílies obreres i professionals que, sense cap ajut ni subvenció oficial, han creat i mantenen la institució.

L'amenaça fou seguida pel crit de "Viva Cristó Rey".

MONTEJURRA, UN ALTRE IMPLICAT

Després de l'alliberació d'Alfonso Carlos Fal, un altre fill de l'antic dirigent carlí Fal Conde ha declarat davant el jutge d'Estella. Xavier Fal, que s'hauria trobat al cim de la muntanya quan es van disparar els trets que van causar un mort i diversos ferits, ha passat després a la presó de Pamplona.

CONFLICTE RESOLT A DEUSTO

Després que els alumnes dels tres

NAVARRA

Elecció de diputats forals

El procurador en Corts Jesús Ezponza familiar per Navarra ha demanat al Govern que, a les properes eleccions de diputats forals, hi hagi la possibilitat que aquests siguin elegits a través del Ajuntaments, pels alcaldes i regidors i, encara millor, pels

veïns, si era acceptada la petició.

Demana també que puguin ser candidats els veïns dels municipis de Navarra que pertanyin tant al nivell familiar com al sindical i al corporatiu. El prec —que es publicarà ahir en el "Butlletí Oficial de l'Estat" ("BOE")— indica que creu interpretar la voluntat dels navarresos, sobretot tenint en compte les especials circumstàncies del règim foral de Navarra.

SANCIONS A LA CONTAMINACIO MARINA

Així mateix, el "BOE" d'ahir publicava un projecte de llei del Consell de Ministres, tramès a la cambra legislativa, sobre aplicació de sancions en els casos de contaminació marina provocats pel vessament de substàncies des de vaixells i aeronaus al mar.

El projecte estableix que, per vessar substàncies no especificables en aquesta llei, es necessitarà l'autorització de les autoritats competents i que, si no es demana, el responsable serà sancionat amb multa no superior a les cinquanta mil pessetes. En casos d'emergència, les sancions no seran aplicades si es tracta d'un cas de força major.

75 ANIVERSARI

Granjas LA GATALANA

On trobarà productes làctis de la seva entera confiança

Granjas LA GATALANA "Les granjes de casa nostra"

A M E C SEMINARIS TECNICS D'EXPORTACIO 1976

L'Agrupació d'Exportadors Metallúrgics de Catalunya "AMEC" acabant amb el primer cicle previst de cursos d'Exportació, celebrarà durant el proper mes de juny els següents Seminaris:

- LA NEGOCIACIO DELS CONTRACTES
  - ESTUDI DE MERCATS
  - DESGRAVACIO FISCAL
- Places limitades a 12 alumnes
Matrícula, 3.700 ptes. per tema
Professorat especialitzat

Els interessats poden adreçar-se a:

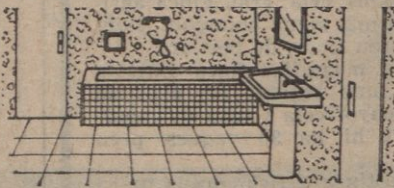
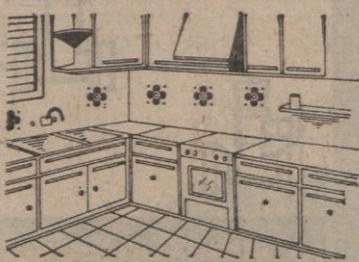
AMEC, Casanova, 118, Barcelona - 11
Tel. 254-33-00309

FINCA A FORMENTERA

de 33.251 m2. amb més de 100 m. de platja, es ven a 600 ptes. m2
Els qui s'hi interessin poden escriure al número 997 de Publicitat DURTHI, Bailén, 11

REFORMES DE PISOS I BOTIGUES

Treballs de paleta, electricista, lampista, fusteria d'alumini, pintura i decoració

ALDECOR, S.A.

Malgrat, 114 - Tel. 349 26 11

COLONIES D'ESTIU ROSA DELS VENTS A FRANÇA I CATALUNYA

per a nens i nenes de 8 a 14 anys
Circuits mixtes de 14 a 17 anys

Demaneu-nos informació de 10.30 h. a 13.30 h. al telèfon 318 25 93 i amb molt de gust us complaurem. Amb la col·laboració tècnica D'Atles Expreso A.V.G.A.-95. Avda. Porta Angel, 7, 4.º T. Barcelona - 2

PSICOLOGIA

C/ MUNTANER, 271, 1-1
TEL. 218 86 21

QUEQUESA I DEFECTES DEL LENGUATGE

CENTRE MEDIC D'AUDICIÓ I LENGUATGE

Descartes, 6 — Telefons: 211 42 29
211 53 74
(Via Augusta-Muntaner)

COBLA MONTSERRAT

REPRESENTANT

JOAN LLOBELL I FONT

Telèfon: 318 67 63

L'ESCALA

Apartaments per llogar, centre vila, a 50 m. de la platja.
T. 972-77 00 37, de 17 a 20 h.

ENSENYAMENT

Ferrater rep catorze PNN

Portaveus dels problemes de quaranta-sis centres

Ahir es reuniren el director general d'Universitats i el subdirector general de professorat d'Universitats amb una comissió integrada per catorze professors no numeraris d'Escoles Universitàries de Professorat d'Educació Bàsica, portaveus de les inquietuds i problemes plantejats a quaranta-sis escoles.

El director general posà de manifest la seva disconformitat radical amb la situació d'atur, considerant-la absolutament injustificada, car tal com s'exposà en la nota redactada pel gabinet de premsa del departament i en el telegrama tramès a totes les Escoles de Formació del Professorat d'EGB de l'Estat espanyol, el document distribuït és un primer esborrany de treball que no té cap efecte vinculant, que el tema és actualment objecte d'estudi en diversos organismes, i que no s'acceptarà cap projecte que no tingui en compte els interessos dels alumnes d'EGB, dels alumnes de les Escoles de Formació del Professorat d'EGB i dels diversos estaments docents.

"MANCA DE CANALS"

Els Professors No Numeraris contestaren que compartien la seva preocupació pels possibles perjudicis que podien ocasionar als estudiants. Però, en vista de la manca de canals de representació i participació, consideraven l'avantprojecte com un perill imminent per a l'estabilitat en el seu lloc de treball, i per la mateixa raó consideraven just de defensar-la, i per altra banda, la majoria dels estudiants els feien costat.

Els professors No Numeraris posaren de manifest que calia bloquejar el projecte d'integració, i a això el director general respongué, explicant minuciosament que no és necessària cap mesura específica després de la declaració explícita que es tracta d'un document de treball, i que en conseqüència rebria l'estudiari qualsevol altre esborrany elaborat pels estaments afectats, i que en tot cas és partidari de complir les lleis, i en particular del que disposa la Llei General d'Educació.

Davant la petició explícita per part dels Professors No Numeraris, de com es concretaria la seva participació en l'elaboració d'aquest avançat projecte, contestà comproment-se a escoltar en tot moment el

Professorat No Numerari i mantenir-lo informat de la marxa de l'estudi del procés d'integració, tot admetent la seva participació en aquest procés en tot allò que pugui afectar-los com a estament interessat, i va parlar del moment en què se sol·licitarà la seva participació, tot i que cal tenir en compte que aquesta no ha estat sol·licitada fins ara per haver-se escoltat inicialment els cossos de funcionaris afectats.

LA CONTRACTACIÓ EN ESTUDI

Referent al tema de la contractació i les comissions de selecció del professorat, el senyor Zorita respongué que és en rigorós estudi, ja que el tema és de molt complexa realització en aquests moments avançats del curs, i que no era, per tant, en condicions de donar una resposta concreta ja que han sorgit dificultats tècniques, però que comprenia que és un problema urgent i que donarà una resposta al més aviat possible. Quant a la permanència dels actuals Professors No Numeraris en els seus llocs de treball, respongué que únicament garantia el nombre actual de places, car és competència de les Universitats els nomenaments dels professors per al pròxim curs.

URQUIOLA

Continua el travassament del cru
La pseudo-industrialització, causa del sinistre

L'operació de trasvasament al vaixell fane "Camporraso" del petroli que encara resta a l'"Urquiola" continua realitzant-se.

Aquesta operació és necessàriament lenta, i no s'interromp ni les nits, car persisteixen les condicions no desfavorables de mar i vent. Segons les exploracions fetes per mar i aire des de La Corunya a Ortegale, s'observen alguns petits punts de cru, que, encara que poden seguir llur curs i entrar a alguna cala, són fàcilment combatibles i en cap cas no poden ser qualificades de marea negra. De la platja de Doninos, cap al sud, han estat detectades en con-

TREBALL

Michelin, de Lasarte, acomiada a tot el personal

L'OS podria reconèixer altres organitzacions sindicals fins ara il·legals

A punt de complir els cent dies de vaga de l'empresa Michelin, de Lasarte (Sant Sebastià), amb 2.390 treballadors, la patronal ha enviat un comunicat a la premsa local, en què anuncia la rescisió de contracte i l'acomiadament de tot el personal.

El comunicat assenyala que la vaga durava des de tres mesos enrera, tot qualificant-la de "salvatge", pel fet d'ésser un acte de solidaritat amb d'altres obrers que també són en vaga. Més endavant el comunicat afirma que durant aquest temps el personal havia estat "invitat" a reincorporar-se al treball, el darrer cop per carta certificada. "Són pocs —afegeix— els qui han acudit a aquestes convocatòries i han reprès llurs activitats". El comunicat d'acomiadament acaba dient que la fàbrica procedirà pròximament a reclutar personal per a tornar a la feina. "Seriem ben disposats —diuen— a examinar sense compromís les candidatures formulades per antics membres d'aquesta fàbrica".

RECONeixEMENTS SINDICALS

Les organitzacions sindicals que demanin llur reconeixement, si com-

pleixen els requisits legals, seran reconegudes, segons informà a b'ans d'ahir a Bilbao el secretari adjunt de l'Organització Sindical, Melitino García Carrero. El secretari adjunt de l'OS es va reunir en aquella ciutat amb els comitès executius sindicals del País Basc, i amb els membres del consell de treballadors de Navarra, organisme que estava suspès temporalment. García Carrero assenyala que l'OS ha complert perfectament la missió que li era encomanada i que el seu balanç és altament positiu, però que ara cal fer un nou plantejament sobre bases diferents, sense que calgui apuntalar res. Després d'informar sobre la reforma sindical, el seu contingut i ritme, García Carrero va mantenir una

conferència de premsa en què manifestà que la reforma sindical hauran de protagonitzar-la, en gran mesura, els mateixos treballadors

MILTES GOVERNATIVES

A 800.000 pessetes puja l'import total de les multes imposades pel governador civil de Cadis a uns quants veïn de diverses localitats de la província, com a presumptes investigadors de la vaga de la construcció d'aquella zona. Les sancions, totes elles de 50.000 pessetes, han estat imposades a obrers de Chiclana de la Frontera, Arcos de la Frontera, Vejer, i Jerez de la Frontera.

CASA VILARDELL
saluda a
Barcelona
i comarca

I a tots els barcelonins, que tradicionalment de moltes generacions, cada any ESTRENEN LA MODA A...

CASA VILARDELL

"69 anys al servei de Barcelona"

Via Laietana, 49 i 51 - Major de Gràcia, 17 - Pl. Universitat, 5

centracions de certa entitat, però perfectament localitzades.

LLUITA CONTRA LA CONTAMINACIÓ

Prosegueix la lluita contra la contaminació a base de dispersants i l'extracció del cru, mitjançant elements de succió. L'operació de trasvasament durarà quatre dies i el ritme d'activitat és de 220 tones l'hora.

La Comissió del Medi Ambient del Col·legi d'Arquitectes de Galícia ha dit que la catàstrofe de l'"Urquiola" és una conseqüència més de la pseudo-industrialització que es va fent a Galícia, informa Logos.

cavall de cartró Organitza pels teus nanos

el 2on. concurs de construccions

Per a nens de 4 i 5 de 6 a 8 i de 9 a 12 anys

Els teus fills poden participar-hi inventant i construint una maqueta amb LEGO i portant-la a qualsevol de les nostres botigues durant la setmana del 24 al 31 de Maig.

Un jurat compost per:

- Sr. J. Ma Martorell (Arquitecta)
- Sr. J. Ma Serra (Ingenier)
- Sra. Ma Favá (Periodista)
- Sr. C. Rexach (Futbolista)
- Sra. A. Rius (Especialista en joguines)
- Sr. A. Muntés (Dissenyador de joguines i mestre)
- Sr. Vaccaro (Profesor i artista)
- Sr. R. Muntaner (Cantant)
- Srta. I. Pla (Estudiant)

donarà els premis.

El nom dels guanyadors sortirà el Diumenge dia 6 de Juny al diari

AVUI

Porta'ns la teva construcció, l'exposarem als nostres aparadors Premis per a tots.

Per a més informació a qualsevol de les nostres adreces

Rda. General Mitre, 158
Ada. Inf. Carlota, 124
Ada. Gaudí, 75
Rbla. Catalunya, 131

cavall de cartró

ESCOLA PAX

- coeducació
- ensenyament en llengua materna
- respecte al nen
- desenvolupament de la creativitat
- psicologia escolar preventiva
- camps d'esports, hort, bosc
- de 2 a 14 anys (prescolar-EGB)

OBERTA LA MATRICULA sense aportació econòmica inicial

Telf. 20 24 06 TARRAGONA

ORIENT MITJA

França vol enviar tropes al Líban

La major part dels països àrabs hi són contraris

Les forces d'intervenció que França pot enviar al Líban (tres regiments), segons revelà el president Giscard durant la seva estada als Estats Units, són en estat d'alerta, disposades a marxar cap a aquella regió de l'Orient Mitjà.

En un termini de quaranta-vuit hores França pot enviar tropes al Líban sota comandament francès per a separar als dos bàndols de la guerra civil d'un país tradicionalment vinculat a França.

INTERVENCIÓ REBUTJADA

Els delegats iraquí, libià i d'altres estats àrabs a la reunió pro-palestinenca que se celebrà ahir consideren a Síria que retiri les seves forces "de policia" del Líban i rebutjaren la idea de la tramesa d'una força francesa de pacificació. La reunió pro-palestinenca se celebrà a Beirut sota la presidència del líder esquerrà, Kamal Jumblat. El front de defensa de Palestina afirma que el problema del Líban ha de resoldre's en base de la democràcia libanesa i dins del context de la reconstrucció de les institucions libaneses.

CALMA GENERAL

Per segon dia consecutiu, es registrava una calma general a la capital on tot indica que es fan constants progressos cap a una solució política de la crisi. Segons informacions no oficials, el president Soliman Franjeh hauria de renunciar en qüestió de dies, permetent així al seu successor, el president electe Elias Sarkis, de prendre possessió de la primera magistratura. Un nou element d'estímul fou la declaració feta divendres per portaveus de Kamal Jumblat, cap de les forces progressistes, que digueren que, en l'entrevista entre el líder progressista i el president electe Sarkis, aquest presentà "propostes dignes d'atenció i resposta".

NOU ATAC POLISARIO

El campament dels treballadors de Fos Bu-craa, al Sàhara occidental, va ser atacat la matinada d'abans-ahir pel Front Polisario després de l'últim atac que havia donat els últims dies perquè els treballadors espanyols abandonessin el territori. Els nacionalistes polisarios atacaren el campament amb metralleres, fusells i morters, i foren contestats per les forces marroquines que ocupen el territori.

BRUSSEL·LES

Resorgeix la pugna flamencs-valons

Parlamentaris del partit Volksunie es tancaren al Ministeri de l'Interior

Invertint l'ordre d'una massiva reivindicació ben coneguda pel lector, l'actualitat belga fou marcada ahir i abans-d'ahir per l'Estatut d'autonomia, l'amnistia i la llibertat.

La tradicional pugna entre flamencs i valons de Bèlgica s'ha tornat a revifar. Aquest cop el motiu no ha estat delimitar el territori lingüístic d'uns o altres, com durant els enfrontaments de 1967-68 i les crisis governamentals que provocaren. Es tracta ara de defensar llocs de treball, cosa molt cotitzada en aquest període de vagues magres. Flamencs i valons denuncien com a injusta l'actual repartició dels llocs de treball, entre les dues comunitats lingüístiques en algunes administracions públiques bilingües de Brussel·les.

Tot començà per un afer de taquilles. En el municipi brussel·lenc de Schaerbeek el batlle decidí d'organitzar els serveis d'acollida al públic no pas de manera bilingüe com prescriu tradicionalment la llei sinó en taquilles separades francòfones i flamenques. Aquí comença la polèmica que ha sacsejat el país i ha posat en perill la vida de l'actual govern. El controvertit batlle Roger Nols instal·là més taquilles francòfones que no pas flamenques, apli-

cant matemàticament la proporcionalitat que hi ha entre les dues comunitats lingüístiques del seu municipi i amb això afavoreix als francòfons.

Les reaccions no es feren esperar. Els extremistes flamencs protagonitzaren diverses manifestacions irades i violentes amb l'objectiu d'assaltar l'Ajuntament d'Shaerbeek. La gendarmeria intervingué sense massa contemplacions i l'afer va prendre les proporcions desitjades pels oponents del batlle. El govern posa en dubte la legalitat de l'experiència de taquilles separades i sotmeté el cas al Consell d'Estat, organisme jurídic excepcional que legisla afers de particular importància.

La sentència condemnà el municipi de Schaerbeek a retornar a la distribució lingüística usual en els serveis cara al públic de la zona de Brussel·les, territori bilingüe. I aquí comença la segona tongada de patacades. Car el tossut batlle, assistit per les forces vives francòfones del país, manifestà que no aplicarà la decisió del Consell d'Estat mentre no sigui respectada la repartició lingüística del personal en les administracions públiques brussel·lenques, com per exemple Caixa d'Estalvis, estati, i altres. Els valons i francòfons d'aquestes administracions públiques bilingües es queixen d'una repartició lingüística injusta dels llocs de treball, que afavoreix als flamencs. Els partits polítics francòfons dits lingüístics (no organitzats sobre la base d'una tendència política sinó en funció de la defensa dels interessos francòfons en general) portaren l'afer al Parlament. Amenaçaren de fer caure l'actual govern, que necessita els vots dels partits nacionalistes per a restar majoritari davant l'oposició socialista, si no aplicava simultàniament la decisió de reprimir l'experiència de Schaerbeek i la repartició més justa entre personal francòfon i fla-

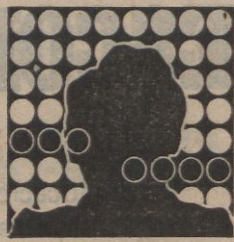
menc de les administracions públiques bilingües.

En el Consell de Ministres del divendres, el govern belga decidí d'adoptar finalment mesures fortes per tal d'acabar amb aquest conflicte. Nomenà un comissari especial del govern encarregat d'adreçar-se solennement al batlle Roger Nols i de "Constatar si continua fent proves de mala voluntat pel que fa a l'aplicació de la decisió del Consell d'Estat". Si aquest és el cas el batlle serà oficialment destituït i el comissari governamental assumirà la direcció municipal per tal de retornar a les famoses taquilles d'Shaerbeek la morfologia lingüística legal. Per a equilibrar la balança, el darrer Consell de Ministres decidí finalment de reexaminar la distribució lingüística del personal de les administracions en qüestió, acceptant tàcitament que la comunitat francòfona havia estat injustament afèblida.

Aquest conflicte ha estat condimentat de manera gairebé quotidiana per protestes i antiprotectes, manifestacions i contramanifestacions, preses de posició en un sentit o en l'altre i accions simbòliques o espectaculars de tota mena destinades a pressionar el govern. Sense anar més lluny, divendres i mentre tenia lloc el Consell de Ministres, els parlamentaris del partit flamenc Volksunie es tancaren a les dependències del Ministeri de l'Interior, refermant el seu setge cara endintre amb algunes barricades de mobles ministerials. La gendarmeria però passà per damunt dels mobles i dels parlamentaris. I per contrastar els acaloradors efectes de la detenció "manu militari", el personal francòfon del Ministeri de l'Interior ruixà generosament des de els balcons amb galledes d'aigua als parlamentaris flamencs que s'entremortaven.

FRANCESC VERDU

Hi ha qui diu que donem massa informació. Doncs bé, nosaltres pensem donar-ne encara més

Perquè estem convençuts que una decisió adequada només es pot prendre amb una bona informació. I els nostres clients n'han de prendre, de decisions. Tots sols o amb nosaltres. Encertades, és clar! Per això ens cal escoltar, conèixer a fons el problema de vostè. Així podrem donar-li la informació adequada. Un cop conegut el problema, es pot establir un diàleg fructífer amb una participació àmplia en

la decisió per ambdues parts. I aquest és el camí per a obtenir després el rendiment màxim de tots els nostres serveis. Amb aquest fi hem preparat l'equip humà adequat: que sàpiga escoltar, entendre i treure conclusions. Homes especialitzats en cadascun dels aspectes de la Banca i el món financer. La nostra norma de conducta és escoltar, informar, dialogar, participar i servir. A vostè li convé?

Comprovi-ho. Diàleg i servei comencen amb informació.

BANCA MAS SARDÀ

Fundada el 1844

ALACANT - BARCELONA - BILBAO - CASTELLÓ - MADRID - PALMA DE MALLORCA - SARAGOSSA - TARRAGONA - VALÈNCIA

SUDAFRICA

Ford s'entrevistarà amb John Vorster Gran Bretanya i Rhodèsia, mutu desprestigi

El president Ford anuncià el divendres a Washington que s'entrevistarà amb el primer ministre sud-africà John Vorster, encara que no precisà la data.

"En el moment apropiat em posaré en contacte amb el primer ministre de Sud-àfrica, però encara no sé quan", va dir Ford referint-se a John Vorster. El president nord-americà, tanmateix, negà que tingués intenció de trobar-se amb el primer ministre de Rhodèsia, Ian Smith. El secretari d'Estat, Henry Kissinger, en la seva última gira per Africa va reconèixer per primer cop que els Estats Units defensaran els drets de la majoria negra de Rhodèsia, enfront del govern blanc minoritari.

Les forces de seguretat rhodesianes van anunciar abans-d'ahir que vint-i-vuit persones negres havien mort a la guerrilla del país. A més, un comunicat informava que un granger blanc, de trenta-dos anys havia estat segrestat de Rhodèsia i es trobava a Moçambic. L'esmentat comunicat es referia també al fet, que en els últims quatre dies set guerrillers, cinc civils negres que acompanyaven un grup guerriller, i vuit que havien violat l'alto el foc a la frontera, van ser morts per les forces de seguretat. Durant els enfrontaments produïts aquest mes, les forces de seguretat han perdut onze homes.

RHODESIA I GRAN BREITANYA S'ACUSEN

El diari "The Guardian" havia acusat a agents sud-africans de desprestigar la democràcia britànica, i ahir l'ambaixada sud-africana denuncià els intents del diari de desacreditar a Sud-àfrica. Es tracta d'una nova batalla entre el diari liberal i els representants del règim de Pretòria a Londres.

VIOLENCIA A RHODESIA

Cal destacar que a Rhodèsia s'han produït diferents actes de violència.

«JOYA Y MODA»

una altra manifestació del **CLUB DE LEONES BARCELONA/LAYETANO**

Demà, dilluns 24, a les 19.30 hores i a l'Hotel Princesa Sofia, hi haurà una desfilada on competiran els millors joiers i les millors Cases d'Alta Costura presentant-nos llurs darreres creacions. La finalitat d'aquest acte és la d'contribuir a la construcció d'una guarderia infantil de caràcter gratuït, a Hospitalet; vet aquí una de les moltes obres socials que duen a terme els membres del Club Barcelona/Layetano. Se'ns presenta doncs l'avinentsa de passar una molt agradable vetllada, donant suport a una obra veritablement encomiàstica.

DEMA, LLIURAMENT DE L'OSCAR MUNDIAL D'ESCACS al CORTE INGLES

Amb motiu de la visita a la nostra ciutat del Campió del Món d'Escacs, Anatoli Karpov, es realitzarà demà, a les 7 de la tarda, al Corte Inglés de la Diagonal, el lliurament de l'"Oscar Mundial d'Escacs", que cada any patrocina l'esmentada firma. Així mateix, hi haurà unes simultànies a càrrec del gran mestre Artur Pomar, que començaran a les 5 de la tarda.

PORTUGAL

Eanes, candidat amb més probabilitats

El termini de presentació dels aspirants finalitza el divendres vinent

El dia 28 propinent es tanca el termini per a la presentació al Tribunal Suprem de les candidatures a President de la República Portuguesa. Com que els ajuntaments i d'altres autarquies locals triguen cinc dies a passar certificats d'elector, això vol dir que demà s'acabaran les especulacions sobre els possibles candidats. Es probable tanmateix, que a darrera hora es pugui produir alguna sorpresa.

Es diu que Otelo, el candidat del "Poder Popular", ja té més del nombre de proponents necessaris, i el suport de quatre partits d'esquerra: Unió Democràtica Popular (UDP), Moviment d'Esquerra Socialista (MES), Partit Revolucionari del Proletariat (PRP) i Front Socialista Popular (FSP). Tanmateix, el general Eanes continua com el candidat amb un suport més vast. A l'actual cap de l'Estat Major de les Forces Armades, recordem-ho, li fan costat el Partit Socialista, el PPD (Partit Popular Democràtic), el CDS (Centre Democràtic Social), l'AOO (Aliança Obrera i Camperola) i ara també el MSD (Moviment Social-Democràtic). Per altra banda, el candidat del PCP (ML) (Partit Comunista Portuguès, Marxista-Leninista) ha declarat també que en cer-

ta mesura donava suport al general Eanes, posició que és una mica absurda.

EANES, ELECCIO ASSEGURADA

Amb això, i amb una gran campanya organitzada des de fa dies, per la premsa nacionalitzada, serà difícil que el general Eanes no guanyi les eleccions, encara que l'actual primer ministre, almirall Pinheiro de Azevedo, també candidat, declarés que les Forces Armades no donen necessàriament el seu ajut a un dels candidats, i que els partits poc o gens influeixen en la elecció presidencial. Sobre aquest afer, s'ha produït ja una polèmica entre Azevedo i el candidat comunista, Octavio Pato. Azevedo es presenta com a personalitat, afirmant que els electors votaran l'home i les seves realitzacions. El candidat comunista va contestar que l'elector portuguès es un elector madur i que no vota pròpiament el candidat sinó el seu programa. El Ministeri d'Administració Interna va decidir que els vots no portin cap emblema o símbol, sinó el retrat dels candidats. Aquesta mesura facilita la votació en un país amb un percentatge elevat d'analfabetisme, però afavoreix el culte de la personalitat a què l'almirall Aze-

vedo es referia i que envolta també la figura del general Eanes.

Azevedo va manifestar ahir, continuant la seva campanya electoral per a la presidència, el seu anticomunisme i l'aspiració de formar un govern minoritari només amb socialistes. El cap del govern va insistir en la seva oposició personal al marxisme però defenent la seva decisió de mantenir un comunista al govern de coalició que presideix després de les eleccions legislatives del mes passat. Azevedo va elogiar el seu adversari principal en la campanya electoral, el general Antoni Ramalho Eanes, però va afegir que esperava guanyar els comicis malgrat que, aquest darrer, l'abonin els tres partits més importants de Portugal. D'altra banda, Costa Gomes, l'actual president, nega abans-d'ahir novament que presentarà la seva candidatura a les eleccions presidencials del mes entrant. Manifestà als periodistes que estava molt cansat i que la decisió de no presentar-se a les eleccions era definitiva.

MANUEL DE SEABRA

XIPRE

Els turco-xipriotes, voten

Entrevista dels ministres d'estrangers grec i turc

Els habitants turco-xipriotes de l'illa mediterrània de Xipre celebraran avui les primeres eleccions d'ençà que en el mes de febrer de l'any passat se signà la declaració que els donava un estatut concret d'organització política.

La declaració concertava aquest estatut, en "Estat federat turc de Xipre", després que les gravíssimes tensions polítiques de l'illa motivaren la pressió turca en aquest sentit.

Els comicis són destinats a l'elecció de batlles i consellers en els diversos municipis de la zona ocupada pels turcs al nord de l'illa.

El mecanisme d'elecció es preveu emmarcat en el sistema de la representació proporcional.

Són aptes per a votar tots els turco-xipriotes de més de divuit anys.

Segons les previsions, informa l'agència Efe, hom espera que els resultats d'aquestes eleccions es siguin fetes conèixer oficialment dilluns que ve.

REUNIO DELS MINISTRES D'AFERS ESTRANGERS GREC I TURC

Els ministres d'Afers Estrangers de Grècia i Turquia, es reuniren ahir per tal de cercar una solució a les seves divergències arran l'afer de Xipre i el mar Egeu.

Es la primera vegada que els dos ministres s'entrevisten des de la reunió que van sostenir desembre passat, en ocasió de l'anterior conferència de l'OTAN (Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord), que se celebrà a Brussel·les.

L'entrevista entre els dos ministres d'Afers Estrangers va tenir lloc a Oslo.

Com és sabut, la capital finlandesa va ser l'escenari de la darrera trobada a alt nivell de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord, que entre d'altres qüestions importants va girar entorn dels problemes plantejats per a l'organització en l'àmbit dels països membres de l'Europa meridional.

FILIPINES

Els segrestadors alliberen ostatges

Encara retenen vuitanta-nou persones a l'avió

Els sis segrestadors d'un avió filipí obligat a prendre terra a Zamboangal, illa de Mindanao, han deixat en llibertat nou nens i cinc dones que contenien com a ostatges.

Les autoritats militars continuen llurs gestions perquè els pirates de l'aire alliberin la resta de passatgers i tripulació que encara romanen a l'avió, retinguts pels segrestadors musulmans.

Els segrestadors han demanat que se'ls serveixi menjar, però les autoritats els han advertit que no cediran en les seves peticions fins que hagin deixat en llibertat les vuitanta-nou persones que continuen retenint.

llurs demandes que el enviïn aliments.

L'hostesst explicà plorant que els nacionalistes musulmans havien amenaçat d'anar matant els passatgers d'un en un si no es complien llurs condicions.

NACIONALISTES FILIPINS

Els subsecretari de Defensa, Carmelo Barbero, ha declarat que els segrestadors han estat identificats com a membres de l'organització MNAF (Moviment Nacionalista d'Alliberament filipí).

Com a rescat han demanat el lliurament de 375.000 dòlars (uns vint-i-cinc milions de pessetes), i un reactor que els traslladi a Líbia.

Segons notícies de Manila, els segrestadors han deixat també en llibertat el pilot del "BAC 111" i una L'hostessa explicà plorant que els

GALLART
girona,71

SENYORES I NOIES
vestir i complements
bosses i portamonedes
llenceria

HERNIAT

L'aparell "ODRAP" és suau i de màxima comoditat. Perquè és sense ferros ni ressorts; només pesa 95 grams; amb banyador es porta sense notar-se. Es pot dormir portant-lo i banyar-se per ser rentadis. Amb "ODRAP" l'hèrnia va reduïda i millorant. Es fabrica a mida, sota prescripció facultativa. "ODRAP", Travessera de Gràcia, 10 pral. (al costat Pl. Calvo Sotelo). BARCELONA - 6.
Autorització D. G. Sanitat 580. Consulteu al vostre metge.
Horari 10 a 1 i de 4 a 7.

Taquimecanografia Perforació

En 1, 2 o 3 mesos

Acadèmies C. Català Comercial

BARCELONA: Rbla. Catalunya, 3, 1er. Tel. 302 22 38
HOSPITALET: Junt al Mercat La Florida. Tel. 333 20 35
SANTA COLOMA: Josep Antoni, 84-86. Tel. 386 79 93

Ara, l'absoluta fidelitat amb automatisme total, és un Radiocassette Sony CF 320

Total automatisme

pel seu mecanisme de parada total a l'acabar la cinta. Us podeu adormir amb la cinta en marxa i escoltant cassette o ràdio amb la completa seguretat que es desconnectarà tot sol. Pel seu Microfon incorporat (built-in) i comptavoltes mecànic. Pel seu nivell d'audició variable independent del nivell automàtic en gravació. Pel seu control de freqüència en F.M. ... I perquè així, comproveu vos mateix, l'alta tècnica SONY.

Absoluta fidelitat

per si mateix o be connectat al seu equip de música. Fidelitat de to al gravar i reproduir altes o baixes freqüències de so, ja sigui música o veu. Comprovareu la qualitat del SONY CF-320 quan li ho pregunteu al vostre venedor de confiança.

Més avantatges Sony:

Recerca ràpida (CUE) activant l'avanc. Repàs (REVIEW) rebobinant ràpidament en reproducció.

Obtingueu les millors gravacions amb les cintes SONY de 60, 90 i 120 minuts.

SONY

Hispano Sony S.A.

Roberto Bassas, 42-44 Sancho Dávila, 11
Tel. 250 83 07 - Barcelona-14 Tel. 255 92 97 - Madrid-23

Cal superar el clericalisme

El cardenal Tarancon parla de l'acció dels seglars

El cardenal Tarancon té per costum de publicar setmanalment unes titulades "Cartes cristianes" en el setmanari diocesà de Madrid. La d'aquest diumenge tracta de la iniciativa dels seglars en l'Església.

"Durant molts d'anys —massa— els seglars catòlics han tingut un paper purament passiu en la vida i en l'actuació de l'Església. La mateixa paraula "eclesiàstic" es reservava als sacerdots com si només ells fossin membres de ple dret de la comunitat eclesial.

"Es lògic que amb aquests criteris es frenessin dràsticament les iniciatives dels seglars en el camp eclesial: litúrgia, pastoral, la mateixa administració dels béns eclesiàstics, etc., i no de'ls reconegué cap responsabilitat en la seva missió santificadora.

"Quan Pius XI parlà clarament de la participació dels seglars en l'apostolat de la Jerarquia, es va entendre aquesta participació com una manera d'utilitzar els seglars en les activitats apostòliques, però respectant l'hegemonia del clergat que és qui se'n reservava la iniciativa i n'assumia la plena responsabilitat.

"Els sacerdots estaven convençuts que podíem i fins i tot devíem imposar els nostres criteris i les nostres decisions que els laics s'havien de limitar a executar, i sota la nostra direcció i tot.

"El nou plantejament fet pel Concili desautoritzà totalment aquella praxi que alguns havien arribat a considerar com un principi dogmàtic. Es el poble de Déu, segons el Concili, qui rep la missió de Crist i qui ha de realitzar-la. I tots els batejats són membres d'aquest poble amb ple dret, i existeix entre tots una dignitat comuna, una igualtat fonamental: la de ser fills de Déu i membres del cos místic.

"Això els obliga a prendre iniciatives i a responsabilitzar-se en la vida i en l'activitat de l'Església, si bé cada u, com és lògic, segons el seu propi carisma i en conformitat amb la missió específica que ha rebut en benefici del poble.

"He jutjat oportuna aquesta reflexió amb motiu de l'autorització de la comunió a la mà, com es diu normalment. Perquè és terminant la norma que obliga: Els ministres de l'Eucaristia no podran imposar cap manera concreta de fer-ho, mentre la petició, en qualsevol cas, sigui feta amb el respecte que correspon al Cos de Crist.

"En aquesta, com en d'altres pràctiques, era fins ara el sacerdot qui imposava el seu criteri. Els mafeixos que es queixaven de les imposicions d'abans, imposen ara els seus criteris personals amb la mateixa duresa. Com si els seglars fossin en l'església menors d'edat, o com si el sacerdot fos l'únic responsable de la vida eclesial o tingués garantia d'encert en tot."

El Concordat de 1935

Fou un projecte de Pacelli i Vidal i Barraquer

A principi de 1935 es va ser a punt de signar un Concordat entre la Santa Seu i la República espanyola. Això ho ha revelat el professor Margiotta Broglio en una reunió d'estudis que s'ha celebrat a Parma.

El projecte de Concordat havia estat negociat pel cardenal Pacelli —el futur Pius XII— i el cardenal Vidal i Barraquer (aleshores en funció de primat d'Espanya, ja que el cardenal Segura, de Toledo, era exiliat). Hi intervingueren també el nunci, monsenyor Tedeschini, i l'ambaixador espanyol a la Santa Seu, Pita Romero. Les negociacions es realitzaren des del febrer de 1934 al de 1935. El professor Broglio en publicarà properament el text complet, però afirma que garantia fonamentalment la llibertat de l'Església. Limitava la intervenció de l'Estat en la vida de l'Església a un genèric control sobre les missions per evitar la sortida de divises. Deixava a l'Església l'autonomia en el nomenament dels bisbes, contentant-se el govern republicà amb una "comunicació prèvia" del nom de la persona designada. Paradoxalment, el Concordat establert l'any 1953 restablí l'antiga intervenció de la Corona que equival a un dret de veto. I aquesta qüestió és encara un dels obstacles en les actuals converses entre el govern espanyol i la Santa Seu.

Segons les informacions del professor Broglio, el projecte de Concordat no arribà a terme per causa d'un conflicte que sorgí entre Pius XI i el seu secretari d'Estat cardenal Pacelli. Aquell, per pressions de grups de la dreta monàrquica espanyola, va decidir de sotmetre'l a l'examen d'una comissió de cardenals, dels quals ja es preveia un judici negatiu. Així fou, i els immediats canvis en la situació espanyola van provocar l'enterrament del projecte.

EL CONCORDAT DE 1953

En la mateixa reunió, el professor de la Universitat de Madrid, De la Hera, va dir que el Concordat de l'any 1953 "havia nascut mort". "Per tal d'aconseguir el resultat polític desitjat, els negociadors subscripiren clàusules que no podien ser integralment aplicades o que caigueren en desús després del Concili. Ara és evident que aquell pacte no serveix". Referint-se a les negociacions actuals va manifestar que avancen amb una volguda lentitud per totes dues parts. La solució no arribarà fins a la consolidació política espanyola.

BREU

CASTELLO. — Monsenyor Josep M. Cases i Deorda ha publicat una pastoral titulada "Pentecosta, crida als malalts". "La gran temptació del malalt és de sentir-se inútil, és a dir, pobre. Però Déu fa grans obres amb els pobres. La gran obra de la redempció, Déu l'obra en un pobre, anomenat Jesús. En la creu, en el moment de major pobresa de Crist, ens va atreure vers Ell. La creu és el símbol del dolor, però també de l'amor. Convertir la malaltia en força i llum per als altres, és un ideal formidable per a qui viu en la fe. Només en la fe es pot admetre que la pobresa del malalt pot enriquir a molts."

NOVA SANTA ESPANYOLA. — Demà el Papa Pau VI anunciarà el seu propòsit de canonitzar tres beats, entre els quals figura la monja espanyola Beatriz de Silva Meneses (1424-1490), fundadora de la congregació de la Puríssima Concepció. Els altres nous sants són el jesuïta escocès John Ogilvie, mort màrtir l'any 1615, i el libanès Sabelus Makhlof (1828-1898). Aquest anunci es farà durant una de les cerimònies del consistori en què Pau VI creará nous cardenals.

TEXTOS CATALANS A TERRA SANTA. — Un dels actes més emotius de la darrera peregrinació dels Oblats seglars benedictins de Montserrat a Terra Santa ha estat la inauguració d'una placa amb el text del Magnificat en català. Aquesta placa s'ha col·locat, juntament amb les quaranta-una que ja hi figuren en altres llengües, a l'església de la Visitació d'Ain Karim, a uns vuit quilòmetres de Jerusalem, lloc on la tradició situa el fet de la visitació de la Mare de Déu a la casa Elisabet. L'ofertament fou realitzat, en nom de tots el Oblats, pel P. Romuald Díaz, monjo de Montserrat que forma part de la comunitat benedictina de l'Institut Bíblic Ecumènic de Deir et-Tantur. A l'anomenada església del Paternòster, de Jerusalem, ja fa molts anys que hi ha una inscripció amb el text català del Parnostre.

VIC. — El bisbe de Vic, Dr. Ramon Masnou, ha publicat una pastoral en què assenyalava els tres punts de la doctrina de l'Església que, al seu parer, són avui els més atacats, no solament per persones allunyades de l'Església sinó fins i tot per sectors que es diuen catòlics. Aquests punts són l'ensenyament religiós, l'ètica sexual i la problemàtica social i política. El prelat de Vic anuncia que en successives pastorals, anirà responnent doctrinalment a cada un dels problemes esmentats.

Notícies d'activitats eclesials

COM ORIENTAR ELS JOVES EN LA VOCACIO. — El Centre de pastoral juvenil de Martí-Codolar (Vall d'Hebró s/n. tel. 229 18 02) organitza per als dies 24, 25 i 26 de maig, de 7 a 9 del vespre, unes conferències-col·loquis sobre "Com orientar avui, els joves i adolescents en la vocació. Dirigirà el curs el professor salesià Frederic Montero. Les sessions són especialment adreçades als pares i educadors, que desitgen conèixer les inquietuds vocacionals del noi i de la noia, a través d'un treball per grups i diàlegs en comú.

EL CANT EN LA LITURGIA ACTUAL. — L'Institut de Litúrgia, del CPL de Barcelona, organitza unes sessions els dimarts 25 de maig i 1 de juny sobre la funció del cant en la litúrgia actual. Es presentarà una valorització del repertori musical més rics. Dirigirà les sessions mossèn Albert Taulé i tindran lloc als locals de la Facultat de teologia (Diputació, 231), de 19.30 a 21.30. Per a informació: CPL, Canuda, 45, tel. 302 22 35.

QUIROMASATGISTA

Diplomada a l'Escola Ferrandis s'ofereix per a treballar en institució de recuperació o similar
TELEFON 226 16 65

ESTUDIS SALLA

B.U.P. - G.O.U.

Graduat escolar
Cursos intensius d'estiu
Oberta matrícula 76-77
Major de Gràcia, 227-229
T. 218-47-64

PAUSA

Més rumors de dones

La nostra "Pausa" del 24 d'abril, titulada "Rumors de dones", ha suscitat reaccions oposades. Volíem fer notar que les aparicions del Crist ressuscitat no van ser gens espectaculars: es va mostrar "no a tot el poble sinó només a uns testimonis predeterminats" (Fets, 10,41) començat per unes dones, que els apòstols de primer no van creure. La senyoreta I. R. m'escriu dient que la remarca li ha desplaçat, i que em prepari a rebre atacs ferotges de les feministes. En canvi, el senyor P. B. observa amb malícia, que el Senyor va encertat realment la millor manera d'escampar ràpidament la notícia de la Resurrecció: dir-la en secret a unes quantes dones.

H. R.

PORTUGAL SENSE FRONTERES.

Portugal s'acosta a Europa.
Amb parada i fonda a Barcelona.
Durant quatre dies en els salons de l'Hotel Sarrià es podrà visitar Portugal, sense fronteres.
Una mostra del seu art, les seves costums i la gràcia de llurs terres i llurs gents.
Un avanç del que pot oferir al visitant el vell Portugal, tan nou! La seva música de sempre i les seves "novas canções".
El gust del seu "jantar" i dels seus "vinhos". Amb sorteig de regals i viatges entre tots els assistents.
Sense visats ni duanes. Sense demanar res a canvi.
Només "o prazer da sua visita".

PORTUGAL, ARA MÉS A PROP

Des del 24 (20 hores) fins al 27 de Maig. Matí i tarda, al Hotel Sarrià, "Portugal sense fronteres", organitzat per l'Oficina de Turisme de Portugal a Espanya, amb la col·laboració de l'Hotel Algarve, l'Oficina Comercial de Portugal i la companyia aèria portuguesa TAP. Més informació: Delegació de l'Oficina de Turisme de Portugal a Barcelona, Ronda de Sant Pere, 7, telèfon: 317 79 99.

UNA NOVETAT LLARGAMENT ESPERADA

MISSAL DE DIUMENGES I FESTES

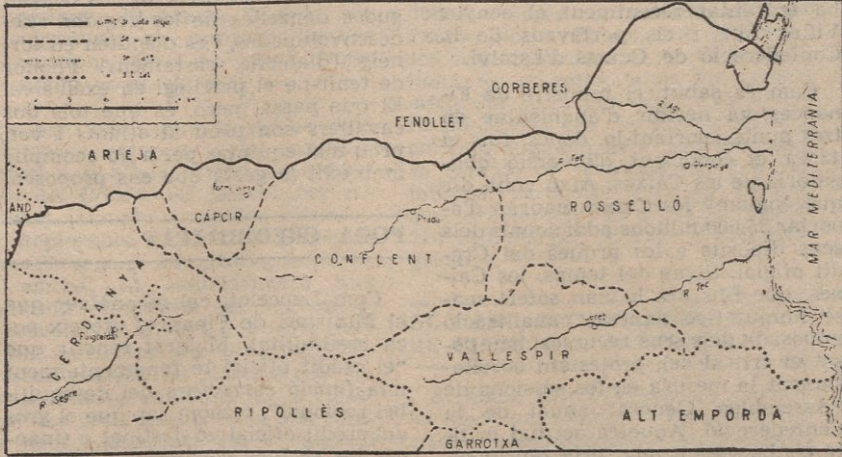
textes dels tres cicles dominicals i de les principals festes de l'any, amb excel·lents introduccions i comentaris a les lectures.

Editorial Balmes · Publicacions de l'Abadia de Montserrat
de venda a totes les llibreries

L'economia de Catalunya Nord

«Catalunya Nord, especialitzada en la producció agrícola i una mica en la minera, sense gairebé indústria, amb un fort excedent de mà d'obra, amb la terra comprada cada cop més pels forasters, sense gairebé gens de capital local, lligada a l'exterior per tots els afers d'invertiment de capital, conquerida per la força i finalment obligada a utilitzar la llengua francesa i a abandonar la seva cultura i la llengua catalana, és un país colonitzat».

Aquestes són paraules de Llorenç Planes a «El petit llibre de Catalunya Nord» (Edicions «La Falç», Perpinyà, 1974). Reflecteixen molt bé el drama econòmic d'aquest petit país, separat per una frontera estatal completament artificial de la seva àrea normal de relacions que és la resta dels Països Catalans, a través de la metròpoli barcelonina.

gricultura. I tampoc no troba una demanda en l'esquifit àmbit industrial. Aleshores, l'única sortida és l'emigració. A les zones industrials de França. Només a la capital francesa es calculen uns 50.000 catalans del nord, xifra impressionant en comparació amb el cens de 300.000 persones del Departament.

L'AGRICULTURA ES IMPORTANT

L'agricultura és important a Catalunya Nord: prop de 3 milions d'hectàrees de vi; 160 mil tones de fruita (sobre tot albercocs i préssecs; i també pomes, peres, cireres, maduixes), la més primerenca de França; 140 mil tones de llegums de tota mena; i 40 mil tones de conserves. Una regió agrícola que viu en un percentatge altíssim voltat dels greus problemes d'aquest sector: pa desgraciada situació de l'excedència de vi al Mercat Comú, amb la pressió incontenible dels vins italians, més barats i de més forta graduació; l'entrada de fruites de països exteriors a la Comunitat Econòmica Europea, països del Mediterrani on el sol llua tan fort o més que a les assolades planes del Rosselló.

D'altra banda, l'agricultura de les zones de muntanya només proporciona el 5 per cent del valor de la producció agrària de Catalunya Nord (carn, llet, cereals).

Quan la indústria compta només amb uns 15.000 treballadors (les comarques gironines, com a comparació, en tenen 87.000) que són una proporció mínima del total de 99.000 persones actives censades al Departament, és lògic de comprendre com la qüestió del treball esdevé un problema gravíssim a la Catalunya Nord. El creixement normal de la població no pot ésser absorbit per l'a-

gristes s'ha combinat amb l'establiment de francesos i de ciutadans de l'Europa central que, directament o a través d'importants immobiliàries, han comprat nombroses finques. S'assevera que només els belgues posseeixen el 10 per cent de la terra del Rosselló.

Dins de la planificació francesa, la integració de la Catalunya Nord al conjunt regional Llenguadoc-Rosselló ha servit per a donar prioritats a l'àrea del Baix Roine en l'agricultura (regadius i transformacions), per a fer les màximes inversions d'equipaments al complex Seta-Montpeller-Nimes i reforçar l'atracció industrial cap a aquesta àrea dins de l'esquema del «Gran Delta» (sobre el delta del riu Roine). Així, dins la regió, Catalunya Nord queda marginada.

D'aquí que els esforços de promoció econòmica i d'atracció industrial realitzats per la Cambra de Comerç de Perpinyà, en gran part de cara al Principat, són una de les possibilitats de desenvolupament més interessants de la Catalunya Nord. En són mostra les hectàrees industrials endegades on, de moment, s'han instal·lat ja dues empreses catalanes (Punto Blanco i Tolrà) i una de Cartagena (Licor 43). I, també, hi ajuda la lluita que és empresa des de fa anys per tots els sectors conscients de la societat catalana nord: partits, sindicats, grups culturals, Universitat de Perpinyà.

Lluita, que expressa el poema «El Pres» de Jordi Pere Cerdà, que és cantat pel vinyataire Pere Figueres de Pontellà (comarca del Rosselló), i que comença tot dient: «Presoner d'un país / que pinta sobre el mapa / l'hexàgon ensuat / d'una sang que fou roja. / Pres d'aquest país sòc / pres d'aquest país sòc.»

J.M. MUNTANER I PASCUAL

EL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC

Davant l'escassa força dels sectors agrícola i industrial, el desenvolupament turístic, arrossegat pel pla d'endegament del litoral de la regió de planificació Llenguadoc-Rosselló, ha anat arrelant a la Catalunya Nord. L'allau de

MEMORÀNDUM DE CATALUNYA NORD		
CONCEPTE	DATA	RELACIÓ AMB L'ÀREA SUPERIOR
Superfície	4.183 Km. ²	6 % PP.CC.
Població 1975	299.376 Hab.	3 % PP.CC.
Immigració 1968-75	17.348 Hab.	---
Densitat 1975	72 hab/km. ²	MITJANA PP.CC.: 146 h/km. ²
AGRICULTURA I PESCA	27 %	MITJANA PP.CC.: 14 %
Població activa 1971	2.950.00 Hl.	---
Producció VI (mitjana)	---	---
INDÚSTRIA	15 %	MITJANA PP.CC.: 47 %
Població activa 1971	778 Ha.	---
Zones industrials 1975	5 empreses i 1.173 llocs treball	---
Noves indústries 1972-75	---	---
SERVEIS	58 %	MITJANA PP.CC.: 39 %
Població activa 1971	22.000 Hlts	4 % PP.CC.
Turisme: Places H. 1973	---	---
Atur 12. 1972	3.368 treballadors	---

NOTA: PP.CC. vol dir Països Catalans.

Reactivació mundial confirmada

Els informes dels diferents organismes internacionals i dels països industrialitzats van confirmant que la reactivació econòmica internacional es consolida i, fins i tot, que és més forta que no s'esperava.

El comportament de l'activitat ha estat durant els primers mesos millor d'allò previst i les previsions sobre enguany s'han anat rectificant en sentit positiu. ¿El món occidental ha superat la crisi? ¿Quina és la situació dels tres grans problemes: caiguda de l'activitat i atur, inflació i desequilibri de les balances de pagaments?

El punt més intens de la crisi, respecte al nivell d'activitat, es va produir durant aquest període, va canviar la tendència als E.U.A. on ja va haver-hi una recuperació ràpida durant el tercer trimestre. Japó va seguir el procés tot seguit. En canvi, la represa va ésser més tardana i lenta als països europeus; Alemanya F. anà al capdavant i seguien els països amb estructura econòmica més sana; a d'altres els costà més i alguns encara estan en plena crisi. Conjuntament, el segon semestre del 75 comportà una millora general. Una dada és clara en aquest sentit: el producte nacional brut dels països de l'OCDE va créixer durant la segona meitat de l'any un 3,75 per cent, mentre que a la primera part havia disminuït un 5,1 per cent.

Durant els quatre primers mesos d'enguany la reactivació mundial s'ha confirmat plenament als països capdavanters del procés i s'ha estès als altres. En alguns països fins i tot pren el caire d'una gran expansió. Els EUA han tingut durant el primer trimestre del 76, un creixement del 7,5%.

El major nivell d'activitat no va produir immediatament una baixa de l'atur; a l'inrevés, l'atur va continuar creixent. Als EUA la taxa d'atur no disminueix fins a partir de gener, als països europeus —Alemanya F., França, Anglaterra— encara creix a principis d'any, però durant març i abril ja ha començat a disminuir. Aquest comportament de l'atur és molt significatiu, perquè sempre es mou amb molt de retard respecte de la producció.

PROCES DIFERENT DELA INFLACIÓ

Quan a la inflació, el procés temporal ha estat diferent. Els màxims nivells es van assolir durant la segona meitat de 1974. Durant l'any passat el descens del grau d'inflació va ser continu; de taxes per sobre del 15% a finals de 1974 es va passar a taxes per sota del 10%. Les diferències entre països han estat importants. Alemanya F., Suïssa, Dinamarca, EUA, Japó, són els països que han tingut més èxits en la lluita contra la inflació: Anglaterra, Espanya, Irlanda, etc., no hi han reeixit, en aquesta tasca. Durant els primers mesos d'enguany el procés s'ha mantingut, encara que en alguns països hi ha hagut noves pujades, mentre que Anglaterra consegueix uns

resultats molt positius als darrers mesos.

L'èxit més clar de 1975 s'ha obtingut en el terreny que inicialment semblava més difícil, el de les balances de pagaments. Després que al 74 els països de l'OCDE, de fet els països industrialitzats del món occidental, tinguessin un dèficit de la balança per compte corrent de 33.250 milions de dòlars i que els països de l'OPEP tanquessin l'any amb un superàvit de 67.000 milions, al 75 les xifres s'han reduït a 6.000 milions el dèficit dels països industrialitzats i a 43.000 milions el superàvit dels productors de petroli. En canvi, hi ha uns clars perdedors, els països subdesenvolupats; el seu dèficit va ésser al 74 de 17.000 milions i al 75 ha pujat a 27.000.

L'ECONOMIA EN VA SORTINT BASTANT BE

Aquesta evolució palesa que l'economia occidental en surt bastant ben parada de la crisi, malgrat els negres auguris que de tot costat s'han fet, des del seu inici, sobre les gairebé insuperables dificultats per a reeixir. Alhora cal dir que els instruments de política econòmica han estat bàsicament keinesians, quan també aquests havien estat posats en entredit. Tanmateix cal afegir que no tot és clar encara. En primer lloc, no tots els països subdesenvolupats no productors de petroli en sortirien, si no és amb l'ajuda dels més forts. A més, la sortida de la crisi agreuja les diferències entre països capdavanters i països endarrerits. En segon lloc, tampoc no es clar que aquesta represa general hagi de donar lloc a una llarga fase d'expansió. Finalment, resta el problema de la inflació que sols uns pocs països han aconseguit de reduir a nivells acceptables, amb el risc que prengui nova embranzida en créixer l'activitat, com en part ja passà amb els preus de les matèries primeres.

El món occidental està sortint de la crisi amb menys dificultats de les previstes, però això no vol dir que tot s'hagi superat. Les incertituds que resten són encara nombroses.

ANDREU GISPERT I LLAVET

Balanç Philips 1975

«Preveiem que el creixement de les nostres vendes serà superior al del 1975, però inferior al d'anys anteriors. Continuarà ésser necessari disminuir el personal de les nostres vendes serà superior països i en determinats sectors, continuarem reduint els horaris de treball per tal d'adaptar la producció a les possibilitats de venda. Podem suposar que la rendibilitat acusarà un lleu restabliment aquest any 1976», declara el balanç 1975 de la societat «Philips», presentat com cada any a Brussel·les en aquestes dates, com ja és tradicional, pels representants de la multinacional holandesa.

La limitació de la producció decidida per la «Philips» a causa de la crisi internacional, ha estat acomplerta sobretot per la reducció d'hores de treball a les fàbriques europees. Entre el 1974 i el 1975, segons precisa el balanç, l'efectiu mundial de treballadors del grup «Philips» va passar de 412.000 a 397.000 persones.

Malgrat la mala anyada, l'import dels afers declarat ha estat de 27.115 milions de florins, quantitat que representa un set per cent d'augment en relació amb el de l'any 1974. La part de beneficis nets declarats és de 384 milions de florins, contra 734 milions al 1974. Es a dir, adoptant la seva manera de calcular, més que haver guanyat 384 milions de florins, la societat estima haver-ne perdut 350 (diferència 1974-75). Nogensmenys, la «Philips» precisa que el darrer trimestre del 1975 ha estat marcat per un net redreçament, que s'ha traduït en un augment del benefici net del 23 per cent en relació al mateix trimestre de l'any anterior.

LA TV, GALLINA DELS OUS D'OR

Per primer cop, la «Philips» ha publicat enguany els resultats de l'explotació classificats per grans branques d'activitat. El paper preponderant dels béns de consum — i particularment dels televisors — en les vendes més quantioses i rendibles, crida instantàniament l'atenció. Al novembre del 1975, les cadenes de fabricació de la «Philips» posaren al món el televisor número «40 milions». El sector de la pantalla hipnòtica feu l'únic que realitzà una xifra d'afers de la mateixa magnitud que al 1974, amb sis milions i mig d'aparells venuts.

CARLES A. GASOLIBA

FRANCESC VERDU

La qüestió del petroli a les costes catalanes

A Espanya es produeixen, el 1975, 2,03 milions de tones de petroli. Pràcticament tota la producció es va obtenir de les plataformes marines d'Amposta, concretament 1,96 milions, i només 68.000 tones d'aquells pous pioners i històrics de La Lora. Amb tot, aquesta producció representà una mica més del 3,5 per cent del petroli cru consumit a Espanya. A més, la proporció seria sens dubte inferior si la mesuràvem en termes monetaris, atesa la baixa qualitat del petroli que s'obté a la península.

La manca de petroli a Espanya resulta força important perquè són precisament les importacions de petroli avaluades als preus imposats des de les darreries del 1973 pels països àrabs les que han causat un dèficit enorme en la balança corrent espanyola (més de tres mil milions de dòlars), que es va arrossegant i acumulant anualment i produeix un greu endeutament exterior. Tot plegat fa que, justificadament, hom tingui una sensibilitat especial sobre el tema del petroli.

SENSIBILITAT PEL PETROLI

La sensibilitat i l'atenció envers les qüestions relatives al petroli s'han elevat a cotes insospitades aquests darrers dies a causa de l'anunci fet pel president del Banc Central de l'existència d'una gran zona marítima, entre les costes catalanes, mallorquines i valencianes — que pot ser comparada a la del Mar del Nord». Aquestes manifestacions es

confirmaren i concretaren en els resultats positius de les explotacions anomenades «Casablanca 2» (6.000 barrils diaris) i «Tarragona F» (encara en procés de confirmació), i a aquests pous se n'hi afegeix un altre, el «Tarragona 1» que tingué en el període de proves un potencial de producció que superà els 13.000 barrils diaris. Una mica més al sud, davant d'Amposta, ja s'exploten regularment els pous marítims d'Amposta i «Sant Carles III», i a la mateixa àrea existeix el «Castelló - B»

EFFECTES NOTABLES I POSITIVS

A Catalunya, l'existència de recursos importants en hidrocarburs tindria, lògicament, uns efectes notables i positius que compensarien, si més no en part, la manca de recursos naturals de què sempre hem patit i que, com ja ha estat estudiat, ha estrangulat determinades fases del desenvolupament industrial en el camp de la indústria pesant. Això que en el segle XIX la terra no va poder proporcionar, en el segle XX ens ho podria donar el nostre subsòl marí, impulsant una indústria encara tan expansiva com és la petroquímica, focus d'altra banda notable del creixement de Tarragona. Però els desigs no es poden confondre amb la realitat, ni es poden fer massa projectes sense tenir en compte les bases reals per a la seva viabilitat. I és sobre aquest aspecte que creiem que cal fer dues precisions: la primera es refereix a la producció petrolera realment comprovada i, la segona, al seu control.

Com hem explicat, hi ha en l'actualitat dos pous en explotació que proporcionaren, el 1975, 1,96 milions de tones

de petroli, i a més hi ha tres pous o àrees dels quals s'ha extret petroli i que totalitzen una producció que proporcionà en el període experimental més de 20.000 barrils diaris. Entre els primers pous en explotació i els descoberts darrerament hi ha una diferència, i és que les explotacions més recents donen un petroli de bona qualitat, semblant al dels països àrabs, per exemple com el de l'Aràbia Saudita, fet sens dubte important i valorable. Cal que matisem, a més, que en el cas que es confirmés la viabilitat dels nous pous, aquests no començarien a produir fins el 1978 o el 1979.

EL PROBLEMA DEL CONTROL DE LA PRODUCCIÓ

La segona precisió fa referència al control real de la producció petrolera. Els grups que porten a terme les prospeccions són sovint grans empreses o holdings que apleguen una quantitat diversa de recursos financers. Per exemple, en una mica més d'un any, la Shell ha invertit més de 1.600 milions de pesetes en les àrees on té concessions, i, en general, la prospecció d'un pou o d'una àrea petrolífera requereix més de 2.000 milions de pesetes. Aquest esforç inversor, que en el cas del petroli comporta un risc relativament elevat, és dut a terme de forma majoritària per grans companyies estrangeres. Només unes quantes, poques, companyies de les que prospeccien l'àrea esmentada tenen capital espanyol, com és el cas de CIEPSA, que és l'empresa que ha fet la darrera descoberta. Però fins i tot en empreses com l'esmentada o en d'altres com

ASEPSA, CAMPSA o ENPASA-ENPESA, que són considerades companyies espanyoles, és possible de trobar-hi participacions importants d'empreses multinacionals, bàsicament nord-americanes. Hi ha, a més, consorcis mixtos, com els formats per l'INI, ARMOCO, PARPESA i MEDOSA, que són els participants a «Tarragona F». Però també investiguen a la zona empreses estrictament forànies com SHELL, AMOCO, UNION TEXAS, CALSPAIN, APEX o GEOREX, per citar-ne només algunes de les que obtingueren permisos de prospecció al llarg del 1975. El 1976, de setze permisos d'investigació concedits a l'àrea marítima de Tarragona, solament cinc no corresponen a empreses de domini forani.

En definitiva, el coneixement del que poden proporcionar, realment, les àrees marítimes de les costes catalanes, valencianes i mallorquines encara s'ha de determinar, sense que sigui possible, amb la informació de què disposem fins ara, d'anar més enllà d'uns indicis esperonadors. En segon lloc, si es confirmava l'existència d'una producció petrolera realment significativa, o sigui que superés de molt el 3,5 per cent del consum actual d'Espanya, això no significaria que hom tingui un control adequat d'aquesta producció, ja que no són coneguts amb precisió els termes dels contractes de prospecció i explotació. Si una cosa coneixem és l'origen de les empreses que treballen a la zona i no resulta gaire grat de comprovar que, en darrer terme, no n'hi ha cap que tingui el centre de decisió a Catalunya, sinó que molt sovint se situa fora d'Espanya,

Les comarques i el traçat de l'eix transversal

La Comissió encarregada d'estudiar el projecte d'eix transversal de Catalunya va aprovar fa pocs dies el traçat d'una bona part de l'eix, resta encara per decidir el conflictiu tram Vic-Girona, per al qual s'hauran d'estudiar amb més detall les alternatives proposades. Els motius d'aquesta exclusió són prou coneguts: l'Ajuntament d'Olot reivindica fermament un traçat que passi per la capital de la Garrotxa, actitud contrària a la sustentada per la Comissió.

També des de Solsona s'han aixecat ara veus discordants amb l'acord de la Comissió i que proposen un traçat completament diferent que passa molt més cap al nord de la regió. Ja quan al principi es va plantejar seriosament la possibilitat de projectar l'eix, des de Tarragona es va demanar que aquest fos desviat, llavors, cap al sud, per tal que passés per les comarques tarragonines.

El fet és que davant el projecte de construir l'eix transversal diverses comarques no incloses en el traçat més lògic demanen que aquell passi per les seves terres en l'intent, o amb l'esperança, que aques-

ta contribuïxi decisivament a millorar la seva sort.

L'actitud d'aquestes comarques no pot produir cap sorpresa si es té en compte la dinàmica territorial del creixement econòmic a Catalunya. Els darrers trenta anys l'entorn barceloní i, en menor grau, la façana marítima i algunes poques zones aïllades han gaudit des d'aquest punt de vista d'una situació privilegiada respecte a la resta del país. El sector públic no s'ha preocupat gens ni mica per intentar trencar aquestes tendències; que lluny queden els propòsits de la Generalitat de fer un planteig coherent a nivell de tot Catalunya!

DOS ASPECTES FONAMENTALS

Dos aspectes de la qüestió em semblen fonamentals per a entendre l'actual contestació al traçat de l'eix. El primer fa referència a la manera com s'ha plantejat el projecte d'eix transversal. Presentat aquest com una obra aïllada, és lògic que una sèrie de comarques —totes amb greus insuficiències de comunicacions— entrin en conflic-

te, ja que ningú no pot donar la més mínima garantia que altres projectes seguirien aquest per tal d'anar resolent els problemes d'accessibilitat de totes i cadascuna de les comarques; davant la manca de perspectives futures referents a la programació de la xarxa viària catalana, és normal que tothom pretengui aconseguir allò més immediat i relativament segur.

El segon aspecte és més de fons. Per poc que s'analitzin aquestes actituds, hom es pot adonar que es tracta de quelcom més que de reivindicar una carretera. No pas gaire soterrat hi ha l'anhel de poder gaudir d'unes expectatives de futur més falagueres que les actuals.

EL CAS DE L'EIX NO ES UN CAS AÏLLAT

El cas de l'eix no és, evidentment, un cas aïllat. Dintre el context català n'hi ha en aquests moments d'altres dels quals també es podrien extreure conclusions semblants. El trasvassament d'aigua de l'Ebre —aquest exigint un marc encara més ampli que el català— i el desviament del Llobregat són dos exemples més de grans projectes que per les seves implicacions no poden de cap de les maneres ser considerats fora d'un planteig general que tingui en compte els objectius socio-econòmics, prèviament discutits i adoptats, de Catalunya i de cadascuna de les seves comarques.

Però en aquests moments pensar en plantejaments d'aquesta mena és somiar truites. Hi ha encara molts problemes polítics per resoldre abans de poder dur a terme una política econòmica i territorial pensada amb una òptica catalana i en un marc de llibertats que ofereixi les suficients garanties de participació i de respecte als interessos col·lectius. Però potser és bo de començar a prendre consciència que l'oportunitat de construir l'eix transversal hauria de ser plantejada en el context d'un pla d'infraestructures viàries que compregués tota la xarxa catalana i amb un ordre de prioritats en els projectes que tingués en compte els objectius socials, econòmics i territorials establerts prèviament.

RAFAEL PUJOL I MARIGOT

Qüestions del finançament regional

Es notable observar com les qüestions del finançament del desenvolupament regional, que fins ara semblaven gairebé oblidades en els plantejaments de política econòmica, van adquirint —si més no a nivell verbal— tota la importància que mereixen. Per exemple, aquest és el punt central de la picabaralla que ha enfrontat recentment al senyor Villar Mir i els portaveus de la Confederació de Caixes d'Estalvi.

Com és sabut, el ministre de Finances va decidir d'augmentar en tres punts (portant-lo, doncs, fins el 43%) el coeficient d'inversió obligatòria de les Caixes. Això volia dir que enguany les Caixes hauran d'aportar 35.000 milions addicionals dels seus dipòsits a les arques del Crèdit oficial. Signe del temps, les Caixes, que fins ara havien sofert sense immutar-se aquesta canalització imposada dels seus recursos, han posat el crit al cel, protestant sorollosament la mesura en les sessions de l'Assemblea General anual de la Confederació. Aquesta actitud crítica els ha valgut una forta reprimenda del ministre del ram.

LA QÜESTIO DE LA CENTRALITZACIO

El nucli de la discussió s'ha centrat precisament en la qüestió de si aquesta centralització més gran encara dels mitjans financers de les Caixes afavoria o perjudicava les possibilitats de desenvolupament de les regions menys afavorides de l'Estat espanyol. A parer de les Caixes, elles mateixes es troben en millors condicions que l'Administració Central per a portar a terme els objectius fixats, i per tant, reclamen una més gran llibertat d'actuació per tal de poder dur a terme directament les inversions necessàries per al desenvolupament de les seves respectives àrees d'influència.

La resposta del ministre és una pintoresca lliçó de moral patriòtica. "Les Caixes, afirma, han de respondre a una exigència de solidaritat nacional", i com que "les zones menys dotades econòmicament han de rebre més grans recursos que els proporcionats a la seva capacitat de generar-ne, això imposa una redistribució de recursos que obligatoriament és la incumbència del crèdit oficial". Així, una correcció dels desequilibris regionals és contrària a

una retenció de recursos dineraris en cada una de les zones i una insolidària comunicació entre elles.

Vet aquí doncs, que apareixen a la palestra dos esforçats cavallers de la Taula Rodona que, al servei de la reina Ginebra de la solidaritat dels pobles de l'Estat espanyol, s'ofereixen a lluitar en favor de les desvalgudes donzelles de les regions subdesenvolupades, i es disputen en torneig (dialèctic, certament) l'honor de tenir-ne el privilegi en exclusiva. El que passa, però, és que tots dos cavallers són prou atrofinats i van prou mal equipats per a no aconseguir amb èxit la gesta que ens proposen.

POCA CREDIBILITAT

Com Lancelot, cal reconèixer que el Ministeri de Finances ofereix poca credibilitat. Malgrat repetir que "el crèdit oficial té fonamentalment una funció correctora del desequilibri regional", tothom sap que el gros del crèdit oficial va destinat a finançar les accions concertades amb els sectors industrials bàsics, integrats per la gran empresa localitzada principalment a les regions més desenvolupades. No deixa de ser empipadora aquesta constant tendència del centralisme a les quals prèviament ha desproveït de tot, àdhuc del dret a la pròpia expressió. Despòfisme il·lustrat, s'en diu d'aquesta figura.

Però, tampoc el paper de Perceval els escau a les Caixes en aquest comèdia, quan és notori que amb la resta de recursos que els queden disponibles no emprenen seriosament una política coherent i eficaç de desenvolupament econòmic i social en les regions en què actuen. Girades d'esquena a aquesta problemàtica, són governades per petites oligarquies locals, sense que els estalviadors que els confien els seus diners tinguin ni veu ni vot en la determinació dels seus objectius ni en el control de la seva gestió.

Cal repetir-ho una vegada més? Ningú que no tingui l'aval d'una elecció democràtica i popular no pot presentar-se avui vàlidament com a representant autèntic de les regions i aspirar a la defensa dels seus interessos reals. Així mateix, només entre aquests legítims representants és possible establir un arbitratge en la distribució dels recursos entre les diferents regions i nacionalitats de l'Estat espanyol.

JORDI PETIT FONTSERE

JOSEP GARCIA I MALTAS

ASSESSOR D'INVERSIONS I FINANCIACIO

Li ofereix el seu consell per tal de poder invertir bé el seu diner, com més li convingui a cada moment.

En: RENDA VARIABLE - RENDA MIXTA - RENDA FIXA

Amb garanties de:

SEGURETAT - RENTABILITAT - LIQUIDESA

Rambla Catalunya, 6. 4t., 3.ª - Telèfon 318 44 81 - BARCELONA-7

BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA

Domicili social: Passeig de Gràcia 45. Barcelona
Capital social: 2.825.553.000 pessetes.
Reserves: 1.859.534.640 pessetes.
Objecte social: Banc industrial i de negocis.

EMISSIO DE 1.000.000.000 DE PESSETES EN BONS DE CAIXA

SIMPLES

Conformement amb les facultats delegades al Consell d'Administració de l'Entitat per la Junta General Extraordinària d'Accionistes celebrada el dia 23 de març del 1973, i amb autorització prèvia del Banc d'Espanya, s'enuncia l'emissió i circulació d'un milió de bons de caixa simples, o sigui sense garantia especial, nominatius, d'una sola sèrie S, de valor nominal MIL pesetes cadascun, i numerats de 1'1 al 1.000.000, inclusivament, important el total de l'emissió MIL MILIONS de pessetes.

TIPUS D'EMISSIO: A la par, lliure de despeses per al subscriptor. INTERES: Serà el tipus d'interès bàsic del Banc d'Espanya (T.I.B.) augmentat en 2,5 punts. Actualment, el T.I.B. és del 7%, i així es parteix d'un tipus d'interès del 9,5%.

PRIMA D'AMORTITZACIO: Es pagarà als tenidors dels bons, al moment de l'amortització, una prima equivalent a l'1,5 per cent del seu valor nominal.

AMORTITZACIO: L'amortització de la totalitat dels bons d'aquesta emissió, amb deducció d'aquells que prèviament haguessin estat amortitzats per qualsevol mitjà, tindrà lloc, amb reembossament del seu valor nominal, al final del sisè any a partir de la data d'emissió.

PRIVILEGIS FISCALS: Els bons objecte de la present emissió gaudeixen d'exempció per Impost General sobre Transmissions Patrimonials i per Impost General sobre les Successions, en les condicions, pel que fa a aquest segon impost, establertes en l'apartat c) del número 13 de l'Ordre del 21 de maig de 1933.

OBERTURA DE LA SUBSCRIPCIO: La subscripció dels bons podrà fer-se a partir del dia 17 d'aquest mes de maig, i es tancarà un cop l'emissió sigui coberta.

Els bons emesos es podran subscriure a qualsevol de les oficines del BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA. ?

Barcelona, 10 de maig de 1976. EL SECRETARI DEL CONSELL D'ADMINISTRACIO, Ventura Garcés Brusés.

El control de la Seguretat Social

Las Corts espanyoles, en retornar al Govern el projecte de Llei General Pressupostària, han ajornat el començament del control de la Seguretat Social per la Intervenció del Ministeri de Finances.

Els ingressos i las despeses de la Seguretat Social, avui dia, constitueixen una part de les despeses públiques equivalent als pressupostos generals de l'Estat (Administració Central). Sumen per a l'any 1976 uns cinc-cents mil milions de pessetes, i la seva taxa de creixement és elevada.

La Seguretat Social, com a sector econòmic important ha fruit fins ara d'un tractament administratiu privilegiat. Ha funcionat al marge de les normes generals que regulen els organismes públics, i al mateix temps ha estat exclosa de la regulació com a organisme autònom.

La posició actual, doncs, no és totalment satisfactoria ni per a l'empresari ni per el treballador, que en són els principals contribuents i beneficiaris.

Per als empresaris el volum total de pagaments a fer en concepte de Seguretat Social es debat de forma absoluta i de forma comparativa. El desenvolupament econòmic espanyol no està correlacionat amb les despeses de seguretat social.

Per un altra part, les prestacions per al treballador presenten també inconvenients.

Un d'ells, fet obvi amb motiu de l'actual crisi econòmica, és la manca d'una assegurança suficient per a l'atur forçós que cobreixi suficientment les eventualitats produïdes per la conjuntura.

Hi ha, després, problemes de caràcter general, com són els derivats

de l'assistència mèdica. Es ben clar que la seva organització actual ha de ser replantejada.

Una ampla enquesta sobre l'opinió dels treballadors sobre com funciona aquest sector de la Seguretat Social, segurament que portaria a conclusions interessants, que haurien de ser tingudes en compte per qualsevol comissió que s'ocupi d'aquest tema.

Un altre aspecte de la política social, és el de les pensions. Hauria d'examinar-se de nou com se n'organitza el finançament, per tal com sembla lògic que sigui el pressupost de l'estat, és a dir, tota la comunitat, qui col·labori efectivament a finançar-les.

LA POCA RENDABILITAT DE LES INVERSIONS

Hi ha també el tema de la poca transparència i la poca rendibilitat de les inversions de la Seguretat Social. Les ja fetes en el passat —encara que poden ser criticades— difícilment seran ja canviades. Però, la política futura en aquest camp det. ser reconsiderada.

Dins d'aquest marc, d'ell mateix ja problemàtic, seria molt de desitjar que, pel cap baix, els comptes de la Seguretat Social fossin supervisats per un cos de funcionaris tan prestigiosos com la Intervenció General de l'Estat.

Aquest pas —que el Govern ha començat a fer amb la Llei General Pressupostària— i que les Corts han ajornat per raons tècniques, és solament un primer pas vers un control social més efectiu, per part d'empresaris i treballadors, de la política social que, en primer terme, els afecta directament.

Un segon pas necessari per a una reforma de la Seguretat Social, podria consistir en una democratització de la seva gestió.

CARLES CALLEJA XIFRE

Bancs catalans al març

	29-2-76	31-3-76	% variació
Atlàntic	55.608	55.630	0,0
Unió Industrial Bancària	46.833	47.021	0,4
Catalana	42.359	42.572	0,5
Industrial de Catalunya	36.544	36.661	0,3
Sabadell	36.067	36.357	0,8
Comercial Transatlàntic	25.332	26.105	1,0
Català de Desenvolupament	21.997	22.238	1,1
Comtal	14.561	14.180	-2,6
Mas Sardà	12.542	12.669	1,0
Comercial de Catalunya	9.038	8.272	-9,1
Industrial Mediterrani	7.711	8.169	5,8
Garriga Nogués	7.018	7.020	0,0
Jover	6.580	6.695	1,8
Barcelona	5.946	5.945	-0,0
Mercantil de Manresa	5.371	5.471	1,8
Europa	4.695	4.714	0,4
Girona	4.147	4.023	-3,0
Osca	3.164	3.359	5,8
Mercantil de Tarragona	2.278	2.357	3,3
Sindicat de Banquers	1.980	2.109	6,1
Valls	621	613	-1,3
Expansió Industrial	614	659	6,8

MERIDIA

Cap a una llibertat d'interessos

Darrerament s'ha tornat a parlar molt dels extratipus bancaris, car, segons sembla, cada cop són menys nombroses les entitats bancàries que es mantenen a ratlla i compleixen les normes. El comitè bancari de vigilància ha imposat algunes sancions, però per altra banda ningú no en fa cas.

Es ben sabut que la major part dels casos escapen a tot possible control, i si algun arriba a coneixement del Comitè és gairebé per casualitat. Davant d'aquesta situació, tan deplorable, el Consell Superior Bancari, segons les nostres notícies, ha arribat al convenciment que mantenir el comitè de vigilància no serveix per a res i que seria preferible autoritzar la llibertat d'interessos, possibilitat aquesta que comença d'ésser contemplada seriosament. La gran Banca és la que sempre ha fet una més forta oposició a una mesura d'aquesta mena. Per una banda, com més gran és l'entitat bancària, més difícil és de mantenir una política d'extratipus, i per l'altra, l'encariment del diner la perjudica més que no pas a les banques petites. Malgrat tot, el desgavell produït per la proliferació dels extratipus i l'erosió així ocasionada a la imatge de la seriositat bancària aconsellen, per a posar-hi una mica d'ordre, que sigui autoritzada la llibertat d'interessos tant actius com passius. De fet, com ja és ben conegut, les entitats que compren diner el venen també més car. El pecat mercantil per partida doble, no suposa en el fons, sinó una regularització i un acomodament dels interessos a les taxes d'inflació, i això és just.

CAIXA D'ESTALVIS I MONT DE PIETAT

Es veu que la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona apunta cada cop més a un fort creixement, com es pot comprovar en comparar els saldos d'estalvi. Si l'any 1973 va tenir un increment de l'ordre del 12,84, el 74 ja va ser del 14,89 i l'any passat del 21,70. Si comparem aquest increment amb l'obtingut per les Caixes d'Estalvi de la regió catalana l'any 1975 veiem que l'ha superat, car el d'aquestes fou del 20,90. En canvi, la situació havia estat ben diferent els anys anteriors.

Dos aspectes creiem que s'han de tenir en compte principalment en aquesta favorable evolució: En primer lloc, s'ha produït un canvi en la política d'expansió de l'entitat. La Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat ja no se circumscriu a Barcelona capital. Quan ha pogut s'ha expansionat geogràficament i el nombre de les seves oficines, que era de seixanta-dues abans del 1974, ha passat a ésser de cent quatre l'abril passat i amb les trenta-sis oficines pendents d'inauguració arribarà a ésser de cent quaranta, o sigui, que en dos anys i mig el nombre d'oficines s'ha incrementat en un cent vint-i-cinc per cent. Un altre aspecte és el fet que s'ha flexibilitzat la política operativa i creditícia de l'entitat, cosa que li ha donat una imatge més dinàmica i alhora, més benèfica per a la clientela.

Pel que fa als resultats, direm que l'excedent de l'any passat va ésser de 959 milions de pessetes, 568 dels quals es destinen a obres socials. Justament el 6 de juliol vindrà tindrà lloc la inauguració de l'hospital del Sagrat Cor, amb quatre-cets quaranta llits, obra modèlica en l'aspecte sanitari i una de les més importants que en el camp social realitza la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona.

EMILI BOTIN, DEFENSA DE LA DESCONGELACIÓ DE DIVIDENDS

Ja era hora que, des de la presència d'una Junta, es defensés la descongelació de dividends. Això és el que va fer un banquer de gran talla, Emili Botin, president del consell d'administració de Bankinter del Santander a la Junta del primer, quan va assenyalar que era injust de bloquejar els dividends si ni es podia cobrir ni el percentatge d'inflació el qual, durant els tres últims anys, ha tingut una taxa d'increment del cinquanta per cent.

"Els dividends —digué— han de seguir pel cap baix una línia paral·lela a la taxa d'inflació i ésser augmentats tant com calgui. En canvi ara s'està produint una discrimina-

ció irritant per al modest rendista." "Per això —afirmà més endavant—, tot el que es pugui fer en aquest sentit mereixerà tota la nostra col·laboració."

Quant a l'exercici passat en va donar compte el conseller-delegat Jaume Botin. El conjunt de recursos aliens totals era de 37.843 milions de pessetes, amb un creixement del 20,25 per cent, i el de les financeracions era de 42.058 milions, amb un augment de l'11,68 per cent. El compte de resultats sumava 946 milions, però cal tenir en compte que, prèviament, se n'havien deduït 210 milions per al fons d'autoassegurança.

EL BANC INTERNACIONAL DE COMERÇ A BARCELONA

El Banc Internacional de Comerç ha obert una oficina principal a Barcelona, concretament a la Diagonal. Amb aquest motiu, ha vingut a la nostra ciutat el Consell d'Administració, amb el seu president, Alejandro Fernández de Araoz i Marañón, i el seu sots-president, Licinio de la Fuente, vinculat des de fa molts anys a aquesta entitat. L'oficina de Barcelona la dirigeix el jove economista, bé que de gran experiència bancària, Juan Homs Llor.

Aquest Banc va ésser fundat l'any 1920 a Madrid amb el nom de Banco Germánico Americano. L'any 1950 va canviar de raó social i fins al 1963 va tenir una sola oficina. Es a partir d'aquesta data que s'ha produït tot el seu creixement.

Avui és una de les més destacades diem-ne banques locals, amb uns recursos aliens, en finalitzar el passat mes d'abril, de 12.565 milions de pessetes i uns recursos propis de 1.371 milions. El nombre d'accionistes arriba als mil cinc-cents. La cotització de les seves accions a l'exercici passat va oscil·lar entre els vuit-cents cinquanta per cent i els mil per cent.

Quant a la seva expansió geogràfica després de l'aconseguida a la zona de Madrid, on ara compta amb nou agències i onze sucursals als municipis de la província, l'ha començada a Catalunya amb l'esmentada oficina principal i la continuarà a Mollet, Granollers, Molins de Rei i Martorell. També al llarg ha obert una oficina principal a Alacant.

Banc absolutament independent i comercial es dedica a finançar la seva clientela i només participa en societats de caràcter financer.

"A Catalunya —ens digué el president— anem a invertir tot el que hi recollim i més encara si cal."

FOMENTO DE OBRAS SE N'HA SORTIT

Un exercici de recessió històrica com ha estat el del 1975, Fomento de Obras y Construcciones l'ha salvat gràcies a la diversificació de les seves activitats i a tenir una bona cartera de comandes. La xifra de negocis ha superat els onze mil milions de pessetes amb un increment del set per cent, i els beneficis, que totalitzaren dos-cents setanta milions, tingueren un augment del 17,23 per cent.

Entre les activitats de l'any passat destaca la producció en el sector d'Obres Públiques, car la societat ha construït diferents trams de

les autopistes de l'Ebre, de l'Atlàntic i del Mediterrani, cosa que representa un volum important d'obres i és, alhora un motiu d'ocupació de l'equip estructural de l'empresa.

En el camp d'aigües es va fer lliurament d'una sèrie de plantes depuradores d'aigües residuals com les de l'Estartit, Llança, Cadaqués i el Altazar (Madrid), i d'altres es troben encara en període de construcció, com la de Tenerife, que serà la més important d'Espanya.

En el sector serveis, recollida d'escombraries i neteja viària, Fomento de Obras, primera empresa espanyola i europea del ram, continua prestant els serveis corresponents als contractats que li han estat adjudicats, que en aquest moment són els de quaranta-vuit municipis espanyols amb una població global aproximada de deu milions d'habitants.

En el ram immobiliari, l'exercici es va caracteritzar per una forta contracció de l'activitat, per la reducció de la demanda final d'habitatges i per la disminució del ritme de construccions; però, malgrat tot, s'han acomplert les previsions de vendes en les promocions immobiliàries que l'empresa realitza.

Quant a problemes, no n'han mancat. Entre d'altres, podem assenyalar els financers plantejats tant pel progressiu endeutament de l'Administració pel que fa a obres públiques, com, en l'esfera dels municipis que, ultra l'endeutament d'alguns, a vegades considerables com el de Barcelona, amb un deute superior als dos mil milions de pessetes, pel constant augment de costos dels serveis que no ha pogut ser absorbit per un correlatiu increment de les consignacions pressupostàries.

Amb referència a la política financera (es reparteix un dividend igual al dels anys anteriors), la Junta celebrada aquesta darrera setmana va autoritzar el Consell perquè pogués ampliar el capital fins a un cinquanta per cent, tot i que hom no pensa fer-ne ús fins que es clarifiqui la situació borsàtil, o sigui, no d'una manera immediata.

EL BANC INDUSTRIAL DELS PIRINEUS VA PER BON CAMÍ

"Anem per bon camí, ens recolzarem en una base sòlida i aquesta casa assolirà els seus objectius", va dir Higiní Torres Magem a la junta general del Banc Industrial dels Pirineus, nova denominació que va aprovar la junta extraordinària del que fins ara el Banc de Coordinació Industrial. Aquesta entitat, promoguda per Higiní Torres Magem juntament amb un grup d'empresaris de Girona, Lleida i Ossa, va ésser constituïda a finals de maig del 1975 i ara disposa d'una massa de dos mil accionistes.

A finals d'octubre passat va obrir les portes a Girona; al final de l'any passat els seus recursos aliens eren 240 milions de pessetes i, quant a resultats, aconseguí uns beneficis de 27 milions. Amb l'autorització, concedida al Consell per l'esmentada Junta, de procedir a una emissió de bons de caixa de dos mil milions de pessetes, que es pensa realitzar enguany, el Banc Industrial, potenciarà la seva activitat canalitzant-la en inversions a les tres províncies esmentades.

J. PERRAMON

Creixement de Banca Mas Sardà

Banca Mas Sardà celebrarà Junta general el vint dia vuit de juny.

Segons les nostres notícies aquesta entitat ve tenir l'any passat un fort ritme de creixement. El seu passiu arribà a 12.387 milions de pessetes, enfront a 8.842 l'any 1974, cosa que suposa un augment de l'ordre del 40 per cent. Enguany dintre d'un creixement molt aminorat per tota la Banca, es pot també considerar notable. A final d'abril el passiu era de 13.258 milions, ço que representa un creixement del 7,28 per cent.

DISTINCIÓ A JACINT TORNER I ESPINA

Amb motiu del primer de maig ha estat concedida la Medalla del Mèrit en el Treball, a Jacint Torner i Espina, president del Grup Econò-

míc Sindical Autònom de Magatzemistes de Ferros i vice-president de "Hijo de Miguel Mateu, S. A."

El seu historial professional en el món del ferro, al qual ha dedicat ja 50 anys de la seva vida, l'han fet mereixedor d'aquesta distinció, per la qual li trasmetem la nostra enhorabona.

SEGONA AMPLIACIÓ DEL BANC DE BILBAO

Enguany el Banc de Bilbao ha informat sobre les ampliacions amb anterioritat a la Junta General que se celebrarà el proper 12 de juny. La segona operació de l'exercici tindrà lloc l'últim trimestre de l'any i serà en la proporció de l'1x10, gratis, amb càrrec al compte de prima d'emissió. En conjunt ambdues emissions representaran una distribució d'accions com si s'hagués fet una sola ampliació, en la proporció d'1x4.

SETMANA BORSARIA

L'especulació no és apagada

MENTRE és molt clar que es necessitava més llenya seca per a mantenir vives les flamarades de l'alça, allò que també és evident, com ho demostren els últims canvis de temperatura tan sobtats de les pissarres, és que les brases de l'especulació no són, ni de bon tros, apagades.

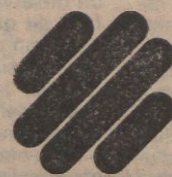
Evidentment, els protagonistes són els gestors d'aquestes 500 Societats de Cartera i 24 Fonts d'Inversió, que no compten amb més opció sinó mantenir-se dia a dia al peu del canó. I, si bé és del tot cert que aquestes institucions no poden evitar, en aquests moments, de caure en la professional temptació d'aprofitar el més lleuger marge de plus-valua, també és clar que no són disposades a allunyar-se d'un tren que ha donat símptomes de voler-se engegar.

Això sí, no es pot negar que la pluja d'ampliacions es rep amb verdadera recança, amb els preus dels drets d'Explosivos, Banc Popular, Popularinsa i López Quesada molt per sota del seu teòric, potser seguint la bona política que és millor començar malament i acabar bé, que no la inversa. Qui ens pot dir que unes accions noves de Popularinsa subscrites al 362 % i unes del Banc Popular al 530 % no poden ésser considerades barates dins de sis mesos?

Si ens hem de referir a aquesta nova alça tan elevada del 2,03 % del cost de la vida en el mes d'abril no s'ha de creure que la Borsa se'n sorprengui ni se n'escandalitzi, com sigui que, després de dos anys de completa recessió, s'ha de deixar la cosa per impossible. Més val considerar, per a donar coratge, les últimes notícies rebudes d'Itàlia sobre la important represa que registra la seva activitat industrial mentre que el ritme d'inflació se situarà entre el 20 i el 25 % en l'acabar l'any.

Com que aquest cas, a més a més, demostraria que l'evolució econòmica no té res a veure amb la situació política, esperem que els inversors i el senyor Villar Mir n'hagin pres bona nota.

F. SUAREZ I GUINJOAN

BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA

Domicili social: Passeig de Gràcia 45. Barcelona.
Capital social: 2.825.553.000 pessetes.
Reserves: 1.859.534.640 pessetes.
Objecte social: Banc industrial i de negocis.

EMISSIÓ DE 1.000.000.000 DE PESSETES DE BONS DE CAIXA

SIMPLES

(Amb dret a l'adquisició d'accions d'altres Societats)

Conformement amb les facultats delegades al Consell d'Administració de l'Entitat per la Junta General Extraordinària d'accionistes celebrada el dia 23 de març del 1973, i amb autorització prèvia del Banc d'Espanya, s'enuncia l'emissió i circulació d'UN MILIO de bons de caixa simples, o sigui sense garantia especial, nominatius, d'una sola sèrie T, de valor nominal mil pessetes cadascun, i numerats de l'1 al 1.000.000, inclusivament, important el total de l'emissió MIL MILIONS de pessetes.

TIPUS D'EMISSIÓ: A la par, lliure de despeses per al subscriptor. INTERES: Serà el tipus d'interès bàsic del Banc d'Espanya (T.I.B.) augmentat en 2 punts. Actualment el T.I.B. és del 9%. El dit interès es pagarà per semestres vençuts, els dies 17 de maig i 17 de novembre de cada any, i el primer venciment el dia 17 de novembre de 1976.

AMORTITZACIÓ: L'amortització de la totalitat dels bons d'aquesta emissió, amb deducció d'aquells que prèviament haguessin estat amortitzats per qualsevol mitjà, tindrà lloc, amb reembossament del seu valor nominal, al final del tercer any a partir de la data de l'emissió.

DRET D'ADQUISICIÓ D'ACCIONS D'ALTRES SOCIETATS: Al final del primer any de l'emissió i dins el termini que els serà concedit mitjançant la publicació dels anuncis corresponents, els bonistes podran optar a la compra d'accions de la FARGA CASANOVA, S.A. en la proporció de 6 accions de 1.000 pessetes nominals per cada 100 bons, al tipus que resulti de reduir en un 25% el canvi mitjà de cotització de les accions d'aquella Societat en la Borsa de Barcelona durant el trimestre natural anterior a la data en què s'iniciï el termini per a l'exercici de l'indicat dret de compra.

Al final del segon i tercer anys, i també en el termini establert en els corresponents anuncis, els bonistes podran optar a la compra d'accions d'UNITAT HERMETICA, S.A. en la proporció de 7 accions de 1.000 pessetes nominals per cada 100 bons. En tots dos casos, el preu pel qual podran adquirir les accions serà el que resulti de reduir en un 30% el canvi mitjà de cotització de les accions d'aquella Societat en la Borsa de Barcelona durant el trimestre natural anterior a la data en què s'iniciï el termini per a l'exercici de l'indicat dret de compra.

PRIVILEGIS FISCALS: Els bons objecte de la present emissió gaudeixen d'exenció per Impost General sobre Transmissions Patrimonials i per impost General sobre les Successions, en les condicions, pel que fa a aquest segon impost, establertes en l'apartat c) del número 13 de l'Ordre del 21 de maig de 1963.

OBERTURA DE LA SUSCRIPCIÓ: La subscripció dels bons podrà fer-se a partir del dia 17 d'aquest mes de maig, i es tancarà un cop hagi estat coberta l'emissió.

Els bons emesos es podran subscriure a qualsevol de les oficines del BANC INDUSTRIAL DE CATALUNYA.

SUSCRIPCIÓ PREFERENT: Els accionistes del Banc gaudeixen d'un dret preferent per a la subscripció dels bons de l'emissió a què es refereix aquest anunci.

Barcelona, 10 de maig de 1976. EL SECRETARI DEL CONSELL D'ADMINISTRACIÓ, Ventura Garcés Brusés.

Les exposicions

PILAR PALOMER

El treball d'aquesta barcelonina sorprendrà molts perquè no acabaran de veure'n clar el valor més predominant. És Pilar Palomer una realista de tall acadèmic o és una investigadora dels nètodes i processos de treball avui predominants? Ambdós corrents es palesen i una manera evident en tots els seus reballs. Probablement és producte de la jarticular confluència en què es troba en aquests moments. D'una banda ha rebut una formació acadèmica, rigorosa, detallista, naturalista cent per cent, que li permet treballar el realisme àdhuc amb virtuosisme. D'altra banda, a nivell teòric, ha rebut una formació filosòfica i conceptual directament lligada als corrents contemporanis de tipus processual i metodològic. De l'aliança d'aquests dos conceptes artístics, contraposats en molts casos, ella n ha tret una resultant tan positiva com intel·ligent. És possible, però, que el mèrit principal del seu treball ragui en allò que Cirici denomina «l'èmfasi que la seva perfectibilitat li féu posar en el mecanisme de la transmissió entre el món objectiu i l'artefacte, la conduï cap a una òptica centrada en l'epistemologia». La reflexió epistemològica com a estudi dels mètodes i límits del coneixement, en aquest cas artístic i comunicatiu, la menen a escorcollar tot el que des d'un punt de vista semiòtic pugui arribar a elaborar.

La clau dels seus plantejaments actuals, cal cercar-la en els esbossos, diuixos i temes fotogràfics sobre els quals posteriorment elaborarà una sèrie de formulacions de tota mena que tracten de proporcionar-nos una descripció de l'objecte que n abasta tant l'aspecte físic (extern) com la representació estructural (interna) dels temes tractats. Un i l'altre es veuen enriquits, demés, per una nova dimensió, la temporal, que tracta d'explicar-nos les mutacions que cada un d'aquests processos conté. La panolla del blat de moro, les fulles d'una escarola, l'interior i l'exterior d'unes sabates, les diferents posicions i plegaments d'un matalàs, els cicles helioidals d'un caragol marí i d'altres temes naturalistes són tractats en els seus dibuixos i en els seus gravats com aparençes que tenen una estructura interior i que obeeixen un canvi d'acord amb un determinat nombre de seqüències, desplaçaments, projeccions, estructures, espais, etc. En el fons, tota aquesta elaboració tracta d'assolir un nivell de codi que ens proporcioni més dades sobre l'objecte en qüestió que el que la fotografia o un dibuix realista ens pogués proporcionar. La seva reflexió es fa encara més interessant quan l'hiperrealisme ha menyspreat la mateixa foto, superant les seves possibilitats reproductives, i quan molts defensors de l'art mental havien deixat de banda tota tractàtica artística formalitzadora.

El mèrit, doncs, el trobem en haver aconseguir una mena de procés que agermana la «cosa mental» i la cosa real. El que se ns fa més difícil d'entendre és dilucidar si, com ella defensa, tot parteix d'una pintura o dibuix per a menar a una idea o si, d'altra banda, hi ha immanent una idea que progressivament es transforma en dibuix o pintura. Radicalitzar els extrems ara com ara ens

sembla exagerat, per tal com probablement el que hi ha és un «feed-back» idea-realització, que atorga el treball final una riquesa icònica, varietat de lectura, alt valor simbòlic i, sobretot, coherència discursiva.

(Galeria Eude, Barcelona)

ANTONIO LORENZO

Aquest pintor madrileny, representant assenyalat del que en altres temps es va denominar «Escuela de Cuenca», exposa per primer cop a Barcelona una sèrie de pintures i gravats que ell denomina «indústries o màquines». Tot i partir d'una abstracció eminentment colorista, subtil, refinada al límit, que és la base de tot treball seu, hi afegeix una mena de mitologies industrials, mecàniques, tecnològiques, espacials, que configuren un cosmos tan particular com diferenciat de tot altra pràctica pictòrica. Aquesta abstracció narrativa, curulla d'artificis tècnics i de signes ambigus però rics de formulació i de color, és el secret d'un treball eminentment pictòric propi d'un artista com ell és, molt pintor i excel·lent gravador. Precisament el vam conèixer al seu estudi de Cuenca, buri en mà, mentre duia a terme una recerca seriosa i aprofundida de les grans possibilitats tècniques del gravat en totes les seves variants. No són les parts, sinó el tot, el que val en aquesta obra. Ell mateix ens diu: «fa temps que com a pintor he deixat de parlar de la ruptura o l'antinomia entre el contingut plàstic d'un quadre i el contingut temàtic, perquè, al cap i a la fi, no existeixen, tot i que reconec que per a un observador de fora és més còmode i fàcil dir que jo pinto màquines i paisatges d'un altre món, que definir el meu estil, o sia, la meua manera de pintar aquests temes». Per tant, davant Lorenzo, del que cal parlar és de pintura, de manera de pintar, mai de temàtiques i subjectes que ens puguin distreure, malgrat la seva vàlua simbòlica i el seu atractiu temàtic. Com queda reflectit, ell mateix reconeix, els valors esteticistes i el perfeccionisme de l'ofici prevalien sobre qualsevol altra intenció plàstica que tractem de trobar-hi.

(Galeria Ciento, Barcelona)

MIQUEL VILA

Una exposició d'obra gràfica completa (1959-1976), amb cent setanta obres d'un home nascut l'any 1940 a Barcelona, és, pel sol fet de la seva possibilitat, un testimoni eloqüent diu treball realitzat amb tenacitat, fidelitat i constància. Vila és poc sorollós, prefeix el silenci de l'estudi que el clamor de les tertúlies i coconclabulats. El seu treball així ho palesa. Disset anys de gravar sense atur, i d'estampar quotidianament planxes pròpies i dels altres, l'han portat a aquesta maduresa actual en què la llibertat d'acció manual hi és total, permetent-li dur a terme una sèrie de solucions plàstiques sense sentir-se cohibit per les exigències intrínseques

L'altre urbanisme: Rovira, Puig i Jaussely

Amb la successiva celebració de centenaris i la dedicació d'abnegats exègetes, el Pla d'Eixample per a Barcelona d'Idoneus Cerdà ha anat adquirint popularitat i, a més, ha assolit entre erudits i «amateurs» la consideració definitiva d'una proposta racional, progressiva, científica i políticament intencionada cap a la igualtat i la justícia social. En front del Pla Cerdà ha quedat esborrat el record d'altres actituds urbanístiques que abans havien estat considerades com a més positives per a la possible definició formal de la Barcelona d'avui. Després de tants anys de sentir dir que la monotonia enginyeria i implacable de la quadrícula Cerdà va ésser una nefasta imposició centralista contra l'harmonia arquitectònica i urbanística del Pla Rovira que l'Ajuntament havia premiat en un concurs públic, avui sorprèn tanta unanimitat a recalcar els mèrits indiscutibles del Pla Cerdà i a subratllar com els seus detractors eren en realitat uns pagesos localistes, aburguesats i antiquats, distants dels autèntics interessos de la base ciutadana. A més cop el pèndol de sempre, amb les conegudes exageracions.

Encara que només sigui per a donar un altre impuls al pèndol, voldria protestar ara per la manca de consideració que aquells exègetes mostren per l'altre urbanisme, el que sembla superat per la rotunda sistemacitat de Cerdà, però que potser, sense entrar en competències inútils, avui ens pot al·lucinar en altres aspectes i en camins prou adients amb les preocupacions d'última hora.

El més arraconat és segurament el Pla d'en Rovira i Trias, que l'Ajuntament havia premiat i que, en lloc de defensar la visió pretesament igualitària de Cerdà, formulava una ciutat jerarquitzada en estructura radial a partir del gran Forúm d'Isabel II en el lloc que avui ocupa la Plaça de Catalunya, i que, més raonadament que Cerdà, entenia l'estructura geogràfica de la vella Barcelona i dels pobles del Pla en plantejar la frontissa d'unió amb una i les línies de penetració cap als altres.

Si Rovira representava una tradició diguem-ne barroca i neoclàssica, Cerdà era en certa manera una innovació sociològica més penetrant i més adequada als problemes tecnològics de la ciutat del futur, però avui aquella jerarquització i aquell esforç de distinció monumental ens torna a sembrar d'una gran eficàcia a l'hora d'atacar els problemes formals tan definitius i més formals solen respondre a unes realitats morfològiques inalienables i a una història que no podem desdir.

Es lògic, per tant, que els arquitectes i els urbanistes del Modernisme se sentissin més pròxims a Rovira que a Cerdà o, al menys, que batallessin —i no solament per catalanisme o per reaccionarisme burgès com algú pretén— en contra de la quadrícula indiscriminada en què es va convertir el Pla inicial. Puig i Cadafalch s'hi va destacar especialment. Tant ell com Domènech varen inter-

venir en la remodelació de la Via Laietana salvant alguns vells monuments arquitectònics i traçant vies i places que recuperaven els punts de vista i la textura fraccionada de l'urbanisme medieval. Domènech va introduir la intel·ligent alteració diagonal a l'Hospital de Sant Pau. I Gaudí proposa una plaça estrellada al volt de la Sagrada Família, d'una enorme heterodoxia formal en el context de l'Eixample. No es que els modernistes se sentissin adherits al monumentalisme barroca i neoclàssica a l'estil de Rovira, però tenien un mateix respecte a la lenta adequació històrica, a la tradició cultural i ecològica del desenvolupament urbà, malgrat que el model que els interessava més era el del pintoresquisme formal d'arrel gòtica, tan ben orquestrat pels teòrics contemporanis del Centre d'Europa.

Puig i Cadafalch fou un dels principals impulsors del concurs internacional de projectes per a corregir la depauperació que amenaçava l'Eixample, sobretot en la manca de jerarquització i formalització interna i en el greu problema dels enllaços amb els vells pobles ara integrats a la gran conurbació. El concurs fou guanyat pel francès Leon Jaussely amb un pla extraordinàriament ambiciós, però no tan utòpic com s'hagi pogut pensar, i no massa allunyat dels esquemes de desenvolupament que després la ciutat ha seguit espontàniament sense tenir la deguda regulació d'un pla. El posterior Pla d'Enllaços —redactat pels arquitectes del Municipi— intentà una adequació als fets ja irreversibles, subratllant, sobretot, el tema de la integració de les barrades. Malhauradament, però, no va tenir cap aplicació massa conseqüent.

Aquest altre urbanisme —«altre» en front del d'en Cerdà— no fou un fet aïllat o reaccionari. Fou simplement una altra visió que tenia també els seus paral·lels a tot Europa. A la recent exposició dedicada a Cerdà a la universitat de Barcelona, al costat dels exemples internacionals que semblen fer costat a les idees de Cerdà, hi mancaven intencionadament els qui no es secundaven, com podria ésser Otto Wagner, autor de la transformació de Viena, una de les més intel·ligents del segle.

No es tracta pas d'enaltir o d'ensorrar l'un o l'altra posició, sinó de conèixer-ne els aspectes positius i les aportacions teòriques que encara avui poden ésser-nos útils. Potser ha arribat, doncs, el moment que els estudiosos treballin amb ells nous i amb visions més objectives sobre els papers de Rovira, de Puig, de Jaussely i de tants altres urbanistes obstinats a tirar endavant la difícil reordenació de Barcelona, aquells que, per ara, no són gaire afavorits per la crítica oficial.

ORIOI BOHIGAS

del gravat. La seva evolució d'ençà de l'any 1959 és gairebé un reflex de l'evolució de la pintura catalana jove d'aquestes anys. Fins al 1966 la influència de Belles Arts s'hi palesa tot i que dona una versió expressionista als temes i personatges que tracta. Des del 1967 una nova figuració màgica i surrealitzant protagonitza el seu treball gràfic o pictòric. Prop dels anys 70 i després de dedicar-se intensament a la pintura, la seva obra pren una nova temàtica i unes noves al·lusions.

Un procés d'austeritat, alhora que d'intimitat, simplifica el seu realisme figuratiu, i redueix els formalismes a una sèrie de símbols o imatges clau que per ells mateixos protagonitzen un món minuciós, pregonaent humà, íntim, quotidià, però embolcallat dins una certa angouxa tant inquiridora com nequitejadora.

Miquel Vila en el camp de la punta seca, de la llengua, i la guatinta i altres menes d'estampacions, és probablement l'artista jove que més ha excel·lit en aquesta difícil especialitat avui con-

reada per tants d'amateurs, afeccionats de baixa estofa i profanadors del vell i noble ofici del gravat.

Una poètica plena de suggerències reals o fantàstiques emplena l'atmosfera dels seus gravats que adés expressionistes, adés surrealistes, mostren una latent actitud meditativa.

Minuciosos, rigorosos i, sobretot, seriosos, es el treball que, els darrers disset anys, Vila a dut a terme.

(Galeria 42, Barcelona)

FREDERIC HILARI

Aquest menorquí, nat a Mahó l'any 1939, treballa tant la ceràmica com l'esultura, el tapis, els mòbils i, darrerament, els monotips i la poesia visual. Ara, però, en aquesta nova exposició barcelonina —l'anterior la presentà el 1971—, ens mostra exclusivament peces ceràmiques. El segell més característic del seu treball, el trobem en l'asprivor,

quasi brutalista, dels tractaments acabats formals de les seves peces. Ceràmica per a no ésser utilitzada, ceràmica espacial, volumètrica, escultòrica. Ceràmica que palesa una complaença morbosa per les qualitats texturals i els tractaments simbòlics de les seves masses ceràmiques, on la matèria juga un paper preminent i on els recursos dels esmalts

i del foc adquireixen un valor misteriós, gairbé màgic. Emprements, orificis, marques de tota mena, subtils relleus, formes còsmiques, forcen les opcions expressives de la argila a fi de donar-li un valor eminentment emblemàtic o pseudo-totem. En aquesta allau de ceràmica i ceramistes que estem vivint, un treball fort, potent, antidecoratiu i vigorós com el de Frederic Hilari Giner constata la puixança del seu treball i del seu moment artístic.

(Subex, Galeria d'Art, Barcelona)

ANNA LENTSCH

Heus aci una representant molt caracteritzada de l'art que coneixem com «nou realisme». De realisme, n'hi ha hagut de tota mena, des dels més llepats fins als que tan sols donaven referències més o menys explícites de la realitat. Però ara, d'ençà els anys setanta, dels realisme, n'han aparegut tota una colla de noves versions que han fet escola. L'hiperrealisme, el fotorealisme i d'altres corrents d'origen nord-americà, ja arrelats a Europa, han estat conreats per molts representants de les noves generacions que hi veuen un trencament amb les darreres onades abstractes i informalistes. Recuperat així el tema de la realitat, han sorgit diverses versions que escorcollen tot tema natural amb llibertat de creació i d'interpretació. Unes se senten més lligades al treball textural de la matèria, d'altres més a prop de la visió surrealista del món i de les seves coses. No manquen els qui hi volen inserir una lliçó social o política. Dins d'aquest repertori de noves opcions, Anna Lentsch, artista alemanya nascuda a Bèlgica l'any 1943, s'ha decantat per un punt mig entre la realitat i la fantasia. L'alternància de referències molt reals i detallades (retrats, gargantanes, tota mena d'insectes, plantes, eines de treball, etc.) i d'altres més surrealistes i indefinides (esbossos d'arrels, apunts de retrats, ceis imaginaris, etc.), s'acompleix de forma molt coherent i ben construïda en aquest mosaic de superfícies adés pintades, dibuixades amb llapis tou, tot insinuant-hi lleugerament, amb simples ombrejas, temes que poden ser o no majorment precisats per la interpretació de l'espectador-lector dels seus quadres, quadres.

Es a Barcelona on Anna Lentsch s'ha trobat a si mateixa i ha trobat aquest camí pictòric tan poètic com original. El seu pas per l'Escola d'Art de Drefeld (Alemanya), mai no l'ha considerat tan beneficiós com l'experiència de seguir de prop l'evolució dels darrers corrents peninsulars vers el neorealisme. Temàticament i psicològicament, el seu món és d'aquí. El seu color, melangios i delicat reforça el to intimista del seu univers plàstic. El realisme hi és present com una anàlisi d'aquest esbrinar les coses amb llamenqueria, dolcesa i misteri. Darrera totes les seves obres, es palesa una tristesa i un enyor que encara fa més hermètic el sentit o significació final d'aquestes pintures.

(Galeria d'Art Sarrió, Barcelona)

Art Faraònic a les Drassanes

Aixopluc dels arcs i les voltes gòtiques de les nostres Drassanes, s'hi ha allotjat l'esplèndida exposició d'art faraònic que, procedent de Madrid i Saragossa, fineix aquí al seu itinerari per a retornar als seus museus d'origen: el del Caire, l'Arqueològic nacional de Madrid, el Biblic de Montserrat, el Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú i el d'Empúries. L'exposició, molt completa per si mateixa, compta amb dues-centes obres del Museu de Madrid, seixanta-cinc peces cedides per la República Arab d'Egipte, gràcies a un conveni cultural signat l'any 1967, i una sèrie d'enriquements locals aportats pels museus catalans que completen la panoràmica general d'aquests quatre mil anys d'història que, mitjançant escultures, objectes, inscripcions, eines i estris sagrats i de tota mena, ens apropen al que va ésser una de les cultures més importants de la humanitat i una de les més llarga duració com a cicla històric. Malgrat l'absència de referències arquitectòniques, tan cabdals com els temples i les piràmides, el que se ns ha portat a Barcelona és una bona representació, suggestiva i interessant, del que va ésser aquella cultura tan refinada i sensible nascuda a les riberes del Nil.

Tot i ésser fora de context mancats del colossalisme gegantí del desert i les seves construccions, l'exposició aconsegueix colpir-nos i transmetre'ns part de la força que aquells artistes i artesans de 3 i 4.000 anys abans de Jesucrist van infondre en uns canons que varen tenir quaranta segles d'existència i varen marcar històricament i artística la trajectòria de la cultura i de la civilització.

Malgrat ésser l'art egipci un art funerari, en gran part, cultural i eminentment religiós, avui, segles i segles després de la seva gestació i elaboració, ens sembla pròxim, immediat i fins i tot, entenedor. Paradoxalment aquest art d'intenció necrolítica ara ens sembla més viu que no pas fa 4.000 anys. Molts dels objectes i escultures exposats varen ser realitzats pensant d'ocultar-los en la fosca, el silenci i les tenebres de les tombes, junt amb els cossos momificats que esperaven una possible i futura resurrecció. Però els descobriments de les campanyes napoleòniques, l'anomenada aconseguida per l'art faraònic arreu del món i el fet de constatar-se que la cultura egipcia era, probablement, aquella de la qual ens han arribat documents més explicatius, l'han tret a la llum del dia, l'han fet estar present en els museus més anomenats i ara la fan córrer mars i oceans, divulgant els seus valors més primigenis, tal i com el contacte directe proporciona.

Egiptòlegs, coneixedors de l'art egipci, amants de l'art en general i profans, coneixeran més d'aprop algunes de les peces senyeres d'aquesta cultura i, sobretot, seran enduts per l'encís, el misteri i el poderós atractiu que escultures i esteles, vaixel·lunaris i vasos de libacions, sarcòfacs i mòbies, divinitats i amulets, escarabats i ceràmiques, miralls i penjolls, poden arribar a despertar gràcies a la seva potent morfologia, rica expressió, força vital i intensitat narrativa i simbòlica. La resta, la podem entendre mitjançant el documentat catàleg que, sota la direcció del doctor Martin Almagro Basch, director del Museu Arqueològic Nacional, i d'altres membres del seu equip, ha estat acuradament editat i abasta un conjunt de quasi tres-centes pàgines amb il·lustracions en color i en blanc i negre, completat amb aclaridors comentaris, redactats amb justesa i escurpulositat científica.

Al llarg del laberíntic i curós muntatge de l'exposició podem trobar les diferents etapes de l'art faraònic d'ençà del període predinàstic (4.000-3.500 a. C.), tot passant per l'imperi antic, el període intermediet, l'imperi mitjà, el nou imperi, la baixa època faraònic, l'època ptolomaica, posterior a la conquesta d'Alexandre el Gran que al·ludrà l'Egipte dels perses el 525 a. C., així com una representació de l'art nascut a l'estreta i llarga prolongació meridional de l'art Egipte, Núbia, on una missió arqueològica espanyola treballà sota el patrocini de la Unesco.

La Triada de Micèrinos, de les famoses piràmides, assegurada amb deu milions de pessetes; l'estàtua policroma d'Ashtam; l'estela d'Akhenaton, el vaixel·lunari trobat a la tomba de Tutankhamon; els sarcòfags antropomòrfics policromats; Usn-Hetep i la seva família, i algunes desenes de joies d'alabastre, de vidres i de metalls preciosos, i el no menys famós escriba egipci de Barcelona, completen una exposició que honora els qui l'han organitzada i compliu aquells que han tingut l'avinentesa de veure-la.

Ningú mínimament conscient del que és i representa l'art egipci s'hauria de deixar perdre aquesta exposició tan important —excepcional—, abans no sigui retirada de les nostres Drassanes a darreries d'aquest mateix mes de maig.

D. G-M

NOTICIARI

Francesc Torres a Barcelona. — Aquest barceloní (1948) és, sens dubte, un dels representants catalans més coherents d'entre els que es dediquen a l'art conceptual. Viu a Nova York junt amb el grup de catalans, ara ja nombrosos. Inicià la seva activitat artística a París durant els anys 1967-68 on va col·laborar amb l'escultor Kowalski. Treballà de manera especial en l'articulació de fenòmens físics com a punt de partida, passant més endavant a la consideració de conceptes geomètrics i físics de caire minimalista. Darrerament el seu treball és basat exclusivament en la relació existent entre la psicologia (percepció, comportament, etc.) i el fenomen artístic. L'exposició que ara presenta amb el nom "Instal·lació" a la Sala de la Caixa de Pensions (Amadeu Vives, 3, pral.) consisteix concretament en una ambientació i una acció sobre la formació en l'infant del concepte de jerarquia, que va ésser realitzada el dia de la inauguració, el resultat de la qual resta exposat fins el 29 de maig. (Horari de 9 a 9 de la tarda).

Nonell i Cerdà a Madrid. — Dues exposicions de catalans tenen gran ressò a la capital d'Espanya. D'una banda amb l'exposició antològica homenatge a Isidre Nonell que la galeria barcelonina del mateix nom ofereix com a mostra inaugural d'una nova sala instal·lada al passeig del pintor Rosales. Olis i dibuixos que corresponen al període 1899 i 1909. La crítica i la premsa, en general, han rebut Nonell i la galeria amb gran escalf.

L'exposició Cerdà, organitzada pel Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, que va ésser presentada a la Universitat Central de Barcelona durant els mesos de març i

abril, ha estat inaugurada al Palau de Velázquez del Parc del Retiro. L'inventor de la paraula "urbanisme" i creador de la malla urbana de l'exemple és honorat a Madrid quan s'acompleix el primer centenari de la seva mort.

Artexpo-76. — Com ja vam anunciar als nostres lectors, la més variada gamma d'art contemporani serà present en la primera mostra, denominada d'avantguarda (?), que amb aquest mateix títol se celebrarà al recinte de la Fira de Mostres de Montjuïc del 6 al 14 del proper mes de novembre, probablement coincidint amb l'Hogaretel. Després d'un llarg estira-i-arrotonsa entre els representants d'unes determinades galeries de Barcelona, Madrid i Sevilla, s'ha arribat a l'acord de promoure aquesta fira nacional d'art que vol ésser una rèplica espanyola a les que es vénen celebrant a Suïssa, Itàlia, Alemanya o als Estats Units. Tota mena de tècniques obres i productes relacionats amb les arts hi seran presents, cobrint una superfície de deu mil metres quadrats, comptant-hi els serveis. És paradoxal que, per dirigir una "gran" fira d'art com es pretén que aquesta sigui, s'hagi cridat un madrileny al servei de l'Administració per fer de director-president d'un certamen que vol transformar Barcelona en una nova capital europea de l'art i les galeries. Què hi farem! Potser la pròxima edició cercarà un nord-americà per allò del pragmatisme i l'eficàcia. Ara com ara, molts dels crítics catalans que havien de col·laborar amb Artexpo dins una exposició no comercial que pretenia recollir l'evolució de l'art espanyol del 1939 al 1976, s'han desdit d'aquest treball, per tal com no han quedat prou clars els objectius del certamen.

DANIEL GIRALT-MIRACLE

ALTRES EXPOSICIONS

- Mataró.** — Ricardo Jordà a la Galeria d'Art Tantra. Pintures.
- Olot.** — Jordi Gispert a la Sala d'Art Leonci Quera. Pintures. Renée Raúzy a la Galeria d'Art Sant Lluc. Olis, pastels i dibuixos. La presenta Modest Cuixart.
- Palma de Mallorca.** — Joan Brossa a la Galeria d'Art 4 Gats. Poemes visuals.
- Sabadell.** — Joan Vila Cinca (1856-1938). Exposició antològica del gran mestre sabadellenc, pare de Vila Arrufat i avi de Vila-Grau, al Museu d'Art de Sabadell (Doctor Puig, 16).
- Saragossa.** — Niebla (Josep Alvarez) a la Galeria de Arte Atenas. Pintures i dibuixos.
- Tarragona.** — Ferran Leonart Serafini a la Sala d'Art Arimany. Aquarelles. Lluís Amer a la Galeria d'Art Creclius. Pintures. Francesc Domingo al Sindicat d'Iniciatives. Olis.
- Valls.** — Antoni Casas a la Galeria Ars. Pintures recents.

SALA VAYREDA Rbla. Catalunya, 116
Del 20 Maig al 3 Juny

BRAUT-BRULL
LLUM i VOLUM del MEDITERRANI

BARGALLO Muntaner, 87-89
(Entre València i Mallorca)
Urgell, 24
(Tamarit i Floridablanca)
Aparcaments gratuïts clients

Làmines Nacionals i Estrangeres
Portafotos, Sants Sopars, Retaules
Motllures, Marcs, Cornucòpies, Crucifixs.

GALERIA JOAN PRATS

ANTONI TÀPIES
Presència de Joan Prats

Del 20 de maig al 26 de juny

Rambla de Catalunya, 54

GALERIA MEIFREN Mallorca, 272-276 - Tel. 215 78 49

SUÑER

LA GALERIA DE VILANOVA

SALA D'ART CIVIT

Pintures-Joies-Objectes

Escolapis, 2 (Plaça de la Vila)
Vilanova i la Geltrú (Barcelona)

TALLER PICASSO
Plata, 5 - Tel. 318 63 85

Pintures i dibuixos

DURALL

Ha aparegut un nou número de la revista

batik

Lamés completa informació del món de l'art i de les galeries

Soliciteu un exemplar gratuït.

BATIK - Príncipe d'Astúries, 16
Tel. 218 0143

ARGIMON
pintura
maig-juny

JOAN MAS
València, 394 - Tel. 215 15 86

CLARET
Olis
Aquarelles - Aluminis

SALAGASPAR
Gouache, Pastels, Aquarelles

GALERIA EUDE
CONSELL DE CENT. 278

MANOLO GOMEZ

Obra gràfica 1975-76
inauguració dimarts
25 de maig

J. M. TAMBURINI
Olis, aquarelles, gouaches
i pastels
Del 21 maig al 15 juny

SALA PARES
Petrixol, 8

CARLES NADAL
Pintures
Del 21 maig al 15 juny

SALA PARES
Petrixol, 5

Galeria Arturo Ramon
Palla, 25 - Tel. 302 59 70

ESCULTURES DE PETIT FORMAT
23 escultors
MAG-JUNY

GERARD SALA
Del 18 de Maig al 12 de Juny
galeria adrià
consell de cent. 286 tel. 318 57 99 barcelona 7

GALERIA D'ART SARRIÓ
RAMBLA DE CATALUNYA, 78

ANNA LENTSCH
Olis
Del 4 al 29 de Maig

DAU AL SET Consell de Cent, 333
Tels.: 301 12 36 - 301 13 86

ORENSANZ
escultures

COMELLAS
olis

Galeria **LLEONART** Carrer de La Palla 6 - Tel. 301 76 20
(Tocant a la Pça. del Pi)

JOAQUIN HIDALGO
Sèrie "ELS OCELLS"

SYRA Passeig de Gràcia, 43

JOSEP BESTIT
PINTURA
Clausura dimarts 25 de maig

galeria trece
Rambla de Catalunya, 49 - Tel. 318 08 73

IPOUSTEGUY

montcada 25, Barcelona

joan gardy artigas
escultures-dibuixos-ceràmiques

antoni taulé
pintures i dibuixos

Inauguració dimarts 25 de maig a dos quarts d'onze de la nit

galeria maeght

LOURDES MONTORIO
TAPIS
14-29 maig
L'Arc de Santa Maria
Santa Maria, 12 - Tel. 319 10 98

Subex **JOSEP LLUIS PALLARES**
Rosario, 16
Tel. 204 05 45

Acció primitiva - Acció cultural
Del 25 de Maig al 18 de Juny
Els dies 25 i 26 amb assistència de l'artista

(3) «Lo Somatent»

«Lo Somatent», segons Gas i Elias, va ser el diari «més important i batallador de tots els que, escrits en català, han vist la llum pública a Reus» (1) El primer número de «Lo Somatent» es va publicar el quinze d'agost del 1886 i durant els divuit anys d'edició del periòdic, aquest diari fou el portaveu de les aspiracions regionalistes i catalanistes de la gent de Reus i la seva comarca.

«Lo Somatent» va conèixer dues èpoques, i la data que les separa és el primer de setembre del 1901. En la primera època va ser dirigit pel seu propietari, Pau Font de Rubinat, un dels principals promotors del catalanisme polític a Reus; i el consell de redacció era format per A. Pascual i Cugat, Ramon Vidiella i Balart, Francesc Benavent i Capdevila, Joaquim Borràs i de March, Pere Caselles i Tarrats, Carles Fumanya i Cases, Miquel Font i Martí, i Bonaventura Sedó i Virgili. (2) En la segona època no es fa mai esment de qui forma el consell de redacció. Segons Gras i Elias (3), foren alguns socis de la Lliga Catalanista els qui decidieren fer-se càrrec del diari. El nou consell de redacció era format pel mateix president d'aquesta entitat Marià Pellicer, juntament amb Pere Cavallé, Lluís Quer, Antoni Porta, Andreu Anguera i Xavier Gambús.

IDEOLOGIA

La ideologia del diari s'explicita en el primer número, on en una nota editorial s'assabenta els lectors de les finalitats del diari i de les idees i propòsits dels seus realitzadors. «Serem pocs, però contentem-nos; si som pocs, ja serem més» diu la nota, la qual cosa palesa l'entusiasme dels iniciadors del periòdic. I més endavant, referint-se al nom de «Lo Somatent», diuen que, aquest respon a la voluntat de «recordar una institució verament catalana»; però és evident que el nom té unes fortes connotacions amb el fet de lluitar, perquè per als redactors, el catalanisme representa una sèrie de drets, l'obtenció dels quals es presenta laboriosa i per a la qual cal el coratge d'una lluita. «Lo Somatent», ideològicament, s'acull a la idea de catalanisme de Valentí Almirall «Creiem», diuen, «que basta afilixar els lligams que ens uneixen amb el govern central per a convertir-los en suaus llassos que, sense trencar la unitat de la pàtria, donin més llibertat d'acció a les regions que foren antes nacionalitats», i continua «lo moviment regional català, al que ve a donar impuls lo diari (...) està destinat a canviar per complet les costums polítiques de la nostra terra i a deslligar als que intervenen en la gestió de la cosa pública de la tutela, tirànica i odiosa, que imposen des de Madrid los governs centralitzadors i uniformistes que per desgràcia de les regions espanyoles absorbeixen més que administren los béns del país».

La finalitat política del diari és la de tornar Catalunya a la restauració i reno-

NOTES

- (1) F. Gras i Elias, El periodismo en Reus, Reus 1973, 2.ª edició.
- (2) Aquesta relació de membres del consell de redacció es va publicar l'any 1888 a «Lo Somatent». Difereix de la que dona Gras i Elias a El periodismo en Reus on, més que citar el consell de redacció, el que fa és dir els noms dels principals col·laboradors que va tenir el periòdic a la seva primera època.
- (3) El periodismo en Reus.

Fitxa tècnica

1ª època
 Director: Pau Font de Rubinat
 Del 1886 al 1887 porta el subtítol de «Diari Regionalista», consta de vuit pàgines impreses en una columna i mesura 225 per 155 mm. L'edició és de 600 exemplars i el preu de subscripció és de 3,50 pessetes trimestre. Es imprès per P. Bofarull al carrer Padró, 32.
 De l'abril del 1887 fins al 30 d'octubre del 1890 el format oscil·la entre 360 per 260. Al subtítol de «Diari Regionalista» s'afegeix «i d'avisos i notícies». Té vuit pàgines de tres columnes cada una. Durant aquest període, i des del nº 883 s'imprimeix als tallers propis, al Raval Baix, 4, que és al mateix temps l'adreça de la redacció.
 Del primer de novembre del 1890 fins

vació dels «grans dies de gloriosa història». Un programa que s'insereix dins el regeneracionisme català de la fi del segle passat. Per tal d'aconseguir aquest projecte, calia que el catalanisme fos una plataforma on convergissin tots els qui hi participaven; fos quina fos la seva adscripció política a un partit determinat. La redacció de «Lo Somatent», especialment en la seva primera etapa, no creu que «cap partit polític pot salvar Catalunya». «La idea de partit suposa divisió i nosaltres aspirem a agrupar forces vives del país català per a treballar en pro de l'engrandiment i prosperitat de nostra pàtria».

Per això des de l'editorial es crida a monàrquics i republicans, demòcrates i aristòcrates, conservadors i progressistes «ja que de tots necessitem per a portar a cap nostra idea salvadora: regenerar a Catalunya».

SEGONA ÈPOCA

Quan l'any 1901, a la segona època de «Lo Somatent», la Lliga Catalanista es féu càrrec del diari, la redacció dirigí als lectors una «Salutació» que ve a ser el nou programa del periòdic. Aquest, de fet, és similar al de la primera època, però en concreta més les reivindicacions polítiques. Consideres, igualment, que el diari ha d'acollir tothom que cregui en la regeneració de Catalunya. Les aspiracions dels nous redactors es contenen en el manifest de la Unió Catalanista del 26 de Març del 1897 del qual citen un fragment on es reclama poder per al règim intern de Catalunya, tot i entenen que allò en que pertoca a exercit i a política exterior pot continuar a mans del govern espanyol. Demanen oficialitat per a la llengua catalana, que els funcionaris de l'administració, els jutges i els magistrats siguin catalans dins les terres catalanes i que hi hagi Corts catalanes per a Catalunya: Pel que fa al servei militar, demanen que se suprimeixin les quintes i les lleves en massa i que la reserva regional forçosa presti servei dins Catalunya.

ESTRUCTURA

«Lo Somatent», s'estructurà, sempre, sobre la base del seu objectiu polític i, com a constant, podem dir que, en general, el cos del periòdic era format per un article que comentava algun aspecte de la proposta regionalista, bé sigui censurant el govern centralista, bé sigui analitzant la pròpia ideologia. El completava el capítol de notícies generals, nacionals i estrangeres, que usualment prenen el nom de cròniques; l'espai de correspondència dels lectors, les seccions comercials, d'espectacles, oficial i religiosa, i a la darrera pàgina, els anuncis de caire privat. Alguns dies s'hi incloïa crítica de llibres i d'espectacles, o bé pàgina literària, i periòdicament l'edició d'obres en fullat.

ARTICLES DE FONTS

L'article de fons que encapçalava el periòdic, de tant en tant, se centra en problemes d'economia, d'agricultura, de cultura, etc... però el més corrent és que es tracti d'un article de contingut doctrinal. S'hi insisteix en les premisses regionalistes apuntades al primer número. Durant el període del 1886 al 1901 destaquen en aquesta secció les col·laboracions d'Antoni Pascual i Cugat, Jaume Llorens, J. Martí i Folquera, Bernat Torroja i Eugeni Mata, que signava «Berenguer d'Espanya». El 1889 s'hi afegeix Narcís Fuster. De tota manera, el nombre de col·laboradors que signen aquest article al llarg de la història del diari és molt extens i d'una gran qualitat periodística. A la segona època, els qui

al gener del 1895 el diari fa 385 per 300 mm. i té quatre pàgines de quatre columnes. En aquest període i a partir del nº 3.742 s'imprimeix a la casa Ferrando de la plaça de la Constitució.
 2ª època
 Director: Marià Pellicer
 A partir del 1901 el format s'engrandeix a 475 per 330 mm. i el subtítol canvia a «Diari catalanista i d'avisos i notícies». Varia el grafisme d'encapçalament del periòdic. S'imprimeix al taller de l'impremta La Catalana de la plaça del Baluard.
 A partir del 1902 el format s'amplia a 485 per 335. En aquesta segona època el preu de subscripció era de 1,25 ptes. al mes. Des del nº 4.243 d'aquest període va ser imprès per Carreres i Vila.

col·laboren amb més regularitat en l'article doctrinal són Martí Julià i J. Ventosa i Calvell. Alguns col·laboradors de l'etapa anterior encara continuen publicant-hi articles, si bé aviat es comença a notar, en aquesta segona època, una pèrdua progressiva d'entusiasme, que serà una de les causes de la mort del diari.

COL·LABORACIONS I RETALLS

A causa de l'estreta relació de la gent de «Lo Somatent amb la resta dels grups regionalistes catalans i sobretot de Barcelona, el diari va obtenir originals de V. Almirall, Pi i Margall, Angel Guimerà, Pere Aldavert, Puig i Cadafalch, Prat de la Riba, Duran i Bas i T. Carreres Artau entre d'altres. Sempre, que un diari regionalista publicava un article ideològic que els semblava interessant, el reeditaven enloc d'un d'original. Els periòdics més emprats són «La Renaixensa», «La Veu de Montserrat», «La Veu de Catalunya», «Joventut» de Barcelona, «L'Arc de Sant Martí» de Vic i «Lo Catalanista» de Sabadell, pel que fa als catalans; però també reproduïren articles de «La España Regional», «La Región Gallega» i «La Unión Vasco-Navarra».

CORRESPONSALS

«Lo Somatent» procura servir les notícies de font directa. Des de Barcelona, a partir del 1889, fou el corresponçal Cosme Vidal (Josep Aladern); des de Madrid, el 1886 i 1887, Josep M.ª Ribas, el 1889 García Fernández, i a partir del 1902, S. Canals i B. Santos i Vall. Excepcionalment, durant una curta temporada, el diari tingué corresponçal a París (B. L'Eclair, l'any 1892) i a Chicago (Joan Plo, l'any 1893). Cal dir que el diari tenia cura d'informar amb la mateixa precisió i objectivitat de les notícies d'abast general, com d'allò que interessava la vida local de Reus i els seus entorns.

VINCULACIÓ AL MODERNISME

De mica en mica «Lo Somatent» va anar donant cabuda en les seves planes a la crítica d'arts i a la creació literària. La importància que adquirí la pàgina literària del diari és per causa de la influència que sobre d'ell van exercir els elements de la colla modernista de Reus. Aquests s'introduïren molt aviat com a col·laboradors assidus, segurament de la mà de Josep Aladern que era el cap de la colla i escrivia al diari des del 1889. Hortensí Güell, Pere Cavallé, Puig i Ferrer, Plàcid Vidal, Miquel Ventura, Antoni Isern, Xavier Gambús i An-

toni Marca, vincularen «Lo Somatent» a la sèrie de publicacions significatives per a la història del moviment modernista català. Aquesta pàgina sortia sempre en diumenge, però no d'una manera regular. El diari demanà col·laboracions a escriptors catalans de fora de Reus, entre els quals cal anomenar Feliu i Codina, J. Puiggarí, C. Roure, Pérez Jorba, F. Pelai i Briz, J. M. de Pereda, mossèn Costa i Llobera, i A. Maseres. També amb ocasió d'alguna diada divulgaren poemes de J. Verdaguier, A. Guimerà, J. Maragall i J. A. Clavé.

Les col·laboracions de Gras i Elias, Eduard Toda i Josep Güell i Mercader introduïren l'assaig històrico-polític a les pàgines del diari. Aquests articles aparegueren en general fora de la secció literària, a vegades en lloc de l'article doctrinal del periòdic, com és el cas del treball de Güell i Mercader **Lo Regionalisme en la nació** que s'edità fragmentàriament, per la seva extensió, en diversos números de l'any 1889.

CRÍTICA LITERÀRIA I TEATRAL

La crítica literària i teatral solia ésser signada per A. P. C., probablement Antoni Pascual i Cugat, R. Cugat, R. Pomés i S. Vilaplana. Arran de l'estrena, a París, de **Terra Baixa**, comptà amb un treball del crític francès Francisque Sarcey. En general, els crítics de «Lo Somatent», tant els habituals com els esporàdics, malgrat utilitzar uns esquemes fets i no demostrar massa agudesa, van saber donar uns criteris que no anaven en desacord amb el que demanava el moment. Al principi del diari basen els seus judicis en l'adequació o no de l'obra a la realitat. Cal destacar l'article

aparegut l'any 1893 sobre el naturalisme francès, aturant-se en l'obra de Zola i Daudet i a partir del 1900 les crítiques denoten que el modernisme és ja un moviment establert fins i tot dins l'àmbit de Reus. D'aquest any són les recensions d'**Els sepulcres blancs** de Jaume Brossa, feta per Pérez Jorba i d'**Els espectres** d'Ibsen, per A. S. Vilaplana. De l'any següent, 1901, dos extensos comentaris a **Els sots feréstecs** de R. Caselles, l'un signat per Ferrer i Gendre i l'altre per J. Aladern.

FULLETONS I EXTRAORDINARIS

Dins el periòdic s'edità, en forma de fullat, el monòleg teatral de P. Cavallé **Sagetes d'Or** (1889), la novel·la de J. Aladern **Mai d'hermosa** (1892), el recull **Versos i Poesies** de R. Pomés (1891-1892), un treball anònim sobre el **Tercer centenari de l'aparició de la Verge de Misericòrdia** (1892), **La Geografia de Catalunya** de F. Flos i Calcat (1895-1896) i per últim **Crossbat. La venjança de Tiburón** (1902) d'un col·laborador de la redacció.

De tant en tant el diari dedicà un número extraordinari a diades, fets i persones significatives per al regionalisme català. Són destacables els dedicats a Angel Guimerà, a J. Josep Permanyer, a «La Veu de Catalunya», a l'Orfeó Català, als Segadors i a Jacint Verdaguier en motiu de la seva mort.

L'any 1897, el diari reusenç va acollir —com ja s'ha dit— el periòdic barceloní «La Renaixensa» amb el títol de «Suplement de lo Somatent», després que aquell fos suspès per ordre governativa.

Diari capdaventner

Diverses vegades «Lo Somatent» va entrar en polèmica amb altres dos diaris locals. Amb «Las Circumstancias» pel seu caràcter centralista i poc català i l'any 1901 amb «La Autonomia», que era partidari de Lerroux.

Des de finals del 1902 i durant tot l'any 1903 el diari va anar perdent agressivitat tant pel que fa als articles doctrinals com pel que es refereix a la reacció literària. Ja no hi trobem els noms de la gent que representà el catalanisme local ni el dels escriptors que signifaven alguna cosa dins les lletres reusenques. La secció política menà una vida molt precària i la de creació desaparegué a principis del 1903, i en publicà algunes mostres d'escàs significat de manera dispersa. Així les coses, el diari resistí fins al 16 de juliol, data en què aparegué el darrer número.

«Lo Somatent» dins la premsa reusenca trasllueix la història del pensament catalanista a Reus, dels darrers anys del segle passat i principis d'aquest, i reflecteix el canvi de preceptives artístiques que es produïren a Catalunya. Pel seu rigor ideològic i cultural, fou un diari que assolí un lloc capdaventner dins el panorama de la premsa catalana de la seva època.

ROSACABRE

La poesia de Josep Sebastià Pons

Fa uns quants dies parlant per telèfon amb l'admirat i bon amic Tomàs Garcés li vaig explicar que, per encàrrec d'una exemplar fundació del País, estava preparant la publicació de l'obra d'un poeta català, encara venturosament viu, damunt la base d'una selecció feta per ell mateix. Vaig continuar explicant-li que en un apèndix posaria els poemes exclosos i totes les variants, des de les sintàctiques i de sentit fins a les morfològiques, ortogràfiques i de puntuació. Això de fer una edició crítica d'un escriptor actual, d'aplicar el bisturi de la dissecció filològica sobre la carn viva de la creació poètica —i, en conseqüència, posar en relleu, en certa manera, els vells errors, les inèxperiències, les improprietats, les rimes defectuoses, les caigudes o vacil·lacions de ritme, els versos hipo- o hiper mètrics, tot allò, en suma, que un autor escriu massa condicionat per una època, una escola o una circumstància concreta i que potser voldria no haver escrit— féu escriure Tomàs Garcés i reivindicà el dret il·limitat d'un creador a esmenar i seleccionar la pròpia obra literària. Em va preguntar si havia vist l'edició que ell acabava de publicar de Josep Sebastià Pons (1). Jo li vaig dir que sí.

La meua resposta fou, però, només mitja veritat. El que ell volia dir és si jo estava d'acord amb el criteri de la seva edició. Jo, per la meua banda, volia dir que l'havia fullejat, que havia donat un cop d'ull al pròleg —tan encertat i amb punts de vista tan suggestius com l'anàlisi dels temes, l'exposició de les raons que induïren Pons a fer edicions bilingües, la influència que exercí sobre els poetes occitans, etc.— i que havia rellegit alguns poemes, tot esperant l'avinentesa de fer una lectura atenta i acurada del volum.

Feta aquesta lectura, m'he adonat que Tomàs Garcés ha estat massa respectuós envers la voluntat literària de Josep Sebastià Pons (1886-1962). D'aquest autor han estat publicats vuit llibres de poesia, que pertanyen a dos períodes: el primerenc o de juvenesa (que inclou els tres primers: *Roses i Xiprers* (1911), *El bon pedris* (1919) i *L'estel de l'escamot* (1921) i el definitiu (que correspon a la resta: *Canta Perdiu* (1925), *L'aire i la fulla* (1930), *Cantilena* (1937), *Conversa* (1950) i el pòstum *Cambra d'hivern* (1966). Aquesta divisió fou establerta pel mateix poeta quan redactà —o començà a redactar—, l'any 1947, un text sobre poesia rossellonesa i sobre la seva pròpia obra.

El fet és que aquesta selecció de 1947 eliminava una cinquantena de composicions de l'època juvenívola, o sigui dels tres primers llibres. I Tomàs Garcés ha respectat escrupolosament aquesta supressió. Poso a la consideració del lector dos poemes dignes, exclosos del primer llibre, *Roses i Xiprers* (1911, repeteixo la data): "L'oferta".

Com en els pobres morts se'ls hi porta l'oferta,
l'oferta de pa blanc i de vi del racó,
jo vinc, pietadós i amarat de dolor,
a portar la meua ànima, de bat a bat oberta...

Jo vinc a tornar dir l'angunió cant d'amor
a l'amor que he deixat com la rosa marcida
i vinc a escampillar les fulles de ma vida
a l'ombra dels xiprers del nostre desconhort.

Ara, si la il·lusió clou sa pàrpella blava,
si te n'he tret del cor el somni que hi niava
i si nos diu el món que ens hem de descuidar,

cantem prop de la fossa, la fossa encara oberta,
aquell cant que mai més no reviscolará;
com en els pobres morts se'ls hi porta l'ofrena.

i "Ciutat de Perpinyà":

Deixa en els teus carrers un record enyorat,
ciutat de Perpinyà, la gràcia mallorquina...
i la Llotja de Mar enlaira, tota fina,
sa barana de puntes que el temps ha negrejat.

El record flota encara en tes iglésies velles,
i té aquella frescor d'una casa pairal
de la Santa Maria, reina de la Real;
i en la fossa els retaules nos conten meravelles.

Amb sa soca moissosa i el fullam acatat,
sempre queda arrelada, fent un fresseig sagrat,
al pati del Museu una gegant palmera.

I, amanygant el cel palle de la tardor,
d'un realme passat és la visió darrera,
oh Perpinyà, princesa de tot el Rosselló!

i un de conservat, que ha estat objecte, d'altra banda, d'una revisió: "La boira de Núria", que és el ritme, estructura i contingut —al meu judici— desballestats, tret i algun petit encert, com el final:

La boira que s'ajaça em dona un enyorer!
Ara que fredoreja o no hi ha llunyanies,
en l'església devota diuen les lletanies,
Entrem a la seguida. Què fariem, a fe?

En la capella de Núria
passa el rosari la gent pagesa
a la Verge que en sa foscuria

és un símbol de puresa,
amplament vestida d'un manto daurat
i que regna dolçament.

I que regna dolçament
amb els raigs de sa corona.
Jo no sé si ella viu, mes jo sé que ella dona
com un enlluernament.

Passa el rosari la gent pagesa.
I jo, pobret, he resat
per la dolçor que al cor em feia
l'Ave Maria mig oblidat.

Perquè la vall era ensopida
en una boira blanquinosa
que em feia pensar: petita és la vida,
la vida és petita i misteriosa.

Voldria ser jo com la pobra gent
que veu dels miracles la flor espellida
i resa fervorosament:
Déu vos salve, Maria.

Jo som en la fossa sentat en un banc.
Som el vianant
que vol vostra fe, gent engenollada,
quan del misteri el cor s'agrada.

Emmirallant l'or de l'altar,
brillen els ulls en la foscuria.

Amb les dones morenes com el pa
s'aplegaven els vells pastors de Núria,
quan recordava el corn del majoral
a les mules la cleda i les estaques,
i lentes, pels vessants, s'apropaven les vaques.

Al damunt de la boira ara ens vetlla el Puigmal.

Ja no goso demanar una edició crítica de l'obra poètica de Josep Sebastià Pons, tot i que són molt interessants les solucions ortogràfiques inicials, la progressiva supressió o substitució de rossellonismes, les esmenes i la revisió de versos —en general molt encertades, a diferència del que féu, per exemple, Josep Carner—. Ara, el que sí em sembla que calia era posar en un apèndix els poemes suprimits. Perquè aquest poemes, malgrat la posterior voluntat del seu autor, foren escrits i existeixen en les primeres edicions. I qui vulgui estudiar, no ja l'obra poètica de Pons, sinó la història de la poesia catalana al Rosselló, no els podrà negligir i hi haurà de recórrer. I també algú, algun dia, haurà de fer això que ara Tomàs Garcés, per una excessiva fidelitat al record de l'amic, no ha fet.

Gosaria suggerir a Tomàs Garcés i a Edicions 62 la publicació d'un segon volum de l'obra de Josep Sebastià Pons que aplegués la prosa i el teatre (el *Llibre de les set sivelles*, *L'oiseau tranquille* —encara que hagi estat a bastament aprofitat pels estudiosos del poeta rossellonès—, el *Misteri de sant Pere Urseol*, *l'Idilli Amor de pardal*, el drama *El singlar*, etc.), seguida dels poemes suprimits —això l'editoria ja ho ha fet amb altres, com Carles Riba, autors a la mateixa col·lecció—. Així, de passada, tindriem l'obra completa de Josep Sebastià Pons.

Decididament, Tomàs Garcés ha estat massa delicat i la delicadesa —prou ho digué Rimbaud— comporta sempre un gran risc.

ANTONI COMAS

(1) JOSEP SEBASTIÀ PONS: *Obra poètica*. Introducció de Tomàs Garcés. "Classics Catalans del Segle XX." Edicions 62. Barcelona, 1976. Vull regradir públicament Edicions 62 per la sollicitud que té, des de fa temps, de trametre els seus llibres.

POSTGUERRA

El factor religiós

El primer Espriu de la postguerra eleva una veu greu, llatina i reconciliadora enmig d'un silenci de mort. Es aquell temps que Alber Manent proposava de batejar, sense eufemisme, amb el títol del famós poema de T. S. Eliot "The Waste Land", la terra erma. Sota aquella terra hi havia, però, qui sembrava i fins i tot qui collia. Però tanta de desolació a la superfície i tanta mort exigien de les actituds de resistència un repliegament cap a posicions de refugi i d'esperança, mitjançant les quals, i tota la seva terminologia de "silencis" i de "supervivències", —terminologia transcendentista, si es vol, però no pas exagerada en aquells anys— es podien trobar o retrobar els qui tenien intimament l'irreductible propòsit de cercar i de recuperar allò que tots plegats havíem perdut.

Aquell primer Espriu al qual em refereixo és, principalment, el de Cementiri de Sinera, recull de trenta poemes, escrit entre març de 1944 i maig de 1945, i que en edició numerada de cent exemplars es repartí de porta en porta l'any 1946. És el mateix Espriu dels poemes de Les hores i del teatre d'Antígona; però a Cementiri de Sinera la contemplació del món i la meditació de l'món i la meditació de la mort tenen moments de fixació molt concreta, en una problemàtica específicament religiosa (i no sols metafísica). A les diverses interrogacions de caire existencial, sovint desolades, i amb moments d'una pau incerta i potser defensiva, se succeeixen, als "ulls enigmàtics" del poeta, moments de clara resposta religiosa: "Aquesta pau és meua, /i Déu em vetlla" (poema XXVIII) i "Pas de l'amic, que sento/ privat de Déu, encara: /cerques un nom inútil/ per aturar-te?" (poema XXIX). Aquests fragments no són prou significatius perquè es pugui parlar de poesia religiosa, però sí que són indicatius de la presència, força important en la nostra literatura de postguerra, del "factor religiós".

D'aquest fet, hom n'ha estudiat sobretot la poesia i el pensament, gèneres en els quals una preocupació religiosa o altra assoleix un caràcter gairebé de tema "obligat", amb exemples clars i il·lustres. Darrerament, el teatre ha estat objecte d'un bon treball de Xavier Fàbregas. L'any 1965, la revista montserratina "Qüestions de vida cristiana" dedicà bona part d'un número (el 29) a la temàtica que titula "Literatura catalana i cristianisme", amb articles i treballs diversos, un d'ells d'Albert Manent sobre la poesia (del segle XX en general) i un de Jordi Cots sobre la "preocupació" religiosa en la poesia de Pere Quart. Hi ha hagut també estudis i treballs sobre la narrativa de postguerra, amb referències a la presència insistent del tema en la nostra novel·la dels temps de represa, i en la contística. En conjunt, però sobretot pel que feia a la poesia (i pensant en la poesia mediocre i de "gènere") hom ha pogut parlar d'inflació religiosa i de carrincloneria postverdaguèria. Però aquesta és una altra història, i de per riure.

Estrictament, en la primera postguerra, allò que podem anomenar el "factor religiós" té en la nostra literatura una seriosa amplitud i li dona possibilitats tan limitades com corresponia a cada moment de contacte social i de certa expansió popular en alguns casos. La legitimitat d'aquesta tendència no és de mera tradició per pura continuïtat, heretades d'una discutible "geliositat" de la literatura anterior, la qual, tot i als exemples, no n'era pròdiga. Es tracta ara d'una nova posició, combativa i greu, relacionada amb la defensa de les llibertats i de la veritat tergiversada. Hi ha una projecció literària d'un fet religiós específicament català que ha passat a l'oposició. Però no pas enfront dels adversaris tradicionals de la "religió", sinó enfront de la religió "oficial". Les arrels del fenomen, que les vulgui cercar les trobarà exhaustivament al gran llibre d'Hilari Raguer i Sunyer *La Unió Democràtica de Catalunya i el seu temps*. Hi trobarà els qui van introduir Chesterton i Muriaç a la literatura catalana, o van contribuir a fer-ho. Hi trobarà Vidal i Barraquer i Carles Cardó, signes capdavanters de tot un corrent. L'afusellament de Manuel Carrasco i Formiguera havia de marcar el país amb un "altre" caràcter, fins i tot el terreny marginal de la literatura, el factor religiós, encara que mai no ens hagués estat explicat, com en unes quantes pàgines d'aquest llibre, on el nostre navegant toca fons. I ens hi trobem Pau Romeva i Josep Maria Capdevila, Miquel Coll i Alentorn i Maurici Serrahima.

S'entén, així, que el factor religiós sigui, en la literatura de la primera postguerra, un reforç molt pur de la clandestinitat i més endavant un aglutinant reivindicatiu de la llengua, de les institucions i de la cultura i un element de renovació en les noves tendències literàries. Si l'assaig i el pensament retroben Torras i Bages, com remarca Alfred Badia el cristianisme traspassa entre els qui "analitzen les causes històriques de la catàstrofe", amb Carles Cardó al davant, i amb una Justificació de Catalunya de mossèn Josep Aramengu en la difusió feta de sotamà. D'altres reivindicant Ramon Llull, com fa un dels homes decisius de la poesia de la clandestinitat, Josep Palau Fabre, ja des del 1934 ("L'Ocell de Paper", Melilla). Clandestinitat també els autors anònims de Sonets dels temps difícils i de La subterrània deu invocuen Déu, citen els salms. Una religiositat difusa, sovint tràgica i contradictòria, escampa per reculls i textos de l'època, o més tardanament, noms tan diversos com Francesc Maria Capdevila i Pere Ribot, Alexandre Cirici i Ambrosi Carrion, Agustí Bartra i Xavier Casp, Joan Reventós i Joan Fuster, Joan Pinell i Albert Manent, i naturalment, Màrius Torres, tan representatiu del moment, Jordi Cots i Blai Bonet. Encara el 1950, Josep Palau Fabre data a París, el seu "Cant espiritual", amarat d'existencialisme i que fa pensar en Ausiàs March: "No crec en tu, Senyor, però tinc tanta necessitat de creure en tu, que sovint parlo i t'imploro com si existissis", exclama el poeta.

Es clar, l'existencialisme és al tombant; però també hi són Bernanos, Gertrud von Le Fort, Merton, G. M. Hopkins, Waggerl i Kazantzaki. Malgrat el nucli castellanitzador d'El Ciervo, aquests corrents s'incorporen al nostre moviment, li donen suport en la persecució, l'actualitzen davant dels qui se n'han desentès o es creuen que "l'han superat"... El cim de tot, però, és una novel·la, una de les més importants de la postguerra: *Incerta glòria*, de Joan Sales, on "els batuts es retroben soldats". L'espiritualitat és qualitat, és poble i és lluita. Puja una altra joventut, entre consells de guerra. Però amb les ales esteses planen, com ocells de gran vol, el Nabi i les Elegies de Pierville. Les irrealistes Omegues i a versió completa en vers, de la Divina Comèdia per Josep Maria de Sagarra. Dalt a Riells del Montseny, el 1954, en una festa mig religiosa, mig d'emboscats, Carles Riba, amb els ulls una mica cansats, llegia, per primera vegada l'"oratori" Els tres reis d'orient. També per aquest costat ens salvàvem. "Que tot ha estat senzill!", deia tanmateix el poeta.

JOAN TRIADU

PER A ESTUDIANTS DE 8è E.G.B. i SIMILARS

UNCET UNIO NACIONAL DE CENTRES D'ENSENYAMENT TECNIC

CURSOS TECNICO-PROFESSIONALS

escaient per a joves de 14 a 17 anys en les especialitats de:

ELECTRONICA INDUSTRIAL

RADIO T.V. I SO

BORSA DE TREBALL AL PROPRI CENTRE

Matrícula oberta per al curs 1976-77

Els pares interessats poden sol·licitar informació a:

ESCOLA TECNICA RADIO T.V. c/ Girona, 47, entsl

Tel. 317-69-95 i 99

CENTRES a les zones: SANTS - LES CORTS I SANT ANDREU - HORTA

COSES DE LLIBRES

COL·LECCIO "ACRACIA". — Després d'una sortida espectacular amb "Què és la propietat?", de Proudhon, la col·lecció "Acracia" —de Tusquets Editores— va semblar a punt de naufragar a conseqüència d'una situació política concreta. Ara, en un context notablement diferent, sembla que ja no pesen amenaces d'aquest tipus sobre la col·lecció. Sempre sota la direcció de Carles Semprún Mora, acaba d'aparèixer *La sociedad burocrática (Las relaciones de producción en Rusia)* de Corneliu Castoriadis que, des d'una perspectiva esquerrana —diríem trotskista— intenta una crítica del sistema de producció a la Unió Soviètica. Aquest és el vuitè volum de l'esmentada col·lecció.

SOCIETAT I PSICUATRIA. — L'editorial Anagrama acaba de publicar dos nous llibres: *Locura y sociedad* segregativa, una edició a cura d'Armando Verdiglione amb la participació de catorze especialistes —i que recull bona part del col·loqui celebrat l'any 1973 a Millà— i *Psicoanàlisi y feminismo* on l'autora, Juliet Mitchell, intenta la reivindicació de l'obra de Freud en relació amb l'alliberament de la dona i, a contra corrent, argumenta que els atacs fets a Freud per Simone de Beauvoir, Betty Friedan, Germain Greer i Kate Millet són fonamentats en una comprensió superficial de les teories del creador de la psicoanàlisi. — A. P.

RAMON GOMIS

Al capdavant d'una polèmica

La crisi d'autors —o la no crisi— dins el teatre català contemporani ha estat un tema abastament debatut. Arran de la publicació dels dos darrers textos dramàtics de Ramon Gomis (*Vermell de xaloc* i *Llumi d'or*, "El Galliner", 32, Edicions 62, Barcelona, 1976), Josep M. Benet i Jornet s'hi refereix en un escrit que estudia la darrera d'aquestes obres.

Escriu Benet que, com a autor, se sent implicat en la polèmica, que Ramon Gomis "desmenteix així, per la seva banda, aquella suposada crisi d'autors amb la invenció de la qual, i d'una forma generosa i desinteressada, algun amable teòric ha volgut enterrar els dramaturgs en exercici".

En efecte, el llibre d'Antoni Bartomeus, *Els autors de teatre català: testimoni d'una marginació* ("La Mata de Jonc", 6, Curial, Barcelona, 1976), en el qual són inventariats, interrogats i estudiats vint-i-tres dramaturgs de la postguerra —i la llista, essent completa, no és exhaustiva— dona la raó a Benet, jo diria que amb contundència. Amb tots els desequilibris de qualitat lògica i naturals, un escamot de vint-i-tres autors dramàtics amb la ploma a la mà és una presència que imposa. Més, encara, si tenim en compte que el treball d'Antoni Bartomeus ha pres en consideració solament els autors compromesos en els intents d'exigència i renovació, relacionats, per tant, amb l'escena independent. (Així, no hi són inventariats els dramaturgs que han escrit per a l'escena comercial, sigui la que sigui la

valoració que hom dona a llurs productes: Santiago Vendrell, Joaquim Muntanyola, Joan Vila Casas, Ventura Porta Rosés, Francesc Lorenzo Gàcia, i un llarg etcètera.)

Amb *Vermell de xaloc* i *Llumi d'or* Ramon Gomis tanca la trilogia sobre la vida dels treballadors en el camp tarragoní, que havia iniciat amb *La petita història d'un home qualsevol* (Premi Joan Santamaria, 1970, "El Galliner", 4, Edicions 62, Barcelona, 1970). *La petita història...* es mostra una obra de gran utilitat per als grups independents, i fa temps que està exhaurida. Ara, *Vermell de xaloc* ens arriba amb un pròleg de Pau Moner, que l'estrena (Terrassa, 1972), i *Llumi d'or*, amb un altre de Josep M. Benet i Jornet.

La trilogia proposada d'antuvi per Ramon Gomis comprèn la vida del pagès (*Petita història...*), la del pescador (*Vermell de xaloc*) i la de l'obrер industrial (*Llumi d'or*). Malgrat que el pla inicial del dramaturg s'ha acomplert, és fàcil advertir que la trilogia presenta un "desenvolupament" interior. O sigui, que el propòsit previst s'ha modificat perquè l'experiència de la primera part ha enriquit la segona, i la de les dues primeres, la tercera. Ramon Gomis, sense variar els seus mètodes d'escriptor, els ha afinats. Amb tot, la unitat de la trilogia es manté, i allò que Pau Moner escriu al pròleg de *Vermell de xaloc* és vàlid per a la totalitat: el teatre de Gomis, malgrat el seu arrelament a la terra, està totalment allunyat "de qualsevol intenció costumista, folklòrica o naturalista". Els "elements mítics" i el

"rerafons líric" que Moner detecta i que, ens diu, va tenir cura de subratllar en el seu muntatge, no contradiuen la definició que Benet i Jornet fa del teatre de Gomis, sinó que la matisa. Segons Benet, el teatre de Gomis és "un teatre narratiu, crític i realista, doncs, com pot ser-ho en general el britànic, o certa novíssima línia de l'alemany".

La preocupació envers la vida de la gent que suporta sobre les espatlles el pes que hi aboca la resta de la societat, és patent als tres drames. Els tres protagonistes es rebel·len contra la mediocritat i l'angoixa, però llur rebellia és insuficient, mancada d'uns plantejaments col·lectius i per això fracasa. Gomis observa i explica, narra, en definitiva, i ho fa des del seu angle, que és eminentment popular. La seva argumentació es construeix volgutament al marge dels supòsits de la burgesia d'aquest país, que ell rebutja, que no li interessa. "Una de les coses que s'han d'evitar en molts moments —diu Ramon Gomis a Antoni Bartomeus— és recolzar-se en la burgesia, i en aquest aspecte s'ha de ser bastant radical." I afegeix més endavant, com a concreció de l'interès primordial que el mena a escriure teatre, "que el que s'ha de fer és l'anàlisi de la realitat".

Gomis s'apropa en aquesta realitat a partir de petites pinzellades. Ens obliga, així, a sumar, a procedir per síntesi. Un quadre de qualsevol de les seves peces és una unitat vàlida en ella mateixa; una unitat petita, arran de la insignificància més d'una vegada, però autosuficient. Un peça ofereix ja un retaule organitzat, esquemàtic, però que s'obre, creix i es tanca per juxtaposició dels seus elements. Ara, que podem contemplar la trilogia en conjunt, el panorama se'ns eixampla de manera notable. Crec, amb Benet, que "la mesurada ambició de les parts augmenta considerablement quan aquestes s'encairen i es comparen; així, atesa la relativa brevetat de totes tres, seria interessant el muntatge simultani. D'algun manera, només d'aquesta forma quedaria clara la intenció global de Gomis".

La trilogia tanca una etapa inicial de la producció dramàtica de Ramon Gomis, que a partir d'ara haurà de desenvolupar-se per nous vials. Gomis n'és conscient, i si bé exagera la modestia en qualificar els seus textos d'"obretes" quan parla amb Antoni Bartomeus, afegeix: "Sé que he fet un ofici i no vull quedar-me aquí. Jo vull fer coses molt més bones, coses realment bones en el sentit absolut de la paraula". Abans havia assenyalat tres fites: Büchner, Brecht i O'Casey. Tres fites importants i significatives.

La publicació de *Vermell de xaloc* i *Llumi d'or* de Ramon Gomis, així com la d'altres títols recents dins la mateixa col·lecció —*La pau retorna a Atenes*, de Rodolf Sirera, *Defensa índia de rei*, de Jaume Melendres, *La jungla sentimental*, de Jordi Teixidor i *S'assaja amb noses*, de Carles Reig— mostren ben clarament que la producció teatral autòctona no s'ha estrocat, i que si de cas hem de parlar de crisi en referir-nos a les estructures teatrals de casa nostra, els autors han d'ésser exclosos de les causes d'aquesta crisi. Jo diria, més aviat, que juntament amb els actors, i sobretot juntament amb el públic, són els qui en reben de forma més aguda les conseqüències.

XAVIER FABREGAS

GERARD SALA: UNA APROXIMACIÓ

Francesc Miralles
Monografies d'Art, 2

Una anàlisi rigorosa de la investigació formal que Gerard Sala ha portat a terme a la recerca de sistemes més expressius tant en la progressiva renúncia dels plantejaments pictòrics bidimensionals com en la concreció del seu realisme social.

edicions 62
Provence, 278 - Barcelona 8

novetats catalanes del mes

AYMA, S. A. Editora

UN REGNE PER A MI, Pau Faner. Premi Sant Jordi 1975. Biblioteca «A tot vent», 173. 300 ptes.
EL RETRAT DE DORIAN GRAY, Oscar Wilde. Biblioteca «A tot vent», 174. 300 ptes.
CRONICA D'ISAMBARD, Toni Turull. Finalista del Premi Josep Pla 1975. Col·lecció «Tòpics», 350 ptes.
LA CAIGUDA DE L'IMPERI SODOMITA I ALTRES CONTES HERETICS, Terenci Moix. Col·lecció «Tòpics», 350 ptes.
ESCALES CAP AL FOC, Anais Nin. Col·lecció «Tòpics», 300 ptes.
SEMINOCTURN, SEMIDIURN, Joan Argenté. Premi Carles Riba 1975. Col·lecció «Ossa Menor», 86. 150 ptes.
ESTIU A PRAGA, Zdena Salivarova. Biblioteca «A tot vent», 171. 375 ptes.
EL CERCLE MAGIC, Joan Puig i Ferrer. Premi Crexells 1929. Biblioteca «A tot vent», 172 (2 volums). 675 ptes.
JAUME EL CONQUERIDOR, Maria Novell, dibuixos de Granyer. Edició popular commemorativa del 7e centenari. 150 ptes.
LA MORT A VENECIA, Thomas Mann (3.ª edició). Biblioteca «A tot vent», 121. 175 ptes.
EL PROCÉS, Franz Kafka. Traducció de Gabriel Ferrater (2.ª edició). Biblioteca «A tot vent», 119. 300 ptes.
UN AMOR FORA CIUTAT, Manuel de Pedrolo (4.ª edició). Col·lecció «Tòpics», 300 ptes.

CURIAL, Edicions Catalanes

BARCELONA A MITJAN SEGLE XIX: El Moviment obrer durant el Bienni, Josep Benet i Casimir Martí. Col·lecció «Documents de cultura», 8. Il·lustrat.
ELS AUTORS DE TEATRE CATALA: Testimoni d'una marginació, Antoni Bartomeus. Col·lecció «La mata de jonc», 6. Il·lustrat. 550 ptes.
JOAN MARGARIT I PAU, CARDENAL I BISBE DE GIRONA, Robert B. Tate. Col·lecció «Biblioteca de cultura catalana», 18. 600 ptes.
RANDA/3. La República i la Guerra Civil a Mallorca. Dirigida per J. Massot i Muntaner i coordinada per Margalida Tomàs.

EDICIONS 62

ANALISI DESTRUCTIVA DE LA RELIGIÓ, Joan Leita. Col·lecció «Llibres a l'Abast», 128. 144 pàgines.
VERMELL DE XALOC, Ramon Gomis. Col·lecció «L'Escorpi/Teatre», «El Galliner», 32. 104 pàgines.
DESDESIG, Narcís Comadira. Col·lecció «L'Escorpi/Poesia», 35. 80 pàgines.
EL TEATRE VALENCIÀ DURANT LA DICTADURA, Caterina Solà i Palerm. Col·lecció «Monografies de Teatre», 3. 133 pàgines.
ANTONI ARTAUD I LA REVOLTA DEL TEATRE MODERN, Josep Palau i Fabre. Col·lecció «Monografies de Teatre», 4. 115 pàgines.
GERARD SALA: UNA APROXIMACIÓ, Francesc Miralles. Col·lecció «Monografies d'Art», 2. 128 pàgines.
POEMES DE BAIXA FREQUENCIA, Màrius Sampedra. Fora de col·lecció. 112 pàgines.

EDICIONS DESTINO

HISTÒRIA DEL CERCLE ARTÍSTIC DE SANT LLUÇ, Enric Jardí (Premi Pla 1975). La recerca de la bellesa i de l'espiritualitat d'un gremi d'artistes.
UNA INTERPRETACIÓ DE L'EMPORDA, Carles Pi Sunyer. Testimoni d'un polític i d'un país de seny.
ELS BALNEARIS, Joan Peruchó. Història de les aigües més significatives o inquietants.

EDICIONS DE LA MAGRANA

UN PAÍS SENSE POLITICA (Reflexions valencianes), Joan Fuster. «De cara a un demà que tots -tots- voldríem més net, més lliure...»
SINTESI D'HISTÒRIA DELS PAÏSOS CATALANS, Jordi Moners. La gent del Principat, de les Illes, del País Valencià i de la Catalunya-Nord.
LES DENUNCIÉS, Antoni Mus. Mallorca durant la guerra civil. Finalista del Premi «Victor Català» 1975.
PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE LA VIDA I LA MORT DE FRANCESC LAYRET, ADVOCAT DELS OBRERS DE CATALUNYA, M.ª Aurèlia Capmany i X. Romeu.

EDITORIAL BARCINO

NATURA US O ABUS? Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans. Ramon Folch i altres. 584 pàgines. Amb il·lustracions. 32 en color.
TEATRE BÍBLIC. Antic Testament. A cura de Ferran Huerta Viñas. Col·lecció «Els nostres clàssics», 109-110. 316 pàgines.

EDITORIAL C C C

LLIÇONS DE CATALA, en llibres i «cassettes» o discos. D'acord amb les normes de l'Institut d'Estudis Catalans, 250 ptes.

EDITORIAL DOPESA

RECORDS DE GUERRA I D'EXILI, Teresa Pàmies. Pròleg de Josep Solé Tura. Col·lecció «Obres selectes i inèdites», 2.
CADA COSA EN EL SEU TEMPS I LECTURA CADA DIA, Maria Aurèlia Capmany. Col·lecció «Pinya de Rosa».
ELS ANTIPODES, Marina Ginestà. Finalista del premi Joan Estelrich 1976. Col·lecció «Pinya de Rosa».

EDITORIAL LUMEN

BARCELONA TENDRA. Textos d'Alexandre Cirió, dibuixos d'Aurora Altisent. Fora de col·lecció. 66 pàgines. 360 ptes.
TRADUCCIÓ DE PAUL CELAN, Antoni Pous. Col·lecció «Paraula Menor», 117 pàgines. 150 ptes.
CARTA AL PARE, Franz Kafka. Col·lecció «Paraula Menor», 92 pàgines. 150 ptes.

EDITORIAL NOVA TERRA

UNA POLITICA PER CATALUNYA, Jordi Pujol. Amb una entrevista epíleg per Manuel Ibáñez Escofet. Col·lecció «Noves Actituds», 260 pàgines. 250 ptes.

EDITORIAL PÒRTIC

VELLS AMICS I HORES PASSADES, Antoni Closas. Col·lecció «Memòries», 20. 458 pàgines amb il·lustracions.
QUADERS DE L'ALQUIMISTA, Josep Palau i Fabre. Col·lecció «Cristalls», 7. 169 pàgines.
EXILI FORÇOS AL WALHALLA, Lluís Urpinell i Jovaní. Col·lecció «Cristalls», 8. 75 pàgines.

EDITORIAL SELECTA (CATALONIA)

LA MORT EN PUNT, Xavier Romeu. Premi «Victor Català» 1975. Col·lecció «Antilop», 8. 240 pàgines.
HOMES I SITUACIONS, Josep M. Corredor. Col·lecció «Antilop», 9. 208 pàgines.
EL FOC DE LES GINESTERES, Josep M. de Sagarra. Col·lecció «Biblioteca Selecta», 488. 160 pàgines.

EDITORIAL TEIDE

BREU DICCIONARI IDEOLÒGIC, Xavier Romeu. Per primera vegada un diccionari català classificat ideològicament.
CLASSIFICACIÓ DECIMAL, Jordi Rubió i Balaguer. 3.ª edició, actualitzada, renovada i amplada. Més d'onze mil entrades.

GALBA, Edicions

TINGUES MEMORIA DE MI, Guillem Viladot. Col·lecció «Narrativa», 3. 242 pàgines. 275 ptes.
L'OMBRA DEL NUVOL—Temps de República—, Josep Desumvila. Col·lecció «Els Ulls», 2. 174 pàgines. 375 ptes.
GENT DEL MEU EXILI, Teresa Pàmies. Els records d'exili. Col·lecció «Narrativa», 2. 178 pàgines. 200 ptes.

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

MISSAL DE DIUMENGES I FESTES (Abadia de Montserrat i Editorial Balmes). El primer Missal definitiu després del Concili. 800 ptes.
LA UNIO DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA I EL SEU TEMPS, Hilari Raguer. Biblioteca «Abat Oliba», 7. Molt il·lustrat. 1.000 ptes.
CONEIXENCES, Maurici Serrahima. Biblioteca «Serra d'Or», 6. 300 ptes.
AUTORITAT I PODER EN L'ESGLÉSIA, Diversos. Qüestions de Vida Cristiana, n.º 81. 140 ptes.

LLIBRES RECOMANATS

OBRA POÈTICA DE PERE QUART, vol. I. O. C. de Joan Oliver (Aymà). 780 ptes.
HISTÒRIA DE CATALUNYA IL·LUSTRADA, Ferran Soldevila (5.ª ed.), Aymà. GRESOL, llibres per a l'ensenyament (5.ª edició). 160 ptes. (Aymà).
ABANS DE L'ALBA, Ferran de Pol (2.ª edició). 275 ptes. (Aymà).
TOTS ELS BARRIS DE BARCELONA, I i II, J. M. Huertas Claveria-J. Fabre. EL PARLAMENT DE CATALUNYA, Joaquim de Camps i Arboix (Edicions 62).
SADÍSTIC, ESPERPÈNTIC I ADHUC METAFÍSIC, Terenci Moix (Edit. Dopesa).
OBRA COMPLETA DE BERNAT METGE, A cura de L. Badia i X. Lamuela. L'ESPECTACLE OBSESSIU. Diari de Presó, 1/1974, Lluís M. Xirriachis (N. T.).
DICCIONARI DE SINONIMS I ANTONIMS, S. Pey (Teide), 3.ª edició. 200 ptes.
BARCELONA PAM A PAM, A. Cirió (Teide), 4.ª edició actualitzada. 300 ptes.
CAVALLERS, DRACS I DIMONIS, Xavier Fabregas i Pau Barceló (P.A.M.).
AIXO VA PASSAR A GUALBA, Joan Barat (Publicacions Abadia de Montserrat).
LEGENDES DE LES NOSTRES TERRES, Maria Dolores Cortey (P.A.M.).
ELS SALMS, presentats per Hilari Raguer (Abadia de Montserrat).

DE VENDA A TOTES LES LLIBRERIES

llegiu llibres en català

Mapes, llibres, trencaclosques, adhesius, cartells...

material de i sobre els Països Catalans

**VOLEM ESSER UTILS A TOTS AQUELLS
QUE TREBALLEN PELS PAÏSOS CATALANS**

Som a: Consell de Cent, 281. Telèfon 254 01 64 - Barcelona (11)

JOAN BALLESTER I CANALS

Entre Tots ho farem tot

Ja són a les llibreries i a les cases de discs

LLIÇONS DE CATALA

D'acord amb les normes de
l'Institut d'Estudis Catalans

Amb la col·laboració dels professors Josep Camprubí i Joan Badia
d'OMNIUM CULTURAL

Guió radiofònic d'ESTEVE BASSOLS, amb la veu de MARIA-MATILDE ALMENDROS

LLIÇONS DE CATALA

en llibre, cassettes o discs.

Distribució: L'Arc de Berà - Centre Difusor d'Edicions Catalanes, Condesa de Sobradia, 4 - telèfon 318 97 96 - Barcelona-2.

DEMA DILUNS

La revista "SERRA D'OR"

us convida a l'acte de proclamació
del Premi Crítica "Serra D'Or" 1976

Hi parlarà en nom dels jurats

JOSEP M. CASTELLET

A la llibreria ONA, Gran Via, 654

Dilluns, 24 de Maig, a dos quarts de vuit del vespre

UNA NOVETAT LLARGAMENT ESPERADA

**MISSAL
DE DIUMENGES I FESTES**

textos dels tres cicles dominicals i de les principals festes de
l'any, amb excel·lents introduccions i comentaris a les lectures.

Editorial Balmes - Publicacions de l'Abadia de Montserrat
de venda a totes les llibreries

PAIS VALENCIA

Poesia catalana

El conreu del vers ha estat un dels vicis solitaris més acreditats entre els valencians mitjanament cultes. Les dèries poètiques —amb o sense rima— invadiren fa uns anys la prehistòria de la nostra "represa". Sembla que la voluntat de País i l'aprenentatge de l'estadi culte de la llengua havien de travessar forçosament les fronteres de la poesia. Tant és així que fins i tot senyors d'allò més seriosos i no gens suspects de "frivolitats" literàries s'aplicaren a l'estrofa més o menys encertada, al poema més o menys colpidor. No cal dir noms.

Després vingueren els poetes cívics. Era un temps agosarat i fotut, molt més agosarat i fotut que no aquest d'ara, i calia eixir-se'n com fora. Calia, també, rebentar la indiferència i el menyspreu envers la llengua per la via de la seua instrumentalització com a vehicle de cultura. Aquesta fou la tasca dels poetes cívics. Jo no sé per quines raons hom ha dit que els poetes "cívics", a més a més, "realistes", o "realistes cívics". Això no és cert del tot i caldria matisar-ho. Fet i fet, l'època dels "cívics" no era la més escaiant per cantar les veritats, les "realitats". I aquests senyors hagueren de fer tota mena de circumloquis i de metàfores per tal de poder explicar-se i defensar així, mitjançant la lletra, els seus prohibidíssims pensaments. La censura, ja se sap, és també un esperó per a la imaginació, i en assajar de defugir-la l'escriptor o la corista, tant se val, s'hi veu obligat a abandonar la recta drecera i s'endinsa enllà del laberint. El resultat és a voltes una construcció hermètica i d'aparences impenetrables.

Però els temps han canviat, malgrat que algunes persones, alguns animals i algunes coses s'entesten a romandre en la més absoluta inalterabilitat. La poesia catalana del País Valencià també ha canviat. Fa uns cinc anys, amb la meua antologia "Carn Fresca" (1), ja vaig endevinar i pronosticar els símptomes del canvi: ho dic amb la més sincera de les immodèsties. La "Carn Fresca", si ho voleu, ja fa pudor, però servi, entre altres coses, per a enlairar una panoràmica poètica que, a hores d'ara, ha estat superada amb escreix, per bé que els trets fonamentals d'aquesta "nova" poesia del País Valencià són aquells que implícitament o explícitament ja suggeria el llibre. També va servir, aquella antologia, perquè molta gent, molts poetes més o menys incipients, s'enfadaren d'una manera tan ostentosa com reveladora. Això vol dir, vaig pensar aleshores, que ni la intransigència, ni la vanitat, ni la bogeria són patrimoni exclusiu de cap grup ni tendència, sinó que circulen lliurement per tot arreu.

Però, parlem un poc de l'ara i ací. Ens trobem davant d'un panorama poètic brillant, dinàmic i català. I potser valdria la pena subratllar l'últim mot: "català". Perquè la nostra poesia —l'única poesia possible— ha abandonat definitivament el particularisme poètic valencià. Els d'ara són versos perfectament exportables al Principat de Catalunya o a les Illes. La nostra és, pròpiament, una poesia escrita al País Valencià, però vàlida, "incorporable" sense complexos d'inferioritat ni misericòrdies estratègiques, al gran casalit literari dels Països Catalans.

Cal dir noms? Alguns dels "futuribles" de "Carn Fresca" són ja una realitat: Josep Píera, Salvador Jàfer o Joan Navarro han rebut ja, repetidament, el bateig de la impremta. L'enorme figura poètica de Vicent Andrés Estellés és equivalent, per altra banda, a cent poetes de primera fila bastint els corresponents monuments: de l'orgia sexual a la mort —pot haver-hi quelcom de més "sexual" que una defunció calculada i estrepitosa?—, Estellés és l'ex-cés que neutralitza sobrerament el buit secular d'una "gran poesia". Noms que ja són realitats. I noms que molt aviat ho seran. Em sembla que podem jugar fort, tranquil·lament, per Gaspar J. Urban, per Josep Manuel Palomares, per Fran-

cisc López, per Francesc Sellés, etcètera.

Ara i ací, però, ja podem afegir tres títols més a la col·lecció poètica de "Tres i Quatre". Josep Píera, que havia publicat diversos llibres en castellà, retorna ara a les deus de la seua llengua amb "Renou, la pluja ascla els estels, renou", "Opera prima catalana" d'aquest poeta de la Safor que quedà finalista del "Vicent Andrés Estellés 1974" i del "Carles Riba 1975". Carmelina Sánchez Cutillas, guanyadora de l'últim "Andròmina" de narrativa (Premis Octubre 1975), reapareix vigorosament amb un llibre que serà, de segur, una rotunda sorpresa: "Els jeroglífics i la pedra de Rosetta" és una "summa" de referències cultístiques i erudites passades pel tamis literari, fet de records desdibuixats i de vagues enyorances d'una llibertat passada o somniada, de Carmelina Sánchez Cutillas. I Vicent Andrés Estellés reedita el seu "Llibre de meravelles" a la mateixa col·lecció. Es tracta, en el cas d'Estellés, de la crònica poètica de la València de postguerra: versos directes presidits per un Eros i un Trànatos que prenen les formes més diverses als indrets més impensats de la ciutat cantada pel poeta.

Tres volums més d'aquesta poesia valenciana "exportable". Tres volums que han circulat abundantment aquests dies passats de la Fira del Llibre. Tres volums que abreugen també la llarga espera dels nombrosos inèdits que fan cua a les portes de les editorials valencianes.

AMADEU FABREGAT

(1) Editorial L'Estel. València.

COMADIRA

Deu anys de poesia

Fa deu anys, en presentar el poeta Narcís Comadira, Modest Prats (pròleg a "La febre freda", dins del volum 5 poetes de Girona —Dalmau Carles, Pla, 1966)— va tenir l'encert i el bon gust d'expressar un punt de reticència en manifestar el temor que el poeta es deixés "suplantar per tots aquells que tan delicadament i tan de pressa assimila". Ara, deu anys després, el poeta dedica al prologuista de llavors Les ciutats (Vosgos, 1976) i indica, sempre dins del context del seu to irònic, que ho fa com a venjança d'aquell pròleg.

Prats tenia raó el 1966, perquè Comadira era només un poeta que prometia i tots els temors, en relació amb la seva obra futura, tenien aleshores un bon fonament. El poeta, per la seva banda, té tota la raó a hores d'ara, perquè demostra que sap ben bé que vol i tria amb encert els camins personals que li permeten d'aconseguir-ho: els deu anys de poesia de Comadira assenyalen un camí clar d'aprofundiment, el millor fruit del qual em semblen fins ara el nou poemeta que, sota el títol d'Un passeig pels bulevards ardents, va publicar al primer número d'"Els Marges" (maig del 1974).

Si a El verd jardí (Edicions 62, 1972) semblava dominar el joc carneria, a Un passeig pels bulevards ardents domina una temàtica esbojarrada, sense cap mena de relació amb el noucentisme. Aquests dos aspectes conflueixen a Les ciutats, llibre on, tanmateix, després d'una cita inicial de Riba, hi ha menys joc i més ordre. Ens trobem molt lluny, sens dubte, no solament de La febre freda inicial, sinó també de Papers privats (Eler, 1969), llibre d'altra banda molt destacat i primer punt de judici segur que permeté valorar les possibilitats poètiques de l'autor, unes possibilitats que, des d'aleshores, a la vegada que s'han desenvolupat han augmentat.

Girona, Londres i Barcelona són les referències més destacades a Les ciutats, llibre on també tenen lloc París, Florència, Roma... La tendència al poema totalment o parcialment narratiu mou, una altra vegada i en més d'un poema, Comadira, per al qual, com calia esperar, les ciutats suposen sempre dades autobiogràfiques concretes: els emplacements d'infant a Girona, la visita a la casa de Keats a Londres, la sortida d'un hotel a Arezzo, la visita a uns grans magatzems a Barcelona... Com sempre, no és poeta de la soledat sinó de la companyia: per això escriu cartes a Papers privats, per això, tot sovint, construeix els poemets en segona persona.

Des de la maduresa d'escriptor aconseguida al llibre esmentat suarà i des de la maduresa poètica palesada a Amic de plor... (1970), Narcís Comadira ha arribat als fruits de darrera hora per un camí de selecció i progrés amb decisions clares a favor de la rima i l'estrofa, un procés positiu d'interiorització, una depuració de la ironia que sempre l'ha acompanyat i una voluntat de destranscendentalització, la qual, malgrat la sinceritat, no pot evitar poemes destacats i transcendentals com "Després de la mort de G. F."

Malgrat les dates que el poeta ens subministra, Un passeig pels bulevards ardents sembla posterior a Les ciutats. Si la línia d'aquesta cronologia s'intensifica, Comadira superaria l'ombra de Carner i entraria en la de Foix i Brossa, dues presències ja cospades a la seva poesia. Amb tot, després de moltes assimilacions, la veu del poeta és més personal que mai.

JOSEP FAULI

GRAELLS I PI

La generació (segrestada) dels 70

Oriol Pi de Cabanyes i Guillem Jordi Graells pertanyen a la primera generació que va sortir de la Universitat Autònoma. Allí vam coincidir i ens engrescàrem amb totes les aventures civico-literàries de la joventut: revistes com "Zen", organització d'actes... i unes eternes discussions que començaren a cristallitzar en sortir de les aules i passar als despatxos; així, el llibre que ens mou a preguntar a dos "números ú" de la primera generació de l'Autònoma, n'és un exemple palès: La generació literària dels 70 (Editorial Pòrtic, Barcelona, 1971), cinc anys, títols a la butxaca, un món intern diferent i unes estructures externes molt idèntiques a les anteriors si bé un poc més permissives.

El volum, amb vint-i-cinc entervistats, més o menys professionals de la cultura, però tots amb una obra publicada o en curs de publicació el 1971, és força desigual, car al costat d'una persona de la importància literària d'un Terenci Molix, Robert Saladrigas o Montserrat Roig, trobem autors com Josep M. Sonntag, Josep Elias o Jordi Bordas, dels quals sembla que ja no es canti gall ni gallina.

5 ANYS DE RETARD

GRAELLS.—No és tant que la gent, els entrevistats, hagin canviat substancialment en aquests cinc anys, el que han fet és madurar, com que en aquell moment els vint-i-cinc eren tots els escriptors joves existents i ara la xifra, segons els meus fitxers i càlculs, és de cent trenta escriptors de creació nascuts després del 1939. Per tant, en aquell moment la nostra era representativa perquè era total i ara ha quedat totalment superada

per aquest creixement que ha multiplicat per sis els escriptors joves. Evidentment, era un llibre que havia de sortir en el moment de fer-se, i el seu valor actual és més històric, gairebé, que no pas periodístic i promocional, que era la intenció primitiva.

ORIOI PI.—Tot i que hagi sortit amb els cinc anys de retard, té interès malgrat que hi ha molts autors d'aquesta nòmina que han canviat de camí, que en aquests cinc anys s'han incorporat a la llista d'autors nascuts a la postguerra molts més noms. Em sembla que el llibre, en definitiva, va ser segrestat perquè era la constatació del fracàs d'una política destinada a anorrear-nos nacionalment i el fracàs d'una política educativa i ambiental que vam haver de patir tots i també el signe de l'entossudiment en la continuïtat.

VALORACIO

GRAELLS.—Nosaltres, el que preteníem era subministrar uns materials d'una gent poc coneguda però que ens semblava destinada a ocupar l'actualitat literària dels anys a venir i, també, de donar una primera visió d'urgència d'aquest grup que vam batejar com a "generació" per tal de remarcar un fenomen que ens semblava que s'havia produït, que era una ruptura amb la generació o amb l'escola, tendència o com es digui, retolada "realisme crític". Potser el possible error era considerar aquesta gent una generació quan de fet eren només una nova promoció que accedia des d'unes altres característiques. Per tant, si jo hagués ara de titular el llibre, li posaria segurament alguna cosa així com "Les lletres dels setanta" o alguna cosa semblant, però traient, en tot cas, la paraula generació.

ORIOI PI.—Diria que és un testimoni important del que pensaven (i suposo que encara molts continuen pensant) aquest grup d'escriptors, sobretot de la nostra problemàtica global i sobretot sobre els mecanismes del propi acte creatiu.

Faig primer les preguntes a G. J. Graells, professor dels departaments d'Interpretació i de Ciències Teatral de l'Institut del Teatre, estudis de l'obra de Puig i Ferrater amb cinc llibres publicats, directiu

COSES DE LLIBRES

POESIA D'HUI. — Amb aquest títol ha sortit una nova col·lecció, dedicada exclusivament a l'anomenada "poesia visual". La dirigeix el nostre col·laborador Josep Maria Figueres i s'edita a Agramunt. El primer volum, editat amb molta cura, recull un conjunt de "textos" —i ho posem entre cometes perquè es tracta de poemes visuals en els quals juga tant el text com l'imatge— de Joan Brossa sota el títol de Maneres. Per cert, que també Joan Brossa —dintre el catàleg de "Llibres del Mall" i amb una portada de Joan Miró— ha tret Accions musicals, recull de "textos" escrits entre el 1962 i el 1968.

ANAIS NIN. — D'una manera irregular ens està arribant, tant en el mercat castellà com en el català, les obres d'Anaïs Nin. Aquesta escriptora es filla del compositor i pianista català Joaquim Nin, el qual va passar la major part de la seva vida a l'estranger. Ara, dintre la col·lecció "Tropics" de l'editorial Aymà, ens arriba Escapes cap al foc, amb traducció i pròleg —més que un pròleg és un breu però molt ben fet estudi— de Jordi Arbonés. Escapes cap al foc se situa dintre el diari íntim que Anaïs Nin ha anat escrivint al llarg de la seva accidentada vida, per la qual han passat alguns dels més famosos novel·listes i intel·lectuals nord-americans. Per cert, que d'Anaïs Nin caldrà tornar-se a parlar, car sabem que una editorial castellana està preparant, en traducció d'Enric Murillo, els primers volums del seu inacabable Diari.

HOMES I SITUACIONS. — Un nou llibre de Josep Maria Corredor: Homes i situacions, en el catàleg de la col·lecció "Antilop" de l'editorial Selecta. Homes i situacions és un conjunt de treballs sobre temes molt diversos: de Saint-Just a Antonio Machado; de Bosch Gimpera a Pau Casals. La pinzellada espontània en torn a un personatge públic conviu amb estudis d'intenció erudita o amb reflexions de tipus polític o social.

del grup teatral L'Escorpi i moltes coses més. Tots dos han fet un treball dual i no sols en aquest llibre sinó en moltes d'altres activitats que quan surti la història socio-literària de la postguerra se sabran, i per cloure l'entrevista faig una pregunta a cadascun.

GENERACIO?

ORIOI PI.—El tema és una mica delicat i compromès. Sobre si aquest grup d'escriptors forma o no una generació literària amb una estètica pròpia prou definida, crec que hi ha indicis per a pensar que sí, encara que evidentment també n'hi ha per a pensar que no. Es tracta d'arriscar-se a jugar fort. Només el temps ens ho podrà aclarir, ara, evidentment ens falta la perspectiva històrica necessària. Respecte al nom de la generació, gosaria dir una mica anecdòticament que aniria molt bé, pel que representaria de canvi radical, que prenguéssim l'any 1975 com a data cabdal, per raons òbvies.

Oriol Pi de Cabanyes, autor d'aquell best-seller de la postguerra Oferiu flors als rebels que fracassaren, del qual s'editaren 13.000 exemplars, tots venuts, té en curs d'edició la traducció portuguesa a cura de Manuel de Seabra i properament surtirà una altra edició catalana. Pi de Cabanyes no és tan sols el novel·lista de laboratori, la seva actitud vital l'empeny a actuar en camps destinats als, diguem-ne, executius, així va fer els primers passos perquè a la propera Fira de Mostres la cultura catalana tingui un stand informatiu, a la seva naixuda Neàpolis (Vilanova i la Geltrú) va instal·lar la llibreria-sala d'art La Mulassa, etc.

RESULTAT

GRAELLS.—Es innegable que el resultat hauria estat molt més contundent i eficaç el 1971, però tanmateix ara continua essent l'únic material disponible mínimament organitzat sobre aquests "escriptors nous" i d'altra banda a nivell de treball personal més una base prou interessant per a un estudi sobre narrativa jove que estic preparant.

JOSEP M. FIGUERES

PER A LES BIBLIOTEQUES CATALANES.

— Editorial Teide acaba de publicar el llibre Classificació decimal (adaptació per a les biblioteques catalanes) sota la direcció de Jordi Rubió i Balaguer, la primera edició de la qual va córrer a càrrec, l'any 1920, del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya i la segona fou editada per la Biblioteca de Catalunya l'any 1938. Aquesta obra, ultra recollir unes dades de notable interès, presta un gran servei a totes aquelles institucions que vulguin trobar un sistema racional i senzill per a organitzar llur biblioteca.

"BIBLIOTECA DE DIVULGACION POLITICA". — Un dels èxits de venda més importants de la Fira del Llibre va ser —juntament amb els posters de Macià i Companys, editats per Edicions 62— el llibre ¿Cuáles son los partidos políticos de Catalunya?, de Josep Maria Castellat i Lluís Maria Bonet. El volum —petit i manejable— encetava la "Biblioteca de divulgación política", dirigida i realitzada per Rosa i Oriol Regàs dintre el catàleg de l'editorial La Gaya Ciencia, S. A. Altres volums ja han estat publicats ara. Esmenem ¿Qué es el bunker?, d'Antoni Alvarez-Solis; ¿Qué son las dietaduras?, d'Eduard Haro Tecglen; i ¿Qué es la república?, de J. A. González Casanova. Se n'annuncien d'altres sobre l'anarquisme, el comunisme, el carlisme, la Falange, etc.

NOVA NOVEL·LA DE COLIN WILSON. — El caso de la colegial asesinada (Editorial Noguer) és la nova novel·la de Colin Wilson, l'autor anglès que fa poc va venir a Barcelona a presentar una col·lecció de temes de parapsicologia que ell dirigeix i en la qual també participa com autor. Aquesta nova novel·la s'inscriu en la temàtica de les anteriors de Wilson, en les quals hi ha una molt intel·ligent barreja de psicologia, misteri i erotisme en un context de màgia, que tan bé coneix —Lo castillo— Wilson. — A. F.

Doneck serà la seu de l'Espanya-URSS

L'eliminàtoria decidirà un dels semifinalistes europeus de la Copa Davis

Ni Moscou, ni Tiflis ni Riga —tal com s'havia dit originàriament— seran la seu de la segona semifinal de la Zona A europea de la Copa Davis d'enguany. Finalment, la Federació Soviètica ha escollit la ciutat ucraïnesa de Doneck —que es troba prop del Mar Asov— decisió que no ha estat discutida per la representació espanyola. En canvi, si que continua la desavenença respecte de les dates en què s'ha de disputar aquesta eliminatòria.

L'origen d'aquesta indecisió radica en la qualificació de l'equip de l'URSS per a jugar aquesta semifinal. Qualificada d'ofici Espanya, tothom esperava que, en quarts de final, l'equip d'Alemanya guanyés el de la Unió Soviètica, però ningú no s'esperava que l'URSS eliminés l'equip alemany. Abans de l'èxit soviètic, la Federació Espanyola ja s'havia posat d'acord amb l'Alemanya pel que fa a les dates de la semifinal. Els dies proposats per Espanya i acceptats per Alemanya eren els del 16 al 18 de juliol i foren aquestes mateixes dates les proposades a l'URSS, que no les acceptà i féu la contraproposició per a quinze dies després, o sigui per als dies 30 i 31 de juliol i l'1 d'agost. Entre discussió i discussió la Unió Soviètica s'hi ha repensat i ara ha triat els dies 26, 27 i 28 de juliol, cosa que convé més als plans espanyols, però que no vol dir que aquesta darrera proposició hagi estat ja acceptada, entre altres coses perquè aquestes dates perjudiquen Orantes, completament abocat actualment a la participació en el Grand Prix i altres torneigs. A Orantes, li interessaria jugar, del 26 de juliol a l'1 d'agost, a Washington,

Louisville i Indianàpolis i molt principalment en aquesta ciutat de l'estat d'Indiana de la qual posseeix el títol.

En definitiva, les dates es sabran del cert dilluns que ve i, de moment, les úniques coses que són segures són reix al jugadors espanyols, que els que es jugarà a Doneck —que per raons climàtiques més aviat afavoreixen els disputats amb pilotes Slazenger, en lloc d'unes de fabricació soviètica, en les quals primerament s'havia pensat —cosa que també afavoreix l'expedició espanyola— i que l'àrbitre nomenat és el belga Konik —que dirigí l'última final entre Suècia i Txecoslovàquia— i que té fama d'home equànime.

MARXA DEL CAMPIONAT

La Copa Davis d'enguany es compon de les zones europea A, europea B, americana i oriental i els vencedors de l'oriental i l'europea B s'enfrontaran entre elles en semifinal, de la mateixa manera que ho faran, pel seu cantó, els guanyadors de l'europea A i americana.

A la zona europea A han intervingut, fins ara, les representacions d'Israel, Turquia, Irlanda, Rhodèsia, Bèlgica, Holanda, Finlàndia, Dinamarca, Mònaco, Egipte, Hongria, Alemanya i l'URSS, havent-hi classificades d'ofici, per a les semifinals, Txecoslovàquia i Espanya. Aquestes semifinals, les jugaran Txecoslovàquia i Hongria, per un cantó, i, com queda dit, l'URSS i Espanya, per l'altre.

A la zona europea B han intervingut Algèria, Nigèria, Iran, Luxemburg, Suïssa, Bulgària, Àustria, Po-

lònia, Noruega, Grècia, Portugal, Gran Bretanya, Romania, Itàlia, Iugoslàvia, havent-hi classificades d'ofici França —que jugarà la seva semifinal amb Gran Bretanya— i Suècia —que s'enfrontarà probablement a Itàlia.

A la zona americana, hi han pres part Canadà, Colòmbia, Mèxic, una representació de països del Carib, Bolívia, Brasil, Uruguai, Perú, EUA, Venèçuela, Equador, Argentina, Sudàfrica i Xile. Els africans i els xilens van jugar l'única final que fins ara s'ha resolt, i hi guanyà Xile. Això vol dir que els xilens tenen moltes possibilitats d'arribar a la gran final ja que podrien quedar classificats d'ofici si el guanyador de la zona A europea fos un dels tres països de l'Est que, per raons ideològiques, no volgués enfrontar-se amb els súbdits de Pinochet.

La final de la zona oriental, la jugaran Nova Zelanda i Austràlia. Els altres equips que han intervingut en aquest grup són Tailandia, Índia, Pakistan, Malàsia, Taiwan, Filipines, Japó, Sri Lanka i Indonèsia.

ATLETISME

Nou rècord d'Europa de disc

Un rècord d'Europa ha estat el resultat més espectacular del miting atlètic de Colònia (RFA), encara que, en un nivell general, s'hagin aconseguit marques prou importants per a considerar aquesta reunió com la més important de les portades a terme a Europa enguany.

El rècord, l'ha protagonitzat l'atleta de la República Democràtica Alemanya, Wolfgang Schmidt, en el llançament del disc amb una marca de 68 m 60, vint centímetres més que l'anterior, del suec Ricky Bruch.

Des d'un punt de vista espanyol, hem de destacar com es mereix el tercer lloc de Fernando Cerrada a la cursa dels 5.000 metres, no tant per la posició sinó pel temps, realment interessant, de 13 minuts 27 segos i 8 dècimes. Una cursa que ha guanyat el vencedor del Cross de les Nacions d'aquest any, el portuguès Lopes, un home a tenir en compte de cara als Jocs Olímpics.

Les marques més interessants del miting foren aquestes:
4x100 m. masculins. — Polònia, 39-14 (millor temps de l'any).
Martell. — Riehm (RFA), 78 m. 59.
Javelina femenina. — Becker (RFA), 62 m. 80.
400 m. barreres. — Aki-Bua (Ugan-

Gibraltar, un nou Eiger

Pérez de Tudela ridiculitza l'alpinisme nou

Pérez de Tudela, "Pajarito" per als amics, no en té prou amb els somnis d'esdevenir un elegit dins l'esport muntanyenc. Pérez de Tudela vol combinar unes aspiracions agnosciques frustrades amb l'esperit reivindicatiu més en línia dins un concret corrent nacionalista. Pérez de Tudela, evidentment, ja no sap què fer per cridar l'atenció. El fet es que "Pajarito" s'ha posat a escalar —agafeu-vos fort!— el penyal de Gibraltar.

Però els tres muntanyencs, que varen iniciar l'ascensió la tarda del divendres, són a punt de la culminació de llur empresa sota l'atenta mirada de molts curiosos de tot Gibraltar. Els tècnics opinen que la part més difícil de l'escalada son els darrers 200 metres, sobretot quan bufa el vent, circumstància que anir, concretament, no es va produir.

El penyal de Gibraltar té una alçada de 400 metres i el punt més alt rep la denominació d'"Alt d'Europa".

FACECIA ALS MEDIS ALPINÍSTICS

Als medis alpinístics catalans la pretesa gesta de Pérez de Tudela i companys ha estat comentada amb la ironia que sol acompanyar qualsevol intent del televisiu "Pajarito".

Un famós escalador ens deia que "escalar" el penyal de Gibraltar no formava part de l'ambició de ningú que es prengui l'alpinisme com una cosa d'important i seriosa. "Fa vint-i-cinc anys que escalo i mai no havia sentit parlar de Gibraltar."

L'únic interès que pot tenir el penyal com a fita d'un escalador és el fet que es tracta d'una paret descomposta; però aquí a Catalunya n'hi ha prou com per haver de desplaçar-se mil quilòmetres més avall.

Es clar, per altra banda, que no ens pot sorprendre aquesta sortida de Pérez de Tudela, quan ja fa uns anys amollà la idea —afortunadament sense continuació— de despenjar-se d'una llotja del Teatro Real de Madrid fins a la platea en rappel". Un dia proposarà de fer el mateix al monument a Colom de Barcelona. El que realment ens sorprèn és que el diari "ABC" de Madrid li dediqués la portada de divendres. Es clar que si volen transformar el penyal en l'Eiger...

J. P.

BASQUET

Beneyto continua entrenant al Breogán

Per la sala sisena del Suprem ha estat confirmada una sentència de la magistratura del Treball de Lugo que declara nul l'acomiadament d'Adolfo Beneyto, entrenador del Breogán, club de bàsquet de Lugo, i condemna aquest a tornar a posar el senyor Beneyto al seu lloc i a pagar-li els salaris que no percebia des de la data del seu acomiadament.

El 31 de març del 1975 la directiva del club es va reunir i va prendre que els jugadors fessin pública manifestació de descontentament contra Beneyto, però aquests varen fer el contrari, i un d'ells, en nom de l'entrenador i dels seus companys, va exposar a la junta els problemes amb què es trobaven per la manera com els eren saldatats els diners que els devia el club. No es va arribar a cap acord i el 4 d'abril del mateix any els jugadors nomenaren portaveu Beneyto, el qual, en l'exposició que va fer als directius, va ser interpellat amb termes injuriosos i des d'aquell moment el van separar de l'equip.

Adolfo Beneyto sempre ha comptat correctament les seves obligacions d'entrenador-preparador i contra el seu acomiadament va presentar una demanda davant la Magistratura de Treball de Lugo, que ha prosperat.

El club ha recorregut contra la sentència de la Magistratura, però el tribunal ha desestimat el recurs.

SUISSA
"LE CHAMP DES PESSES"
 Curs de vacances per a nois i noies de 7 a 15 anys. Esports (llac - muntanyes) i idiomes (francès - alemany - anglès)
 CH-1618 Châtel-St-Denis s/Vevay
 Tel. 021/56 70 37

APARTAMENTS
 Amoblats en venda. Calefacció, 1 habitació, menjador, bany, cuina i terrassa. Màxima rendibilitat més plus valia. Visites cada dia de 9 a 13.30 hores. C/ Sant Antoni Abat, 45

FOTOCOPIES
COMPAREU PREUS
 1 fotocòpia 3 pts.
 30 fotoc. iguals a 2 pts.
 50 fotoc. iguals a 1,40
 ... i així fins a 0'40
 Calàbria, 280 (Junt a l. Carlota)
 Aragó, 235 (Junt a Belmes)
 Petons, 4 (Junt a Comerc.)
 Entença, 22 (Junt l'Av. Mistral)
 C. de Cent, 418 (Junt P. Sant Joan)
 Alfons XII, 23-27 (Molt ull, 23-27)
 Cul es confongui, la paga... més cara

COLONIA CASTELL DE NALEC
NOMES PER A NOIS
 Si voleu que passin un mes de juliol feliç, truqueu al telefon 288-11-59 de 4.30 a 6
PLACES LIMITADES

DESITGEU AMISTAT? VOLEU CASAR-VOS?
 Trobeu discretament la persona que necessiteu per mitjà del mensual "MISSATGES". Demaneu informació que rebreu tan cada.
 Club de Relació, Apartat 460
 SABADELL

HABITACIONS JOVENILS A MIDA
 DORMITORIS MULTIPLES
 CAMBRES-ESTUDIS
 PROJECTATS I DISSENYATS EN CADA CAS
 INFORMACIO T. 300 02 90.
 HORES TALLER

Els pilots de F1 corren a Imola

Prenen part al campionat del món de marques, mentre a Salzburg hi ha F2

A part de la cursa de pujada del Montseny, són diverses les proves automobilístiques que es corren avui. A nivell espanyol destaquen dues curses que tindran lloc al Jarama, reservades a les fórmules 1430 i 1800, mentre que a nivell internacional, al circuit d'Imola, es corre una nova prova del campionat mundial de cotxes sport i al Salzburbring una cursa que compta per al campionat europeu de fórmula 2.

A Àustria, una vegada més, la lluita se centra entre els pilots francesos i italians, amb avantatge per als primers, que dominen el campionat per part de René Arnoux com per part de Patricò Tambay. El fracàs de Flammini a l'última cursa disputada ha tret interès a aquesta competició, que prometia renovar el que tenia en anys passats i que, en l'actualitat, rarament resulta l'últim graó per a ascendir a la fórmula 1. D'altra banda, el públic italià veu

desaparèixer la possibilitat de tornar a tenir un pilot a la categoria reina, com havien estat els fabulosos Nuvolari, Villorelli, Ascari —pare i fill— i Farina i, més recentment, Bandini i Giunti.

I és precisament per a recordar Ignazio Giunti, mort tràgicament a Buenos Aires, que hom ofereix un trofeu amb el seu nom al qui resulti primer classificat a la tercera prova del campionat del món de marques, categoria sport, que amb el nom de 500 Quilòmetres, es disputa avui a Imola. La cursa, altre cop, serà una pugna entre els Porsche —primers a la classificació— i els Alpine-Renault però, aquesta vegada, amb un Alfa-Romeu experimental, que pot perfectament fer tornar al primer pla la marca de Milà. Fins al moment, el millor temps dels entrenaments ha estat per a l'etern campió francès de curses de resis-

tència Henri Pescarolo, amb Alpine-Renault turbo, que ha assolit una velocitat mitjana de 175 kms. h. i l'altre exemplar d'aquest model, conduït igualment per un pilot de la fórmula 1, el sudafricà Jody Sheckter, ha aconseguit el segon lloc. A continuació, surten favorits l'Alfa-Romeo 33SC de Merzario i Brambilla i el Porsche 396 turbo de Jochen Mass.

Al Jarama, com ja és costum, els favorits de la fórmula 1800 són Kuru Villavicieros i Jean Claude, mentre el fill petit de la dinastia Villavicieros ho és a la cursa de 1430.

A més a més, fora dels circuits, és perfectament possible que el dia acabi amb el triomf d'Antoni Zanini al Critèrium Alpi, que el confirmaria líder destacat del Campionat Europeu de Rallies. Zanini ocupa el primer lloc d'aquesta competició actualment, empatat amb Rainio.

Només fins al 7 de juny
LA TRINCA
 AL "PARALELO"
 Set anys i un dia... de cançons
TEATRE APOLO

Es traspasa discoteca-restaurant
 Andorra la Vella. Peu de Carretera. Escriure a Grup /3. Avinguda Sta. Coloma, 92 (ANDORRA)

"GIRO" (II)

De Vlaeminck, nou líder
Subscripció popular per a la vídua Santisteban

La segona etapa del "Giro" va ser guanyada pel belga de l'equip "Brooklyn" Roger de Vlaeminck, que en l'esprint s'imposà a tot el grup de corredors. El temps del vencedor fou de 6 hores, 40 minuts i 38 segons.

La segona etapa es corria entre Siracusa i Caltanissetta i feia 210 quilòmetres. El trajecte va ser d'autèntic càstig, perquè eren contínues les baixades, pujades i tobogans. Es a dir, el desnivell va ser el factor predominant d'aquesta etapa que, per cert, no va tenir, malgrat tot, cap port puntable per al premi de la muntanya.

La cursa, igual que en la primera etapa, fou bloquejada pels homes del "Brooklyn" que protegien el seu cap de fila, De Vlaeminck, que es vestí el mallot de líder amb la seva victòria, Sercu i De Muynek.

Els espanyols es portaren bé, i al coll de l'Etna transitaren Andiano, Oliva i Lasa, juntament amb el petit grup que es destacà una mica més que els altres. De cara a la meta, tots es van tornar a reunir i l'esprint, com hem dit, va ser col·lectiu. El promig del vencedor fou molt baix.

BREU

AUTOMOBILISME. — 307.150 kms./h. es la millor mitjana que s'ha assolit fins ara als assaigs de les 500 Milles d'Indianàpolis d'enguany. L'ha assolit A. J. Foyt, amb Coyote-Ford.

BOXA. — El iugoslau Pavlov, que el 3 de juliol s'enfrontarà al campió d'Europa dels semipesants, Adnolfi, ha sofert la primera derrota de la seva carrera davant del nord-americà Franklin. Pavlov és el segon boxador d'un país socialista que s'ha professionalitzat.

BOXA. — L'ex-campió del món de pesos pesats, Oscar Bonavena, fou assassinat ahir d'un tret al pit a la ciutat de Mustang, Estat de Nevada (EUA). Bonavena, argentí, residia des de fa un any als Estats Units i havia realitzat més de seixanta combats professionals en la seva categoria.

FUTBOL. — L'austriac Jara ha estat definitivament traspassat del València al Duisburg, club pel que ha jugat la darrera temporada. La transferència es xifra en tretze milions.

— L'Athletic de Bilbao ha sortit cap a Mèxic.

HOQUEI HERBA. — Espanya ha guanyat Nigèria en el primer partit que ha disputat pel campionat mundial, a Berlín.

PATINATGE. — La Federació de Patinatge ha acceptat la dimissió del vicepresident Josep Manuel Lacambra i dels vocals Josep M. Font González i Josep Ribe Garriga. A partir d'ara, Manuel Doménech s'encarregarà del comitè de juvenils, Antoni Martra del d'hòquei patins i Conrad Simó serà delegat en el patinatge artístic i de dansa.

TENNIS. — Itàlia ha eliminat iugoslàvia de la Copa Davis, ja que ha guanyat els dos primers singles i el partit de dobles.

— Orantes i Dibbs jugaran la final d'Hamburg. Orantes vencé Fillol per 6-7, 6-2, 6-4 i 6-0 i Dibbs guanyà Kary per 6-2, 6-3 i 7-6.

ULTIMA HORA

HANDBOL

Torneig Internacional de Barcelona

URSS - Polònia 22-16
Romania i la Unió Soviètica encapçalen la classificació amb sis punts, seguides de Polònia i Espanya amb dos i Suïssa amb zero punts. Avui, darrera jornada, es jugaran els partits Romania-URSS (18.30) i Polònia-Espanya (20 h. per TV).

BASQUET

Eurocopa Femenina

Txecoslovàquia - Espanya
— Miquel Angel Estrada s'ha recuperat ràpidament de la lesió i anirà a la concentració per al preolímpic de Hamilton (Canadà).

SUSCRIPCIONS

Torriani, director del "Giro" assevera que ja són moltes las persones que s'han presentat a la subscripció que la ronda italiana ha obert en favor de la vídua i fills de l'infortunat corredor del "Kas", Santisteban, mort durant el transcurs de la primera etapa. Creu Torriani que es pot assegurar que és un milió de pessetes, com a mínim, la quantitat que hom pensa reunir.

D'altra banda, també han assegurat els organitzadors de la ronda italiana que tots els premis de la jornada del dia 2 de juny, considerada l'etapa reina del "Giro", aniran també destinats als familiars de Santisteban.

EL KAS CONTINUA, PERO NO SUBSTITUEIX

Tal com dèiem ahir, l'equip "Kas" ha decidit continuar la cursa. De totes maneres, també semblava probable que Santisteban fos substituït pel corredor Urraca, però els dirigents del "Kas" han decidit finalment que l'esforçat corredor santanderí no fos substituït de cap manera.

Tots els ciclistes de l'equip vitorià van sortir de Siracusa portant al braç un braçalet negre en senyal de dol per la mort de llur company. Així mateix, els espanyols del "Tekka" van seguir l'exemple dels corredors "kasistes" i també van dur el braçalet negre al braç. Un cas semblant va passar a Lassa i Grande, els únics espanyols de l'equip "Scic", l'equip que comana Baronchelli, on tots els altres són italians.

MEDALLA I FUNERAL

La Federació Espanyola de Ciclisme ha concedit, a títol pòstum, la medalla al mèrit esportiu a Juan Manuel Santisteban, i per això tindrà lloc dilluns que ve un funeral a Caltanissetta, amb l'assistència de tots els corredors.

CLASSIFICACIO GENERAL

1. Roger de Vlaeminck
2. Sercu
3. Moser
4. Paolini
5. Van Linden, etc. Tots amb el mateix temps que el líder.

LLIGA

Avui, únicament primera i segona

SEGONA DIVISIO

Sant Andreu-Málaga (De Sosa).
Sant Andreu: Blanch; Rodri, Cortés, Moya; Paquito, Tovar; Serena, Curta; Mertin, Martí Filosa i Nagy.
Málaga: Humberto; Araez, Macías, Uriarte; Aido, Bustillo; Miquel Requejo, Quevedo, Santi i Esteban.

Terrassa-Castelló (Garcia de Laza).

Terrassa: Vallespir; Hachero Nieto, Arias; Juanete, Planas; Valdés, Doménech, Palau, Roselló i Bio.
Castelló: Racic; Martín Santos, Babiloni, Severino; Subirats, Montañés; Ruiz, Selma, Alonso, Cioffi i Faubell.

Tarragona-Barcelona At. (Bobé).

Tarragona: Zamora; Angel, Robles, Pani; Figuera, Prieto; Castillo, Montenegro, Cáceres, Masferrer i Tasio.
Barcelona At.: Santos; Fuster, More, Pérez, Contreras; Coromina, Nicolás; Rusky, Vila, Costa, Martínez i Carrasco.

Altres partits:
Calvo Sotelo-Valladolid (Urizar)
Coruña-Murcia (Sánchez Arminio)
Rayo Vallecano-Ensidesa (Molina Segovia)
Alavés-Cádiz (Ezquerdo)
Córdoba-Osasuna (Sánchez Pueyo)
Tenerife-Celta (Pes Pérez)
Burgos-Huelva (Congregado)

Alemanya, gegant amb sort
2-0: Espanya lluità al màxim, però fou eliminada de l'Eurocopa de Nacions

Espanya ha vist barrat el pas a les semifinals de la Copa Europea en perdre ahir a Múnic davant Alemanya Federal (2-0), actual campió del món.

Els canvis obligatoris que a darrera hora havia efectuat Kubala per lesió i la indiscutible classe dels alemanys, que jugaven a casa seva, deixaven poc marge per a l'esperança espanyola. Els fets ho han tornat a demostrar, tot i que la sort, un altra vegada, no ha pas estat al costat dels espanyols. Però la sort acostuma a afavorir els millors. I ahir una altra vegada els alemanys demostraren ser-ho. Alemanya, doncs, és semifinalista per la puntuació global de 3-1.

UN MINUT DECISIU

Kubala havia plantejat un 4-3-3. Pirri era l'home lliure, mentre que Sol s'encarregava de Toppmoeller, Capón de Hozenbein, i Camacho de Hoeness. Els centrecampistes també tenien assignat un home per a marcar: Villar feia parella amb Wimmer, Del Bosque amb Beer i Asensi amb Bonhof. Davant, quedaven Churruca, que oscil·là cap al cantó dret, mentre que Quini en ocasions intentava d'anar-se'n cap al centre per doblar Santillana.

En els primers minuts, els alemanys ja donaren mostres de perillositat. Vogts (m 2) encetà el primer xut a porta des de fora de l'àrea i tot seguit Miguel Angel intervingué en llançar una falta Bonhof. La primera jugada amb perill dels espanyols fou a càrrec (m 9) de Santillana que pentinà amb el cap un centre de Churruca.

La gran ocasió de l'equip espanyol fou desaproveitada (m 16) per Quini, el qual, en rebre un centre de Santillana, estavellà el xut al pal, batut Maier, sense que Churruca encertés a recollir el bot tot seguit en ser obstaculitzat per una defensa.

I sense gairebé temps de respirar (m 17), Hoeness inaugurava el marcador. Beer centrà des de la dreta, desbordant una vegada més Camacho, i Hoeness, completament sol dins l'àrea, rematà a plaer i de forma acrobàtica. Fou un gol molt bonic. Del que podia haver estat un gol a favor d'Espanya, en un minut es tombà per als alemanys.

PIRRI, ENDAVANT

Les desgràcies mai no vénen soles

i poc temps després Sol hagué d'anar-se'n cap als vestuaris per lesió essent substituït per Cortabarría. Amb el resultat en contra, Pirri passà endavant al mig del camp, mentre que Del Bosque fela de "libero".

Espanya dominà amb més intensitat, malgrat que la davantera no arribà mai amb profunditat fins als dominis de Maier, per bé que Santillana amb el cap dominava sempre Schwarzenbeck. Però el santanderí no tenia ajut dels companys, excessivament lents, especialment Quini el qual (m 36) desaproveità una bona ocasió.

Mentre, els alemanys havien cedit el domini del centre. Però això serví per engagar contraatacs molt perillosos que començaven quasi sempre per des dels laterals, especialment per part de Vogts, el millor home de l'equip. Es dibuixaven jugades de pissarra i per dues vegades, Beer mostrà com es fa això de tirar a porta.

UN GOL DUBTOS

Els alemanys continuaven forts en els contraatacs i Hoeness estigué a punt de marcar (m 41) en estavellar el tret al pal. Poc temps després (m. 43) arribà el segon i últim gol del partit. Vogts i Beckenbauer se n'havien anat a l'atac. Beckenbauer havia rebut la pilota del lateral, mentre es trobava en situació dubtosa. Els jugadors espanyols, en lloc de continuar el joc, es pararen aixecant els braços tot demanant fora de joc. Fins i tot el porter es va aturar. Aleshores Beckenbauer xutà a plaer, va rebutjar Miguel Angel, i Toppmoeller, que es trobava sol, marcà sense cap mena de dificultat.

A la segona part, l'estratègia de Kubala varià en canviar Villar per Ramos. Camacho s'encarregava de Wimmer, després del flux marcatge a Hoeness, mentre que Ramos passava al lateral per ocupar-se de Ho-

Kubala: tercera oportunitat perduda

Kubala ha perdut la tercera oportunitat per a arribar al final d'un gran torneig i el cinquè partit des que ocupa el càrrec de seleccionador espanyol. Dos europeus i un mundial ens han dit adéu; si l'hispano-hongarès continua dirigint la selecció, ara ens espera un altre mundial amb Iugoslàvia pel mig, com l'altre.

Cinc derrotes en trenta-cinc partits dirigits per Kubala no significarien res de l'altre món si no hi hagués la circumstància que totes s'han produït en moments prou importants. Però, justament, en el futbol també hi ha classes. Es per tot això que aquesta nova derrota davant els alemanys no fa més que situar el nostre potencial futbolístic al lloc que li pertoca; és per tot això que no cal estirar-se els cabells; els jugadors espanyols que ahir actuaren a Múnic feren tot el possible per capgirar un pronòstic a sentit únic, i aquí hem de cercar el mèrit de Kubala: en la fet de saber mentalitzar els seus homes davant una tasca important. Ningú no va fer el ridícul; tot va quedar al seu lloc.

zenbein i el madrileny anava al mig del camp, ocupant-se Capón de Hoeness.

A partir del m 15 de la segona part començà a ploure d'una forma bastant considerable fins al minut 35. Un servei de Churruca fou aprofitat per Asensi (m 19) i Maier rebutjà un dels pocs trets a porta dels espanyols.

Els darrers minuts foren de més domini espanyol i Quini, Santillana i Camacho assajaren d'arribar a porta. La darrera oportunitat arribà (m 42) amb ocasió d'un centre de Ramos des del costat dret que Quini acabà amb un cop de cap batent Maier. El gol, però, fou anul·lat per l'àrbitre que considerà que Quini era en situació antirreglamentària. Minuts després, Espanya s'acomiadava de la Copa Europea.

PROTAGONISTES

Àrbitre el francès Robert Witz. Ensenyà tarjeta blanca a Pirri per protestar el segon gol alemany i a Camacho per joc dur. Concedí el segon gol fet en forma dubtosa per bé que el línia no aixecà la bandera. El gol anul·lat a Espanya, ho fou a instàncies del línia. En els moments decisius, encara que ben confusos, perjudicà Espanya.

ESPANYA: Miguel Angel; Capón, Sol (Cortabarría en el m 19), Pirri, Camacho; Del Bosque, Villar (Ramos m 46) i Asensi; Quini, Santillana i Churruca.

ALEMANYA FEDERAL: Maier; Vogts, Schwarzenbeck, Beckenbauer, Dietz; Bonhof, Beer; Wimmer; Hoeness, Toppmoeller i Hoelzenbein.

COPA D'EUROPA DE NACIONS

URSS - Txecolov. 2-2 (0-2)
Gal·les - Iugoslàvia 1-1 (0-2)
Bèlgica - Holanda (0-5)

Alemanya Federal, Txecoslovàquia, Iugoslàvia i Holanda es classifiquen per a la fase final que es disputarà a Iugoslàvia.

L'esport a la televisió

Televisió Espanyola oferirà aquesta setmana els següents espais esportius:

"SOBRE EL TERRENO". — Avui, a les 12.30. Campionat espanyol professional de pilota a mà des del frontó Abarraga de Logronyo. Reportatge de l'Alemanya-Espanya de futbol, jugat ahir a Múnic.

JOCES OLÍMPICS. — Primer capítol de la sèrie francesa programada des d'avui fins a la inauguració a Montréal. Jocs del Renaixement, des de 1896 fins a Anvers, el 1920. Avui, a les 18.30.

HANDBOL. — També avui, a les 20.30. Espanya-Polònia.

"ESTUDI O ESTADIO". — Demà, a les 20.30. Resum de l'Alemanya-Espanya i de la Segona Divisió de futbol.

"POLIDEPORTIVO". — Dimarts, a les 20 (UHF). Diversos reportatges.

HOQUEI GEL. — Dijous, a les 13. Final de la Copa d'Espanya.

BASQUET. — Dijous, a les 19.30. Espanya-San Francisco University.

Aitor Aguirre, objectiu del Barça
La "Colla Gol de Dalt" acusa certa premsa d'antibarcelonisme

Laureano Ruiz, entrenador del Barcelona, és a Santander amb la missió específica, sembla, d'iniciar les converses amb el Racing per fitxar el davanter centre d'aquell club, Aitor Aguirre.

Ruiz tornarà avui a Barcelona coneixent les pretensions econòmiques del Racing, desconegudes encara ahir a la tarda. A títol orientatiu podem dir que fa un temps el traspàs del basc se xifrà en una quantitat que vorejava els vint milions de pessetes.

"COLLA GOL DE DALT"

Per altra banda, la "Colla Gol de

Dalt" ha divulgat una nota signada per Francesc Vergés, Enric Mainou i Miquel Solà, en què s'acusa una certa premsa per les campanyes de desprestigi amb la finalitat de provocar la desmoralització de la Junta Directiva del Barcelona i també dels socis, jugadors i seguidors a través de tota mena de rumors i notícies imaginàries per tal de desorientar l'opinió de tots els que estimen el club. La nota, adreçada a tots els seguidors blau-grana, insisteix en això, que aquests darrers anys "la campanya antibarça ha estat més forta més constant amb tota mena de notícies i reportatges inqualificables que fan palesa i justa la nostra queixa. Especialment la campanya, de vegades burlesca,

contra el nostre president... així també contra els jugadors, entrenadors, etcètera... No volem dir pas que tant en l'administració com en la direcció tècnica no hi hagi defectes i fins i tot coses mal fetes, però tenim el deure de protestar per tanta crítica destructiva, que per altra part ens porta a sospitar de la seva procedència... Per això voldríem que tots plegats procedíssim més seriosament, limitant-nos a fer cas de la informació verídica i apartant-nos dels rumors infundats o malintencionats.

Ens sembla molt bé, però ens hauria agradat que la "Colla Gol de Dalt" hagués especificat el tipus de premsa acusada per tal d'evitar suspicaces.

AL VENT

Manuel Gerena, altre cop a Catalunya

—Jo ho veus: torno a ser aci. No em deixen treballar a la meua terra, a Andalusia. M'hi prohibeixen totes les actuacions i pràcticament no em deixen moure. Per això he tornat a Catalunya, on sembla que tinc més possibilitats de treballar amb alguna normalitat.

Manuel Gerena em parlava per telèfon, tot just acabat d'arribar a Barcelona, on anys enrera va viure una ben llarga temporada i on ha hagut de tornar ara, a causa de les prohibicions administratives constants que li neguen el dret al treball com a cantant popular. Es pot ben dir que gairebé tota la història artística de Manuel Gerena és íntimament lligada a tot un seguit de prohibicions, multes, detencions i altres mesures governatives de caràcter clarament represiu.

Manuel Gerena és un tipus humà d'allò més interessant. Home del poble, ha esdevingut cantor del poble a través del flamenc, l'expressió més genuïna i popular d'Andalusia. Tota la seva obra és dedicada a la creació d'un cant flamenc directament lligat i connectat amb la realitat quotidiana de la seva pròpia col·lectivitat. I això és el que l'ha fet al mateix temps un tipus eminentment popular i un tipus constantment perseguit, perquè la seva recuperació del flamenc per als interessos populars

va ben clarament en contra de tota la tasca de manipulació incessant d'aquest art per part dels sectors més oligàrquics i reaccionaris d'Andalusia, secundats en aquest i en tants altres aspectes pels seus homònims centralistes.

—Tinc contractades una bona colla d'actuacions a terres catalanes. Inicialment hi ha el projecte de donar un seguit de recitals al Casino de l'Aliança del Poble Nou, els dies 30 de maig i 1, 4, 5 i 6 de juny. També estic pensant i treballant sobre la possibilitat d'intentar muntar algun gran recital al Palau Municipal d'Esports de Barcelona o en algun altre local d'aquestes característiques. Però tot és pendent de si m'autoritzen a tirar-ho endavant...

A EIX, HOMENATGE A MIGUEL HERNANDEZ

Arreu de l'Estat espanyol se celebren aquests dies tot un seguit d'actes i manifestacions en homenatge al poeta Miguel Hernández. Se celebren o intenten celebrar-se, és clar, puix que hi ha molts problemes administratius i tot sembla indicar que les autoritats governatives no veuen pas amb massa bons ulls aquest homenatge popular.

A Eix tindrà lloc avui, a partir de les sis de la tarda i al camp de futbol d'«Altavilla», un gran festival de cançons popular actual íntegrament dedicat a la memòria de Miguel Hernández. Hi han anunciat la seva participació Raimon, Elisa Serna, Adolfo Celdrán, Carlos Montero, Francesc Moisès, Los Juglars, Quintín Cabrera i d'altres cantautors

RAMON MUNTANER, A LA COVA DEL DRAC

Fou a la segona edició de Promoció de Noves Veus que Ramon Muntaner es donà a conèixer públicament com a cantautor popular. La seva victòria en

aquell concurs que se celebrava a La Cova del Drac de Barcelona l'ajudà força a introduir-se en el món de la nostra cançó popular actual, on pas a pas s'ha anat fent amb un nom i ha aconseguit finalment un lloc ben destacat. Aquesta tarda, a les set, Ramon Muntaner tornarà al local del carrer de Tuset

JORDI GARCIA-SOLER

AVUI ACTUEN...

Marina Rossell, Jaume Arnella i Atiia, a Romanyà de la Selva, a les 16.00.

Manuel Gerena, a l'Aula de Cultura de La Florida de l'Hospitalet de Llobregat, a les 18.00.

Raimon, Elisa Serna, Adolfo Celdrán, Carlos Montero, Francesc Moisès, Los Juglars, Quintín Cabrera i d'altres, a l'homenatge a Miguel Hernández, al camp de futbol d'«Altavilla», a Eix, a les 18.00.

Lluís Llach, a l'INEM de Ripoll, a les 18.30.

Ovidi Montllor, al teatre del Miquel, de València, a les 18.30.

La Trinca, al teatre Apolo de Barcelona, a les 18.30.

Ramon Muntaner, a La Cova del Drac de Barcelona, a les 19.00.

Claudina i Alberto Gambino, a la Sala Villarroel de Barcelona, a les 20.30.

Oriol Tramvia, a Zeleste de Barcelona, a les 20.30.

Maria del Mar Bonet, al Poliesportiu de Castellar del Vallès, a les 22.30.

La Trinca, al teatre Apolo de Barcelona, a les 22.45.

DEMA ACTUEN...

Pi de la Serra, al Col·legi Salesià de Sarrià de Barcelona, a les 12.00.

Vuzz i Suck Electrònic Enciclopèdic, al Club Helena de Barcelona, a les 22.00.

MUSICA

La Royal Philharmonic de Londres

El Patronat Pro Música ha presentat dos concerts de la Royal Philharmonic Orchestra de Londres. N'hem restat més aviat decebut.

Té l'anomenada d'ésser la tercera orquestra d'aquella capital i potser és cert perquè és un bloc importantíssim de música, amb una corda compactada, eficient fins als darrers faristols i un vent sonor i poderós. Ja ho sabem que trobarien el que hi ha arreu, menys a casa nostra: fagots veritables, clarinets, flautes i oboès excel·lents, segurs i empaquetats des de sempre i per sempre al costat d'un metall esplendorós. Ja ho sabem, perquè darrerament no són infreqüents a Barcelona uns conjunts semblants, con la Simfònica de Londres —de més personalitat— o la Nova Philharmonia —una mica de baixa. N'hem estat només decebut perquè s'ha tornat a reproduir el fenomen, massa corrent ja, de portar un director de segona... o tercera categoria. Witold Rowicki és el titular de la Simfònica de Varsòvia i ja el coneixiem com a creador de versions passables, de cap manera comparables amb les recentment discutides d'un Leinsdorf, per no parlar ja de les habituals de Lorin Maazel. Rowicki és un expert director d'ofici, però fa unes interpretacions dures, cridaneres, mancades d'el·legància i ofegades sempre per un metall efectista i indiscriminat. Del primer concert, no val la pena de citar la primera audició d'una obertura dramàtica d'un tal Williamson, jove compositor efectista i epidèrmic, o la mediació de Brahms, que comptava amb la participació del pianista Baïxkírov. El públic barceloní el coneixia ja com un dels més destacats d'avui, sensible, de classe i tal vegada una mica arrauxat. Es tractava d'un dels darrers concerts de Mozart més conflictius en matèria d'interpretació i donà la impressió d'anar

improvisat i sense gaire col·laboració orquestral.

El segon concert ha ofert un saldo més favorable, encara que s'iniciés amb uns anodins vaissos de Txaikovski. Tot el programa era dedicat a aquest compositor. Hi hagué la sorpresa de la jove violinista romanesa Silvia Marcovici. De cop i volta ens hem trobat enfrontats amb una altra gran artista, de so —sobretot el so— ple i vigorós i tècnica absoluta. El Concert de violí de l'esmentat compositor comença a resultar bastant retòric per a la nostra sensibilitat actual, per altra banda, no dona espai a un solista, més que per a la clàssica versió de sempre, sense misteris ni sorpreses possibles. Ens agradaria tornar-la a escoltar amb una obra de més profunditat. En la 5.ª Simfonia, Rovicki es trobà ia en el seu ambient.

JOSEP CASANOVAS

Blue Moon logo and text: UNA SALA DE FESTES MOLT SEXPECIAL. Presteu atenció a BLUE MOON. Aviat una sorpresa agradable.

Zeleste presenta: SISA presentació del seu nou disc "GALETA GALÀCTICA".

AVUI com sempre... PUTXINEL-LIS VERGES ESPECTACLES INFANTILS.

PALAU DE LA MUSICA NUEVA TROVA CUBANA. PABLO MILANES, AMAURY PEREZ i SARA GONZALES. GRUPO DE EXPERIMENTACION SONORA DEL ICAIC. DIMECRES, 26 de MAIG, a les 21 hores.

BARCELONA

TEATRES

TEATRE APOLO. (Tel. 241 90 07). Del 20 de maig al 7 de juny. LA TRINCA «7 anys i 1 dia de cançons» Direcció musical: Francesc Burull. Escenografia: Josep Massagué; supervisió escènica: Joan German Schroeder Feiners 10,45 nit. Dissabtes i festius 6,30 tarda i 10,45 nit. Dilluns, descans de la Companyia. Venda anticipada de localitats.

BARCELONA. (Tel. 318 94 97.) AVUI nit 10,45 E POLATO-GLOU presenta «Hair» el rock musical del amor tribal. Versió completa. Companyia de Nova York NO APTÉ Dies d'actuació de la present setmana. Avui tarda 6,15 i nit 10,45. Localitats en venda. Tres últimes setmanes!

CAPSA. (T. 2517 73 93.) «La Cuadr» de Sevilla presenta «LOS PALOS» de Salvador Tàvora a partir d'uns textos ordenats i proposats per José Monleón. Funcions, dimarts, dimecres i divendres: 10,30 Dijous i Dissabte, 7 i 10,30. Diumenge 7 tarda Dilluns, descans. Descompte als estudiants.

CASAL CLARET. (Napols, 350). Grup Juvenil de Teatre Claret, presenten «TITIRIMUNDI», obra infantil de Lluís Coquard. Avui última representació a les 18,30 hores.

CERCLE C. DE GRACIA. (Sta. Magdalena, 12 T. 217 50 28) Avui a les 6 tarda. Única representació de «LA VIUDA ALEGRE» de Franz Lahar i seguiment de la proclamació i entrega dels premis del I CONCURS DE TEATRE AMATEUR «CERCLE D'OR».

POLIORAMA. Tarda 6,30 nit 10,45 Gran esdeveniment! Estrena Cia Irena Gutiérrez Caba amb Carlos Estrada en «UNA VEZ AL AÑO» de Bernard Slade Adaptació Artme i Azpilicueta. Direcció Lluís Escobar. La divertida història d'una parella que viuen feliçment casats, però no l'un amb l'altre! Emocionant! Divertidíssim! Un autèntic èxit mundial!

ROMEA. (Tel. 317 71 89.) Per pocs dies, representació del

gran èxit «GRANJA ANIMAL», primera «Opera Rock» en català, adaptació de l'obra original de GEORGE ORWELL «Animal Farm». Música i lletra: JOAN VIVES i LUIS M ROS. Horaris: Dilluns i dimecres: nit 10,45. Dijous, divendres, dissabte i diumenge tarda 6,45 i nit 10,45. Dimarts, descans de la Companyia. Venda de localitats al mateix teatre.

SALA POBLE NOU DEL C. M. C. C Pujades 176. T. 309 40 34. Proxim dissabte 29-5 10,45 nit estrena del muntatge coreogràfic de Carles Ibáñez amb música original de Toni Olivé EVOLUCIÓ interpretat pel cos de Ball «Promoció 70».

SALA VILLARROEL. (C Villarroel, 87 Tel. 323 03 75.) Presenta Cia. La Roda: PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE LA VIDA Y LA MORT DE FRANCESC LAYRET. «Advocat dels obrers de Catalunya» De Maria Aurèlia Capmany i Xavier Romeu. Direcció Anton Codina. Funcions, dijous, 6,30 i 10,30 Divendres, 8 tarda Dissabte, 6,30 Diumenge, 6,30 Pneu 125 pessetes. DUES ULTIMES SETMANES.

TALIA. Tel. 241 14 47 (Climatazats). Tarda 6,15 Nit 10,30 Cia JOSEFINA GUELL Comèdia d'Intriga y «Suspens» «TRAMPA PARA UNA MUJER» de Robert Thomas Traducció Angel F. Montesinos Elenc per ordre d'aparició Tina Vidal Rosario Coscolla, Encarna Chimenó Josefina Güell Lluís Torner y Camilo García Direcció Marcel Ibero Venda de localitats amb cinc dies d'antelació.

VICTORIA. (Tel. 241 39 85.) Tarda 6,30 Nit 10,45 El més gran esdeveniment de la temporada Balaguer i Buira presenten «LUZ VERDE» El més graciós espectacle musical dels últims temps, amb la gran «vedette» del moment LORENA la gràcia inimitable de SANTI SANS el més important ballet d'Europa GIN PARK amb Rita Thizia, Lucía Dos Santos i un inesgotable elenc de primeríssimes figures.

CAFE TEATRE CALIOPE. (Balmes 245 Tel.

218 10 03.) Nit a les 12 i 1,30 estrena de l'espectacle «POP» mes atrevit, còmic, devergonyit i violent però intel·ligent «MANDARINA MECANICA» per primeres figures del teatre, cine i televisió Victor Petit, Carlos Velat, Antonio Lara, i Marta Angelat Coreografia: FRANCISCO GELABERT Direcció JOSEP TORRENTS (Reserveu taula amb antelació) Diumenge descans de la companyia

TEATRES RESTAURANT

SCALA BARCELONA. (Passeig de Sant Joan, 49.) SCALA BARCELONA PRESENTA EL NOUS ESPECTACLE INTERNACIONAL «ESTA NOCHE SCALA» REALITZAT I DIRIGIT PER RAMON RIBA I ANTONI RIBA. Tos els dies a les 8,15 sopar, ball i espectacle (1 100 ptes.) A les 0,15 consumació, ball i espectacle (650 ptes.), o sopar fred, ball i espectacle (750 ptes.). Diumenge, sessió especial a les 17 hores consumació, ball i espectacle 500 ptes. Dissabte i vigília de festius, suple ment 100 ptes. RESERVE TELÉFONS 246 34 00—225 15 15.

CINEMES D'ESTRENA

AMERICA. (Tel. 223 50 09.) 2ª Setmana d'èxit «LA CASA GRANDE» i «LA FAMILIA MANSÓN» (Majors 18 anys.)

ATENAS. Balmes, 365. Tel. 247 49 80: Cine familiar apte. Matinal 10,10. Tarda, 3,30 «LAS LOCAS AVENTURAS DE RABI JACOB», a més «TARZAN FURIA SALVAJE».

COMEDIA. (Tel. 316 23 96.) «MANUELA» (Majors 18 anys.) Avui matinal 10,30. Tarda 4,10 continua. Nit 10,05 numerada Pel·lícula: 4,20; 6,10; 8 i 10,25.

CONDAL. (Paralelo 91 Tel. 242 31 32) Tarda continua «EL AMOR DEL CAPITAN BRANDO» i «AYER, HOY Y MANANA». (Majors 18 anys.) Festes matinal a les 10

DIORAMA. 73 (Plaça Bon Succés 73 Tel. 318 12 91) Continua 10,30 «LA FAMILIA MANSÓN» i «LA CASA

Cartellera

GRANDE» (12 15, 3 35, 7 i 10,25) Majors 18 anys.

MONTERRAT CINEMA. (Tel. 255 59 70) «LA CASA GRANDE» i «LA FAMILIA MANSÓN» No apte.

SELECTO. (Major de Gràcia, 175. Tel. 217 14 63.) «LA CASA GRANDE» i «LA FAMILIA MANSÓN». No apte.

VERSALLES. (Tel. 236 49 54.) Nou equip de projecció. Màxim confort «LA CASA GRANDE» i «LA FAMILIA MANSÓN». No apte.

CINEMES DE REESTRENA

DORADO. «EL FUROR DEL DRAGON» i «PASCUALINO CAMARATA CAPITAN DE FRAGATA».

GALERIA CONDAL. (301 17 95.) Cont. 10,30. No apte. «AMORES QUE ESPERAN», Kate Jackson i «PRIMAVERA EN OTOÑO», W Holden.

JAUME I. (Av. Rep. Argentina, 267 i 269. Pg. St. Gervasi, 80. Tels. 247 11 02 i 247 43 96.) Projecció i so d'alta fidelitat. «MATRIMONIO A LA ITALIANA», Sofia Loren-Marcello Mastroianni i «COMO MATAR A PAPA SIN HACERLE DAÑO», per Manolo Gómez Bur-Andrés Pajares.

LATINO. Ràmbia 27 Tel. 301 61 27 «LA PRIMERA AMERTRALLADORA DEL OESTE» i «LA VENGANZA DE LAS MUJERES VAMPIRO» (Per «SANTO EL ENMASCARADO DE PLATA»). (No apte.)

LIDO. (Passeig de Sant Joan, 27 Tel. 255 49 19. Projecció i so d'alta fidelitat.) «VAMPIRAS», per David Niven-Jennie Linden i «COMO MATAR A PAPA SIN HACERLE DAÑO», per Manolo Gómez Bur-Andrés Pajares.

MARAGALL. (Tel. 255 21 73. Passeig Maragall, 83.) «VERANO DEL 42» i «LOS HERMANOS AZULES».

NAPOLES. (Avda. St. Antoni Maria Claret, 168. Tel. 236 51 25.) «EL AMOR DEL CAPITAN BRANDO» i «AYER, HOY Y MANANA».

VERDI. (Tel. 228 51 33.) «LOCOS» i «CORRUPCION DE MENORES». (Majors 18 anys.)

SALES ESPECIALS

ALEXIS 143. (Tel. 215 05 06.) Continua des de 10 matí, «LA FILLE AU VIOLONCELLE», v.o. (10,15, 12,15, 2,20, 4,20, 6,20, 8,25 i 10,25), 18 anys.

ARCADIA. (Tel. 228 65 16.) Matinal a les 11. Tarda continua des de les 4, «L'ENIGMA DE GASPARD HAUSER», v.o. (11,10, 4,10, 6,20, 8,30 i 10,40) 14 anys i menors acompanyats.

ARS. (Tel. 211 75 43.) Matinal a les 10. Tarda continua des de les 4, el món de Mai Zetterling, «LAS CHICAS» (11,40, 4, 7,20 i 10,40) i «JUEGOS DE NOCHE» (10, 5,35 i 9) 18 anys.

ARKADIN 1. (Tel. 228 94 27.) Sessions 11, 4, 6,20 i 10,30. «AGUIRRE», v.o. i el curt «Anta mujer». (Pel·lícula: 11,25, 4,25, 6,35, 8,45 i 10,55), 18 anys.

ARKADIN 2. (Tel. 228 94 27.) Sessions 11, 15, 4,45, 6,45, 8,45 i 10,45. «ASYLUM», v.o. i el curt «Tratado de construcción». (Pel·lícula: 11,30, 5, 7, 9 i 11), 18 anys. Últims dies!

FILMOTECA NACIONAL. (Mercaders, 32 T. 310 72 49.) Avui, 11,30, matinal, i 8: EL HOMBRE QUE MATO A LIBERTY VALANCE, de John Ford. 4: NOCHE Y DIA, de Michael Curtiz. 6: LILI, de Charles Walters. 10: LES DEUX MARSELLAISES, de Jean Cocteau i André S. Labarthe, v.o.

FILMOTECA NACIONAL/FUNDACIO JOAN MIRO. (Parc de Montjuïc. Tels. 329 19 08 - 329 19 16. Avui, 6: KARL MAY de H. J. Syberberg, v.o.

MORATIN. (Muntaner, 246. Tel. 217 82 06.) Continua tarda de 4,30 a 9,15; nit 10,15: «LOS AMORES DE UNA RUBIA», de Milos Forman, Oscar 1976,

amb Hana Brejchova, Vladimir Pucholt. V.O. integra substituïda. Curt-metratge bulgarès d'animació «ACUARIUM». Pel·lícula: Tarda: 4,45, 6,20 i 7,50; nit: 10,30.

PUBLI 1. (Tel. 215 18 03.) Continua des d'11 matí «GALILEO» v.o. de Liliana Cavani i curt-metratge (Pas pel·lícula, 11 10, 13,20, 15,30, 17,40, 19,50 i 22,30.) Majors 18 ANYS.

PUBLI 2. (Tel. 215 18 03.) Continua des d'11 matí «PORCILE» v.o. de Pier Paolo Pasolini i curt-metratge. (Pas pel·lícula: 11 10, 13,15, 15,20, 17,25, 19,30 i 22,20.) Majors 18 anys.

BOITES

AQUARIUM. (Moyanés, 50. Tel. 325 54 46.) Dissabtes, diumenges i festius des de les 5,30.

BAHIA. Olzinelles 31 Sants. Sensacional Sala de Ball. AVUI TARDA de 5,30 a 10 de la nit, l'atractiu de la seva espectacular il·luminotècnica, moderníssima decoració, meravellós ambient, i l'actuació de la Gran Orquestra DINAMICS.

ORFEO. (Plaça Goya Tel. 254 60 16.) i underground musical de Barcelona tots els dies tarda i nit (excepte dilluns no festius)

LORD BLACK. «El Sexy»: Parc d'atraccions de Montjuïc. Tel. 242 87 10. Totes les nits MISS DOLLY i el seu «Sexy-Telephone». Funcions 12,30 i 2.

SALES DE FESTES

GEORGIA. Pelayo, 58 Tel. 302 54 25. Tardes, la millor música, el millor ambient Nits èxit del super humor dels HERMANOS CALATRAVA. Reserveu la vostra taula. Tel. 302 54 25. Aparquem el vostre automòbil.

LA BUENA SOMBRA. (Ginjol, 3. Ràmbia-Plaça del Teatre. Tel. 302 31 14 i 302 00 87.) PARADIS DEL SEXY. Funcions 12,00 i 1,30.

LOS TARANTOS. (Plaça Reial, 17 Tel. 317 80 98.) Gran Show flamenc amb MARUJA GARRIDO.

MARIO'S. Nicht Club Cabaret. Carretera d'Esplugues-Pedralbes Tels. 203 82 26 i 203 30 84 Presenta el seu sensacional show en technicolor MERCE MAR, frivolitat: VIRGINE WAY n.º 1 del crazy horse DALIA FARANI, i vedette del Paul Raymond de Londres. I. TARTARI, els bàrbers. Torna el cicló del Caribe, ALEJANDRA DEL RIO i RAMONCITO Artista convidat, el genial i sensacional ANTONIO AMAYA. Abans l'opinió del públic era «El millor programa» Ara. INSUPERABLE!

MUSICA

PALAU DE LA MUSICA. Dimecres, 26 de Maig a les 21, NUEVA TROVA CUBANA.

ZELESTE. (Plateria 65 Tel. 319 86 41.) Presenta ORIOL TRAMVIA de dijous 20 a diumenge 23 a les 8,30 hores

ATRACCIONS

TIBIDABO. Parc d'atraccions Obert tot l'any Restaurants, Bars Auto-servi Aparcaments al peu del Funicular

INFANTILS

C. C. SANTS. (Jocs Florals, 33. T. 332 50 37.) Avui, continua 4 tarda: EL HIJO DE ATILA i JO. UN CADAVER REVOLTOSO amb Louis de Funes.

TERRASSA

JAZZ

JAZZ CAVA D'AMICS DE LES ARTS. Sant Quirze, 22 Dissabte nit i diumenge tarda BOSSA-NOVA i SAMBA Maria Cinta i grup

Enhorabona Esplugues!

TVE a Barcelona està molt escampada: Montjuïc, l'Hospitalet, Esplugues... Quaranta minuts necessita el senyor Viñas — el popular locutor fa uns anys, suara Cap de Promoció de RTVE a Barcelona — per traslladar-me de la plaça de Catalunya als estudis d'Esplugues. Pel camí, m'informa que disposen ja d'uns terrenys a Sant Cugat prou espaiosos per a centralitzar-ho tot. Mentrestant, Esplugues és el centre principal de realització de programes. Un estudi esquitat, per televisió, amb unes càmeres ja velles — les arraconades per Madrid, suposo — i que, malgrat la pobresa de mitjans assoleix resultats que prou voldrien aconseguir els de Prado del Rey. L'anada tenia per objecte la visió anticipada d'Un lloc entre els morts, que serà emès dimarts vinent, un programa infantil pilot: Terra d'Escudella i Més allà del deporte, una demostració en color de les atlètiques i arriscades professions no classificades com a esportives. Un telefilm destinat a concursar al Festival Internacional de Lausana, «L'anneau d'or». Assistiren a la sessió Terenci Moix, autor de l'adaptació i guió d'Un lloc entre els morts, i Maria Aurèlia Capmany, autora de la novel·la adaptada. En acabar-se vaig dir al Terenci: No era gens galdós condensar en una hora escassa el gruix de la novel·la, i menys encara amb concepció televisiva. Hi has reeixit plenament. I a la Maria Aurèlia: ¿N'estàs satisfeta, tu? Jo molt, em féu, amb un ample somris. També jo m'en sentia, però volia conèixer la seva opinió, puix que els autors de novel·les són els més exigents quan hom en fa una pel·lícula o una versió televisiva. Faig extensiva la meua felicitació a Sergi Shafit, el seu intel·ligent director i a tot l'equip tècnic i artístic. Terra d'Escudella? Esplèndid programa infantil (i d'adults). Maria Aurèlia i Terenci hi rigueren molt.

JOSEP DESUMBILA

PROGRAMA PRIMERA CADENA

- 10.30 Transmissió de la Santa Missa.
- 11.15 «Gente joven».
- 12.00 «Sobre el terreno».
- 14.00 «Crònica de 7 dies». (Color.)
- 15.00 Telediari.
- 15.15 «La casa de la pradera»: «La màquina que habla». (Color.)
- 16.10 Programa infantil. (Color, parcialment.)
- 17.10 «Voces a 45». (Color.)
- 18.00 «El mundo de la TV».
- 18.25 «Los Juegos Olímpicos a través de la historia». (Color.)
- 19.10 Telefilm: «Cada cosa en su estación». (Color.)
- 20.30 Håndbol: Espanya-Polònia. Des del Palau d'Esports de Barcelona.
- 22.00 Telediari.
- 22.15 «Shaft». (Color.)

PROGRAMA SEGONA CADENA

- 17.00 Giravolt i Taller de Comèdies. (Només Principat i Illes.)
- 19.00 Dibuxos animats. (Color.)
- 19.25 Charlie Chaplin: «Una noche fuera».

MOT A LA FI

L'estiu

Els calorosos estiuencs comencen a arribar. Aviat la gent aprofitarà a gran escala les festes per anar-se'n a torrar a les nostres platges, i molt temo que enguany, com cada any, es formaran les aglomeracions humanes que fan impossibles els trajectes tant per carretera com en tren, convertint en un malson el que hauria de ser una diada d'esplai.

A mig estiu, tots hem llegit els crims d'impotència per a intentar millorar els problemes que ens cauen de tots cantons. Aleshores tothom promet solucions per a un any que ve que no acaba d'arribar. Ara som a les portes d'un estiu que peis senyals serà molt calorós. Si bé, per a les carreteres, ja és gairebé impossible trobar una solució que no sigui la de demanar el miracle als agents de tràfic, potser els serveis de ferrocarril que ens duen a les platges més properes encara són a temps de poder acostar-nos a l'aigua d'una manera «humana».

JOSEP

- 20.00 «Las calles de San Francisco». (Color.)
- 21.00 Notícies.
- 21.10 «Secretos de las profundidades». (Color.)
- 21.40 «A fondo».

ANTICIPACIO PROGRAMES DILLUNS

- 14.00 Miramar
- 15.00 Telediari
- 15.30 «Historias del año 1000». (Color.)
- 18.35 Programa infantil.
- 20.00 Novel·la: «El collar de la reina». Cap. VI.
- 20.30 Estudio Estadio.
- 21.00 Telediari.
- 21.25 Teatre: «Madre, el drama padre» (Jardiell Poncela).

SEGONA CADENA

- 20.00 «El cuerpo humano». (Color.)
- 20.30 «Un soltero casado».
- 21.00 Jazz viu (Louis Armstrong).
- 21.30 Notícies.
- 22.00 «Hawai 5-0».
- 23.00 «Página del lunes».

RECALLS

Sis mesos després de Franco

Allò que mai no tornarà a aquest país és el franquisme com a teoria i praxi de l'Estat, la concepció allargassada totalitària de la vida pública, l'escalf del carisma d'una personalitat irrepetible (així ho esperem) que mai no cregué en la democràcia perquè la considerava innecessària i nefanda, que detestava els partits polítics, com ho va repetir mil vegades durant la seva dilatada permanència a la cimera del poder personal.

Mirem-nos-ho com vulquem — amb les dosis de prudència o de consideració

exigides pels llocs que cadascú ocupi — és innegable que el franquisme ja ha estat desmuntat, ha estat desarrelat de la consciència i dels costums del poble espanyol. Els nostres compatriotes han vist, han sentit i han viscut tantes coses de nou, que tot plegat els ha bastat situar-se de cop, mentalment i psicològicament, en una era distinta a la d'abans del 20 de novembre de 1975. És un exercici que no costa gens: s'obre un diari qualsevol, o qualsevol revista, i hom es convenç que, si bé persisteix la superes-

structura, aquest país ja és un altre país, i sobretot, hi existeix per primer cop en quaranta anys la fonamentada esperança d'un immediat, transcendental canvi polític i social.

(Pedro Calvo Hernando, «Gaceta Ilustrada» 1024/23-5-76.)

PER UNA MORAL CIVIL

Existeixen una sèrie de temes íntimament lligats amb el ple exercici de les llibertats individuals que rarament o bé d'una manera superficial apareixen en els debats públics. Són qüestions que fan referència al que anomenariem una moral civil i que són sistemàticament silenciades o trivialitzades. El matrimoni civil; el divorci, la qüestió de l'avortament, el tractament científic i no teològic de la contracepció, la reconsideració de lleis patriarcales i falocèntriques com les que afecten el matrimoni, entre altres, són assumptes de primeríssim interès social que curiosament esquiven els polítics.

La clau d'aquests assumptes rau efectivament en això, que l'Església i l'Estat assumeixin llurs competències específiques sense interdir-s'hi. O, més concretament, que l'Estat assumeixi les seves pròpies responsabilitats en matèria de moral civil, fins ara dimitides en favor d'una moral pública estrictament religiosa.

(«El País» 20-5-76.)

EL TEMPS

Molt bona insolació

Continuem sota la influència del règim anticiclònic, amb gran estabilitat en les diferents capes de l'atmosfera. Solament els llevants febles de les primeres hores aixecaran bancs de núvols poc remarcables a les comarques del litoral del País Valencià i Principat; posteriorment, bufaran brises marines de xaloc, farà serè, i es formaran alguns petits núvols d'evolució diurna. Les temperatures encara pujaran lleugerament. Al litoral es formaran boires i boirines disperses.

- Castelló: 23 i 10.
- Ciutat de Palma: 23 i 10.
- Girona: 27 i 12.
- Lleida: 28 i 12.
- Perpinyà: 27 i 15.
- Tarragona: 22 i 15.
- València: 23 i 14.

PLUGES I PREVISIONS PER AL MES DE JUNY

El mapa de juny de pluges mitjanes del Principat situa el nucli de màxim més alta entre la Vall d'Aran i els llacs de Cabdella, amb un xic més de 160 litres. Hi ha també dos nuclis molt importants al Berguedà i Vall de Ribes, de 150 litres, separats del primer per un mínim de 50. Altres màxims secundaris són els de Montserrat, Granollers i Delta de l'Ebre. Les precipitacions mínimes s'estenen a l'occident de Lleida i Tarragona, i es troben alguns nuclis d'escassa pluja al Pla de Barcelona i al Vallès. Les temperatures solen presentar grans contrastos, amb dies freds primaverals i dies xafogosos d'estiu. Segons les previsions, basades en el càlcul numèric, fetes pels EUA, el mes de juny serà encara més plujós i una mica més fred que no acostuma. Això que pot portar algun perjudici al turisme quedarà àmpliament compensat pel benefici que produirà a l'agricultura i per la reserva que s'embarassarà de cara als següents mesos de l'estiu.

LINO DIEZ

AHIR: BON TEMPS I BOIRES DE MATINADA

A primeres hores del dia es formaren abundants i intenses boires al Principat i País Valencià. A les comarques costeres del Principat hi hagué, a més a més, nebulositat molt abundant que deixà caure febles i inapreciables precipitacions: durant el matí es dissiparen les boires i els núvols, i feu un dia molt assolat, sec i fins i tot calorós a Perpinyà. Andorra i les Illes, el dia fou igualment sec i molt assolat. Les temperatures pujaren notablement a l'interior i suament a les comarques properes al mar.

TEMPERATURES EXTREMES

- Alacant: 22 i 14 graus.
- Barcelona: 23 i 14.

EL BON JAN

A LA VORA DE...

Exploradors d'escombraries

Després d'una reunió amb un grup de persones, de nit, passa allò de «cap on vas, tu?», «si vols t'acompanyo», etc., i sovint em trobo allargant la conversa amb algú, dins un cotxe, en una xamfrà de l'Eixample.

Normalment, la conversa és perfectament compatible amb l'observació, més o menys distreta, d'allò que passa al carrer. I ja fa temps que volia parlar d'un fet que he comprovat repetidament: l'existència dels exploradors d'escombraries.

A Barcelona hi ha gent que, a partir de les 10 del vespre, es dedica a aturar-se davant les galeries d'escombraries i n'investiga el contingut. Dic «gomb», i no «algú», perquè el fenomen comença a ser estranyament freqüent.

Hi ha els ocasionals, evidentment. L'home o la dona que camina seguit, rumiant les seves coses, i de cop alenteix el pas, o torna endarrera, perquè ha vist, al peu del portal, algun objecte abandonat: una maleta vella, un paraigua trencat, un mirall, una caixa de fusta, una joia. És la visió de l'objecte inesperat allò que ha canviat el fil dels seus pensaments, i no pot evitar d'examinar si allò li seria útil. És la reacció pròpia d'una mentalitat aprofitadora, i hi ha gent que per aquest sistema han col·leccionat inútilment deixalles i d'altres, suposo, que d'acord amb la mítica tradició nord-americana, han imaginat el començament d'un negoci ple de possibilitats.

Els qui més m'impressionen, però, no són els ocasionals, sinó els sistemàtics. Els he vistos més d'una vegada, anant de porta en porta, de galleda en galleda, regirant la brossa d'una manera ràpida i eficaç, i fent una selecció amb un criteri que embla molt segur. Un cop analitzat el material, sense perdre temps, s'han dirigit directament a una altra porta. Habitualment duen un parell de bosses grans o fiquen la collita.

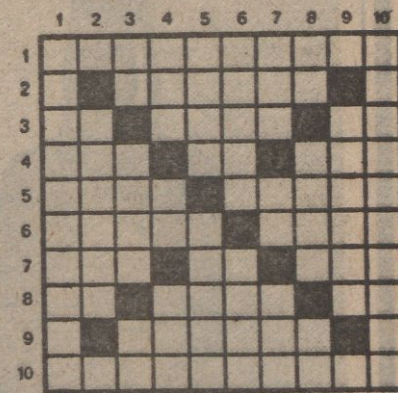
Una nit vaig veure un explorador d'escombraries tan organitzat que empenya un estrany vehicle, mig carretó mig bressol amb rodes, possiblement fabricat per ell mateix. Ja el tenia gairebé ple, i per un instant vaig pensar de seguir-lo discretament, per tal de saber on anava de descarregar-lo, i si després continuava la recerca. Però alguna cosa — vergonya?, respecte? — m'impedí de fer-ho.

L'interès pels residus pot ser, a vegades, una conseqüència de la necessitat i de la misèria, però també una malaltia. Alguns d'aquests homes i d'aquestes dones tenen un aspecte molt atrocinat; d'altres podrien acabar de sortir d'un cinema o de prendre's una copa amb uns companys d'oficina.

Quan remenen allò que uns han deixat, són un testimoni de com entre nosaltres hi ha qui se sent frustrat en allò que la vida li permet normalment de collir.

JOSEP M. ESPINAS

ENCREUATS

HORIZONTALS:

1. Estat del qui perd la presència d'esperit. — 2. Tremolar. — 3. Pronom. Summe sacerdot jueu. Vocals. — 4. Al revés, nom de lletra. Simbol de l'estronci. Nom de lletra. — 5. Al revés, llinatge català. Peça de fusta en la qual s'aferra el canó d'un arma de foc. — 6. Surten els líquids d'un orifici. Sigüeu. — 7. Irritació violenta. Mamífer carnívor. Consonant repetida. — 8. Simbol de bari. Al revés, el que fa set. Consonants. — 9. Metall rar. — 10. Ficaven dins el fang. fang.

VERTICALS:

1. Que es pot consumir completament. — 2. Untarà amb oli. — 3. Consonants. Equa. Al revés, extremadament prim. — 4. Existia. Nom de lletra, Lletra grega. — 5. Animal semblant al cervol (plu.). Se n'adonen. — 6. Estimare. Al revés, terra arenosa. — 7. Però. Consonants. Al revés, preposició inseparable. — 8. Acabament d'infinitiu. Al revés, neci. Quatre. — 9. Masses totals d'aigua salada. — 10. Foraden de part a part amb un punxó.

J. RUISSSELMA

SOLUCIONS:

- HORIZONTALS: 1. Esperament — 2. S. Ollera. N. — 3. Vi. Euga. IF. — 4. Era Ge. neci. Quatre — 9. Masses totals d'aigua salada. — 10. Foraden de part a part amb un punxó.
- VERTICALS: 1. Exhaurible. — 2. S. Ollera. N. — 3. Vi. Euga. IF. — 4. Era Ge. neci. Quatre — 9. Masses totals d'aigua salada. — 10. Foraden de part a part amb un punxó.

Damm fa 100 anys que ja era una bona ceruesa.

L'any 1876, August Kuentzmann Damm, un alsacià que pertanyia a una família oriünda de Selestat -pàtria de grans cervesers- va instal·lar una fàbrica de ceruesa a Barcelona, concretament al carrer de Viladomat, n.º 25.

Cinc anys més tard, un altre membre de la família Damm, Josep, s'establí al carrer d'Urgell n.º 69-71, on actualment es conserven encara unes importants instal·lacions de la S.A. Damm.

Des d'aquella data, el cognom Damm dona el seu nom a una de les cereses més acreditades, no tan sols en el mercat espanyol sinó també en el mercat europeu.

La S.A. Damm es va formar sota el cel puixant de la Barcelona modernista. Exac-

tament l'any 1910, va ser el moment en què tres fàbriques de ceruesa de la Ciutat Comtal, cadascuna amb les seves característiques, van decidir posar-se d'acord per fondre's en una de sola.

La S.A. Damm es va instal·lar als terrenys d'una de les fàbriques esmentades, anomenada "La Bohèmia", dins de l'Eixample. Així s'aprofitaven els locals més extensos i alhora les seves condicions excepcionals. Va ser ocupada tota una illa industrial, compresa entre els carrers de Roselló, Còrsega, Dos de Maig i Cartagena.

Va persistir el bon criteri de conservar la denominació Damm, tenint en compte la major antiguitat de l'empresa que portava aquest nom.

Vers l'any 1920, a la S.A. Damm hi treballaven ja tres-cents obrers i s'hi elaboraven 600.000 litres de ceruesa a l'any.

Actualment hi treballen més de 1.000 obrers i s'hi elaboren més de 200.000.000 de litres de ceruesa. Tanmateix, el sistema d'elaboració no ha canviat substancialment des de fa un segle.

L'ordi es converteix en malta i després del "brassage" es sotmet a la fermentació afegint-hi el llevat. La ceruesa reposa als cellers durant sis setmanes i, un cop filtrada, ja passa a l'embotellament. Conservant aquesta tradició en la mestria ceresera, és com podem commemorar avui aquests cent anys d'acceptació de la nostra tasca com a ceresers.

Estrella Dorada

Mestres ceresers des de 1876

